

Upravišče: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Uneratni oddelki: Ljubljana, Selem-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Današnja, binkoštna številka »JUTRA«
obsega 24 strani. Ponedeljsko »JUTRO«
bo to pot zaradi praznikov izjemoma
izšlo v torek, prihodnja redna številka
pa v sredo.

Kongresne misli

V ponedeljek se vrši v Beogradu usta-
novni kongres Jugoslovenske radikalne
zajednice. To je dogodek, ki ga je gotovo
treba omeniti in ki mu morajo posvetiti
svojo pažnjo ne le pristaši nove stran-
kine formacije, temveč tudi vsa ostala
jugoslovenska javnost. Gre za poskus
ustvariti novo vsedravno politično orga-
nizacijo kot združenje treh staropartijs-
kih edinic. Dočim je bila JNS osnova-
na na osnovi nepriznanja starostrankar-
ske opredelitve in torej na načelu indi-
vidualnega pristopanja posameznikov v novo
strankarsko formacijo, ki je zavestno
pretrgala zvezo s starimi strankami, je
JRZ nastal iz dogovora med predstavi-
niki glavnih odborov bivše Radikalne
stranke, bivše Slovenske ljudske stranke
in bivše Jugoslovenske muslimanske
organizacije. Zato nova organizacija v
svojem naslovu nima niti zveza označbe
»stranka«, temveč »zajednica«, kar že
na zunaj označuje njeno zloženost.

To dejstvo je omogočilo, da so takoj
od začetka nastali v vodstvu stranke
spori, ki so dovedli do tega, da je prvot-
no politično najuglednejši pogodbenik, v
kolikor je bil formalno predstavljen po
glavni odboru nekdanje Radikalne
stranke, odnosno njenemu predsedniku
g. Aci Stanojeviću, odpovedal svoje so-
delovanje.

Danes tvori bivaša SLS in JMO močnejši
del nove politične organizacije in
znatno vpliva na njeno delo in na njen
razvoj. V tej zvezi je važno, da je mini-
ster dr. Korošec v svojem nedavnem
ljubljanskem govoru presegal dosedanje
razloge o notranjem ustroju JRZ z
izjavo, da je treba smatrati Radikalno
zajednico kot novo, enotno stranko, v
kateri so nacionalno-politični in gospo-
darsko-socialni pogledi popolnoma izena-
čeni in s katere nastanek so postali
brezporedni tudi stari programi skup-
nin, ki so stranko osnovali.

To dejstvo je posebnega pomena tudi
za naše slovenske razmere. Z jutrišnjim
oficijelnim proglašanjem in konstituiran-
jem JRZ preneha pri nas obstajati ne-
le organizacija bivše SLS, ki je — čeprav
ne formalno, pa vsaj dejansko — tudi po
razpustu starih političnih strank obsto-
jala dalje, temveč tudi njen program.
Nekdanja SLS je bila regionalna politi-
čna stranka, z izrazitim plemenskim in
verskim značajem. Stranka se je pred
narodom rada predstavljala kot zaščit-
nica katoliške cerkve in je bila glede pri-
stašev v tem oziru tudi znatno eksklu-
zivna. Svoj plemenski značaj pa je pod-
črtavala v pozni neke posebne braniteljske
slovenstva in s programom, ki je »samo-
stojnost«
ponovno gnil do jako odda-
ljenih meja. V vsem tem nastaja sedaj
formalno bistvena sprememba. Nova
strankarska organizacija, pri kateri so-
delujejo pristaši bivše SLS, po svojem
bistvu ne more trpeti niti verskega, niti
pokrajinskega, niti plemenskega obelež-
ja. V njej so združeni sodelovanju ka-
toliki, muslimani in pravoslavni. V njej
se srečujejo nekdanji avtonomisti z naj-
odločnejšimi nekdanjimi centralisti.

To vse tudi pri nas ne more ostati brez
posledic, ki se morda danes še ne vidijo,
ki pa bodo neminovno nastopile. Ako je
JRZ v resnici živa in zdrava politična
tvorba, potem se bivši partijski eksklu-
zivizem SLS ne more držati in JRZ bo
tudi v Sloveniji morala postati organiza-
cija, v kateri ne bodo mogli biti mero-
dajni samo ljudje, ki so nekdanji povelje-
vali v vrstah SLS. To bi pomenilo znat-
no olajšanje političnega položaja in na-
petosti, ki zlasti v današnjih razmerah
toliko škoduje.

Seveda so vse te domneve izrečene s
predpostavko, da je tudi slovenski del
JRZ iskreno sprejel načela novega pro-
grama in da jih bo prav tako iskreno
tudi v dejanjih izvajal. Ako se to zgodi,
potem smo mi zadnji, ki bi zanikali po-
men nove politične organizacije za naš
narod in za našo državo. Potem bi imela
tudi naša domača politika možnost nor-
malnega in zdravega razvoja. Poleg JNS
bi med Slovenci tudi JRZ visoko dvigala
jugoslovensko zastavo in v plemeniti tek-
mi bi se mogli obe politični stranki pri
delu za gospodarski, prosvetni in social-
ni procvit naše ožje in širše domovine
enakovredno potegovati za zaupanje na-
roda.

Tudi Jugoslovenska nacionalna stranka
se pripravlja na svoj kongres. Ona ima
za seboj dobo težkega dela in težkih
preizkušenj. Dočim JRZ šele razvija
svoj delovni načrt, je JNS morala že po-
kazati, kaj zna, in mora sedaj v opozi-
ciji napraviti bilanco svojega dela. Ta
bilanca nikakor ni pasivna in ugotovitev
dr. Kramerja preteklo nedeljo v Ljub-
ljani, da državna politika še danes živi
od kapitala, ki ga je stvorila s svojim
delom JNS, je bila sicer predmet živah-
ne polemike v časopisju, ali je stvarno
ostala neovržena. Nesporočno JNS števil-
no danes ne predstavlja one sile, kakor
jo je takrat, ko je bila na vladni. Fluk-
tujoči element je pri nas morda še večji
nego drugje in razvoj gospodarskih in

ARGENTINA ZAHTEVA ODLOČITEV

Akcija za sklicanje izrednega zasedanja Društva narodov, ki naj končno odloči o sankcijah in usodi Abesinije

Zeneva, 30. maja. o. Argentinski de-
legat pri Društvu narodov Ruiz Guina-
zu je izrazil tajništvo Društva narodov
željo, da bi se takoj po zaključitvi zase-
danja sveta Društva narodov, 22. ali
23. junija, sestala skupščina Društva
narodov ki naj bi sklepala o treh osnov-
nih vprašanjih italijansko-abesinjske voj-
ne: 1.) o sankcijah proti Italiji, 2.) o
aneksiji Abesinije, 3.) o reformi ali
razpustu Društva narodov.

Zaradi te zahteve je nastalo povsem
tehnično vprašanje, kdo naj bi predse-
doval junijskemu zasedanju skupščine
Društva narodov. Sedanji predsednik
Društva narodov dr. Beneš je postal

med tem prezident Češkoslovaške in
torej ne bo mogel voditi prihodnjega
skupščine. To vprašanje se bo moralo
vsekakor urediti v Zenevi že sredi me-
seca junija na izrednem zasedanju sveta
Društva narodov.

V splošnem pričakujejo, da bo večina
članov Društva narodov Argentinski
predlog ugodno sprejela, čeprav še ni
znano, ali bodo v sedanjem trenutku,
ko se vodijo še diplomatska pogajanja,
velesile pristala na sklicanje izrednega
zasedanja skupščine Društva narodov.
Na drugi strani ni neverjetno, da bi bile
Francija in Italija pa bržkone tudi An-
glija zadovoljne, če bi se jim odvzela

v tem primeru iniciativa. Menijo, da je
treba argentinsko zahtevo pripisovati
vplivu gotovih velesil, od katerih bo
tudi odvisno, ali bo že sedaj sprejeta.

Angliji bi bilo znatno olajšano po-
puščanje, ki ga želi velik del angleške
vladne stranke, če bi članice Društva
narodov, ki so prevzele odgovornost
za uveljavljanje sankcij, upoštevale
novo ustvarjeni položaj tudi sedaj s
skupnim sklepom. Na drugi strani pa
je za reformo pakta Društva narodov
še tako malo pripravljenega, da ne bi
mogla skupščina priti že sedaj do odlo-
čitve, temveč bi mogla v najboljšem
primeru imenovati samo odbore, ki bi
predložili svoje predloge skupščini Dru-

štva narodov šele na njenem rednem
zasedanju meseca septembra.

Podaljšanje sankcij do septembra?

London, 30. maja. AA. »News Chro-
nicle«
poroča, da je treba na podlagi
dosedanjega razvoja dogodkov priča-
kovati, da se bo angleška vlada zado-
voljila s podaljšanjem sankcij do sep-
tembra, to je do rednega sestanka
skupščine Društva narodov. List tudi
potrjuje vest drugih angleških listov,
da Grandi med svojim razgovorom z
zunanjim ministrom Edenom ni grozil
z izstopom Italije iz Društva narodov,
če bi sankcij ne ukiniti.

»Morning post«
pravi, da bi ukini-
tev sankcij brez primernih popustov
na drugi strani pomenila nevaren pre-
cedenčni primer. Zaradi tega je Eden
mnenja, da kaže pred ukinitvijo sank-
cij proučiti varnostne potrebe onih držav,
ki smatrajo, da jih ogroža ne-
uspeh Društva narodov.

Blum zahteva disciplino

Seja socialistične parlamentarne frakcije — Odločitev o vprašanju Herriotove kandidature za predsednika zbornice odgojena

Pariz, 30. maja. w. Socialistična parla-
mentarna skupina je imela danes pod
predsedstvom generalnega tajnika stranke
Paula Faurea svojo prvo sejo po volitvah.
Predsednik stranke Leon Blum ki so mu
zborovalci ob živahnem odobravanju z zo-
petno izvolitvijo izrekli svoje zaupanje, je
opozarjal, da računa bodoča vlada Ljudske
fronte z zaupanjem in discipliniranim so-
delovanjem socialističnih parlamentarcev.
Imenovanja novih ministrov bodo morda
povzročila pri enem ali drugem prijatelju
nerazpoloženje, toda pri izbiri bo upošte-
val le vrednost osebe in zasluge, ki jih
imajo posamezniki za stranko. V prvi vr-
stvi je zagotoviti stalno sodelovanje med
vlado in socialistično parlamentarno sku-
pino.

Na seji je več govornikov izrazilo svo-
je nezadovoljstvo, ker hude komunistične
stranke predložiti v zbornici več zakon-
skih načrtov, ki segajo preko skupnega
programa Ljudske fronte.

Socialistična parlamentarna skupina je
nato sprejela resolucijo, ki izraža željo, na-
posamezne stranke Ljudske fronte ne vla-
gajo zakonskih načrtov, ne da bi se prej
dogovorile z ostalimi prijateljskimi stran-
kami. Odločitev glede volitve predsednika
polske zbornice je bila odgojena do
srede. Gre za vprašanje, ali naj se Her-
riotova kandidatura za to mesto postavi kot
skupna kandidatura vseh strank Ljudske
fronte.

Razmerje med marksisti
Pariz, 30. maja. o. Socialisti se z vso vne-
mo pripravljajo za svoj državni kongres.
Snoči je priredila socialistična federacija
za seinsko okrožje miting, ki je bil posve-
čen uspehu socialistov pri volitvah in pro-
slavi 25-letnice ženske internacionale. Na
mitingu je govoril tudi Leon Blum, ki je v
svojem govoru poveljeval popularnost

socializma v ženskih krogih in med mladi-
no. Socialistična stranka stoji od nekdaj na
načelu enakosti obeh spolov.

Blum je govoril tudi o nalogah nove
vlade. Naglasil je, da je pri poslednjih vo-
litvah zmaga Ljudske fronte in da mora
zato nova vlada realizirati njene zahteve.
Njena naloga bo predvsem usvariti vse po-
goje, da se obnove red, blagostanje in pra-
vica v državi. Od uspeha njenega dela in
bodočega delovanja socialistične stranke
je odvisno, ali bo mogoče francoski narod
pripraviti za socialistične smotre.

O odnosih med socialistično stranko in
komunisti je Blum izjavil, da si ni mogoče
misliti sporov med velikimi proletarskimi
strankami in sindikalnimi organizacijami
v trenutku, ko so si zagotovile oblast in ko
morajo realizirati svoje naloge ter si zago-
toviti bodočnost.

Poleg Bluma je nastopil kot glavni go-
vornik tudi Joromski, ki med drugim de-
jal, da si Ljudska fronta ni priborila obla-
sti z revolucionarnimi sredstvi, da pa je
kljub temu obdalovali sklep komunistov,
da ne bodo sodelovali v novi vladi.

Nad 100.000 delavcev v Parizu v stavki

Pariz, 30. maja. o. Snoči je stavkalo v pa-
riški okolici že nad 100.000 delavcev fran-
coske kovinarske industrije v Renaultovi
tovarni so se delavci davi vrnili na delo.
Daneš se se ves dan vršila pogajanja med
delavci in delodajalci. Pri pogajanjih je so-
deloval tudi minister za delo, ki je zahte-
val čim prejšnjo zaključitev, ker ima voj-
na industrija mnogo naročil, tako da ji po-
vzroča vsaka najmanjša zakasnitev veliko
škodo.

Arabci nočejo popustiti

Čim dalje bolj se množe bombni atentati na javne ustanove ter napadi na žide in angleško vojaštvo

Jeruzalem, 30. maja. d. Čeprav je vrhov-
ni komisar izjavil, da se je položaj v Pa-
lestini nekoliko popravil in da zaradi te-
ga ne bo treba ojačiti sedanjih policijs-
kih in vojaških oddelkov v Palestini, pri-
hajajo kljub temu iz posameznih mest in
z dežele še vedno zelo alarmantna poro-
čila o novih krvavih spopadih in nemirih.
Napadi na policijo in vojaštvo, kakor tu-
di pustošenja židovskih posestev se čim
dalje bolj množe. Do hudega spopada je
prišlo včeraj v Ramleju, kjer so mnogo-
številni Arabci na poti iz mošeje napadli s
kamenjem vojaško stražo pri pošti. V
obrambo je straža oddala devet strelav,
nakar se je množica razbežala. Pri spo-
padu sta bila dva demonstranta ranjena.
Ponoči je bil na pošto izvršen bombni
atentat. Tudi v Jafi je bilo ponoči izvr-
šenih več bombnih atentatov. Nekega
Arabca, ki mu je bomba prezdaj eksplodirala
v rokah, so prenesli hudo ranjene.

socijalnih prilik radikalizira ljudske ma-
se. Ali prav tako gotovo je, da JNS še
vedno predstavlja glavni kader politično
najbolj zrelih elementov v našem na-
rodu, ki so si pretrgali vsako zvezo s
svojo strankarsko preteklostjo. In v da-
našnjem kaosu mnenj in nazorov, pro-
gramov in načrtov je JNS še vedno edi-
na stranka, ki ima v svojem programu
izražene jasne poglede na naše nacional-
no in državno vprašanje, na probleme
gospodarskega in socialnega življenja ter
je imela pogum, da posebno v vseh pe-
rečih zadevah, ki so postavljene na dne-
vni red naše državne politike, iskreno za-
vzame svoje stališče. To ji daje politič-
no in moralno avtoriteto, ki bi jo na-
sprotniki radi zanikali in dostikrat celo
zabrisali s trditvijo, da je JNS povsem
oslabela, ki jo pa nehoti in vsak dan
bolj respektirajo.

V Sloveniji je bil položaj JNS, v ka-
teri je slej ko prej združen ves napre-
ni, zdravi nacionalni element, v zadnji
dobi posebno težaven. Banovinska skup-
ščina, ki se je vršila preteklo nedeljo,

pa je pokazala, kako močna je odporna
moč našega, naprednega življa. Po
kratki dobi razumljive potrtosti se je
elementarno pojavila volja za novo delo,
združena z zavestjo, da ničesar ne more
uničiti napredne in nacionalne sile, ako
bo složna in disciplinirana. V tehtnem
govoru je poslanec Prekoršek označil
položaj in razpoloženje zbranih zaupni-
kov, ko je dejal: »Vsi se dobro zaveda-
mo težkega dela za obnovo organizacije
naše stranke po vsem tem, kar je bilo
dobrega in hudega izrečeno in napisano
na njen račun. Toda stranka ni sama
sebi čilje. Ona nosi idejo, a njo no-
sijo ljudje. Slej ko prej moramo z na-
šo stranko služiti namenu in cilju jugo-
slovenske nacionalne misli. Nikogar ne
izključujemo, ki je voljan iskreno in
odkritno sodelovati. Marsikaj nas je v
preteklosti razočaralo, ali zunaj na te-
renu gotovo nismo zagrešili ničesar,
kar bi moglo napredni skupnosti škod-
ovati. Jačajmo vse, kar nas druži, da
postavimo stranko na še čvrstejšo tem-
eljev.

Spored sestanka šefov držav Male antante

Nj. Vis. knez-namestnik Pavle in prezident dr. Beneš bosta štiri dni gosta Nj. Vel. kralja Karola

Bukarešta, 30. maja. p. Uradno
poročajo: Včeraj se je vršila v zuna-
njem ministrstvu konferenca, na kateri
je bil določen program bivanja vladar-
jev držav Male antante, ki se sestane-
jo v začetku junija v Bukarešti.

Po določenem programu bo 6. ju-
nija velika vojaška parada, ki ji bodo
prisostvovali kralj Karol, knez na-
meštnik Pavle in dr. Beneš s svojim
spremstvom, člani rumunske vlade in
člani diplomatskega zbora. V to svrhu
bo pred dvorom zgrajena posebna tri-
buna. Istega dne zvečer bo na dvoru
velik sprejem. Naslednjega dne 7. ju-
nija bo kosilo odnosno večerja na ju-
goslovenskem odnosno češkoslovaškem
poslaništvu, ki se jih bodo udeležili vsi
trije državni poglavarji. Dne 8. junija
bodo vsi trije državni poglavarji pri-
sostvovali svečanostim, ki bodo pri-
rejene v proslavo rumunskega narod-
nega praznika ob obletnici zasedbe
prestola po kralju Karolu. Dne 9. junija
odpotojejo državni poglavarji s svo-
jim spremstvom v Turn-Severin, kjer
bo svečan krst novega rumunskega pa-
rika, ki bo dobil ime kralja Karola II.

V rumunskih vladnih krogih zanika-
jo vesti inozemskih listov da se bo o
priliki sestanka državnih poglavarjev

držav Male antante vršila tudi konfe-
renca zunanjih ministrov Male antan-
te, ki bodo spremljali vladarje. Za ta-
ko konferenco ni nobene potrebe, ker
so bila na nedavni konferenci v Beo-
gradu razčiščena vsa vprašanja, ki za-
nimajo Male antanto, med tem časom
pa ni bilo nobenih važnejših mednarod-
nih dogodkov, ki bi zahtevali nov po-
svet zunanjih ministrov. Prihodnji se-
stank bo, kakor je bilo sklenjeno že
na beograjski konferenci, v Pragi. Po
potrebi pa se bodo zunanji ministri
lahko sestali o priliki zasedanja sveta
Društva narodov v Zenevi

Titulescu v Beogradu
Beograd, 30. maja. AA. Romun-
ski zunanji minister Titulescu je z le-
talom dopotoval v Beograd, da bi ju-
goslovensko vlado obvestil o zadnjih
podrobnostih za obisk kneza nameštni-
ka v Bukarešti. Titulescu je izbral to
priliko, da je obvestil ministrskega
predsednika in zunanjega ministra dr.
Milana Stojadinovića o razgovorih ki
jih je imel zadnje dni in da se poraz-
govori o vseh dogodkih mednarodne
politike.

Revolucija v Paragvaju

Uporniki so premagali čete predsednika republike Rafaela Franca

Newyork, 30. maja. w. Po poročilih iz
Buenos Airesa je izbruhnila v Paragvaju
revolucija proti predsedniku republike Ra-
faelu Francu. Uporniki so že premagali
Francove čete, ki so korakale proti Asun-
cionu. Voditelji upornikov so pristaši ge-
nerala Este Garrie, bivšega vrhovnega po-
veljnika paragvajskih čet v Gran Chacu.
Kakor znano, je sedanjí predsednik Fran-
co prišel na oblast 1. februarja po revolu-
ciji proti tedanjemu predsedniku republike

Ajala, ko je moral general Esta Garria po-
begniti v tujino.
London, 30. maja. w. Reuterjev urad
javlja iz Buenos Airesa: Po vesteh iz Mon-
tevidea in s paragvajsko-argentinske meje
korakajo uporniki proti Asuncionu ter so
baje obkolili še več oddelkov vladnih čet.
Odrejena je najstrožja cenzura. Revolucio-
nari so pod poveljstvom generala Este
Garrie, bivšega poveljnika paragvajskih
čet v vojni za Gran Chaco.

Japonci zasedli Peking

Postali so s tem gospodarji vse severne Kitajske

Peking, 30. maja. w. Japonske čete so za-
sedle vse strateške važne točke mesta. S
tem je postal položaj v severni Kitajski
skrajno kritičen. Davi so prispeli na kolo-
dvor v Peking trije vlaki s pehoto in voj-
nim materialom. Čete so se deloma upora-
bile za ojačenje japonskih oddelkov v Pe-
kingu, ostali del pa so poslali dalje v Tun-
čing, v Peking so postavljene na trgih in
na kolodvorih japonske vojaške straže s
strojnimi. Tudi kolodvorji v okolici mesta
so zasedeni od Japoncev.

Poveljnik japonskih čet v severni Kitaj-
ski, general Tašino, je že pred tremi dnevi
ultimativno zahteval od kitajskega generala
Sungčuanu, naj se vse kitajske čete umak-
nejo s tega ozemlja, dočim naj se pokraj-
ni Hopei in Sahar, ki sta sedaj pod začas-
no kitajsko politično upravo, proglasita za
samostojni državi. Ob enem je zagrozil, da
bo takoj zasedel kitajske carinarstva v Tien-
tšinu. Kitajski general je japonsko zahtevo
odklonil in obvestil o tem nankinško vlado.
Na Kitajskem je zaradi japonskega ultimata
zavladalo veliko razburjenje. Ker so se Ja-
ponci bali, da bi dobili Kitajec pomoč pri
tujih državah, niso več čakali na potek ul-
timata, marveč so kratkoma zasedli Pek-
king in s tem izvršili okupacijo vse sever-
ne Kitajske, tako da so sedaj absolutni go-
spodarji v državi.

Tientsin, 30. maja. w. Kljub vsem varnost-
nim odredbam, da se prepreči protijapo-
nske demonstracije, je bil danes bomba-
ran železniški most med Tientsinom in
Tangkujem. Japonske vojaške oblasti so za-
radi tega nameščence kitajske železnice po-
stavile pod strogo kontrolo. Oslasti izjav-
ljajo, da se je dogodila eksplozija, ko je
vlak z vojaškimi ojačenji vozil čez most.

Razburjenje v Londonu in Ameriki

Washington, 30. maja. o. Vest o zasedbi
Pekinga po japonskih četah je izzvala v ur-
kajšnjih krogih veliko vznemirjenje. Boje
se, da bodo Japonci sledili zgledu Italije
v Abesiniji in postavili ostale na Daljnem
vzhodu zainteresirane sile pred izvršeno
dejstvo ter zasedli vsi Kitajsko. Položaj se
je zaradi tega na Daljnem vzhodu zelo po-
slabšal in ni izključeno, da pride v prihod-
njih dneh do diplomatskih korakov v Toki-
ju. Ameriška vlada je nemudoma stopila v
stike z angleško in francosko vlado, ki sta
v enaki meri zainteresirani na ohraniti
ravnotežja na Daljnem vzhodu.

London, 30. maja. o. Tu so zaradi japo-
nske okupacije Pekinga silno presenečeni.
Še nedavno so Japonci zatrjevali, da bodo
spoštovali interese ostalih velesil ter upo-
števali politiko odprtih vrat na Kitajskem.
Zasedba Pekinga predstavlja korak, ki je v
popolnem nasprotju s tako politiko. V lon-
donskih krogih so prepričani, da je Japo-
nska izkoristila trenutek, ko so vse evropske
velesile zaposlene z mednarodnimi proble-
mi v Evropi ter misli Evropo in Ameriko
postaviti na Kitajskem pred vreato. Po di-
plomatski izmenjavi misli med Londonom,
Parizom in Washingtonom bo najbrž sle-
dila skupna demarša v Tokiju.

Predsedstvo in izvršni odbor banovinske organizacije Jugoslovenske nacionalne stranke za dravsko banovino

Na banovinski konferenci JNS za dravsko banovino v Ljubljani dne 24. maja so bili izvoljeni:

V predsedstvo banovinske organizacije:
predsednik: dr. Janko Rajar, bivši senator, Krško;
podpredsednik: dr. Albert Kramer, minister v p. in senator v Ljubljani;
poslavedski podpredsednik: dr. Obrar Pirkmajer, pomočnik bana v p. Ljubljani;
tiskar: dr. Marjan Zajec, odvetnik v Ljubljani;

blagajnik: Albin Koman, nar. poslanec, St. Vid pri Ljubljani.

V izvršni odbor so izvoljeni kot člani, odn. namestniki:

Arko Ivan pos. in trg., Ribnica;
Ambrožič Josip, pos., Ljubno;
Babšek Ivan, priv. nam., Ljubljana;
Bajuk Martin, pos., Božakovo;
Barle Janko, župnik, Ljubljana;
Bučar Lavoslav, gost. in pos., Kostanjevica;

Dermelj Alojz, pos., Boštanj;
dr. Drnovšek Janko, župan, Brežice;

dr. Goršek Milan, odv., Sv. Lenart Grad Ivan, pos., Brežice;
Hajdinjak Anton, kovač, Odranci;
Hodnik Ivan, župan, Boh. Srednja vas;

dr. Kalan Ernest, odvetnik, Celje;
Kanc Avgust, pos., Podsmreka;

dr. Kolar Fran, odv. in župan, Koze;

Krečič Anton, ravatelj, Ruše;
Kristan Franc, pos., Selo-Vodice;
Lajovic Franc, župan, Litija;
dr. Lipold Franjo, odv., Maribor;
dr. Lokar Franc, odv., Ljubljana;
Lončar Ivan, pos., Trzin;
Lorber Rudolf, župan, Zalec;
Mačus Franjo, uradnik, Maribor;
Matko Josip, pos. in župan, Gotna vas;

Omladič Josip, pos., Braslovce;
inž. Pahernik Franjo, vuhred;
dr. Pestotnik Pavel, prof., Ljubljana;

Petovar Lovro, pos., Ivanjkeci;
Pipan Ivan, pos., St. Vid nad Li.;
Plaskan Franc, pos., Orla vas;
dr. Pučnik Josip, župan, Slov. Bistrica;

dr. Pušeniak Stanko, zdrav., Cerkljica;

Rožnik Ivan, župan, Slovenjgradec;
inž. Rus Jože, uradnik, Ljubljana;
Simonič Vinko, obrtnik, Ptui;

Smernik Albin, trg., Ljubljana;
Strman Josip, župan, Smartno;
Šašel Gregor, notar, Lutomer;

Sešek Ivan, obrtnik, Medvode;
Tavčar Fran, župan, Rakek;

Tomc Ignac, župan, Moravce;
Urban Miroslav, obrtnik, Ljubljana;
Urek Ivan, pos., Globoko;
Verbič Josip, pos., Vrhnika;
Vrhovec Stanko, pos., Vrhovce;
Zehelj Anton, župan, Bočna;

Zitnik Rudolf, obrtnik, Ljubljana.

Beleške

Zakaj ni bilo volitev na ljubljanski univerzi

V četrtek bi bile morale biti na univerzi v Ljubljani volitve v reprezentanco vseh slušateljev. Posebna komisija akademikov je v sporazumu s fakultetskimi društvi sestavila pravila, ki pa jih je univerzitetni senat iz formalnih razlogov zavrnil. Akademiki so s pomočjo dveh odličnih profesorjev pravne fakultete pravila v toliko spremenili, da so bila po njihovem mnenju v skladu s splošno univerzitetno uredbo. Ker ni bilo seje univerzitetnega senata, je rektorat odredil glasovanje o potrditvi pravil po okrožnici. Baje je večina članov senata pristala na pravila, le teološki profesorji so odrekli pristank in zahtevali, da se o pravihli reprezentance razpravlja in sklepa na seji.

Zaradi tega se volitve v četrtek niso moge vršiti. V petek pa se je sestel univerzitetni senat k seji. V razpravi se je postavila večina navzočih profesorjev na stališče, da pravila akademске reprezentance niso v skladu z uredbo, ki jo je bil lani o združenju univerzitetnih slušateljev izdal takratni prosvetni minister g. Čirič. Zato senat pravil ni potrdil in vprašanje skupne reprezentance vseh slušateljev ljubljanske univerze je odloženo za nedoločen čas.

Misijskarji in krščanski socialci

»Delavska pravica« se je v zadnji številki malo oddahnila po hudih napadih na sovražnike Jugoslovenske strokovne zveze v vrstah doverljajih tovarišev iz zaveznikov. Morda je temu vzrok molk »Slovenca«, ki na vse napade glasila krščanskih socialcev previdno molči. Edini ovirke, ki ga objavlja »Delavska pravica« na račun »slovenca«, je javno vprašanje, naslovljeno na velečastnega superiorja misijonskega samostana v Grobljah. Gosp. superior je namreč odklonil prošnjo delegatov Jugoslovenske strokovne zveze, da bi jim dal v Društvenem domu na razpolago prostore za sestanke članstva. Obenem jim je sporočil še kar za naprej, da jim ne bo mogel dati več dvorane, dokler se razmere pri JSZ ne uredijo. Sedaj prosimo »Delavska pravica« superiorja Martina Ocepka, naj javno pove, katere in kakšne so tiste razmere pri JSZ in kako naj se povoljno uredijo.

Umetnost in politika

Pred dobrimi 14 dnevi je bila v Beogradu povodom poseta maršala Franchet d'Espereya odprta francoska umetniška razstava. Pokazalo se je, da je zanimanje za moderne francoske umetnike posebno živo zlasti v krogih delegatov JRZ, ki potujejo na strankin kongres. Zato je posebno pozdraviti, da se tem delegatom omogoči obisk francoske umetniške razstave. To se je sedaj zgodilo, kajti od petka veljajo za vse posetnike te razstave posebne vozne olajšave za potovanje v Beograd in nazaj. Delegati JRZ se bodo torej vračali iz Beograda ne le polni političnega, temveč tudi polni umetniškega užitka.

O politiki in korupciji

»Otdžbina«, glavni organ Ljotičeve stranke »Zbor«, se je spustila v ostro polemiko z govorniki združene opozicije, ki očita Dimitriju Ljotiču in zborščakom, da so fašisti. »Otdžbina« je prepričana, da je vzrok vsej tej gonji predstavnikov združene opozicije proti »Zboru« strah pred njim. »Naglo širjenje našega pokreta in vse večje zanimanje širokih ljudskih vrst za našo ideologijo sta resno pričela skrbeti one, ki nestrno pričakujejo trenutka, da zasedejo državne jasl. Teško je živeti političnim politikom brez vlade. V demokraciji, za katero se tako potegujejo, je pač oblast slast, ker ni zvezana z nobeno odgovornostjo. Koga je še demokracija, ko je bila v polnem jeku svoje moči, pritrala pred sodišče zavoljo korupcije? Nikogar! Vsi kriče proti korupciji, dokler so v opoziciji. Ko pa pridejo do oblasti, pa velikodušno in krščansko odpustajo.«

Iz prekmurske politike

Klekovce »Novine«, ki veljajo za glasilo JRZ za Prekmurje, vodijo ogroženo borbo proti narodnemu poslancu g. Josipu Benku, ki je tudi član kluba vladne večine v narodni skupščini. Predvsem mu »Novine« očita njegove uspehe v gospodarstvu. Poslanec Benko jim seveda ne ostaja dolžan, ampak jim vrača milo za drago. Očita jim, da žele uničiti še tisto boro malo izrova živine iz Prekmurja, ki ga danes izvršuje na velikih težavah. Poziva jih, naj dokazuje »namigavanja«, kakor da bi g. poslanec pridobil svoje imetje nedovoljenim potom.«

Kakor nam poročajo iz Murske Sobote, prekmurska javnost z zanimanjem in napetostjo spremlja razvoj te borbe med obema glavnima predstavnikoma JRZ v Prekmurju.

Za negovanje knjižne slovenščine

V petek zvečer je bil v dvorani slovenskega seminarja na univerzi važen sestanek, ki ga je sklicalo Slavistično društvo v želji, da se začne sistematična akcija za skrbno negovanje knjižne slovenščine. Društva si je v to svrhu ustanovilo tudi poseben odtok, ki ga na petkovem sestanku prvič stopil pred širši forum. Zbrali so se najodličnejši predstavniki naše lepe besede, profesorji, pisatelji in pesniki, poleg njih pa tudi mnogi praktiki. Sestanek je otvoril zaradi zadržanosti predsednika dr. Nahtigala podpredsednik dr. Šleibinger, uvodni referat pa je podal tajnik prof. dr. Kolarič. V živahni razpravi so vsi pozdravljali akcijo in obljubili vsestransko sodelovanje. Koristnemu in potrebnemu delu, ki mu bomo trajno posvečali največjo pažnjo in ga spremljali z vsemi simpatijami, želimo tudi mi kar najlepšega uspeha.

Beck zopet v Varšavi

Varšava, 30. maja. AA. Zunanji minister Beck se je sredi vrniti iz Beograda.

V današnjem »Jutru« je 456 malih oglasov.

Naročnikom in čitateljem!

V želji, da bi kar najbolj ustregli svojim naročnikom in čitateljem, smo se odločili, da bomo uvedli tudi v »Jutru« privlačno novost, ki je doslej v slovenskih listih še ni bilo, ki pa si je pridobila že veliko popularnost in priljubljenost v Ameriki in zapadnoevropskih državah. Poleg svojega običajnega romana bomo namreč čez par dni začeli prabčevati tudi poseben

roman v slikah

Novi roman bo res roman v slikah, ne roman s slikami. Njegovo jedro je v ilustracijah, ki kažejo razvoj in razplet dogodkov, dočim le besedila le toliko, kolikor je za razumevanje neobhodno potrebno.

Preskrbeli smo si zanimivi in napeti ameriški roman »RADIJSKA PATROLJA«, ki že izhaja v nekaterih ameriških, angleških in francoskih listih ter povsod vzbuja največjo pozornost. Ozadje mu je borba ameriške policije z gangsterji. V tem okviru pa se razvija nad vse napeta in zanimiva povest, ki bo naše čitatelje gotovo v enaki meri zadovoljila, kakor je one v zapadnih državah.

Mednarodna katoliška propagandna centrala v Ljubljani

»Slovenec« glavno glasilo JRZ za dravsko banovino, je objavil poslanico, naslovljeno »Katoličanom« in odobreno od ljubljanskega in mariborskega škofa ter v originalu objavljeno v vatikanskem glasilu »Osservatore Romano«. Poslanica je zelo zanimiva v času, ko opažamo, da vodi delovanje rimsko-katoliških političnih organizacij in listov enotna centrala, ki pa ni kaj ne računa s političnimi prilikami med nami. Tako pravita slovenska škofa v tem proglasu:

»Teško kdaj je bilo v cerkveni zgodovini stanje božjega kraljestva med nami tako resno in ogroženo, kakor v naših dneh. Medtem ko nastopa staro poganstvo z novo propagando, a mohamedanstvo tako hitro napreduje, da grozi katolištvo skoraj prekosti, dviga novo poganstvo vedno drznije svojo glavo. Vnel se je boj na življenje in smrt med kraljestvom satanovim in kraljestvom božjim. Človek je napovedal svojemu stvarniku in Gospodu vojno do uničenja.«

Kaj naj storimo mi katoličani proti temu strašnemu valovju pekla? Ali ne moramo tega vrenja preveč mirno? Svetu, preli nevarnost ogromnega obsega... Kaj želi sv. oče? V okrožnici »Caritate« Christe kliče k organiziranemu odporu proti početju sovražnikov božjih. Potrebno je, da združimo vse svoje moči v enotno in močno vojsko... Zato rotimo vse v imenu božjem: Vsi naj se združijo, četudi za ceno težkih žrtvi, in naj rešijo človeško družbo.

Tako sv. oče. Roti nas k temu! Od tedaj so potekla štiri leta. Ali je našel ta slovesni — resni poziv sv. očeta že odziv?... Ničesar otipljivega ne vidi. mo. (Saj ni tako hudo, blivša SLS se je že davno prešla z bivšo Jugoslovensko

muslimansko organizacijo v eno skupno politično organizacijo... do danes zavoljo tega katoliška stvar se ni utrpela niti najmanjše škode. Op. ur.)

Poziv nadaljuje: »Ničesar otipljivega ne vidimo. Ali mar ta poziv ni bil resno mišljen? Pa kje je organiziran odpor? Kje enotna močna vojska? Edini smo sicer v veri in cerkveni organizaciji, toda preveč razcepljeni po državnih mejah in različnosti jezikov... Skrajni čas je, da se v resnici poslušamo papežev klic in da se strmo v močno fronto proti fronti brezbožne internacionale. Združitev brez primernih zunanjih sredstev pa bi bila zgolj platonična, neplodna, kar nemogoča. V ta namen se nam zde potrebne štiri stvari: 1. skupni sestanki in posvetovanja; 2. skupno glasilo: svetovni katoliški list; 3. delovni program; 4. propagandna centrala.

Svetovno katoliško glasilo naj bi bilo pisano popolnoma aktualno, naj bi izhajalo mesečno pod skupnim imenom »Regnum Christie« v najbolj razširjenih jezikih, ki jih večina katoličanov razume. Treba je le premagati še finančne težave, ki se zadržujejo tako veliko podjetje. Katoliški katoliški mecen bi bil pripravljen vsiljudno pripomoči, da se izvrši ta eminentna katoliška misel.«

Glede svetovne propagandne centralne zvemo iz okrožnice, da je odprta v Ljubljani »pisarna kongresov Kristusa Kralja«, ki naj bo obenem tudi katoliška propagandna centrala za vse svet. »Ljubljana in kako svetovno slavno mesto; a Bog izvoli v svoje namene posebno rad to, kar je malega in slabotnega«, dostavlja proglas k temu sporočilu. Naslov centralne je »Regnum Christie«, Ljubljana, sanatorij Leonishe.

Jedro bosanskega duhovniškega spora

Poročali smo že o zanimivi zaostritvi starega spora med katoliško posvetno duhovščino in frančiškani v Bosni. Katoliško župnijo v Zenici so dosedaj oskrbovali patri frančiškani, ki imajo tam svoj samostan in lepo posestvo. Nadškof dr. Šarič je, kakor zatrjujejo frančiškani v svojih izjavah, brez potrebe ustanovil tam še eno župnijo s posvetnimi duhovniki ter ji je pridilil v uživanje del frančiškanskega posestva. Skoraj istočasno je nastala še druga afera. Referent za katoliške cerkev v ministrstvu pravde frančiškan dr. Čičić je bil iz Rima opozorjen, da se obnaša nevedno katoliškega duhovnika. Izkazalo se je, da ga je pri Vatikanu obtožil naškof Šarič, češ da je versko premalo goreč in da se preveč druži z drugoverci.

Frančiškani v Zenici so tožili nadškofa Šariča pred sreskim sodiščem zaradi svoje zemlje, dr. Čičić pa je vložil tožbo pred sarajevskim sodiščem zaradi obkrovanja. O prvi tožbi se bo proces menda vršil, osebno tožbo pa je moral p. Čičić umakniti, ker je bil od cerkvene strani opozorjen, da je po kanonskem pravu zanj kot duhovnika nedopustna in bi ga zadel občutna cerkvena kazen, lahko tudi izobčenje, če bi vztrajal pri tožbi.

Posebno slučaj p. Čičića je vzbudil v vsej javnosti veliko zanimanje. P. Čičić je znan kot odlični duhovnik, a njegov položaj ga povsem razumljivo spravlja v intimen dotik z drugoverci, predvsem s pravoslavnim elementom. Kakor znano, pa obstoji celo posebna katoliška organizacija, ki v duhu

tkz. cirilmetodijske ideje goji stike s pravoslavci. Kar se očita patri Čičiću, to v ostalem ni nič proti intimnemu osebnemu in političnemu sodelovanju duhovnikov ne s pravoslavci, temveč tudi z muslimani v strankarskih organizacijah, proti čemur pa nadškof Šarič očividno v Vatikanu ne protestira.

Obe aferi sta tipični za cerkvene odnose v Bosni. Tam delujejo frančiškani že 700 let in do aneksije so edini skrbeli v Bosni za katoliško dušebrižništvo. Bili so od nekdanji verni služabniki katoliške cerkve, ali tudi zvesti sinovi svojega naroda. Zato se Avstriji nikakor niso dopadli. Habsburška okupacija je pripeljala naško fa Stadlerja in z njim posvetno katoliško duhovščino. Ves čas od l. 1878. pa do prevrata sta Dunaj in Budimpešta sistematično delala na to, da se iztisnejo frančiškani iz dušebrižništva. Zanimivo in karakteristično je, da frančiškanska gimnazija v Visokem v katoliški državi Avstriji več ko 30 let ni mogla dobiti pravice javnosti, temveč jo je dobila šele pod Jugoslavijo. Borba med frančiskani in sarajevskimi nadškofi je stalna in se od časa do časa pojavlja v afera, kakor so zgoraj opisane. Seveda ne gre pri tem za verske interese. Gotovim krogom so frančiškani preveč narodni in premalo klerikalni — to je jedro vsega. Če bi bili bosanski očetje frančiškani pri nas, bi jih morda doletelo še kaj hujšega — saj smo bili navajeni, da je bil proglasen naravnost za brezbožnika vsak, ki ni trobil v klerikalni rog.

Ena izmed bomb je padla tudi na njegov šotor. Novinar je le po naključju ostal nepoškodovan.

Premestitev

Beograd, 30. maja. p. V tehniški službi je premeščen tehniški svetnik inž. Viljem Babnik s banske uprave na Cetinju k eskremu načelstvu v Novem mestu.

Šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 30. maja. I. V XIII. kolu turnirja sta bili do odmoru končani le dve partiji in sicer obe z remijem: Lasker—Kas ter Lilienthal—Rjumin. Partije Löwenfisch—Flohr, Ragozin—Capablanca in Botvinnik—Eliskases so bile prekinjene.

Vremenska napoved

Poročilo zemunske letalske meteorološke službe 30. t. m.: Globok ciklon nad južno Skandinavijo in vso evropsko celino, jasno na Poljskem in na Balkanu. Oblačnost prevladuje v drugih predelih z dežjem v Alpah in na južnem Skandinavskem. V Jugoslaviji je bilo jasno po vsej kraljevini, z izjemo skrajnega severozapada, kjer je deževalo. Temperatura: Minimum Plevlje 6, maksimum Jasna Tomić 28 stopinj.

Zemunska vremenska napoved za nedeljo: Še bolj oblačno, ponekod dež, toplejša. Sonce izide ob 3.55 in zalze ob 19.15.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Večina oblačno, od časa do časa dež, s početku še soparno.

Grki in Bolgari v Trakiji in Makedoniji

Delavska stavka in v zvezi z njo izgreli in nemiri, katerih pozorišče je bil pred tedni Solun, so vzbudili pozornost vse grške javnosti. Solun je od pamtiveka trdo grško mesto, njegova okolica in njegovo zaledje pa sta bila še pred vojno po pretežni večini slovenska. Grški vladi je bilo ležeče na tem, da slovenske kraje v Makedoniji in Trakiji čim prej pogrci. Menila je, da se ji bo to najlažje posrečilo, ako v teh pokrajinah naseli grške begunce iz Male Azije. Res jih je naselila več sto tisočev.

Emigrante je službena Grčija seveda na vso moč podpirala, saj jih je smatrala za jez proti slovanstvu in za absolutno državotvoren element. Nemalo je torej bilo presenečenje v Atenah, ko se je pokazalo, da so duša nemirov in izgrediv blažila malozajski emigranti. Razni atenski listi so zato poslali v Solun, v Makedonijo in Trakijo svoje posebne korespondente, da na licu mesta doženejo, kaj je pravi vzrok, da so se malozajski emigranti izneverili svoji misli.

Eden izmed teh dopisnikov piše sedaj v

listu »Etnike«, da se je na podlagi temeljitih raziskovanj in proučevanj razmer in dogodkov v Makedoniji in Trakiji prepričal, da obstoja »pekleni načrt, ugrabit Grški Makedonijo in Trakijo«. Iz nadaljnjih njegovih izjavanj izhaja, da misli pri tem na Bolgare. Takole namreč pravi: »Najbolj značilno je, da kaže malozajška emigracija očito težnjo, da se nauči bolgarskega jezika. To stremenje je staro že nekaj let, a danes se je razvilo v pravičati pokret. Begunci, nastanjeni v krajih, kjer živi bolgarsko govoreče prebivalstvo, so se že popolnoma naučili bolgarskega jezika in mnogi govorijo na jezik bolje od grškega. Na ta način riskiramo, da Makedonijo poslovanimo, namesto da jo pogrci. Kjer ni nobene oblastne prepovedi, da bi Grki ne smeli govoriti slovensko, je pokret za učenje bolgarskega jezika ostrašujoče narasel. V krajih, kjer žive grški begunci pomešani z Bolgari, ni emigrantskega otroka izpod 16 let, ki bi dovršeno ne govoril bolgarščine. Ta jezik se govori po ulicah in trgih, pri sportnih prireditvah, sploh povsod, kjer se zbira mladina.«

Proces proti 267 nemškim menihom

Pred kratkim smo poročali o velikanskem procesu, ki ga je višji državni tožilec v Koblenzu naperil proti nemškim menihom, ki so se v Porenju. Obtožbenih je 267 patrov, bratov in novincev protinavnih dejanj, drugih 61 pa se je odtegnilo preiskavi in obravnavi z begom v inozemstvo. Proces vzbuja ogromno pozornost ne samo v Nemčiji, marveč po vsem svetu. Razprave proti obdolžencem bodo trajale vse poletje do zgodnje jeseni. Prošlo sredo je bila izrečena prva obsodba nad patrom Leovigilom, ki ga je sodišče obsodilo na 8 let ječe in 10 let izgube častnih državljanjskih pravic. Obenem s patrom so bili obsojeni na zaporne kazni dveh do petih mesecev neki novic in dva sinova nekega mesarja, vsi trije mladoletniki.

V obtožbi je višji državni tožilec Hattin-gen podal ostro kritiko prilik v šestih zapadnonemških samostanih, ki so zapleteni v zadevo. Cerkev bo po mnenju državnega

tožilca gotovo hvaležna državi, ki si je stavila nalogo, da očisti Avgijev hlev. Redovniška noša, ki po konkordatu uživa isto zaščito, kakor vojaška uniforma, je bila zlorabljena za atentat na ljudsko pravnost in s tem na osnove naroda in države. Kot značilno podrobnost je državni tožilec navedel, da se je moral neki redovni brat dati premestiti sedemkrat, da se je ubranil zalezovanju sobratov.

Kot središče in izhodišče moralne okužbe je obtožnica označila samostan Waldbreitbach, ki se bavi z oskrbo moških bolnikov, vzgojo dečkov, zlasti duševno zaostalih ter vodstvom delavskih kolonij. Danes je samostan v razslu, kar je pretežna večina redovnikov pod obtožbo, znaten del pa je pobegnil v inozemstvo. Tudi generalni prior in njegov namestnik sta zbežala v tujino, ker so ju preganjali zaradi krive prisega.

Mednarodna konferenca za delo

Beograd, 30. maja. AA. Dne 4. junija se prične v Zenevi 20. zasedanje mednarodne konference za delo. Na dnevnem redu so tale vprašanja:

Ureditev potrebnih sistemov pri najemanju delavcev, plačani dopusti, skrajšanje delovnega časa pri javnih delih in podjetjih posameznih vlad ali pa takih, ki jih vlade subvencionirajo, skrajšanje delovnega časa v gradbeni stroki, skrajšanje delovnega časa v industriji železa in jekla, premogovnikih, v tekstilni industriji in v varnostni predpisi za delavstvo gradbene industrije, v kolikor gre za dvigalne naprave.

Na konferenci bodo nadalje razpravljali o letnem poročilu ravnatelja mednarodnega urada za delo, o letnih poročilih posameznih vlad glede izvajanja ratificiranih konvencij, o poročilu o izvajanju konvencij iz leta 1925 o enakem ravnanju s tujimi delavci glede odškodnine za nesreče

pri delu, o kolektivnih pogodbah, najemanju in nameščenju delavcev-begunciev itd. Našo delegacijo bodo tvorili dr. Ivan Subotić, stalni delegat pri Društva narodov kot prvi vladni delegat, Dušan Jeremić, načelnik ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje kot drugi vladni delegat, Djoka Čurčin, generalni tajnik centralne industrijskih korporacij kot delegat delodajalcev, Bogdan Krekić, tajnik državne centralne zedinjene delavske sindikalne zveze in namestnik člana v upravnem odboru mednarodnega delavnega odbora kot delavski delegat, Branko Petrović, svetnik ministrstva za gozdove in rudnike kot izvedenec vladnih delegatov, dr. Živko Topalović, bivši tajnik centralnega tajništva delavskih zbornic, kot izvedenec delavskega delegata, in Despot Ostojić, pristav ministrstva za gozdove in rudnike kot tajnik delegacije.

kami. Prst bodo vzdali v spomenik svobodni, ki ga bo mesto Niš postavilo pokojnemu kralju Aleksandru Uedinitelju. Sokolski glasniki so prispeli v Niš ob 18. Ko je duhovščina blagoslovila sveto prst, je z okopov niške trdnjave zagrmela častna salva topov. Starešina sokolske župe Radovan Dimitrijević je prevzel prst od Sokolov in jo izročil predsedniku mestne občine dr. Petkoviću. Nato se niška pevka društva in druge korporacije defilirala mimo gomile, ki jo je sokolska župa postavila na trgu kralja Milana. Na njenih starih stebrih bodo postavljene žare s prstjo, na petem pa bo svetilnik hvalečnosti sedanjega rodu padlim za domovino.

Angleški turisti v naši državi

Skoplje, 30. maja. p. Hči angleškega vrhovnega komisarja v Kairu gdč. Lampson se je z manjšo družbo pripeljala z avtomobilu iz Grčije v Bitoli, odkoder namerava potovati v Ohrid, od tam pa po naši domovini.

Nj. Vis. knez Pavle Nikoli Tesli

Beograd, 30. maja. AA. Nj. Vis. knez namestnik Pavle je poslal Nikoli Tesli naslednjo brzojavko v New York:

Prisrčno čestitam k osemdesetletnici vašega plodnega življenja z najboljšimi željami za srečno in dobro zdravje.

Nikola Tesla je odgovoril z brzojavko: Vaša pozornost me je globoko počastila. Želim iz vsega srca, da bi Vaše Visočanstvo še dalje z uspehom reševalo važne naloge Jugoslavije in z enako odločnostjo delalo za napredek našega ljubljeneja naroda. Vse zadovoljstvo in srečo želi Nikola Tesla.

Kosovska prst za spomenik kralju Uedinitelju

Niš, 30. maja. AA. Davi po sončnem vzhodu so odšli iz Niša sokolski eli, da v šloatah po 15 km na uro prinesejo prst s Kosovega, z groba hajduka Veljaka in z groba Bogorodične cerkve v Caribrodu v posebnih žarah, okrašenih z državnimi troboj-

Pionirji tehnične kulture

Inženjski kongres na Bledu bo obravnaval vse naše važne tehnične probleme

Z iskreno radostjo je naša javnost pozdravila sklep prirediteljev, da se letošnja glavna skupščina Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov vrši o binkoštnih praznikih na Bledu. Iz vseh jugoslovenskih predelov se zbirajo ob Blejskem jezeru delegati te prevažne stanovske organizacije, da v tovariški skupnosti in na preizkušnji našim izravnajo svoje poglede na sodobna

inž. Ladislav Beyc, predsednik ljubljanske sekcije Združenja inženjerjev in arhitektov.

stanovska in strokovna vprašanja in s svojimi sklepi, predlogi in nasveti postavijo nov mejnik v napredku jugoslovenske tehnične kulture. Ob njihovem bivanju med nami in pri njihovem delu jim veljajo naše tople simpatije in iskrene želje, da bi letošnji inženjski kongres dosegel popoln uspeh.

Bogat je delovni spored letošnjega inženjskega kongresa.

Predvsem bo razpravljalo o zaščiti stanovskih interesov. Dobro razumemo kaj je domovina dolžna onim svojim sinovom, ki so v njeni neposredni službi. Inženjerjem — javnim nameščencem zagotavljamo simpatije celotne javnosti pri uveljavljanju njihovih stanovskih interesov. In problem brezposelnosti, ki tako kruto tišči našo mlado inteligenco — up in bodočnost naroda! Brez dna se zdi prepad, ki loči našo mladino od njene boljše bodočnosti. Poglejmo, da-li je tej mladini zagotovljen vsaj eksistenčni minimum in ali je njena socialna zaščita urejena. Želimo, da bi se ta prevažna stanovska problema razbistrila na inženjskem kongresu in postavila na prvo mesto domovinske dolžnosti.

Nič manj pomembna bodo poročila odbora za javna dela in za izgradnjo železniškega omrežja. Potrebujemo novo uredbo o javnih delih, pri katerih izvajanju naj ima besedo zlasti strokovna

javnost. Javna dela naj se izvajajo smoteno, po dolgotrajnem strokovnem in finančnem načrtu. Naša banovina je enotna v želji, da se ji odpre najboljša in najkrajša cestna in železniška zveza z morjem. To je postulat našega gospodarskega stremjenja, ki mu nihče ne more nasprotovati, ker je od njegovega uveljavljanja odvisno življenje pokrajine, ki je na važnem križišču mednarodnih gospodarskih vplivov. Sodoba na ureditev ljubljanskega kolodvora in izgradnja drugega tira od Zidanega mosta proti Zagrebu se organično priključujeta našemu življenjskemu postulat o rešitvi ožje domovine iz prometne osamljenosti.

Odbor za normalizacijo bo postavil svoje predloge. Gre predvsem za mednarodno sodelovanje, še večjo važnost pa polagamo na potrebo po normalizaciji v narodnem gospodarstvu, katerega razvoj se bo mogel uspešno usmeriti s smotrenim delom na tem polju. Obsebi umevno je, da brez sodelovanja strokovnih, zlasti inženjskih krogov to vprašanje ne bo moglo kreniti na pot k uspešnemu razvoju.

Za naš tehnični naraščaj sta dve vprašanji danes osobito važni: ureditev višjega in srednjega tehničnega šolstva. Višje tehnično šolstvo z nedavnimi ured

bami o tehničnih fakultetah mi enotno urejeno; nevarnost favorizacije beograjske fakultete po tej uredbi ne bo doprinesla niti k enotnemu razvoju tehničnega šolstva, niti ne bo izenačila pravic absolventov ljubljanske z onimi na beograjski fakulteti. Možnost tako zvane specializacije na beograjski tehnični fakulteti omogoča zapostavljanje ljubljanske tehnične fakultete, o kateri velja na glasiti tudi nujnost po izgraditvi lastnih poslopij, brez katerih si ne moremo misliti nemotenega razvoja. Srednje šolstvo bi potrebovalo reorganizacijo zlasti v sedanjem gradbeno- arhitektonskem oddelku, ki bi ga bilo treba deliti v oddelke za nizke zgradbe in v arhitektonski oddelke.

Letošnji inženjski kongres se vrši v znamenju Teslove proslave, ko se ves svet spominja imena in neveljivosti zašlug tega jugoslovenskega tehničnega veleuma in genija. Nai bi Teslovo ime bilo svečan omen za posvetovanja predstavnikov naše tehnike na Bledu, ki ima tako važno nalogo v našem narodnem gospodarstvu in od katere je v tako velik meri odvisen naš napredek.

Predstavnikom jugoslovenske tehnične kulture iskren pozdrav in najboljša želja za popoln uspeh njihovega kongresa!

Esperantisti zbrani h kongresu v Ljubljani

Binkošni prazniki in tradicionalna manifestacija slovenskega gospodarstva dajo letos oporo nekaterim velikim skupščinam. Inženjerji zborujejo na Bledu. Ljubljana, zelena in bela, pa sprejema v svojo gostoljubno sredo esperantiste iz vse Jugoslavije, ki se zbera k svojemu IX. kongresu. Nadalje bodo danes imeli svoj kongres nameščenci socialnega zavarovanja. Pa je še cela vrsta drugih skupščin in raznih prireditvev. Toplo pozdravljamo vse drage goste. Želimo jim najprijetnejše bivanje in mnogo uspehov ob njihovem kongresnem delu.

Slika, ki jo priobčujemo, predstavlja marljivo delovni odbor ljubljanskih esperantistov s predsednikom g. Kozlevčarjem v sredini.

ESPERANTISTI!

Preživite počitnice na morju

v **Hotelu Esperanto**

SELCE PRI CRIKVENICI

Binkošti otvarjajo poletje

Na binkoštno nedeljo se poslavlja maj z vsakodnevnimi nevihtami poslednjih dni od pomladi in na praznični ponedeljek odpira rožnik vrata meteorološkemu poletju. Trimesečna doba pomladnega brstenja, evetja, zelenja in prvega snovanja plodov je za nami. In kakor se je pomlad pognala z vso silo prav zgodaj v deželo, prav tako je prevzel junij njeno plodno bogastvo v mnogo zrelejšem stanju ko druga leta. Druga polovica pomladi je bila sicer hladnejša ko prva, nebo pa je vendar le, z izjemo nekaterih krajev, prizaneslo zemlji, ki z mnogo obetajočim letino vstopa v obem toplejšega poletnega sonca.

Rožnik, mesec opojnega vonja akacije, duhtečega cvetja v košatem zelenju lip je tu. V lepih nasadih vil in vrtovih preprosti hiš se odpirajo med trnjevitimi vejami prelepi cvetovi vrtnic, med visoko travo se zibljejo na tamkih steblih bele in rumene kresnice. V zoreči rži in visoki pšenici smežljivo poznavajo modre plavice, v poletni dan bo kmalu zakimal rdeči mak. Goreča ljubezen nastavlja drobne žašice med travo, na prisojnih rebrih zardevajo drobni plodovi jagod. Rdeča barva prevladuje v rožniku, topli in goreči, kakor je radostno srce koscev in grabljič, ki jih bo vabilo junijsko sonce ves mesec med dišečo seno na travnike.

Rožnik bo poveznil nebo mnogo višje nad obzorje in zapognil sončni lok visoko nad naše glave. Zato mu gre vera, da bo kaj kmalu segel vode in temnorjavno pobarval našo polt. Med štiri stene učilnic bo v ranem jutru prinesel nekega dne mnogo svobode ter na široko odprla vrata zlati dobi počitnic. Iz dneva v dan bo beležilo živo srebro višje mere na termometrijski skali. V hladni senci gozda bodo še zmerom našli temnomodri plodovi borovnic dovolj toplote za sladki sad, na široke njive se bo med žitno klasje vspalo zlato. V tihih večerih, ko bo utihnila pesem žanjic, se bo ubranemu akordu murnov iz travnih kosenin oglasila med strniščem naša ljuba znanca prepelica s svojim ped-pedi...

In ko se bo nagnil junij v svoj poslednji teden, bo svetlo podnevi kakor nikoli v letu. Sonce bo vstalo zelo zgodaj in iz svoje najvišje točke prav počasi zatlenilo za gore. Med visoko praproto bodo hiteli ljudje, da nasteljejo pod mizo z njo Janezu Krstniku. Kresni večer bo objel ljubo našo zemljo z vseh gor v odsevu plamenov ter v srcih vesele mladine potrdil verni običaj dedov. V zarji Vidovega dne bo dosegel naš rožnik svoj najlepši dan. V svatovskem odelu se bo popeljal preko neba večni popotnik ter od vzhoda do zapada povezal srca Jugoslovenov z nitjo zlate Resnice: da je v rožniku krvavela in v znamenju Vidovega dne vstala v svetli dan prostrana, lepa naša zemlja.

Neurje v Polhovgrajskih Dolomitih
Strela je udarjala vsevprek — Na črnem vrhu je zažgala hlev, v katerem je zgorelo 12 glav živine

Škofja Loka, 30. maja. Na črnem vrhu v Polhovgrajskih Dolomitih je v četrtek popoldne divjalo tako silno neurje, kakršnega tamonjshi ljudje že dolgo ne pomnijo. Med strašno nevihto je strela udarjala vse vprek, da so se ljudje v grozi skrivali pod svojimi krovci. Usula se je toča tako na debelo, da je ponekod ležala se naslednjega dne. Ledena zrna so pobila posevke in uničila sadno drevje.

Najhuje je prizadelo posestnika Francea Mačka, ki mu je zgorel hlev in z njim vred 12 glav živine. Mačkovi so bili vsi doma, ko je treščilo v njihov hlev. S hleva se je kmalu začelo kaditi, znamenje, da je strela le predobro opravila svoje uničujoče delo. Maček je pohitel proti hlevu, da reši živino, toda bilo je že prepozno. Živina je ležala vsa kakor pobita na tleh. Posamezne živali so se dajale znake življenja z brcanjem. Strela, ki je udarila v hlev, je najbrž nekaj govedu ubila, druge pa omamila. Hlev je v nekaj minutah za-

jel ogenj in ga upepelil z 12 glavami živine (9 goved, 1 tele in 2 konja). Ena izmed zgorelih krav ni bila njegova, temveč vzel jo je na krmljenje in si je izgovoril za protislužno tele. Poleg živine je zgorela tudi slamoreznica s precej krme in praproti. Sosedje, ki so se zbrali h gašenju, so se morali omejiti na omejitve požara, ker je obstojala največja nevarnost, da pogorijo tudi hiša, svinjak in kozolec tik hleva. Maček je imel hlev in slamoreznico zavarovano, živine pa ne. Škoda, ki sega v mnoge tisoče, je znatno večja od zneska, ki ga bo dobil povrnjenega. S ljubljanim mladim gospodarjem sočustvuje vsa javnost.

Strela je udarjala tudi drugod. Pri nekem posestniku so prestali obilo strahu. Udarila je v hišo, skočila skozi dimnik v sobo in je tamkaj skakala od žebila do žebila in smejala slike, ki so kar zapovrstjo letele z ometom vred na tla. K sre-

či človeških žrtev ni zahtevala. Pobitih je tudi precej šip. Treskalo je vse vprek tudi v drevesa.

Obiščite NOVO ŠVICARIJO,

restavracijo z dietetično kuhinjo
Rogaška Slatina.

Pod istim vodstvom hotel

Mariborski dvor v Mariboru

30 sob, kopalnice, avtogaraže, avtotaksa. Sobe od 20.- Din. Prvorazredna kuhinja!

Se priporoča

Adam Črešnar

JOŽA BEKS:

Binkoštna

1.
V životek ozki tople grudi vjeto,
a čezenj z nageljni lepó posuta,
in boke pas srebrn je bil napeto.

Čez ledja slap šumečih kril svileni,
da komaj vidna je bila nožica;
pod težo avbe vedrih lic rdečica —
in sončni žarki vsi pogledi njeni...

Pod vratom zlata benečanska broša
se v mladem jutru ji je lesketala. —
Kako bila si včasih sveža, zala
pri birmi, bočrica, in tvoja noša!

2.
No, danes je pomanjkanje in sila.
Še bela peča redko se pokaže. —
Naglavki so vseh vrst in čudne baže,
v životku hlad in — do kolena krila.

In to in ono. — Moj Bog, doba noval!
Kako se človek z leti je pokvaril!
O, prav gotovo, da ga je ustvaril,
že davno se je pokesal Jehova.

Vse je drugače, le narava čista
se vsako leto znova premlajuje
in z botrom soncem binkošti praznuje,
le ona sama je ostala ista. —

„Zavidam Ti za Tvojo polt!“

Ali ni ta odkritosrčnost obenem tudi največje priznanje za ženo! Ako so žene zavidne, tedaj moški gotovo občudujejo...

Zdaj je lahko biti zares negovan. Elida krema IDEAL, ta suha dnevna krema, napravi kožo gladko, ohrani polt mladostno čisto in brez poškodb. Ker ima v sebi hamamelis, poživlja in obnavlja kožo. Negovanim ženam je postala neogibno potrebna!

ELIDA KREMA IDEAL

To so najboljše telovadke na svetu!

Poročali smo o prihodu tekmovalne vrste češkoslovaških Sokolic, ki so prišle v Ljubljano na preizkusno tekmovalstvo z našimi Sokolicami, kar naj bo priprava za nastop na berlinski olimpijadi. Čsl. So-

ke bodo mogle po letu medsebojne tekme usmeriti nadaljnje svoje veščanje za pomembni olimpijski nastop.

Včeraj dopoldne so sestre češkoslovaške nje veščale na atletskem Taboru, popol-

kočice so najboljše telovadke na svetu, saj je v njihovi vrsti tudi svetovna prvakinja sestra Dekanova. Našim telovadkam in tekmovalkam nudijo češkoslovaške sestre najlepšo priložnost za merilo njihovih moči.

dne so se odpravile na Blede, danes ob 8. uri nastopijo na tekmi z našimi Sokolicami, ki je tudi javnosti dostopna. Naša stiska pričakuje naše sovorne sestre med odmorom na brečih na Taboru.

Spomenik trem padlim nacionalistom

Ljubljana, 30. maja. Med številnimi lepimi spomeniki pri Sv. Križu, ki imajo nekateri tudi umetniško vrednost so pravkar postavili novega, ki se visoko dviga iznad drugih, in ki ga je opaziti že takoj na desni od vhoda v pokopališče. To je spomenik trboveljskim žrtvam, padlim ob priliki znanih dogodkov pred 12 leti. Dolgo let je ostala gomila

kamna. Sredi arhitektonskega preprostega postavka se dvigajo trije po par metrov visoki vitki stebri, ki so v gornjem delu med seboj povezani s pasom, simbol kvadrata stremčih mladih src in nerazdružnega prijateljstva in zvestobe. Levo in desno stojita na zaključku pasov žrtveniški žari, srednji stebel pa nosi križ, ki združuje z ostali razčlenki ves spomenik v monumentalno enoto. Pas nosi napis: ZA NACIJO, pod njim pa so na stebrih trije pozlačeni napis: Zarko Boltavzar, Stanko Znidaršič, France Slajpah in datum 1. VI. 1924. Torej so dobile žrtve nacionalne ideje svoj nagrobni kamen prav ob 12. obletnici svoje tragične smrti.

treh žrtev brez primerne nagrobne, dokler se niso njihovi tovariši združili v odbor z namenom, zbrati potrebna sredstva za primeren nagrobni spomenik. Njihovo delo je zdaj uspelo in nad skupnim grobom stoji dostojen spomenik. Spomenik je ves iz umetnega žrnega

Največja kilometraža ob vsakem vremenu in na vsaki cesti z gumami

Naš 16. velesojem odprt

Letošnja prireditelj je v znamenju napredka domačega dela

Ljubljana, 30. maja.

V svečanem razpoloženju smo danes odprli naš 16. ljubljanski velesojem. Ta dan je vsako leto velik gospodarski praznik. V navzočnosti divizijskega generala Petra Nedeljkovića, kot odposlanca Nj. Vel. kralja Petra II. je velesojem v imenu častnega predsednika velesoja ministra za trgovino in industrijo dr. Milana Vrbanića odprl ban dr. Marko Natlačen. Slavnosti so poleg najvišjih predstavnikov državnih in cerkvenih oblasti prisostvovali tudi predstavniki tujih držav, predvsem češkoslovaški poslanik minister dr. Girs, ki je dopoldne prispel iz Beograda, ter grški poslanik v Beogradu minister Sakellariopolos in zastopnik grških gospodarskih krogov minister n. r. Calearias; nadalje so bili pri svečanosti navzoči polkovnik Mihajlo Bakrač kot zastopnik vojnega ministra, načelnik dr. Mayer kot zastopnik ministra za socialno politiko, šumski direktor inž. Božić kot zastopnik ministra za šume in rudnike, železniški direktor dr. Fatur kot zastopnik prometnega ministra, načelnik inž. Skaberne kot zastopnik gradbenega ministra, načelnik inž. Podgornik kot zastopnik kmetijskega ministra, predsednik ljubljanske občine dr. Adlešič, predsednik mariborske občine dr. Juvan, predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelčič, zbornični generalni tajnik minister n. r. Ivan Mohorič, minister n. r. dr. Novak, podpredsednik Centralne industrijskih korporacij dr. Fr. Windischer, glavni tajnik Zveze Industrijev inž. Šuklje, senator dr. Gregorin, narodni poslanec Rajko Turk, finančni direktor dr. Sedlar, celotni konzularni zbor, številni predstavniki oblasti, našega javnega življenja, naših kulturnih ustanov in gospodarskih korporacij.

Govor predsednika Bonača

Kmalu po 10. uri je stopil pred mikrofonske predstavnike velesoja g. Fran Bonač, ki je prisrčno pozdravil odposlanca Nj. Vel. kralja, bana draveke banovine in ostale odlične goste, posebno pa visoke predstavnike češkoslovaške republike in kraljevine Grčije, ki prireje na letošnjem velesojem svojo drugo kolektivno razstavo. V svojem govoru je med drugim dejal naslednje: Z letošnjim pomladnim velesojem stopamo v četrto petletko smotrenega in zavrednega dela za našo gospodarstvo in kulturno okrepitev. Nismo napovedovali nobenih visokih donosov, vendar pa mislim, da smo dosegli pomembne uspehe, ne da bi se izpostavljali očitkom samobvala. Tudi v času najtežje depresije ljubljanski velesojem ni izgubil orientacije, temveč je po načrtu vršil in še izvršuje svojo gospodarsko in kulturno poslanost. Naklonjenost mnogostevnih prijateljev naših prireditev nam je bila pri tem v neprecenljivo oporo.

Težične življenja državnih in narodnih skupnosti se nagibajo dandanes iz političnega na gospodarsko in socialno področje, kar nam kažejo zlasti evropski dogodki zadnjih mesecev, ki so obustno prizadele Slovenijo zaradi sankcij. Sprito gospodarske strukture naše države nismo mogli slediti strogo avtarktični politiki drugih držav.

Pri današnjem zunanjetrogovinskem položaju preostaja agrarni državi, kakor je naša, samo ena pot: po sili razmer moramo nehati biti samo kmetje in se moramo vse bolj posvetiti obrti in industriji, da okrepimo kupno moč prebivalstva in povečamo domačo potrošnjo. Učiti se moramo od drugih držav, ki so s pametno, po vsaj eno zasnovano načrto izvajajo gospodarsko politiko znatno izboljšale svoje gospodarske razmere. Ozdravitev naših težkih gospodarskih prilik je gotovo mogoča, toda pričeti je treba s sistematičnim lečenjem bolnega organizma.

Najučinkovitejši ukrepi za ozdravitev našega gospodarstva bi bila ureditev denarnega trga, pravično razdeljena javna dela in reorganizacija trgovinske politike. Z velikim zadovoljenjem smo sprejeli izjave zastopnikov vlade, da bodo še letos zagotovljena zadostna denarna sredstva za redno poslovanje naših denarnih zavodov.

Pri rednem poslovanju denarnih zavodov bo tudi možen uspešen razvoj večjega notranjega posojila, ki naj se uporabi za financiranje velikih javnih del. Morda bi se na ta način tudi naša sredstva, da bi lahko sami dvigali zaklade zlatih kovin, ki jih hrani za naša rodna zemlja. Pa tudi v zunanji trgovini se bomo lažje in uspešnejše uveljavljali, ako bo domači kreditni trg zopet funkcionalen. Zato se nadejamo in iskreno želimo, da bi izvršitev te važne namere kr. vlade tudi v celoti uspeša.

Velikopotezni poizkusi naše velesojne prireditelje navezati harmonične gospodarske stike z vsemi deli države se je povsem posrečilo. Hkrati je naš velesojem naučil spoštovati sposobnost in dejavnost naše domače obrti in industrije, ki jima je pred vsem namenjena sedanja prireditev.

Pomladne naše prireditve so redno v znamenju industrije, obrti in trgovine. Letos pa so priklopuje nekatere prav posebno zanimive in posrečene razstave. Predvsem naj omenim gostinsko razstavo, ki jo je priredila Zveza gostilničarskih združenj pod spretnim vodstvom neumornega predsednika gospoda Cirila Majcna. Ta razstava je nazoren kačipot za razvoj našega turizma.

ki si ga brez moderno in udobno urejenega gostinstva ne moremo zamisljati.

Zveza gospodinj nam je tudi letos naklonila svoje sodelovanje in je priredila svojo VI. gospodinjno-gospodarsko razstavo pod geslom »Sodobna gospodinja«. Tej razstavi je priključena modna revija v novi zasnovi, ki bo dala, kakor lansko leto, gotovo tudi letos pobudo za slične prireditve drugih organizacij. Prav uspele so tudi letos obrtniške razstave, na kateri prednjači zopet pohištvo, nadalje razstava avtomobilov in razstava agilnega društva »Zivalca«. Posebej se opozarjam na II. kolektivno razstavo prijateljske kraljevine Grčije v paviljonu Zbornice za TOI. Ta razstava vam bo pokazala produktivno moč Grčije ter bo dala marsikateremu trgovcu pobudo za navezanje novih trgovskih zvez.

Častita gospoda! Po mučeniški smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja je prevzel pokroviteljstvo ljubljanske velesoja naš mladi kralj, Nj. Vel. Peter II. Pozivam Vas, dragi gostje, da vzklíkamo našemu ljubljensmu vladarju v neomajni vdanosti, njemu in vsemu vzvišenemu kraljevskemu domu.

Ko je godba odigrala državno himno je posebej o gostinski razstavi spregovoril predsednik Zveze združenj gostinskih obrti Ciril Majcen. Nazorno je prikazal velik pomen te razstave, ki jo moramo smatrati za pravi začetek sistematičnega dela na področju tujeskega prometa. Zahvalil se je oblastem, Zbornici za TOI, velesojem in vsem, ki so pomagali organizirati lepo razstavo.

Govor bana dr. Natlačen

Končno je spregovoril ban dr. Natlačen, ki je otvoril velesojem v imenu vlade.

Naše slovensko gospodarstvo elavi danes svoj največji vsakoletni praznik. Zdi se, da se prav danes v teh izrednih prilikah potrjuje pravilnost in resničnost reke, da sta glad in ljubezen najvišji gonilni sili vsega človeškega napredka. Glad, gospodarska tiska, ki pritiska s tako težo danes naše gospodarsko življenje in ljubezen do ustvarjanja vedno novega, popolnejšega, dovršenjšega, sta činitelja, ki kljubujeta tudi največjim zaprekam, ki ustvarjata in gradita kljub vsem oviram.

Dokler v nas ne bo zamrlo stremeljenje po boljšanju življenjskih pogojev in dokler bo to naše stremeljenje spremljala in plemenitila ljubezen do stvarnega dela, želja po večji popolnosti, po večji in vedno večji dovršenosti, dotlej tudi ne bo usahnila v nas vera v uspeh lastnega dela in zagotovljen nam bo celo v najtežjih razmerah obstanek in napredek.

V tem smislu izrekam v imenu celokupne kraljevske vlade upravi velesoja iskreno zahvalo in popolno priznanje za njeno delo in ji častitam na njenih dosedanjih uspehih, izražajoč obenem srčno željo, naj bi ustanova ljubljanskega velesoja tudi nadalje krepko napredovala v vsestransko korist in ponos Slovenije in celi Jugoslaviji ter v čast in radost našega mladega kralja Petra II.

Po otvoritvi so si gostje takoj ogledali razstave ter so bili zlasti izredno presenečeni na vzorni gostinski razstavi.

Razstava za gospodinj in modna revija

Ljubljana, 30. maja.

Takoj po otvoritvi velesoja je bila ob pol. 12. s primerno slovesnostjo odprta tudi razstava sodobne gospodinjne skupno z modno revijo. Za razstavo, ki jo je priredila Zveza gospodinj in v katero je vložila mnogo truda in dela, vlada med našim občinstvom veliko zanimanje, saj so bile modne revije že takoj splošnega velika atrakcija in so to tudi danes. Spet imamo priliko občudovati nenavaden okus in eleganco ljubljanskih salonov, ki so nas znova prepričali, da nam ni treba hoditi v Gradec, na Dunaj ali celo v Pariz, in videli smo tudi, da naše modističke prav tako korakajo z duhom časa: vse toaletne so bile v krasni harmoniji s slavnimi in kloubki, vse zares priklupno in apartno. Tudi čevlji naj harmonirajo s toaletno, a prav tako morajo z njo biti v skladu rokavice, ročne torbice in vse potrebščine moderne dame. Ali še na nekaj moramo opozoriti! Naši izveščani manekeni vam tudi pokažejo, kako se mora dama pravilno obleči, kako naj se dama primerno v lepico, v šoli, doma, na izletih, v zabaviščih, na plesu, pri porokah in raznih drugih svečanostih v domačem krogu in svetu.

Režiser prof. Šest je res napravil prijeten spored in aranžma in na modni reviji vas tudi imenitno zabava duhoviti konferansijske g. Daneš. Dvanajst postavnih manekenov nam predvaja res moderne in elegantne toalete in zadovoljni zapustimo revijo. A prej si še ogledamo razno keramično in steklarsko blago, praktične priprave za gospodinj in predmete, s katerimi gospodinja lahko opremi svoj dom, da vlada v njem prijetna domačnost.

INSERIRAJTE V „JUTRO“

Gospodarstvo

Naš kliring z Nemčijo

V krog naših izvoznikov vlada v zadnjem času podvojeno zanimanje za razvoj našega plačilnega prometa z Nemčijo, zlasti glede na velike tečajne fluktuacije klirinških čekov na naših borzih v teku meseca maja. Dočim je prej marka notirala precej stabilno okrog 14 Din je po naglem padcu zdrknila navzdol na 12,20 Din in šele v poslednjem tednu se je zopet dvignila na 13,50 Din. Ta padec marke je prišel prav nepričakovano in so mnogi izvozniki utrpeli veliko škodo. Padec pa tudi ni bil upravičen glede na razvoj naših trgovinskih odnosov z Nemčijo. To nam potrjujejo najnovejši podatki o gibanju naše trgovinske bilance z Nemčijo, ki je bila v januarju aktivna za 48 milijonov Din, toda že naslednje mesece je bil naš uvoz izravnšan z uvozom. V februarju smo imeli celo uvozni presežek v višini 12,3 milijona Din, v marcu prav tako uvozni presežek v višini 5,6 milijona Din, v aprilu pa smo zabeležili celo uvozni presežek v višini 26,1 milijona Din, ker je uvoz iz Nemčije znašal 81 milijonov, uvoz v Nemčijo pa le 54,9 milijona Din. Skupaj smo v prvih štirih mesecih t. l. uvozili iz Nemčije za 298 milijonov Din (t. j. za 140 milijonov več nego lani), dočim je znašal izvoz 292 milijonov (t. j. za 75 milijonov več nego lani). Saldo naših terjatev v Nemčiji je znašal 28. t. m. 22,14 milijona mark (po uradnem tečaju 371 milijonov Din) nasproti 22,75 milijona mark pred 1 tednom.

Likvidacija klirinškega salda z Italijo nadalje le počasi napreduje. Dne 28. t. m. je znašal saldo naših terjatev 148,8 milijona Din.

Naš klirinški dolg v Čehoslovaki. Po naglem naraščanju v zadnjih mesecih je naš klirinški dolg nasproti Čehoslovaki v maju sicer nadalje narasel, toda za manjši znesek nego prejšnje mesece. Dočim se je v teku aprila povečal za skoro 19 milijonov Din, je v maju narasel za nekaj manj nego 11 milijonov, tako da smo bili ob koncu meseca dolžni 139,5 milijona Kč odnosno po uradnem tečaju 251 milijonov Din. Od začetka letošnjega leta se je saldo povečal za preko 40 milijonov Kč.

Umetni marmor v gradbeni stroki

Na letošnjem pomladnem velesojem razstavlja znana tvrdka »Alpeko« svojo najnovejšo izdelke: umetni marmor kot nadomestilo za pristi marmor ki ga je zaradi visoke cene nemogoče projektirati povsod tam, kjer bi to bilo potrebno.

Umetni marmor »Alpeko« je popolno nadomestilo za pristi marmor ter kvalitativno daleko prekaša vse dosedanje marmoreve surgate za oblaganje fasad, portalo, vež, stopnišč, cerkva, vhodov, kuhinj, kopalnic, operacijskih dvoran, šol, kavarn, restavracij, povsod, kjerkoli želimo doseči dekorativni vtis. To je material, katerega so do danes zaman iskali arhitekti kot nadomestilo za pristi marmor in katerega bo uspešno uporabljala moderna gradbeniška tehnika. Sicer je pa te vrste material tudi po svoji kemični sestavi, ker obstoji po večini iz granita ter drugih silikatov, mnogo odpornejši od raznih naravnih plošč, ki vsebujejo kolikortoliko apnenca. Iz tega tudi sledi, da fasada, obložena z »Alpeko«-ploščami, obdrži svoj blek mnogo dalj časa, kakor pa n. pr. naravni marmor.

»Alpeko« marmoreve plošče izdrže vsako spremembo temperature, izpostavljene so bile najostrejšemu mrazu kakor tudi raznim kislinam. Izdržale so 70 stop. mraza.

Avstrija in naša uvozna kontrola

V Avstriji je mnogo zanimanja za napovedane naše ukrepe glede uvozne kontrole. Dunajski gospodarski tehnik »Die Börse« pravi, da bo uvozna kontrola v obsegu, kakor je bila najavljena prejšnji teden, zadela Avstrijo predvsem glede tekstilnega blaga in bombazne ter volnene preje ter glede strojev in električnih predmetov (zlasti električnih motorjev). V teh predmetih je Avstrija zelo zainteresirana pri uvozu v Jugoslavijo.

V Avstriji pričakujejo, kakor zatrjuje omenjeni list, da bo naša država zahtevala za uvoz določenih kontingentov tega blaga protikoncesije v obliki avstrijske obveze za odkup primernih količin agrarnih proizvodov. Pri bodočih trgovinskih pogajanjih je verjetno, da bo Jugoslavija zahtevala garancije za uvoz pšenice (250.000 stotov) po preferenčni carini 8 zlatih kron, nadalje olajšave za uvoz jaje in povečanje kontingentov za grozdje in jabolka.

Leta 1935. je Avstrija izvozila v Jugoslavijo za 16 milijonov šilingov tekstilnega blaga in preje ter za 5 milijonov šilingov predmetov. List zaključuje svoj člankov strojev, aparatov in elektrotehničnih z ugotovitvijo, da plačilni promet zadovoljivo funkcionira, izraža pa bojazen zaradi nemške konkurence spričo nizkega tečaja marke na jugoslovenskih borzih.

V vsako mesto, v vsako vas, že od ust do ust, gre glas: da je prava res naslada naša CLIO limonada!

Obiščite paviljon »CLIO« začetkom velesoja, levo!

Pred občnim zborom Kmetijske družbe

Kmetijska družba, ki bo prihodnje leto slavila 160-letnico svojega obstoja, je najstarejša stanovska organizacija slovenskega kneta. Ustanovljena je bila v početku za kranjske deželne stanovce, leta 1815. pa se je preobrazila. Bogata je njena zgodovina in neštete so zasluge, ki si jih je pridobila za napredek našega kmetijskega stanu. V eredo 3. junija bo imela Kmetijska družba svoj redni občni zbor, za katerega je med našimi kmeti, zlasti pa med štajerskimi, živahno zanimanje. Kmetijske podružnice na področju bivše mariborske oblasti so predložile za občni zbor razne predloge za preobnovo. Podružnice, ki niso imele doslej posebnih pravic pač pa dolžnosti, odločno zahtevajo gospodarsko avtonomijo po gospodarskih okrožjih enakega značaja. Tako zahtevajo formacijo naslednjih kmetijskih okrožij: mariborsko, dolensko, savinjsko, posavsko, podravsko in pomursko okrožje. Podružnice v krškem okraju zahtevajo svoje lastno okrožje s sedežem v Brežicah. O predlogu za to preobnovo se bo razpravljalo že na letošnjem občnem zboru Kmetijske družbe. Taka reforma bi bila nujno potrebna, ker centralna uprava s sedežem v Ljubljani ne more biti kva-

jona Din. Skupaj smo v prvih štirih mesecih t. l. uvozili iz Nemčije za 298 milijonov Din (t. j. za 140 milijonov več nego lani), dočim je znašal izvoz 292 milijonov (t. j. za 75 milijonov več nego lani). Saldo naših terjatev v Nemčiji je znašal 28. t. m. 22,14 milijona mark (po uradnem tečaju 371 milijonov Din) nasproti 22,75 milijona mark pred 1 tednom.

Likvidacija klirinškega salda z Italijo nadalje le počasi napreduje. Dne 28. t. m. je znašal saldo naših terjatev 148,8 milijona Din.

Naš klirinški dolg v Čehoslovaki.

Po naglem naraščanju v zadnjih mesecih je naš klirinški dolg nasproti Čehoslovaki v maju sicer nadalje narasel, toda za manjši znesek nego prejšnje mesece. Dočim se je v teku aprila povečal za skoro 19 milijonov Din, je v maju narasel za nekaj manj nego 11 milijonov, tako da smo bili ob koncu meseca dolžni 139,5 milijona Kč odnosno po uradnem tečaju 251 milijonov Din. Od začetka letošnjega leta se je saldo povečal za preko 40 milijonov Kč.

»Alpeko« marmoreve plošče za oblogo se dobavljajo v velikosti 33x33 cm, 33x50 cm in 25x50 cm, ter v raznih barvah, predvsem pa kot nadomestilo naravnega marmora. Plošče, ki se uporabljajo za oblaganje sten, se dobavljajo polirane, pa tudi nepolirane, brez bleksa. Čiščenje teh plošč je zelo enostavno, le z vodo in milom. Montaža je prav tako enostavna. Te plošče se namreč pritrjujejo odn. zalijejo s cementno malto, ki se ji doda nekoliko apna.

Nadalje nudijo do 5 odst. prihranka »Alpeko« marmoreve plošče za tla, ki se izdelujejo v velikosti 33x33 cm ter 50x50 cm v raznih izredno dekorativnih barvah. Tudi v tej stroki je tvrdka »Alpeko« izpopolnila veiko vrzel. Plošče so namreč izredno odporne ter nadkrljujejo zaradi svoje trdote in nepropustljivosti vlage marsikatero ploščo iz naravnega marmora.

Tvrdka »Alpeko« je šla še dalje. Pričela je izdelovati razna dekorativna pramena, police za okna ter celo kompletne stopnice. Njih zunanost je izredno dekorativna, kakovost pa nenadkriljiva.

Glede na gornje izdelke je vsakemu projektantu dana možnost, da za zgradbi primeren zunanji kakor tudi notranji dekorativni izgled za nizko, vsakomur dosegljivo ceno.

vsem najrazličnejšim gospodarskim nalogam, že zaradi različnega značaja posameznih delov naše banovine. Tako je na primer Stajerska bogato obdarjena s sadjem in vinom, Kranjska pa se ponaša z naprednim mlekarstvom in sirastrvom, dočim je sadjarstvo in vinogradništvo, izvezni Dolensko, potisnjeno na drugo mesto. Izvoz sadja in živine gravitira proti severu zlasti v današnji dobi sankcij. Z ustanovitvijo okrožij bi oživilo zanimanje naših kmetovalcev za kmetijsko družbo in bi člani lahko aktivneje sodelovali. V svojih predlogih predvidevajo podružnice končno se samostojne gospodarske odbore za posamezna okrožja, ki naj bi vodili skladišča in jih upravljali, izvrševali potrebna naročila za razno blago, ki ga kmetovalci vsakega posameznega okrožja potrebujejo. Ti odbori bi organizirali prodajo pridelkov in bi nosili za to delo tudi vso odgovornost.

Učiteljski dom v Ljubljani

Zibertova ul. 27. bo imel s prihodnjim šolskim letom v svojem internatu nekaj praznih mest. Cene zmerne. Nadzorstvo in pomoč pri učenju. Nova gimnazija v bližini. Zahtevajte prospekt.

Gospodarske vesti

Tešavirani denar. Ko je nedavno potekel rok za zamenjavo starih tisočakov in so mnogi šele zadnje dni prinesli tisočake v zamenjavo, se je izkazalo, da je pri nas še vedno mnogo denarja tešaviraneega. Po podatkih Narodne banke so največ starih tisočakov zamenjali kmetovalci. Samo v Sloveniji je bilo v štirih dneh predloženih v zamenjavo 1000 komedov teh starih tisočakov. Zelo veliko tisočakov je bilo predloženih v zamenjavo tudi v savski banovini, v Srbiji pa je en sam kmet predložil v zamenjavo 120 takih starih tisočakov.

Kompensacija s Čehoslovaki. V Francijo. Kakor poročajo iz Prage, je guverner naše Narodne banke dr. Radosavljevič, ki se mudi v Pragi, sporočil guvernerju češkoslovaške Narodne banke dr. Englišu naš predlog glede ureditve kompenciacij. Po tem predlogu bo naša Narodna banka v bodoče dovoljevala kompenciacijske kupitve za določen čas tudi glede zneskov, ki so že vplačani v kliring, toda le do vsote 10 milijonov Din. — Naša Narodna banka je pričela ponovno dajati dovoljenja za privatne kompenciacije s Francijo izven kliringa. Kompenciacije se dovoljujejo za 80% vrednosti našega izvoza, dočim mora francoski uvoznik 20% vplačati na poseben račun naše Narodne banke pri Francoski banki.

Zlati blok v obrambi. Za položaj na mednarodnem deviznem tržišču, kjer vlada že ves teden velika nervoznost, je značilno, da se je slabost francoskega franka razširila tudi na ostale valute zlatega bloka. Nizozemska banka je z veljavnostjo od 30. maja zvišala diskont od 2,5 na 3,5 odst. To povišanje diskonta ima predvsem namen, na zunaj pokazati odločnost za ohranitev zlatega standarda nasproti propagandi, ki se širi v nizozemskih gospodarskih krogih za devalvacijo. Merodajen pa je bil tudi odtok zlata, ki je v zadnjem tednu znašal 14,2 milijona goldinarjev in je zlati zaklad padel na 688,1 milijona Din. — Poslednji izkaz Francoske banke od 22. maja zaznamuje le še odtok zlata v višini 56 milijonov frankov, tako da znašajo zlate rezerve 57,459 milijonov. V prejšnjem tednu je znašal odtok 514 milijonov, v prvem tednu maja pa 2738 milijonov. Seveda pa se iz takozna-

naša na razdobje, ko je po navahi v prvi polovici maja nastopilo delno pomirjenje. V poslednjem tednu pa se je položaj zopet poostiril in je morala Francoska banka znova oddati znatne količine zlata, tako da to prihodnji izkaz zabeleži zopet večji odtok. Vzemirjenje v Franciji povzroča zlasti finančni problem. Problem nove vladne koalicije predvideva širokopotezna javna dela, za katera bodo potrebna znatna sredstva. Francoski državni zaklad pa je že vrsto mesecev v hudih stiskah in mora tekoče potrebe kriti Francoska banka. Od lanskega maja je Francoska banka morala eskontirati za 10 milijard frankov tresornih bonov. Finančna situacija je zaradi tega tako resna, ker ni mogoče misliti na emisijo kakšnega posojila pri sedanjih nizkih tečajih državnih papirjev in mora država posagati po kreditu novčanih banke, kar smatrajo v francoskih krogih za inflacijski proces. Vrh tega je francoski zlati standard že zelo diskreditiran z ukrepi Francoske banke, ki je prepovedala denarnim zavodom prodajati privatno orožje in morajo tudi uvozniki svojo potrebo po devizah upoštevati. To smatrajo kot prvi korak k upustitvi zlatega standarda.

Državna hipotekarna banka objavlja svoje stanje na dan 30. aprila t. l. iz katerega je razvidno, da so se v primeri s prejšnjim mesecem gotovinska sredstva za malenkost zmanjšala od 566 na 550 milijonov Din, pri tem pa so večja nego lani, ko so znašala ob koncu aprila 501 milijon. Hipotekarna posojila so se v primeri s koncem marca zmanjšala za 15 na 2117 milijonov Din, znatno so narasla komunalna posojila in sicer od 705 na 780 milijonov, medtem ko so lani ob koncu aprila znašala 622 milijonov. Lombardna posojila so ponovno nekoliko narasla od 132 na 137 milijonov (lani 88), posojila finančnemu ministrstvu pa so se zmanjšala od 573 na 554 milijonov (lani 461). — Hranilne vloge na knjižnice so v teku aprila narasle za 14 na 1154 milijonov (lani 1086), kontokorentne vloge pa za 52 na 319 milijonov (lani 255), fondi in kapitalni življenjski ustanovi pa so za malenkost narasle od 132 na 1814 milijonov (lani 1632).

Jugoslovenska banka d. d. Dne 26. maja t. l. se je vršil XXVI. redni občni zbor Jugoslovenske banke d. d. Občni zbor je vzel na znanje poročilo upravnega sveta o poslovanju v preteklem letu, odobril je zaključne račune in sprejel predloge, da se čisti dobiček, ki po odpisih in po dotiranju pokojniškega fonda z zneskom 600.000 Din, znaša Din 756.616,50, prenese na novi račun skupaj s prenosom dobička iz leta 1934, v znesku Din 711.787,42, torej skupaj Din 1.468.403,92. V upravnem svetu je bil ponovno izvoljen g. dr. Ferdinand Gramberg, kot novi člani pa so bili izvoljeni g. Prokop Čepera in g. dr. Cveto Gregorič.

Povišanje delniške glavnice Kranjske industrijske družbe. Minister za trgovino in industrijo je odobril sklepe 66. redne glavne skupštine delničarjev Kranjske industrijske družbe od 9. novembra 1935 o zvišanju delniške glavnice od 45 na 90 milijonov Din.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Ivana Vrečka, trgovca s mešanim blagom in posestnika v Ljubljani, Korunova 7 (poravnalni upravnik dr. Vladimir Grosemann, odveta v Ljubljani; poravnalni narok 26. junija ob 9. prijavi rok do 30. junija).

Dobave. Dne 4. junija bo pri upravi vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu oti na licitacija za dobavo 110 cirkularov in 5000 kg podplatov, 5. junija za dobavo menjnih strojnih jermenov, raznega jekla in cevi, 6. junija za dobavo stroja za navijanje in stroja za izdelovanje valjkov, raznih električnih žarnic in 10.000 kg medni, 8. junija za dobavo raznega usnja in 7.450 kg tovnine masti, 9. junija za dobavo 2.000 m platnenih gumiranih cevi za paro, ščitov za mitraljeze in kartona, 13. junija pa za dobavo 19.000 kg vazelina za orožje.

Ljubljanski velesojem nudi svojim obiskovalcem ogled VARIETE

predstav zastonj.

2 predstavi dnevno: ob 1/2. in 9. uri zvečer

Svetovni artisti
Vratolomne atrakcije
Dresura živali.
Salve smeja

3 Tayler, 4 Margilles, Fama, 4 Wellmann, 4 Soundy's, 2 Barrisons Ltd.

Od 30. maja do 8. junija. Pred paviljonom K.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 2,78 milijona Din. Na deviznem trgu ni bilo večjih sprememb. Nemški klirinški čeki, ki so prejšnji teden padli daleč izpod 12 Din, so se v tekočem tednu okrepili zopet na 13,50. Na svobodnem deviznem trgu so tečaji popuščali in je švicarski frank nazadovl od 16,45–16,50 na 16,35–16,40, angleški funt pa od 252,50–253,50 na 253–252,75.

Devize

Carli. Beograd 7, Pariz 20,38, London 15,48, Newyork 30,75, Bruselj 52,3750, Milan 24,35, Madrid 42,2250, Amsterdam 209,15, Berlin 124,60, Dunaj 56,25, Stockholm 79,90, Oslo 77,80, København 69,10, Praga 12,80, Warszawa 58, Budimpešta 60,50, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Blagovna tržišča

BOMBAZ

+ Liverpool, 29. maja. Tendence mirna. Zaključni tečaji: 6.11 (prejšnji dan 6.10), za dec. 6.65 (6.64).

+ Newyork, 29. maja. Tendence vztrajna. Zaključni tečaji: za junij 11,57 (11,51), za dec. 10,47 (10,42).

VINO.

+ Vinsko tržišče v dravski banovini (30. t. m.). Vinska kupcija na debelo gre vedno bolj rakovo pot. Tudi maj ni prinesel nikakega pravega razmaha in večjega konzuma. Vse zahteva le pri vinskih trgovcih bolj cenena vina, po ceni okrog 4 Din in celo nižje, dočim so nakupi vina nad 5 Din že bolj redki. Je pa konjunkturna taka, ker ježne banovine kar poplavlja slovenski trg z njihovimi vedno cenejšimi vini. Iste nezdružne razmere vladajo pri producentih na deželi. Zraven plaši kupce še prihodnja trgatve, ki kaže povprečno povsod dobro. Cene lanskim vinom na deželi, to je pri vinogradnikih, se gibljejo po kakovost od 3 do 5 Din liter

PRI ZAPRTJU

Kamor bodo hiteli sokolski vlaki

Ob času zorenja po plodni žitnici Jugoslavije

Se nekaj tednov in proti Subotici bodo hiteli vlaki sokolske armade. Ob Vidovem dnevu, ko so sonce razlilo ves svoj sijaj, se bodo zlatila polja in pred očmi premočnega našega človeka se bo širila zlata zakladnica kakor obljubljena dežela. Zdjaj pa je vsa nedogledna pokrajina se v svetem pomladnem zelenju, peštra kakor preproga. Od Vinkovcev proti Borovu se vleče po stranskem tiru ena sama dolga, le na prehodih čez progo prekinjena veriga rdečih tovornih vagonov. To je rezervna in priprava za letino, ki se obeta letos blagoslovljeno bogata. Rdeči vagoni so zanesljivi kašipoti, da potuješ v deželo obilnega pridelka. Vojvodina daje Jugoslaviji sleherno leto štirideset odstotkov vseh pridelkov žetve.

★

Mehko valovi zeleno klasje v vetriču, ki venomer trepeče od severovzhoda preko madžarske ravnine in v vročini hladi potno čelo. Konoplja drugje žitu, kakor Vojvodinci pravijo pšenici, in vmes so dolgi ogoni rumeno cvetoče repice, ki služijo kakor mak za pridelavo olja. Paprika in sladkorna repa sta k temu še glavni pridelki Vojvodine, a ne smemo pozabiti sadja, ki je dalje proti Subotici vedno bolj kultivirano. Hrastovi gaji samevajo sredi ravnine, v senci stoletnih debel in gostega mladovja domuje premnoga divjadi. A komaj petnajst let je tega, kar se je tod vsepovsod skrivalo zeleni kader, katerega najstrašnejši izdelek je ostal po vojni hajduk Jovo Čaruga s svojo tolpo. Onkraj gozda je vas Bršadin, ob njem prostrana gmajna, kjer je v vojni dobi stalo kakor mestece veliko taborišče, zdravilišče za spolno bolne pripadnike c. kr. armade. Ob prevratu so zeleni kadrovi, ki so tod posebno divjali, požgali vse taborišče, da je z barakami in usni in stenami zgorelo tudi nekaj bolnikov. Danes pričujemo o žalostnem lesenem Dunaju in malem Parizu, kakor so ga krstili, le še nekateri fundamenti, med narodom pa tista dva stih, s katerima so se bršadinski gojenci tolažili v dobi stiske, groze in cinizma:

Bršadine, moj drveni Beču,
dok je tebe, ja na fronti neču!

Vsemu je kraj, hvala Bogu. Bršadin je čisto selo s snažnimi zaporednimi hišami, enakimi druga drugo kakor jajce jajcu. razvrščeni ob široki cesti. Ob zavoju Dunava, ki se počasi vali nizdol od Vukovara, raste na zeleni planoti industrijska kolonija, kakor da bi jo izrezal nekje iz Amerike, Borovu. V soncu se svetlikajo steklene rešetkaste stene visokih industrijskih palač, naokrog pa so v ravnih črtah posajene med zelenje rdečkasto rjave stanovanjske hiše in vile nameščencev. Nova doba napredka.

★

Pri Erdutu vozi vlak počasneje, progo popravljajo. Pogled skozi okno vagona se venomer pričuje o katastrofi, ki jo je tu pred leti povzročil Dunav. Silno valovje je podirilo nasip, vode so se razlile uničujoče čez plodno ravan, segle so daleč tja do vasi Bogojeva, pregnalo prebivalstvo sredi noči z domov in je za njimi ostala žalostna puščoba, bele sipine, samo pečevje, razdrta proga, ki so jo potem opustili in zgradili novo višjo, po kateri se peljemo in ki jo venomer popravljajo. Kakor trudne živali se skrivajo onkraj njiv in grmičja dolge vasi, le cerkev dviguje belo glavo preko streh in se poizkuša v visokosti z jagnedi in trepetlikami.

Sodil boš, da je tod doma samo zlato za-

dovoljstvo. A koliko problemov skriva v sebi sleherna vojvodinska vas! Kako se prav zadnja leta bore dinarji, ki tvorijo dve tretjini prebivalstva, za vsakdanji zaslužek! Risarsko vprašanje (ris ali res = staroslovska beseda in pomeni delo) je nedavne tedne povzročilo pravcate punte po vaseh, ko so kmetovalci ponujali komaj po 6 Din dne, brez hrane. Naposled je vendar prišlo do sporazuma. Kmetovalci pa tožijo, da jim od vsega truda ne ostane več, kakor za davke in za skromno življenje. Časih so hodili v kopališča, danes se komaj oblečejo. Na velika vojvodinska tržišča (Stari Bečej, Petrovgrad) pripeljejo trikrat v tednu, ko so tržni dnevi, do 3000 vozov. Toda vsa žitna trgovina je v židovskih rokah in njihove spekulacije so včasih strahotne. Saj berete poročila v zadnjih dneh.

Edini, ki se znajo židom postaviti po robu in iz sebe ustvarjati bogastvo, so napredni kolonisti Svabi. Cele vasi so njihove, kakšne vasi! Ko hitimo proti Somboru, je na obzorju vas Prigrevica Sv. Ivan. Deset tisoč Svabov prebiva v njem, že trideset let imajo svoj list, svojo tiskarno, svoje kopališče, ki si v njem zdravijo revno. Karkoli morejo dobroga spraviti iz mastne črne zemlje, vse pridelajo. In žive, kako je živeti treba. Dostojno, toda ne razkošno. Dekleta pošljejo tudi najpremožnejši gospodarji v mesto služiti, da se naučijo pokorščine in mestnega gospodinjstva. Od zgodnje spomladi do pozne jeseni se trudijo na polju, moderni stroji jim lajšajo delo. Vso zimo pa predejo, jedo le po dvakrat na dan in rano legajo spat, da ne trošijo razsvetljave. Tako žive Svabi in zato jim tudi v današnji krizi ostaja toliko denarja, da se zajetne matrone lahko vozijo v mesta kupovat modne potrebščine.

★

Cigani, ki gredo sviraje s krstne slave v drugo vas. Popotne črede blatnih umazanih ovac z ožganim čičkom v rjavem burnusu in s poblehnim osličkom v svoji sredi. In kakor pinje razrasli topoli ob prašni rjavi cesti. Ravni jarki v nedogled. V zraku trepetajoča postovka. Salaš sredi polja, vodnjak nekje daleč in še dalje milin na veter — to so srečanja in razgledi po ravnini. Še malo — in žito bo zraslo do dva metra visoko, da se bosta v njem skrila voz in konj, pa tudi gospod in gospa, ki bosta na polje šla — pogledat, kaj dela pšenica...

Akacije in španski bežeg razlivaajo opojni vonj. Gledam po ravnini tudi vinograde in zadnje ostanke hmeljskih nasadov. »Vsega je pri nas,« pravi sopotnik, »samo pameti ne.« Sit je politike, zdrahe in gospodarskih neumnosti. Ko smo nad Somborom, mi z roko, iztegnjeno skozi okno, kaže proti vasi Čonoplji, ki je po njegovem najbogatejša v Jugoslaviji. Tam je pet let ni bilo eksekutorja, po dvajset stovov pšenice pridelajo na oral, vsa vas je preprežena z elektriko in asfaltirana in vaščani gredo vsako leto kam na letovišče, kroat pa v Pešto. Vsekarj, vzorna vas. Šest tisoč prebivalcev. — Naši? — Kaj vam pade v glavo! Svabi...

Prostrani kuppe, kjer sedim ob oknu, je majcen panoptikum Vojvodine. Poleg zagorelih Bunjevcev in okroglih Bunjevcev, temnopolti, ostrejši tipi potomcev onih 37.000 družin, ki jih je bil pred 250 leti privedel patrijarh Arsenij Černojevič iz krvave Srbije na plodna vojvodinska tla, da bodo Avstrijcem in Madžarom varovala hrbet in ustvarile ognjišče srbske kulture. Svabi gostolijo v vagonu v starinskem narečju, pestujoč rdečelične otročje. In star kljukonos, siv madžarski advokat se zgrbljen komaj dotiplje do prve klopi, ves je izčrpan, upropastila ga je lahkomiselna žera. Vzvišeno se začne razgovorjati z debelimi sorojaki, ki jim razen telesne obilnosti nikjer ni videti gloriole kakšne višje kulture. In žida ne manjka nikjer, saj govori in razume vse jezike. Popotnik mora dobiti vtis, da ni nikjer idealnejšega sožitja narodnosti kakor v Vojvodini.

Vedno gostejši so izvrstno kultivirani vrtovi in sadovnjaki. Bližamo se Subotici.

★

Takoj za prostranim kolodvorom, na kraju majhnega parka je zrasel novi sokolski hram, mogocen in skladen kakor tempelj. Zidarji končujejo poslednja glavna dela, da bo za Vidov dan sprejemal tr-

me sokolskih pripravnikov in ostal poslej trdjavja jugoslovenska v velike, več kot stotisočglavemu mestu, odhoder je le še dober streljaj do državne meje. Razgleduje se nizdo: po glavni subotički ulici, kjer se vrstijo trgovine, hoteli in slaščičarne, na trg, kjer gospoduje velikanski magistrat. Tržni dan je, vse živo je na trgu stasit. Bunjevcev v škornjih, potomcev davno priseljnih dunajskih plemen. Sladko zveni njihova beseda. Niže doli, blizu pravne fakultete, ponujajo ženske obilje pridelkov. Razen dobrot za želodec vam je na razpolago tudi mnogo domačega platna v različnih žarkih barvah tega ljudstva, pa umetnine iz lesa in gline in detektivski romani v madžarskih zvezkih. Vozovi z iskri mi končiči se razpeljajo iz mesta na deželo. Koliko lepih konj! Le po glavnih ulicah je ropot in mestni vrvež. Stranske ulice so tihe, netlakovane. Hiše z vrtniki ždi-ju vsake zase in tu in tam se že sredi dopoldneva oglašajo radio iz Budimpešte. V velikanski stolnici, ki razkoračena na prostorni ploščadi vabi z mogočnim zvonikom od daleč v svoj prijetni hlad, so pred Bogom vsi enaki in ves dan ne manjka v njej vernikov in vernic. Lepa židovska sinagoga pa je zaklenjena. A zato je na dvorišču tam poleg polno življenja: šola kraljice Marije se pripravlja in vežba za sokolski zlet.

★

Proti večeru, ko tone daleč nekje za ravnino ploskev sonce in so oblaki na zapadu kakor s krvjo oblit, se razgiba pravo mestno življenje po glavnih ulicah. Gospoda posedeva pred kavarnami in srka žganico ali črno kavo, črnooka dekleta pa v svilu in laku promenirajo naglo, veselo zgoleče, da jim z lica in kretenj razbere temperament. Mnoge ostanke na ulici pozno v noč, po dve in dve, s torbico pod pazduho. Z moralo se nihče ne ponaša. In ko mi znanec pripoveduje, kako se je treba v teh krajih varovati boleznih in kako so po hotelih na razpolago dekleta, čujem pri sosednji mizi lahkoživiga žida modrovati: »Danas kore, sutra dole — to je šifot!«

Tako seveda ni več v Subotici, kakor je bilo pred desetimi leti, ko so izvozniki pribijali ciganom tisočake na čelo in si s stotaki prižigali cigare. Kriza je stisnila pasove, Subotica pogreša zaledja. A še bi se živelo neprimerno zadovoljneje, kakor povsod drugod, ko ne bi grozilo demontiranje železniške direkcije in preseljevanje drugih oblastev. Deputacije romajo v Beograd, občinski svet protestira. Kakšna bo odločitev, bomo izvedeli morda še letos.

★

Slovencev je bilo še pred nekaj leti v Subotici okrog 1000, zlasti pri železniški direkciji, danes jih je kvečjemu še nekaj nad 100. Ne večje jih noben klub. Prav gotovo pa bodo ob sokolskem zletu srčno veselili, če bodo na subotičkih ulicah čuli prijetno domačo besedo in se mogli na stadionu čuditi stalnemu napredku sokolskih vrst v dravski banovini... Da, sokolski stadion. Tam zunaj ga urejajo nasproti bolnišnici, prav nič daleč ni do njega. Nedavno so se delavci puntali zaradi mezde, ali morda zaradi skrivnega hujskanja, zdaj je tudi ta reč v redu. In sokolski stadion bo sprejel vase desetstisoče Sokolov in gledalcev, po zletu pa bo stal stalno naprava kot najdostojnejša dopolnitev sokolske trdnjave, edinstvene v Jugoslaviji.

Ob grobu gospe Olge Tajnskove

Celje, 29. maja.

Ob velečastni udeležbi prebivalstva se je izvršil v četrtlet dopoldne v št. Pavlu pri Preboldu pogreb prerano in tako nenadno umrle gospe Olge Tajnskove, soproge banovinskega zdravnika g. dr. Vinka Tajnskega. Mogočna udeležba Sokolstva je pokazala, kaj je pokojnica bila domačemu Sokolskemu društvu in vsemu narodnemu društvu v celoti. V št. Pavlu. Umrla gospa je bila tudi ustanoviteljica in več desetletij predsednica podružnice CMD. Njeno odlično in plodno delo za narodno prosveto in obrambo sega daleč nazaj v one čase našega nacionalnega prepoveda, ko je bilo po naših trgih in večjih krajih Savinjske doline še tako malo razumeva.

Ta zob je bil še popolnoma zdrav!

Krona in korenina — zdravi in nepoškodovani — potrjujeta to, vendar se je zob kljub temu začel majati ter je nekega dne izpadel. Na zobu se je skrito tvoril zobni kamen, zajedel se je globoko med zob in zobno meso in tako je izgubila korenina svojo trdno podlago.

Sargov Kalodont je edina zobna krema v naši državi, katere vsebuje sulforicinoleat, patentirano sredstvo proti zobnemu kamnu. Z uporabo Sargovega Kalodonta se odpravi zobni kamen ter se prepreči njegova ponovna tvoritev.

Pozor! Poskusite enkrat novo ustno vodo Kalodont. Koncentrirana sestavina, zelo varna v uporabi, razkužuje in ugodno osvežuje.

SARGOV
PROTI ZOBNEMU KAMNU
KALODONT
DOMAČI IZDELEK

nja za one borbe in boje, ki so se pričeli v dr. Dečkovi dobi in so tako vidno z zmaganjem začrtani v naši zgodovini.

Poleg gasilcev, delavskih društev in domačega Sokola s praporom, ki mu je bila pokojna gospa kumica, se je pogreba udeležilo s praporom tudi Sokolsko društvo iz št. Petra v Savinjski dolini v starosti br. Srebotnjakom. Pogrebu je prisostvoval občinski odbor z g. županom ravnateljem Sadnikom na čelu. Med udeleženci pogreba iz drugih krajev so bili tudi starosta celjske sokolske župe br.

Smertnik ter v imenu vodstva CMD narodni poslanec Ivan Prekoršek in odposlanec Sokolskega društva z Vranskega g. dr. Šerko. Domači pevski zbor je zapel žalostinke pred hišo žalosti in ob grobu. V lepih govorih sta se poslovila od pokojnice kot vzorne žene, matere in javne nacionalne delavke domači g. župnik Sagaj ter član šentpavelskega Sokola br. Kotnik. Časten spomin pokojni gospe Olgi Tajnskovi, za katero žaluje s soprogom in dvema sinovoma, dijakoma ves št. Pavel in Savinjska dolina!

Občinska hranilnica v Gornji Radgoni

Upravni odbor, ki je vzorno skrbel za zavod, je razrešen

Gor. Radgona, 29. maja.

Občinsko hranilnico v Gornji Radgoni je ustanovil napredni občinski odbor trške občine Gornja Radgona kljub odporu pristavev takratne SLS, ki so se bali konkurence za svojo posojilnico. Poslovanje je začela dne 27. marca 1925 ter postala v kratkem času važen gospodarski in kulturni činitelj na tej skrajni severni državni meji. Denarna sredstva za poslovanje so dali na razpolago v prvi vrsti naprednjaki v obliki hranilnih vlog, dočim so pristali SLS hranilnico dosledno bojkotirali. Uspešno poslovanje, katerega je vodil z malimi osebnimi spremembami eden in isti upravni odbor, je rodilo lepe uspehe in v kratki dobi se je razvila hranilnica v enega izmed najmočnejših podeželskih denarnih zavodov. S svojimi sredstvi je hranilnica omogočila z ugodnimi posojili trški občini Gornja Radgona stavbo velike občinske hiše že leta 1927 in nadaljevanje obratovanja v občinskih opekarnah; sploh je storilo za občino vse, kar je bilo v njenih močeh.

V teku meseca aprila 1936 je Zveza jugoslovske hranilnic v Ljubljani izvršila pri občinski hranilnici revizijo, ki je ugotovila, da je bilo poslovanje v najlepšem redu. Dosedanji upravni odbor hranilnice je s svojimi poštenimi in nesebičnimi poslovanjem ne le obdržal, temveč celo dvignil zaupanje občinstva v ta zavod tako, da se je tudi v zadnjih poslovnih letih konstatiral porast hranilnih vlog. Hranilnica je mogla dovoliti tudi nekaj novih kratkoročnih posojil. Vsi člani uprave so vodili posle popolnoma brezplačno, vse ostalo poslovanje pa se je vršilo ob skrajno nizkih režijah, tako da se je tudi z izredno štedljivost-

jo pripomoglo do uspešnega poslovanja zavoda.

Revizija je torej prinesla dosedanjemu upravnemu odboru pismeno priznanje in pohvalo. Tem večje je bilo zato presenečenje, ko je kmalu nato prispel od banske uprave odlok o razrešitvi dosedanjega upravnega odbora. Odlok se sklicuje na čl.

Če bolujete na želodcu ali črevesih, poslužite se preizkušene naravnega zdravila, ROGAŠKE MINERALNE VODE „STYRIA“ vrelca. Vprašajte Vašega zdravnika!

Reg. pod br. 309/36

27 hranilničnega regulativa ter ne vsebuje nikake utemeljitve za razrešitev. Za gerenta je bil imenovan tukajšnji trgovec g. Joža Hrstelj, katerega »priljubljenost« je se najlepše pokazala na nedavnem zborovanju trgovskega gremija, poverjenstva v Gornji Radgoni. Splošno mnenje je, da so domači veljaki med nasprotniki dosedanjega vodstva hranilnice iz političnih razlogov izposlovali razrešitev upravnega odbora hranilnice. Oni bodo zato tudi odgovorni za škodo in posledice, ki lahko nastanejo, če se bo vnesla politika v ta izrazito gospodarski zavod.

Zoper razrešitev so vložili razrešeni člani upravnega odbora pritožbo na trgovinsko ministrstvo.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Pesnik vedrine in zanosa

Ob šestdesetletnici Vladimirja Nazorja

Včeraj je praznoval šestdesetletnico eden največjih živečih pesnikov Jugoslavije Vladimir Nazor. Trije vrhovi Moderne se dvigajo nad jugoslovanško literarno sodobnost: Oton Zupanič, Vladimir Nazor in Jovan Dučić. Najbolj dionizičen v Nietzschejevem smislu je vodilni hrvatski pesnik Vladimir Nazor, nenavadno temperamenten in plodovit pesnik, epik in lirik, izpovedovalec in označevalec, vidoviti odkrivalci imaginarnih svetov in mojstrski pesnik doživljenja in videza; umetnik besede in ritma, ki sta mu slika in zvok enako blizu; glasnik heroizma in poveljevalec nacionalnih energij; skratka: pesnik velikega formata.

Vladimir Nazor je po rodu z okoli Brača (30. maja 1876), že na gimnaziji v Splitu je pridno čital domače in italijanske pesnike in jih posnemal, po maturi je študiral v Gradcu prirodne vede matematiko in se prav posebno bavil s fiziologijo rastlin. Postal je srednje šolski profesor (Split, Zadar, Pazin, Koper, Kastav, Zagreb), nato ravnatelj mladinskega zavoda. Pred leti se je stalno naselil v Zagrebu, kjer neumorno piše nove pesmi, prevaja nemške (Goethe, Heine) in italijanske (Carducci i. dr.) pesnike, objavlja odlične eseje, v katerih obravnava formalne in idejne probleme lastne tvorbe in tvorbe drugih pesnikov. Njegovim polemikam (na pr. s Tresičem — Pavičičem) gre hvala, da smo dobili globlji

vpogled v genezo njegove lastne poezije, globljega kakor bi ga utegnili pozneje rekonstruirati pesniki; njegove študije o metriki in ritmu nimajo nič podobnega v vsej jugoslovanški književnosti; odlomki iz njegovega dnevnika »Kristali in spemenek« (v knjizi »Horizonti«) nas spominjajo zapiskov Andree Gida, čeprav ne segajo k tolikim problemom in ne vrtajo v socialno problematiko dobe.

Vladimir Nazor se je pričel oglašati v sarajevski »Nadi« še v času, ko se je zvezila Kranjeve poezije vzpenjala na zenit. Njegov široki pesniški razmah sovpadel z razmahom hrvatske Moderne (Nazor, »Slavenske legende« 1900, »Knjiga o kraljevina hrvatskijem« 1903, »Lirika« 1910; M. Bego- vič »Knjiga Boecadoro 1900; Mih. Nikolič, »Pjesme« 1898; D. Domjanič, »Pjesme 1900, Vlad. Vidrič, »Pjesme« 1907). Njegovo pesniško delo je v štirih desetletjih močno naraslo. (Zbrane spise je pričela izdajati zagrebška založba Z. i. V. Vasića in štejeto doslej že okrog 20 knjig, dasi so še daleč od zaključka). Prišel je s pesniškimi evokacijami davne preteklosti, z epiko, ki je stala v veliki razdalji od do tedanje hrvatske epike, ki je bodisi posnemala narodno pesem, bodisi nemško romantično poezijo. Prinesel je iz Dalmacije in njenega medite-anskega kulturnega pasu, prav kakor Voj- novič in Milan Begović, smisel za bar-ritost sloga in besede, južnjaško razigrano fantazijo, ki uživa v vsem slikovitim in igra-vo — zvočnem, svežem in lahkotno čutnost, tenak posluh za melodijo in ritem. Sam pripoveduje o vplivih italijanskih in francoskih pesnikov; Carducci, Viktor Hugo, poznej-

d'Annunzio so mu nudili že zgodaj oporišča na poti k svojemu izrazu in pesniškemu obrazu. V njegovih pesniških podobah iz slovanske davnine opažamo neko novo dojetje starine, simpatijo do svežega in barbar-sko razgibanega ljudstva, ki se seli na stara kulturna tla, da jih osveži; nekaj energičnega in skoraj bi rekli rasnega veje iz njih. Vse njegove epične podobe pa doživajo rožnat nadir ličnega gledanja. Ko je štiri leta pred svetovno vojno izšla pri Društvu hrvatskih književnikov (Kje so danes tiste lepe edicije in kje je mladina, ki jih je čakala hlepeče, kakor sedanja mlada generacija poročila z velikih sportnih tekem!) knjiga Nazorove »Lirike«, so slopile v senco mnoge druge pesniške knjige. Iz nje je udarilo nekaj paganskega, pretenega, barbarskega, neki heroični optimizem, ki je skušal schopenhauerjevski moll Kranje-ve poezije prevrpati z vedrim durom Penove piščali. V dobi Ostvaldove energije je bila poezija V. Nazora izrazita po- zija energije, moške sile, stvarjanja in ju- nastva, kakor Meštrovičeva skulptura.

L. 1915. je izdal Nazor dve knjigi čiste li-rike »Intimac« in »Pjesni ljuvenec« — idili-čen kontrast letu čemede duhovne teme in vojne negotovosti. Istega leta je izšel njego- »Medvij Brundoc, živalski ep v petih spevih — ena najboljših pesnitev te vrste na slovanskem jugu, pesem sile in zdravja; verjetno je, da bi navdušila Bölschea, ki si je želel »poezije prirodopisne«. Nadal-jeve zbirke (Niza od koralja, »Topuske ele- gije i. t. d.«) samo izpolnjujejo njegov pesniški obraz, kažejo ali njegove metafo- re, jasnost njegovih slik, njegovo močljivo invecioznost, ritmično razgibanost, bogastvo njegovega pesniškega jezika.

Nazor je dosegel lepe uspehe tudi v prozi. Medtem ko njegov istrski roman »Krvavi

danec (1908) ne prinaša nič izrednega, je l. 1908. pri Slovenski Matici izšla istrska povest »Veli Jožec« (z ilustracijami Saše Šantla) polna legendarnih vizij in povzdignjena v nacionalni mit. »Mestrske pričee, zlasti pa »Priče iz djetinstva« (češki prevod v Jihoslov. knjižovni, Praga 1936), dalje knji- ga »Šarko«, »Stoimenac« i. dr. dokazujejo, da je ta plodovit pesnik tudi spretni in mlakvni pripovednik, ki plastično evocira zlasti spomine na otroška leta, doživlja prirode in živalski svet.

Izredno otežno bi bilo naštevavanje moti- vičnih plasti v delu tega iznajdljivega in široko segajočega pesnika. Prav posebno sta ga inspirirali priroda in narodna preteklost (prim. samo, kako je opeval hrvatske kralje in mesta, spominno se »Imbolic-ke »Zvonimirove ladje«). V tem pogledu je Nazor za razliko od svojih sodobnikov in pesniških sopotnikov izrazilo nacionalen pesnik, bard; njegov verz, da »porod jesmo vnika i arslanac, stalno odmeva v vsej nje- govni nadosebni poeziji. V izpovedni liriki utegne biti nežen in plah »Intimac, »Pjesni ljuvenec«, krasno opeva morje in primorje. V zadnjem času se zdi, da skuša kakor Heine ali Goethe z ironijo prikazovati ljudi in dobo (»Topuske elegije«), v ostalem pa je pesnik močnih kontrastov, kakor sta kri duh, rasa in simboli, energija moza in nežna predanost ljubavnika, priroda in Bog. Filo- zofsko oscilira med energetičnim monizmom in pesniškim panteizmom. V poeziji V. Na- zora so zaživeli mlti nove, demokratske dobe, večini »panta rei« zveni kot osnovni ton iz vseh njegovih evokacij in prividov. Toda njegovo pojmovanje energije ni nem- ško, marveč bolj slovansko — romansko; postavlja ga v službo človeka in mu čloča mejo; formo.

Pri tem bežnem in medlem orisu, ki naj pokaže dionizijsko svetlo stran Nazorovega pesniškega obraza, pa ne pozabimo, da se je iz njegove poezije prvič oglasila nova čakavska lirika; istih nekoiko pesmi, ki jih je spisal Nazor v govornici liburnjskih kra-jev, ostaje za to regionalno liriko vprav kla- sičen vzor toplega občutja dialektičnih barv, ritma in sploh umetniškega oblikovanja v narečju, čigar vonj je Nazor vrstkal v vse tudi literarno iz Maruličeve pesnitve, ki je vzbudila v mladem Nazoru zantmanje za preteklost svojega naroda in za slikovito lepoto domačega jezika. Ni dvoma, da je Vi- Nazor največji pesnik, ki ga je dala Dalma- cija, edin sodoben in dostojen nadaljevalec njenih renesančnih in baročnih pevolov, če vzamemo za skupno potezo odsev dalma- tinskega solca in kameniti tal, in pri- padnost mediteranskemu kulturnemu pasu.

—0

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« v šiški — Telefon 33-87

Film nepozabnih lepot

„EPIZODA“

Paula Wessely, Carl. L. Diehl, Otto Tressler, Friedl Čezpa v gl. vlogah. Nov Paramountov zvočni tehnik.

Predstave v nedeljo in ponedeljek ob 3., 5., 7. in 9.15 uri

Cena sedežev: Din 3.50, 4.50, 5.50, 6.50

V nedeljo ob 11. uri dopoldne filmska komedija:

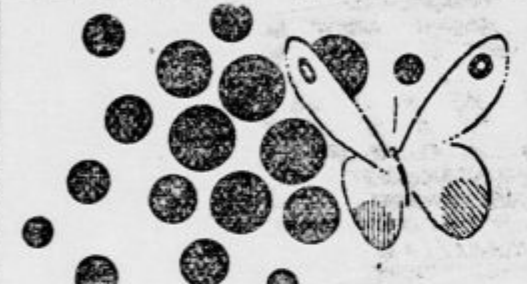
VSE ZA DENAR — Stanlio in Olio.

Cena vsem sedežem Din 3.—.

Domače vesti

* Vsem poverjenikom (cam) Vodnikove družbe. Konec maja je potekel rok v smislu zadnjega odstavka točke III. družbene okrožnice, razpisane vsem gg. poverjenikom (cam) ob koncu aprila t. l. Uprava Vodnikove družbe prav vljudno prosi gg. poverjenike, da blagovolijo na dopisnici, ki je bila priložena zadnji okrožnici zanesljivo takoj sporočiti podatke o številu članstva, da zamore družbin odbor doleteti naklado za letošnje Vodnikove knjige.

* III. vsedržavni gostinski kongres v Ljubljani. Od prejšnjega sem se bo vršil prvič dne 4. junija ob 10. v veliki dvorani hotela »Unionac« v Ljubljani III. vsedržavni gostinski kongres, ki ga priredi Državna zveza gostinskih združenj kraljevine Jugoslavije pod vodstvom Zveze gostilničarskih združenj dravske banovine. Po pripravi in zanimanju sodeč obeta biti gostinski kongres značilna manifestacija gostilničarskega stanu. Prvi gosti so že dospeli v Ljubljano. Včeraj ponoči se je pripeljal gen. tajnik državne zveze g. Sekulović Veselji, kateremu sledijo razni funkcionarji in številni člani iz ostalih banovin naše države. Gostilničarstvo dravske banovine bo s kongresom, kakor tudi z izredno okusno aranžirano gostinsko razstavo pokazalo visoko razvit stanovski čut in stanovsko solidarnost, ki že od nekdaj služi za vzgled ostalim gostilničarskim organizacijam v državi.

**SVILA
SOUVAN**
HLAD IN
LAHKOTNOST
MODA
ELEGANCA

* Polovična vozna je dovoljena udeležencem svečane otvoritve Sokolskega doma in odkritja spomenika Viteškega kralja v Slovenjgradcu dne 21. junija (popust velja za člane od 12 do 22. junija) za člane Zdrženja državnih uradnikov računsko stroje, ki se udeležijo kongresa združenja v Podgorici od 16. do 18. junija (državni uradniki imajo popust 75 odst., drugi 50 odst., popust velja od 12 do 22. junija).

* Službo občinskega delavstva razpisuje občina Šoštanj-okolica (Služb. list banske uprave 30. V).

* Rateče in Norveška. Poštni minister je otvoril telefonski promet med Ratečami na Gorenjskem in vsemi kraji na Norveškem. Pristojbina znaša 17,10 zl. fr. s kraji prve pristojbinske cone, 18,30 s kraji druge in tretje pristojbinske cone in 19,50 s kraji četrte cone. Razgovori so mogoči od 1. junija dalje.

SANATORIUM-EMONN
LJUBLJANA
Komenskega ul. 4.
Telefon: 36-23
Dr. Franc Derganc
sest primarij
kirurg odd. v p.
Ordinira: 11.-4.

* Dijaki, vpišite se v Ferijalni savez. Ferijalni savez je dijaška organizacija, odobrena s pravilnikom ministra prosvete. Njen smoter so potovanja. Potovanje krepi zdravje in izobražuje. Ferijalni savez omogoča potovanje z naslednjimi sredstvi: 1.) nudi poindencem polovično vozno ceno po vseh železnicah in parnikih; 2.) ustanavlja po vsej državi zavetila za potujoče dijake in svoje lastne domove; v vsakem pomembnejšem kraju ima FS urejeno prenočišče; 3.) daje dijakom brezplačno hrano v počinjskih kuhinjah; 4.) v vseh planinskih kočah Jugoslavije uživajo iste dobrote kakor člani planinskih društev. Vpiše se v Ferijalni savez lahko vsak dijak in dijakinja gimnazije, meščanske šole, ljudske šole, vseh strokovnih šol, trgovskih učilnic itd. Vpisovanje se vrši do 20. junija s tem, da se plača 35 Din za članarino. Kdor želi uživati iste ugodnosti, ki jih uživajo člani SPD, doplača še 5 Din in dobi posebno materialno planinsko legitimacijo. Članarina se vplača le po polovici, ki jo dobi dijak na svoji šoli pri poverjeniku ali v pisarni FS v Ljubljani; lahko se vplača tudi po solnični polovici na šolski račun FS št. 13.277. Takoj ko vplača članarino, dobi legitimacijo na svojem zavodu pri poverjeniku. Če hoče, da jo pošlje osebno doplača 1,50 Din za poštne stroške. Vse informacije se dobe: Dravska oblast FS, Ljubljana, državna trgovska akademija, III. nadst., od 9 do 12 in 15 do 18. ure.

LEPE SPOMENIKE
po nizki ceni dobavljajo
kamnosestvo
KUNOVAR PRANJO, LJUBLJANA
Zabavajte album!

* Udeležencem Zveze obrtnih združenj iz vse Jugoslavije, ki se bodo udeležili svojega kongresa v Petrogradu 1. junija, je dovoljena polovična vozna cena po naših železnicah. Popust velja od 29. t. m. do 4. junija.

* Znižanje indeksa pride s padcem vrednosti predmetov, ki so potrebni za življenje. Obutev postaja cenejša z gumijastimi podplatki Palma in gumijastimi podplati Palma Okma, ker pete mnogo dalje trajajo.

* Dar. G. Anton Mejac, advokat, Ljubljana, je daroval za gluhozorne v Ljubljani iz nake pravde radi razžaljenja časti 100 Din.

* Eno srce — ena radenska

* Idrifčani in prajatelj. Program izleta k Sv. Trem krajem, v nedeljo 7. junija je naslednji: Odhod iz Ljubljane z vrhniškim vlakom ob 7.25. Prihod na Vrhniko ob 8. Izstopi se na stari postaji Pred Cankarjevim spomenikom se pokloni deputacija in položi venec. Vsi ostali krenejo od postaje naravnost proti Podlipi. Za ženske, otroke in slatše pešce bodo pripravljeni vozovi, ki bodo vozili do Podlipi in nazaj. Točno ob 12. sestanek vseh izletnikov na Vrhu pred cerkvijo. Po kosilu oficielni del tabora, nato prosta zabava. Ob 17. odhod nazaj proti Podlipi in Vrhniki. Odhod z Vrhnike ob 20.44. Prihod v Ljubljano ob 21.20. Vožnja do Vrhnike in nazaj stane 8 Din. Izletniki iz krajev, ki ležijo v neposredni bližini izletne točke, naj se zberejo v večjih skupinah in najamejo avtobuse, ki jih tisto popoldnevo do Podlipi, ali do Račeve. Od Vrhnike do Podlipi je dve uri, od tu do vrha pa eno uro zmerne hoje. Hrano in po možnosti tudi pijačo naj vzame vsak s seboj. Cesar bo primanjkovalo, se bo nadoknadilo v Podlipi in na Vrhu. Studenčna voda je v Smrečju pod vrhom. Kdor hoče voz, naj sporoči pisмено ali ustmeno do sobote odboru ali v nedeljo v vlaku. Nič ne pozabi s seboj primerne legitimacije, bodisi železniške, planinske, sokolske ali slične.

* Split dobi stalno gledališče. Znan skladatelj Ivo Tijardović je dobil koncesijo, da osnuje gledališče za primorsko banovino Pogodbi se je z novosadskim režiserjem Aleksandrom Vereščaginom, da bo gledališče v Splitu delovalo šest mesecev v letu. Banska uprava naj bi letno dajala po 200.000 Din podpore. Gledališče bi vpriporilo v sezoni 72 dram, po eno opero in dve glasbeni komediji domačih in po dve operi in opereti tujih avtorjev. Gledališče bo vodil Ivo Tijardović, a Vereščagin bo direktor drame.

Kurja ocesa, trdo kožo in zarasle nohte Vam odstranimo brez bolečin, ter strokovnjaško zmasiramo noge v naši pedikuri.

Obiščite nas, preprčajte se!

Nega nog Din 10.—

Ljubljana, Selenburgova 7.

* Smrt stoletnega pomorščaka. V Supetru na Braču je umrl stoletni pomorščak Ante Derado. Rodil se je 2. novembra 1836. V mladosti je služil pri vojni mornarici, a pozneje je preživel neštete burne dogodke in borbe. Bitko pri Visu je opazoval z brakičih vrhov, pozneje pa je postal dobovjač v vojni proti Paragvaj. Pri b. dolomu blizu Zadra si je nekoč komaj rešil življenje. Pred nekaj leti je začel sem pisati spomine iz svojega življenja, toda roka mu je opešala. In tako bo spet legel v grob in pozabo pomorščak, o katerem bi se dala napisati debela knjiga, zanimivejša od fantastičnega romana.

* Velik izvoz jagod iz Novega Sada. Pri nas je malo znano, da zalaga Novi Sad domačo vso Srednjo Evropo z jagodami. Tržišče jagod je v Adamovcem na selju. Samo v Beograd gre dnevno dva do tri vagone jagod, to je okrog 10.000 kg, na Dunaj pa 40 do 50.000 kg. Letos so jagode obrodile kakor že dolga leta ne. Še polovice niso mogli pobrati, a doslej so razposlah že nad 300.000 kg v začetku maja so bile jagode po 8 do 10 Din kg, zdaj so že po 2 in 3 Din.

* Po 22 letih iz vojne ujetništva. Ivan Bogdanović, kateremu je danes 46 let in je iz Potiskega Sv. Nikole, je moral leta 1914. s petim madžarskim domobranskim polkom, ki je »šel svoj kader v Segedinu, na rusko fronto, kjer so ga vjeli Rusi. Ko je izbruhnila revolucija, se ni hotel priključiti na nobeno stran. Vzel je v najem nekaj zemlje in jo obdeloval. Oženil se je in živel mirno vse do leta 1931., ko so se uvedli kolhozi. Ker ni hotel pristopiti k njim, je bil obsojen na pet let ječe. Poslali so ga v Sibirijo. Odtod je pisal domov, da bi mu poslali za povrnitev v domovino potrebne listine. Dobil jih je kmalu, toda je moral čakati še celih pet let, preden se mu je posrečilo dobiti poljski polni list, s katerim je sedaj vendarle prišel v svoji domaći kraj.

KINO SLOGA Telef. 2730 —
Matineja ob 10.30 dop. danes in jutri!
Opereta
CIGAN BARON
Užitek za vsakega ki jo vidi in sliši!
Enotne znižane cene 4.50 Din

* Tisoči že izkoriščajo edinstveno prilžnost letošnje Velike Kodakove prodajne akcije, to je, da biva po dva dni na morju ali planinah, in to brezplačno, ker so si prihranili 170 Din z nakupom aparata Kodak Junior 6X9 z anastigmatom 1:6,3 in pripravnim daljinomerom. Prej je ta aparat stal 630 Din, a v času letošnje Kodakove akcije samo 460 Din. Prihranek za došča za dva udobna dneva na Jadranu ali v naših krasnih planinah s celim pensonom, odnosno oskrbo. Izkoristite tudi Vi edinstveno prilžnost Kodakove akcije in zahtevajte takoj obširne prospekte v trgovinah s fotografskimi potrebščinami.

* Poceni in precizno popravila pisalne, računske stroje in blagajne Boris Simandl, Ljubljana, Kolodvorska ul. 11, tel. 24-37.

* Pri zaprtju, motnjah v prehavi vzemi-
te jutraj na orazen želedec kozarec narav-
ne Franc Jožefove grenčice.

Lvočni kino IDEAL
Danes zadnjič remek delo slavnega režiserja Kinga Vidorja
»NAŠ VSAKDANJI KRUK« ...
Jutri v ponedeljek nov program
premiera filma
»KRVAVI OBRACUN«
V glavni vlogi
George O'Brien
Predstave danes in jutri ob 3, 5, 7
in 9.15 uri zvečer

* Življenje in svet, ilustrirana tedenska revija, ki izhaja kot priloga ponedeljske izdaje Jutra, bo vsebovala v prihodnjem zvezku naslednje prispevke: *Progressiva paraliza in njeno zdravljenje* (nadaljevanje — prim. dr. Fr. Göstl), *konec potopisa Na Durnitor* (Josip Lapajne), *Od kod ime Berlin* (A.), *Andre Marie Amper* (A. D.), poglavje iz aktualne znanosti *Smrt na ulici*, nadaljevanje romana A. Dumasa st. *Trije mušketirji* z ilustracijami Nörretrandersa, *Tipi afriških stanovišč*, iz literarnega sveta *Henri de Regnier* — A. Debeljak, *Romain Rolland v mordvinščini* (D). Nove knjige in revije (*Novakov izbor prekmurske književnosti* — A. Debeljak), Tehnični obzorji, Cvetlice v juniju, Šah. Za bistre glave, Vstavljalnica (Crassus) Zvezek vsebuje poleg drobnih novic tudi mnogo slik. »Življenje in svet« stane mesečno samo 4 Din, po pošti ali na dom dostavljen 5 Din. Naročniki ponedeljske izdaje Jutra prejema revijo zastoj. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knaflejeva ulica 5.

Pridi pa se čudi, kaj ZMAGA tebi nudi!

**VELIKA IZBIRA
ČEVLJEV
IN SANDALET**

KRASNI MODELI! NIZKE CENE!
pri V. ZMAGA, Pražakova 8
VOGAL MIKLOŠICEVA

* Društvo razporečeno. Ko se je neke pred letom dni ustanovilo in začelo delovati v Kragujevcu novo, v vsej državi edino svoje vrste društvo razporečeno, je zavladalo ne samo med razporečenkami v Kragujevcu, temveč skoraj po vsej državi velikansko zanimanje za to društvo. Društvo je iz vseh krajev dobivalo dopise z željo, da se pošljejo pravila ali da popoblastilo za ustanovitve podružnice. V Kragujevcu samem pa je navdušenje med članicami prav kmalu začelo popuščati. Vzrok je bilo več, toda je bil glavni krivik, ki se je v javnosti začela raziskati o družtvu, češ, da društvo nima ravno najestnejših namenov. Te govorice so se trosile z moške strani in so tudi dosegle svoj namen. Članice so se začele izogibati društvu in so ga naposled popolnoma zapustile, tako, da je ostala za vse društveno delo predsednica sama. Seveda so pa bile one govorice le zlobna izmišljotina in predsednica upa, da se bodo razporečenke zlasti zaradi izdatnega poizvedovanja, ki bi ga krepko organizirano društvo moglo nuditi v razporečnih zadevah, zopet oklene družstva. Če se ne na zgoči to, bo pa društvo seveda moralo prenehati. Ali bi ga ne bilo škoda?

Znamka
Elegantnih, kakovostnih in čisto primer-
nih oblek. Presenetljiva je naša nova
kolekcija Jankarjev in letnih kaša hlače

„TIVAR OBLEKE“.

* Tragična smrt bogatega ljubavnika. Do nedavna premožni trgovec Josip Sokol iz Čoke v Vojvodini se je zagledal v poročeno Justino Vujčević, čeprav je sam umel doma lepo ženko. Justina Vujčevića je znala iz njega izmamljati lepe tisočake, a žena doma je bila večkrat tepena. Nedavno noč je Sokola presenetil Justinin mož Jovan Vujč, ko je ljubimkaj z Justinino. Josip Sokol je skušal pobegniti, toda razjarjeni Vujč ga je prestregel s sekirjo in mu zadal 22 strašnih ran. Mrtvega Sokola je potem zavlekel na dvorišče. Ker vse kaže, da sta bila zakonata Vujčeva dogovorjena, da spravita Sokola s sveta, ker zadnji čas zaradi težav v trgovini ni mogel več dati Justinini denarja, so orožniki oba aretirali in ju odgnali v zapore v Veliki Kikind.

* Izsiljevanje v Sremski Mitrovici. Odvetnik dr. Peter Gvozdič, znan po svojem bogastvu v Sremski Mitrovici in daleč naokoli je prejel pismo, ki ga je po ameriškem zgledu podpisal nekakšen »Dillinger«. Rokovalec priporoča bogatašu, naj nosi seboj 150.000 Din v kuverti, da jih bo lahko izročil, kadar se bosta srečala. Če tega ne storil, mu bo rokovanj ugrabil tisto, kar je očetu »rajdarja«. Dr. Gvozdič ima namreč šest hčerke in rokovanj namiguje, da mu kani odvesti najmlajšo.

POZOR! FOTOAMATERJI!
Najlepše in najcenejše Vam
izdela Vaše posnetke samo
„FOTO-REKORD“
WOLFOVA 12

* Dijaki so zažgalj konferenčni sobo. Vsega šmenta se domislijo dijaki, ki jim proti koncu leta teče voda v grlo. Namesto da bi pravčasno prišli za knjigo in se z ukom prebili naprej, v kolikor so tega zmogli, študirajo v obupu na vse mogoče načine, kako bi se rešili iz mučnega položaja. V šabcu je nedavno noč začela retji profesorska pisarna v gimnaziji. Šolski sluga je požar pravčasno omejil in zažgal, da je škoda komaj okrog 5.000 Din. Vendar pa je dogodek zbudil mnogo komentarjev. Zgorelo je 14 profesorskih predalov z vsemi spisi, enako je ogrel požar veliko šolsko mapo. Dijaki s slabimi ocenami so pač hoteli uničiti vse, kar bi moglo pričevati o njihovem držanju. Krivce je težko najti, ker IV. in VIII. razred nimata več pouka.

Obiščite nas na velesejmu, pavljon H koja 273-275,
kjer dobite brezplačne vzorce naših odličnih »ETA«
ovsenih kosmičev.

* V šoli se je zastrupila učenka petega razreda četrte beograjske ženske gimnazije Ružica Marjanović. Bila ni ravno preveč dobra učenka, na so jo zato starši karali in je večkrat tožila svojih součencek in take svoje bridkosti in tečave. Onenjala je tudi, da življenje tako nima zanj nikakršne cene, da si želi smrti. Tako je bilo tudi, ko je poslednjič prišla v šolo. Vprašala je součence, katere ure naj jih osvobodijo, ali ne morda latinščine? In res, med latinsko uro je popila večjo količino lizola, ne da bi bil kdo zapazil to. In ni nič stekala. Ko so součence zagledale pene na njenih ustih, je priznala, da je pila lizol. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so na toliko časa iskali dežurnega zdravnika in je ta, ko je prišel, toliko časa odlašal s prvo pomočjo, da je zastrupljena po eni uri trpljenja izdihnila.

* Zastrupljeni na krstni slavi. V Irigu so imeli pravoslavno žegnanje. Cerkvena ključarja sta po starem običaju skuhalo koljivo (žito) v velikem bakrenem kotlu in ga čez noč pustila v njem. Vsi, ki so drugi dan jedli koljivo, zlasti pa otroci, so oboleli, dobili hudo vročino in ob silnih želodčnih krčih začeli bruhati. V posameznih hišah so zbolele cele družine, otrok pa je zastrupljenih okrog 50. Smrtnih primerov doslej ni bilo. Otrovanje je nastalo zaradi zelenega volka, ki se je čez noč ustvarila v bakrenem kotlu.

Zabavno, pustolovno in senzacionalno! Premiera kriminalnega Ufa filma
Izginitel je nakit ogromne
vrednosti na vožnji od
Carigrada do Marselja! Jessie Vihrog — Viktor de Kowa
Izseditelj zlikovcev dobi
nagrado! Humor, veselje
Smaragdna ogrlica Nov Ufa tednik
Kino Sloga
Telef. 2730
PREDSTAVE DANES IN JUTRI
ob 15, 17, 19 in 21. uri.

* Veliko zanimanje za naša letovišča. Tujsko-prometna zveza »Punika« v Mariboru nam sporoča, da dobiva dnevno številna vprašanja od domačih in inozemskih letoviščarjev za tekočo sezono, in sicer ne le glede hotelov in penzijonov, temveč tudi glede zasebnih stanovanj. Zato prosijo zveza vse občinske uprave in tudi zasebnike, ki oddajajo sobe s hrano ali so uporabo kuhinje, z območja Tujsko-prometne zveze v Mariboru (dravska, savinjska in dravinjska dolina, Pohorje, Slovenske gorice, Haloze itd.), naj pošljejo vse zadevne točne podatke na naslov »Putnik« v Mariboru. Tako bo Tujsko-prometna zveza v stanju, da ustreže interesom letoviščarjem in obenem tudi do mačemum prebivalstvu, za katerega pomeni tujski promet lep zaslužek.

* Miloš Vukičević črtan iz seznama odvetnikov. V spominu je še, da je beograjski odvetnik Miloš Vukičević 22. maja 1934. pretepel na ulici Ljubinko Jungovčević, uradnico ministrstva za socialno politiko. Tako neusmiljeno jo je žalil in osramotil, da se je še tisti dan vrgel pod tramvaj, kar je bilo hudo brutalno dejanje. Zaprtila je pismo, v katerem je označila Vukičevića kot krivca svoje smrti. Rodbina pokojne Ljubinke je kmalu nato vložila tožbo pri sodišču in ravno ob drugi obletnici Ljubinkine smrti je odvetniška zbornica sklenila črtati Vukičevića iz seznama odvetnikov. Razlogi: fizično obračunavanje z nesrečnim dekletom na ulici, telesne poškodbe in pretnje, da jo bo spravil ob službo. Niti s priznanjem pri sodišču niti z oprostjenjem ni hotel olajšati svoje krivde, marveč je zahteval obdukcijo, do česar ni imel pravice in je tako škodoval ugledu advokatskega stanu.

TOLŠČI PODVRZENIM IN MISICAŠTIM, PRI KATERIH SE KAZEJO ZNAKI RAZNIH TEOB ZARADI NEZADOSTNEGA IZLOKANJA SOKOV,
pomaga odlično večtedenska pitna kura z naravno

FRANZ - JOSEFOVO
grenčico. Taki ljudje morejo tudi doma — a pod nadzorstvom svojega zdravnika — delati kuro za hujšanje.

Ogl. reg. B. št. 3047/35.

* Reja rjave štajerske kokoši — naša narodna dolžnost. Reja kokoši z današnjih dneh se skoro ne da primerjati z ono pred svetovno vojno. V zadnjih letih smo dosegli čudovit napredek, zlasti v pogledu razumevanja širše javnosti za našo domačo kokoš, — rjavo štajerko. Štajerka zmaguje na vseh črtah, ne samo pri nas, marveč po vsej kraljevini. Pa tudi izven mej naše države pridobiva vedno večji sloves. Ko so pred desetletji začeli v Evropi širiti razne težke kokoške pasme, je zanimanje za našo domačo kokoš ponehalo. Izkazalo pa se je, da tuje pasme ne ustrezajo evropskim podnebnim razmeram, med tem ko je štajerka še posebej utrjena odporna in zdrava kokoš in so tudi njene gospodarske koristi odlične. Vse kaže, da bo štajerka spet vstala v najlepšem sijaju in si bo pridobila prvenstveno mesto med vsemi kokoškimi pasmami. Zlasti Nemci forsirajo reja rjave štajerske kokoši, ker jo smatrajo za najpridnejšo uni-

KINO UNION, Telef. 27-21
Za birmance predstave po znižani
enotni ceni Din 4.50
DAVID COPPERFIELD
Predstave danes in jutri ob 10.30 dop.
Botri in botrice, pokažite deci ta lepi
film ki bo otrokom ostal trajno
v spominu.

**POGLEJTE ME, kako sem vesela
in zdrava, ker uživam vedno
»ETA«** osvens kosmiče, ki krepijo
mišice, pospešujejo prebavo
in jačajo kosti!

čevalko škodljivega mrčesa. Društvo »Zivalca« v Ljubljani se prav posebno propagira reja štajerke (kakor je razvidno iz pravkar izišle 5. številke strokovnega glasila, ki ga društvo izdaja vsak mesec), poudarja nene gospodarske vrline in naglašja, da je reja štajerske naša narodna dolžnost. Prav zanimivi so nadaljnji strokovni članki v tej številki, kakor: zakaj režemo petelinčke, reja puranov, pegatk, nemških ovnačev, napenjanje kuncev, specifična zdravstvena sredstva pri perutnini, zeleno krmljenje koz itd. Društvo »Zivalca« prireja na velesejmu že svojo IX. razstavo malih živali, ker hoče pokazati širši javnosti sadove svojega dela. Zato tudi zasluži, da ji občinstvo posveti še posebej pažnjo.

* Ilustrirana junijska številka družinskega mesečnika »Žike« je pravkar izšla in ima naslednje vsebino: Joža Lovrenčič: Fantovska; Alphonse Daudet: Gaucherjev liker; Bečar; Ko ptičke gnezdiš...; Mark Twain: Ne kradi; Zalaznik; Polkovnik Lawrence in Sveta železnica; Miran Jare: Punčka z žličko; Sledje: Zdravniška posvečovalnica, ki jo vodi primarij dr. Dragaš, rubrika »Zanimivosti in »Gospodinskih kotiček«, ki prinaša navodila za pripravljanje gob in nekaj receptov. Če se podizate, tudi vi še lahko dobite to številko. Pošljite tri kontrolne listke, ki jih najdete v poliklogramskih zaviti-kih ržene žitne kave Žike, na naslov: Pražarna Žika, Ljubljana-Vič, pa boste prejeli mali mesečnik »Žika« in sicer brezplačno.

* Izšla je nova povečana številka Ilustrirane tedenske revije za radio, gledališče, film in modo »NAS VAL«. Iz bogate vsebine navajamo le najvažnejše prispevke: Radiofonija v državni upravi. Dva znana obraza iz nemškega filma. Birmanske ure. Nove kreacije ameriških modnih salonov. K 9. kongresu esperantistov. »Prva legija« v ljubljanski drami. Zbor malih harmonikarjev prof. Randića. Zgode in nezgode Bojana Pečka. Olimpijski pavalni stadion v Berlinu. Modna rubrika. Clark Gable — Don Juan v filmu in življenju. Slike k odajam ljubljanske radijske postaje. Friedrich von Flotow: »MARTA«. Najzanimivejše točke evropskega radijskega programa. Spored kratkovalnih radijskih postaj. 32. strani sporedov vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj. »NAS VAL« izide vsak petek v Ljubljani. Mesečna naročnina je 12 Din. Zahtevajte še danes brezplačno in brezplačno na ogled 1 izvod.

* Moda, ki ne pride nikoli iz mode. Nič ni tako nestalno kakor moda, vendar ena je vedno ista, katere se gospodinjke drže za od praveka: hočejo imeti bleščeče belo perilo. Muke in trud pranja so obilno plačani, če je perilo po pranju tudi zares bleščeče belo. Zato so gospodinjke tudi tako vesele, ker imajo Schichtovo terpeninovno milo. To čisto jednato milo odpravi brez truda in prizanesljivo tudi najtrdovratnejšo snago iz perila. Schichtovo terpeninovno milo pere bleščeče belo.

* Tovarna JOS REICH sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

* To bo spet veselo v Filharmonični dvorani! Veselo bo na odru pa tudi na so-
dežih, kajti vsi bodo zadovoljni z uspehom, oni, ki jih bodo poslušali, pa še bolj tisti, ki so se tako lepo naučili posameznih del naših in tujih skladateljev, katere bodo izvajali na II. produkciji šole Glasbene Maticе ljubljanske, ki bo v sredo ob 18.15. Kdo vse nastopi in kaj bo igral, pa zveste v Matični knjigarni, kjer se dobi spored za sredino produkcije.

* Dravska sekcija nižjih poštarnih usluž-
bencev se to v nedeljo 7. junija udeležila sv. maše v cerkvi sv. Cirila in Metoda. Ob tej priliki bosta prvič izvajala cerkvene pesmi godbeni in pevski zbor naših poštarnj, ki se že dalje časa z vne mo pripravljajo za ta nastop. Vabimo poštarne uslužbence, da prisostvujejo sv. maši. Godbeniki in pevci se zbero ta dan ob 10. pred poslopjem poštarne ravnateljstva na Sv. Jakoba trgu, odkoder se napotijo v manifestativnem obhodu skozi mesto v cerkev sv. Cirila in Metoda. Prosim, da se tudi tega obhoda udeležijo čim večje število poštarnj z družinskimi člani.

Fotoamaterjem

dobavlja
FOTOTEHNIKA d. o. z. Prešernova 9,
samo kvalitetno izdelavo njihovih posnetkov in najboljše filme. Po pošti obratno! Sprejemamo v prodajo — kupujemo in zamenjavamo rabljene fotoaparate. Pri novih aparatih 20% popusta.

* Udrženje diplomiranih tehnikov kr. Jugoslavije vabi članstvo na II. redno skupščino glavne uprave, ki bo na binokstni ponedeljek ob 9. v beli dvorani hotela Uniona. Vse potrebne informacije dobi članstvo med uradnimi urami v društveni pisarni Tavčarjeva 6, dvorščice.

* Umrla je na Starem trgu 11. a gospa Marija Iskra. Pogreb vzorne matere bo jutri ob 16. Blag ji spomin. Žalujemo naše iskreno sožalje!

* Mlado srno je ujel g Rantaša Anton. Pod gozdom 10. poleg hotela Bellevue. Lastnik naj se javi na gornji naslov.

za
birno

Sternecki
CELJE 20

ČENIK - ZNORCI - ZASTONJ

V čast izumitelju Tesli

Podrobnosti o proslavi v Beogradu in drugod

Beograd, 30. maja.

Nikola Tesla je doživel zasluženo priznanje najuglednejših znanstvenikov elektricitetnikov iz Evrope in Amerike. Stari genijalni učenjak pa se je telesno in duševno še ves čil, izkazal prožnega in hvaležnega s tem, da je napovedal važne uspehe svojih zadnjih odkritij in izumov, ki bodo v kratkem obogatili človeštvo. O tem najbolje pričuje njegova brzotjavka, ki jo je poslal prirediteljem proslave v Beogradu: Prosim, izrazite ob tej priložnosti mojo najtoplejšo zahvalo za veliko počaščenje od strani strokovnjakov, ki ga sprejemam seveda kot nezasluzeno in obžaljujem, da nisem ustvaril kaj večjega, želim se izkazati hvaležnega z novimi deli, ki jih bom v kratkem objavil.

Vsa Jugoslavija je v četrtek proslavila Teslo, po šolah in po radiu, a jedro proslave je bila slavnostna skupščina v dvorani Kolarčeve ljudske univerze. Tu so bili zbrani najodličnejši predstavniki, kraljev zastopnik, predsednik senata in predsednik Narodne skupščine, odposlanec patriarha, celotni diplomatski zbor in najuglednejši znanstveniki, elektrotehniki iz 15 evropskih in ameriških držav. Po govoru predsednika pripravljalnega odbora Radiolava Avramovića je povzel besedo predsednik Srbske kraljevske akademije znanosti Bogdan Gavrilović: »Ne plete se misel našega sveta danes prvič z divljenjem in spoštovanjem okrog onega moža, ki je po stvariteljski moči svojega genija postal eden izmed največjih zgraditeljev civilizacije naše dobe. Brez dvoma tudi današnja proslava ne bo poslednji pozdrav, ki ga naš narod pošilja svojem velikemu sinu ob mejnikih njegovega življenja. Tvorci večnih vrednot žive večno. Kljubujući času in pozabi stopajo vedno pred živimi kot njihovi vodje na poti. Ena izmed največjih zapovedi prirode je: Nadaljuj! Treba je težiti za tem, da dela in misli žive tudi do smrti, da pridemo do novih plodov,

skritih v temi prvobitnega početka. Društvo Nikole Tesle sodi, da bo to nalogo najbolje izvršilo, ako zgradi Znanstveni dom v slavo Teslova imena. Francozi imajo Pasteurjev zavod, Nemci Hertzevega, Angleži Faradayeva, pa eni ko drugi še celo vrsto drugih. Sledeč njihovi stopinjam želimo tudi mi danes osnovati Zavod Nikole Tesle v nadi, da to ne bo samo večni gmotni pomnik njegovega dela, marveč da se bo v njem razvijala in izpopolnjevala Teslova misel v širokem zamahu njegovega genija. Pripada mi posebna čast, da lahko pred častnim zborom sporočim, da se danes osnuje Zavod Nikole Tesle. Naj se v tem zavodu skozi stoletja razvija plodna in lepa Teslova misel v čast znanosti in v slavo onega, čigar svetlemu imenu je zavod posvečen.

Ko je bilo sporočeno, da je Nj. Vel. kralj odlikoval Teslo z redom Bellega orla I. stopnje, sta prispeli dve brzotjavki slavnosti: prvo smo navedli zgoraj z drugo pa Nikola Tesla pozdravlja osnivanje zavoda takole: »Strinjam se z vsem, ker sem prepričan, sodeč po enakih ameriških izkušnjah, da bo zavod zelo koristen. Če bodo okolnosti dopustile, lahko računam na mojo skromno pomoč. Omenite me našemu narodu z vzklikom: Živela Jugoslavija! Živelo Njegovo Veličanstvo, mladi orli iz gnezda Velikega orla...«

Izmed inozemskih znanstvenikov so govorili nemški univ. profesorji dr. Stark, dr. Zenek in dr. Kibitz, ki je sporočil, da želi osrednji elektrotehnični zavod v Berlinu stopiti v tesne zveze z Zavodom Nikole Tesle. V imenu angleških univerz je govoril dr. S. M. Brentano, v imenu dunajske univerze prof. inž. Petrič in dr. Ehrenhaft, v imenu graške univerze pa dr. Rumpf. Nadalje so govorili predstavniki Bolgarije, Kanade, Francije, ruskih inženjerjev in inozemstvu, Irške, Nizozemske, Rumunije in češkoslovaške. Ob zaključku je bila prečitana pozdravna brzotjavka Nikoli Tesli, a pevčki društvi »Nikola Te-

SAVEZ STOMATOLOGOV T. J. ZDRAVNIKOV SPECIALISTOV ZA BOLEZNI UST IN ZOB

izdeluje in priporoča po izkušnjah v dolgoletni praksi in svojem najboljšem znanju in po kontroli in znanstvenem sodelovanju zdravnikov bakteriologov, higienikov in kemikov medicinskih ustanov in farmacevtov Sistem preparate za higijeno ust in zob. Namen proizvodnje SISTOM preparatov je socialna profilaksa higijene ust in zob v najširših slojih naših mest in naših vasi, posebno pa otrok in našega naraščanja.

stac (delavci) in »Obilič« (akademiki) sta zapeli nekaj lepših pesmi. Od Teslove rodbine sta prisostvovala proslavi sestra gospa Kosanovića in njen sin Sava, novinar in bivši narodni poslanec.

Proslava Tesle v Brnu

Brno, konec maja

V avli češke tehnike je bila 23. t. m. svečana proslava 80-letnice Nikole Tesle pod protektoratom prof. dr. V. Filkuka, rektorja Masarykove univerze, kjer so bili zbrani med številnimi odličnimi gosti tudi jugoslovenski konzul inž. V. Filkuka, rektorja tehnike in univerze, zastopnik prezidenta Morave in Šlezije, zastopniki armade, številni prijatelji Jugoslavije in vse jugoslovensko študentstvo. Po uvodnih besedah rektorja je imel svečani govor o življenjskem delu Tesle predsednik Ak. Jugoslavije v Brnu, Navrovič Maks, ki je podal izprano sliko velikana naše krvi in enega največjih sinov Jugoslavije. O Tesli kot očetu moderne elektrotehnike je govoril prof. inž. Bubenik. Tudi njegova izvajanja so bila spremljana z največjo pozornostjo. Čeprav so bila strogo znanstvena in so zapustila na prisotnih najlepši utis.

Akademsko društvo »Jugoslavija« v Brnu, v katerem so vključeni vsi jugoslovenski študenti, vrši veliko kulturno nalogo, utrjuje med člani jugoslovensko zavest; s sodelovanjem bolgarskih, češkoslovaških, poljskih in ruskih društev pa ustvarja boljše rešitve in kleno vez slovanke bodočnosti. V današnjih zamotanih časih je ta požrtvovalnost naše omladine vredna dvojne pohvale.

Ob koncu šolskega leta priredi ADJ ekskurzijo v Bolgarijo in Rumunijo, ki ima namen v prvi vrsti spoznati te kraje in navezati stike s prijatelji obeh držav. Tako se med mladimi praktično izvaja duh Male antante, ne da bi pri tem Bolgarija bila pozabljena.

Inž. Svetina

Zlati jubilej šentiviških gasilcev

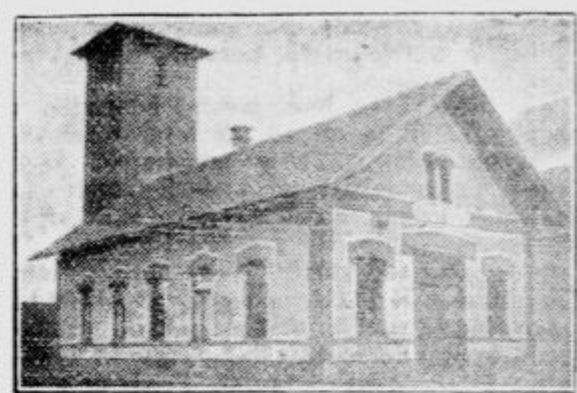
Gostoljubni kraj vabi prihodnjo nedeljo v goste

Št. Vid pri Stični, 30. maja. 6. in 7. junija bo praznovala šentiviška gasilska četa petdesetletnico ustanovitve. Priprave za ta praznik vrši poseben odbor, ki mu predsedujeta g. Štefan Bavdeš in g. Angela Zorčeva. Ta dva imata glavno skrb in trud, da bo vse v redu in proslava kar najbolj slovesna. Obema so v pomoč vsi člani čete, tudi dekleta so se na praznojo za sodelovanje odzvale, da bodo pomagale pri ogromnem delu. Napetle bodo vence, fantje postavili mlaje, pripravljajo in organizirajo se tudi konjeniki, da bodo na konjih v sprevedu. Pokroviteljstvo je prevzel g. ban.

6. junija zvečer bo bakljada, obhod po vasi in pred občino podoknica predsednika občine in častnim članom čete, tovarišu Kunstku, ki je bil med pionirji čete, sedanjemu predsedniku Cegljaru in tovarišu Franu Grabljeviču, ki od ustanovitve do danes marljivo delujeta v četi. Grabljevič Franc obhaja letos kar dva jubileja: 50 letnico gasilstva in zlato poroko. Gasilska četa želi njemu in soprogi čvrstega zdravja, da bi obhajala v veselje in srečo treh hčera in vnukov še biserno poroko. Živela! Ustanovitelj čete in graditelj doma se hoče četa spomniti na dan proslave na ta način, da jim odkrije spominsko ploščo v onem domu, v katerega so vložili toliko ljubezni,

toliko truda in nesebičnosti. Brez teh mož ne bi mogel ponosati s takim gasilskim domom, ki je eden najlepših daleč naokrog. Večna jim hvala!

7. junija bo slovesni sprejem ob deveti uri. Spreved, na čelu konjenica, krene od

Sv. Roka, kjer bo zbirališe ob 8. uri, sprejem bo pa v St. Vidu. Ob 10. bo sv. maša na trgu, po maši odkritje spominske plošče ustanoviteljem čete in graditeljem doma. Defilé, razhod, kosilo. Popoldne bo velika narodna prireditev s tombolo. Kdor reflektira na kosilo, naj pošlje prijavo. Št. Vid je lepa, gostoljubna vas, ki vabi za ta dan vse prijatelje gasilstva, da pridejo in z nami praznujejo zlati jubilej gasilske čete. 7. junija v St. Vidu na svidenje!

Tonetu Grbcu

v spomin

V ponedeljek zjutraj ob 6. je v ljubljanski bolnišnici umrl dijak 11. letnika državne trgovske akademije Tone Grbec. Bil je vzoren dijak in priključen vsem, ki so ga poznali. Nenadna zavrtna angina je ugonobila mlado življenje. Na zadnji poti so ga spremlili sošolci in profesorji, a njegov šolski tovariš Marjan je spregovoril ob odprtem grobu. Prejeli smo od njegovih sošolcev naslednje vrstice v spomin mrtvega tovariša:

»V slovo nekaj skromnih besed, izgranih iz razbolelih duš tovarišev in sošolcev, ki smo te spremljali na zadnji poti... Težko je povedati dragemu znanцу, ki gre v tujino, kako hudo nam je v duši, ko odhaja, a še stokrat, o, tisočkrat težja je ločitev od dragega tovariša, ki se poslovilo od nas za vedno — od tovariša, ki smo ga vzljubili, ki je hodil ob nas skozi sanjavo veselo mladostno življenje.

Ti si bil eden izmed tistih, dragi Tone, Ti si bil eden izmed nas, eden iz naše srede — Ti, ki so ti odmerili tako ozek prostor v hladni zemlji. Sedaj ne moremo prav razumeti, da ležiš v hladni zemlji, Tone, z vsemi svojimi načrti, ki si jih klesal za bodočnost. Da ležiš ob Tebi vsa srta neskončna volja do življenja. Da ležeš v Tebi pokopani vsi Tvoji ideali, skratka, da si položil na žrtveno smrti vse, kar si se imel: — svoje najdražje — življenje... Pomlad leži razpeta preko slovenske zemlje, čas prenojanja. Pa je kanila vest o Tvoji smrti v naša srca in nam pregnala smeh iz obrazov in zadovoljstvo iz src. Čuj tovariši! Vsak izmed nas bi Ti iskreno rad dal kosček svojega mladega življenja. Toda bilo je prepozno, pomladi v Tebi ni bilo več!

Hodili bomo na romanje ob Tvoj grob in v našem spominu boš živel vse do tedaj, ko pridemo tudi mi za teboj. Tebi bo lahko! Pozabi na ta siromašni svet, kjer domuje žalost. Nem pa bo težko po Tebi. Ne verno, kedaj — ali nekoč pridemo vsi zvesto za teboj v tih kraj, v večno kraljestvo, iz katerega ne vodi nobena pot. Počivaj v miru, prijatelji!

Tvoji sošolci.

Zdravim v pouk, bolnim v pogum

Protituberkulozni teden je že davno minil, toda s tem ni rečeno, da moramo pozabiti tudi na vse koristne nauke, ki smo jih v tem tednu slišali. Jetika je neprestano na delu, jetika neprestano uničuje življenje in premoženje, zato mora tudi borba proti njej biti trajna, dosledna, neizprosna. Da bomo v borbi proti jetiki imeli dober priročnik, je primarni dr. Robert Neubauer z Golnika napisal brošuro o jetiki »Zdravim v pouk, bolnim v pogum.« Zdravnik, ki si je izbral za živ.

„Hubertus“ milo,

RES DOMAČE, SLOVENSKO MILO!

ljensko nalogo, da našim bolnikom lajša trpljenje in vrača upanje in zdravje, je po vseh svojih izkušnjah napisal to knjigo, ki pripoveduje jedrnat o strahotah jetike, o njenem zdravljenju, še zlasti pa o načinu, kako se je obvarujemo. Najmanj 36.000 ljudi umre v naši državi vsako leto za jetiko. Če to preračunamo zaradi lažjega primerjanja s drugimi državami, tedaj umre najmanj 23 ljudi izmed 10.000 prebivalcev. V Sloveniji je letno 1.500 smrtnih žrtev, ali okrog 15 do 16 izmed 10.000 prebivalcev. Med evropskimi državami nosi Jugoslavija zastavo v tem žalostnem sprevedu, štirje jugoslovanski državljani izgubijo vsako uro svoje življenje zaradi jetike. Vsak osem prebivalec naše države umre za jetiko. Med njimi pa je največ bolnikov, ki morajo zapustiti življenje v cvetu svojih let. Od tod tudi strašne izgube na narodnem premoženju, ki gredo v težke milijone že za malo dravsko banovino, kaj šele za vso državo... To je le nekaj kratkih podatkov iz knj.

40 852 zdravnikov

v tu in inozemstvu je pismo potrdilo, da je zajamčeno kofeina prosta kava Hag zares blagodat v vseh slučajih, v katerih nespečnost, srčna napaka in druge nervozne motnje silijo k temu, da se izloči kofein. Hag je pristna, čista plantažna kava visoke kakovosti, strokovnjaško sestavljena iz najfinejših vrst kave. Samo kofein je odstranjen iz teh kavnihih zrn. Zategadelj kava Hag ni samo blagodat in izhod za ljudi z občutljivim organizmom, marveč tudi užitek brez primere za najbolj razvjenega sladokusca. Celò neki zdravnik je zelo dobro imenoval kavo Hag kot blagoslov za človeštvo.

KAVA HAG
VARUJE SRCE IN ŽIVCE!

ZA JAMČENO
OPROŠČENA
KOFEINA

Šolsko mladino v planine!

Namere mladinske organizacije SPD za počitnice

Do nedavnega je bilo društveno življenje pri nas torišče samo za odrasle. Nekaj let sem pa opažamo, da se trudijo vsa društva, kako bi pritegnila mladino v svoje vrste, zavedajoč se, da prinese vprav mladina novega duha in moči v vsako organizacijo. Tako se je tudi v Slovenskem planinskem društvu v Ljubljani osnovala lani mladinska organizacija, ki si je nalaga lepo nalogo, zbuhati v mladini ljubezen do lepote naše zemlje, zlasti našega divnega planinskega sveta. Srednješolska mladina naj bi v počitnicah ponavljala iz neizčrpne žive kofeinske narave z neposrednim dotikom z njo tisto, kar se je med letom učila iz mrtvih knjig v šolskih prostorih.

Da je bila mladinska organizacija SPD zares potrebna, dokazuje dejstvo, da šteje po komaj enoletnem obstoju že nad 2000 članov. Značilna je tudi okolnost, da je to tudi prvi in edini odsek v mladini ljubljanskih organizacij v naši državi, ki ga je za znanje poštrevnosti na vso ljubeznijo do mladine započel prof. Vrana Janković. V lanskih počitnicah je taboril pod njegovim vodstvom pri Malnarjevi koči pod Črno prstjo 25 kolonistov. Po treh tednih, ki so jih preživeli dijaki pod strogo profesorjevo disciplino v opazovanju narave, bodisi rastlinstva, živalstva ali pa geografskih in geoloških pojavov, se je, kar ni

treba omeniti, tudi telesno kolonija močno popravila in prišla vedra in zdrava nazaj v mesto. Prispevek za letovanje so bili res nizki: dnevno po 10 dinarjev; če sta bila dva od ene hiše, sta plačala le eno noč.

Poceni osvežilo

na veleseljmu.

Nihče naj ne zamudi prilike, zglasiti se v mnogo obiskanem paviljonu šumeče limonade »CLIO«. Za 1 Din dobite polkal šumeče limonade ali malinova. Tudi oči pridejo tudi na svoj račun. Kakor pri šampanjcu — šumečem vinu kipi njena pena, njen rezi okus pa blagodejno vpliva na piva, ga hladi in osvežuje. Paviljon šumeče limonade »CLIO« je v neposredni bližini glavnega vhoda na sejmišče, levo.

čala oba 15 dinarjev. Sedem jih je tabornjo ves čas brezplačno.

Po teh lepših lanskis uspehih je mladinska organizacija SPD še bolj poglabila svoje delovanje, ki ga je razdelila na teoretični in praktični del. V teoretičnem zimskem delu je priredila mladinska organizacija v trgovski akademiji osem predavanj s skriptinami slikami: O naših gorah (Pretnar), o Bolgariji (Brleč); o flori (Petkovšek), o ledenikih (Bohinc), čez Dolomite v Švico (Zor), o orientaciji (Delkin) in o Garmischu (Kos). Letni čas namerava uporabiti mladinska organizacija SPD za počitniške kolonije v spoznavanje naših slovenskih gora, sčasoma misli raztegniti opazovanje na jugoslovensko, pozneje pa na vse balkansko gorstvo. Za letošje so določene tri počitniške postojanke: pri Malnarjevi koči, Bohinjskem jezeru (v šotorih z obveznim

kopanjem) in še nekatere v Triglavskem gorovju. Čas letovanja je določen na tri do štiri tedne in se bodo bivaljšča menjavala.

Prijave za letovanje sprejema profesor Janković v prostorih Slovenskega planinskega društva na Aleksandrovi cesti 4 zaključno do 15. junija. Pogoji za sprejem so: 1) Prostec mora biti učenec srednje ali meščanske šole — odnosno tem so. 2) Dijak ne sme biti mlajši od 10 in ne starejši od 23 let in zdrav, kar mora potrditi zdravniška preiskava. Celodnevna oskrba bo znašala po 10 dinarjev, za dva od iste hiše pa 16 dinarjev. Nekaj mest bo brezplačnih za prav siromašne in pridne učence. Letovanje se začne 12. julija. Glede potrebnih kolonistov bo društvo še pravočasno obvestilo starše sprejetih. Vsi isleti v gorah se bodo vršili izključno pod strokovnim vodstvom prof. Jankovića.

Sladni preparat

Salvomalt

za bolne na želodcu, slabokrvne, tuberkulozne, rekonvalescente, za otroke za razvoj kosti itd.

100 g Din 10.—
Cena za škatico: 250 g Din 20.—
500 g Din 38.—

Modni salon Rozman

Ljubljana, Dvorni trg 3,
izdeluje DAMSKE KROJE PO MERI
iz najnovejših žurnalov, ki so damam na ogled. Poučujemo tudi KROJNO RISANJE.

žice, ki s prepričevalno besedo in silko govori o početku jetike, o zdravljenju in o vsem, kar mora vsakdo, prav vsakdo, vedeti o najstrašnejši ljudski bolezni. Knjižico je izdala Protituberkulozna zveza v Ljubljani in njena cena (5 Din) je tako nizka, da si jo mora nabaviti vsak družinski oče, vsak učitelj, vsak duhovnik, sleherni, ki stoji kotiček v ospredju med ljudstvom in v stalnem stiku z njim. Kdor jo bo prebral, ne bo samo znal varovati sebe in svojih, marveč bo postal goreč apostol borbe proti jetiki. In teh potrebujemo v narodu vsepovsod, v mestu kakor na deželi!

„Za dame“

Prinašamo redno zadnje novosti v plaščih. Model: DUNAJ — PARIS.

Pri odlični kakovosti nedosegljivo nizke cene.

TIVAR OBLEKE.

Razstava bratov Vidmarjev

otvorjena

Ljubljana, 30. maja.

Ob navzočnosti številnega občinstva je bila v petek zvečer otvorjena razstava bratov Nandeta in Dragota Vidmarja v Jakopičevem paviljonu. Navzočni so bili tudi zastopnik prosvetnega oddelka banske uprave inspektor Dolenc, zastopnik mestne občine prof. dr. Mole in predstavnik Narodne galerije dr. Windischer. Razstavo je otvoril prof. dr. Mole z daljšim lepim govorom. Ogled toplo priporočamo.

Zaključek kriminalističnega kongresa

V petek so udeležniki mednarodnega kriminalističnega kongresa odpotovali iz Beograda. Naša vlada jim je dala na razpolago poseben vlak in ogledali si bodo Dubrovnik, Split, Zagreb in Ljubljano. Na Bledu bo potem definitivno razhod. Pri odhodu iz Beograda so se zastopniki posrednih držav zelo iskreno izrazili o sprejemu v naši državi in o prijetnem bivanju v naši prestolnici. Posebno hvala je izrekla še predsednik mednarodnega kongresa du-najski policijski predsednik in policijski varnostni komisar za Nižje Avstrijsko dr. Michael Skubi, ki je zlasti občudoval ogromni napredek našega naroda in naše države na vseh področjih.

Dr. Skubi je star znanec Ljubljanačnov. Za časa vojne je bil prvi šef avstrijske državne policije v Ljubljani in mnogi ga imajo še v spominu. Je mož velike sposobnosti, a priznati se mora, da je svojo funkcijo v Ljubljani za časa svoje ga splošnega pregajanja nacionalnih ljudi kot veleizdajalec in srbofilov vršil brez one zlobe in krutosti, ki smo je bili takrat sicer vajeni. Dr. Skubi se potovanja po Jugoslaviji ne udeležil. Njuni posli so ga zvali nazaj na Dunaj. Škoda, da ne pride v Ljubljano, da bi videl, koliko se je prodrla nekdanja doba vas, v kateri sta bila grof Kijinski in on toliko let gospodarja. Pa morda drugič kdaj.

TKALNICA PREPROG

„MEKKA“

SUBOTICA

RAZSTAVLJANA

VELESEJMU V PAV. E. — 1—9. PRODAJA TUDI NA OBROKE!

Na trikraljevski razglednik!

Prihodnjo nedeljo bodo Idrjčani razkazali z Vrha nad Vrhniko lepote notranjskega kota

Ljubljana, 30. majnika
Kadar otrok nameri prve korake v svet, se pred njegovimi očmi izločijo marsikaj, kar mu je v bleklu sončne svetlobe prej ostalo prikrito. Stene domače sobe, po njej razpostavljeni predmeti, za drobno oko neskončno visoko razpeti strop nad zibeljo, so mejniki obzorja nedolžnega bitja. Kakor svetlo sonce zunaj in visokom nebu, posije zdaj pa zdaj tudi v detinski svet ljubezniv materin obraz, ki sklonjen nad zibko izvabi na otrokova ličeca zadovoljni smehljaji.

V varnem naročju se menjavajo otroku obrisi vnanjega, nepoznanega sveta. Obrisi domače hiše posežejo v otrokov spomin, vsa okolica krog nje osvaja z vsakim tednom bolj dušo in srce. Po prvih korakih malega junaka na pot spoznavanja življenjske resnice dobe vsi predmeti že določ-

hribe ostaja za nami dnevna briga, zgoraj pa se širi nebo, v pljuča dahne sveži, sonca nasičeni planinski zrak. Skromno vsakdanje obzorje se izgublja, daleč naokrog zajema oko nov svet. Svobodnemu izletniku se zdi, da je postal posrednik med visoko razpetim nebom in globoko pogreznjenimi dolinami.

★

Idrjčanom, ki praznujejo letos pomemben jubilej ustanovitve in nasilne ukinitve realke, so položile rojenice zibel v kotlino med visokimi gorami. Na živostrebrih plasteh je nastalo, rastle in se razvijalo do krepke, samonikle trdnjave slovenske besede rudarsko mesto. Čista kakor pesem in klena kakor odmev bronarudarskega zvona farne cerkve sv. Barbare je bila vez, ki je dolga stoletja spajala v ve-

nekaj tako živahno mesto je legla žalost, spomini na preteklost so zakovani v srca in grobove...

Kdo bi jim zameril tedaj, Idrjčanom, če so se v svobodni zemlji zbrali in ob spominskem jubileju sklenili poživiti in okrepiti v srcih neusahljivo vez na tisti košček drage, votle zemlje za Gorami. V nizu proslav bodo prihodnjo nedeljo, 7. rožnika pohiteli na svoj notranjski razglednik, kamor vabijo v svojo gostoljubno sredo vse znanke in prijatelje.

Trikraljevski Vrh je idrijskemu mestu najbližje primaknjeni, 884 m visoki vzpon svobodne Notranjske. Tja so v srečnih časih hoteli na izlete idrijski rudar, obrtnik, uradnik in študent, pa kmetje na romanja. Preko Dolov in Zavrata so se povzpeli na Vrh in se radovali razgleda na barjansko stran, v katero smer jim je srce čutilo Ljubljano.

Topot bo naskok na Tri kralje baš z nasprotno smeri. Na robu Barja se za staro Vrhniko odcepi pot po dolini k Podlipi, kjer se požene bližnjica za nekaj časa v breg. Zgoraj se že odpira pogled nazaj na barjansko stran ter Polhovgrajsko gračevje. Po položni poti se vije pot k Vrh, še kratek vzpon in že smo pri cerkvi, v zavetju Treh kraljev.

Ob lepem vremenu je trikraljevski razgled prav vreden truda. Na severno stran se vrste vrhovi Polhovgrajskih dolomitov, s celo vrsto cerkva. Za njimi se spenja mogočna stena Kamniških planin in Karavank. V severozapadno smer kraljuje za širokim Blegasem, sredi mogočnih Julijskih Alp, oči Triglav. Tik pod nami, pod Zirovskim vrhom, leži kakor na dlani del lepih Zirov, Stara vas in Dobrčevo, še dalje na severozapad cerkljansko gričevje s Poreznom. V zapadno smer se priključijo, nad romantično sotesko Matjaževkamre, bele vasice Vrsnik, Korito, Srnak, Krnice in Ledine s košatim vrhom Gradiščem, tik nad Sp. Idrijo. Še dalje na zapad se vzpenjajo že idrijske Kobalove planine, Cerkevni in kanonjski vrhovi. Na desno čepa na visokih planotah Šentvidska gora in Šebrelje, v ozadju na levo 1087 m visoko Vojško, najvišja fara na bivšem Kranjskem.

Na južno stran leže pod strmim bregom našega razglednika vasi Hlevni vrh, Prapretno brdo in Rovte. Tik spodaj, za cesto Ziri — Logatec je državna meja in onostran Zavratac. Komaj nekaj km dalje se vlečejo Gore, od Medvedjega brda, preko Dolov in Sv. Magdalene k ledinskemu Razpotju. Daleč za Gorami, v logaško smer, kipi ob lepem vremenu, za temnozeleno steno cerkniškega Javornika pod nebo beli zob notranjskega Snežnika.

Na te najjužnejše točke trikraljevskega razgleda se naveže zapadneje Hrušica s črnovrskim Javornikom. 1242 m visoki vrh nudi lep razgled na spodnji Kras in Jadransko morje. Še zapadeneje oddal se spenjajo nad vrhovi ob izviru Idrijce visoki »Govci«, Golaki s Čavnom v ozadju.

Znanci in prijatelji, pridružite se prihodnjo nedeljo Idrjčanom, da vam razkažejo svoj kot. Komaj 10 km dalje, za Gorami, bo ostalo skraj skrito mesto, toda še zmerom bo tako blizu, da bomo lahko prisluhnili njegovemu utripu, tam pod Sv. Magdaleno, senčno Tičnico, Sv. Trojico, Kalvarijo in Sv. Antonom. Med godbo in pesmijo se bo zapredla tanka nit raz Vrh na domove onstran ter zajela v toplem spominu vse, ki so legli za vekomaj pod senco lip pri Sv. Križu...

Dobra zveza Ljubljane z Jadranom

Po dohodu na Sušak lahko stopiš takoj na parnik

Sušak, 29. maja

Ljubljansko časopisje je zadnje dni va. bilo na izlete z avtobusi »Triglav« v razne kraje ob gornjem Jadranu. Za majhen denar nudi veliko užitek ne le z izletom preko naše prekrasne Doljenske mimo Turjaka, Velikih Lašč, Kočevja do Broda na Kolpi in od tam čez Delnice, kjer doseže cesta višino 936 m nad morjem, na Sušak. Podjetna družba je ustvarila sploh redno dnevno vožnjo izpred Mikličevega hotela pri kolodvoru zjutraj ob 6.25 z dohodom na Sušak popoldne, tako da doseže tukaj najprijetnejše zveze za ves gornji Jadran. Tu je še časa dovolj za obed in za komodno pot do zaželenega parobroda, takoj da potnik iz Ljubljane doseže v istem dnevu vsak kraj ob vsem prijetnem gornjem ranu, kar do tega avtobusa ni bilo mogoče.

Doslej smo dosegli Sušak z železnico čez Zagreb in v slabšem primeru čez Novo mesto s prvim jutranjim brzovlakom ob 4.35 smo dospeli na Sušak šele na 13.21 in je bilo komaj še časa za dohod na zaželeni parnik. In za to 8-urno vožnjo smo morali plačati v II. r. 189 Din, v III. r. 126 Din, dočim plačamo našemu domačemu društvu za mnogo krajšo vožnjo le 76 Din. Ako se pelje na Jadran večja družina, računajte, koliko prihranite na času in denarju. Za vse to moramo biti le hvaležni domači družbi podjetnih jož. Avtobusi za 27 oseb, so pripravno zgrajeni, služba pa je naravnost idealno prijetna, pričeni pri postrežljivem gospodu v »Putniku« sproti kolodvoru pa do gospodov v avtobusu, ki imajo takoj pri roki celo odpo-

moč, ako začne železdec svojo neprijetno kretanje za časa silovito cikcakaste vožnje ob Kočevja visoko gori čez vrh, ki deli ko. čevsko republiko od Kolpe. Avtobus mora tu prestati razne preizkušnje po neštetihih serpentinah in tistim še mnogi prijetnim plavanjem: Gori-doli-gori. To cesto bo pač treba temeljito izravnati in razširiti. Avtobusno podjetje naj zvabi merodajne može na izlet do Sušaka. Ko bo do zlasti nazaj grede ležli od Kolpe po neverjetno strmih klanecih do vrha med Kočevjem in Kolpo, jih bo jeza grabila, kakor je mene, da sklenejo v svojih praktičnih dušah trdne sklepe: to cesto je treba

temeljito popraviti! Tudi poprava te ceste bo torej prej ali slej zaslug avtobusnega podjetja.

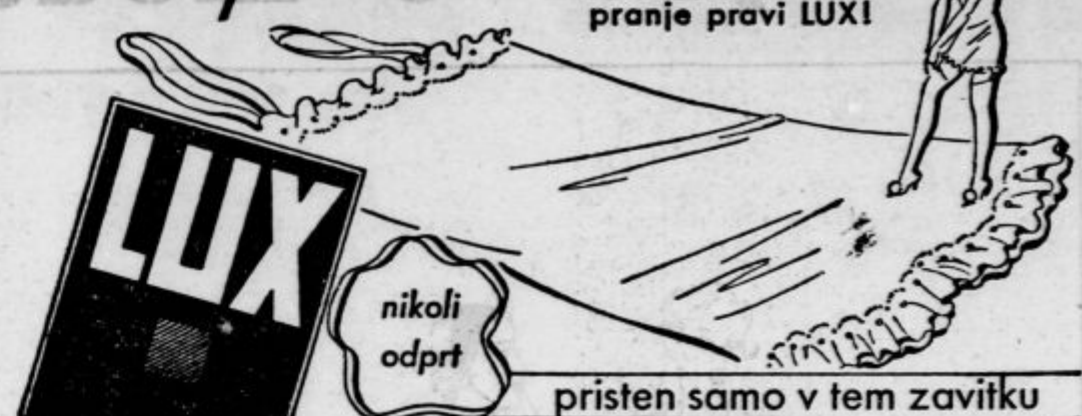
Nova zveza služi v prvi vrsti izletnikom na gornji Jadran, kajti izletniki na šibeni in Split ter dalje na Dubrovnik in Kotor se bodo še vedno s pridom postuževali železnice čez Zagreb. Po dohodu ljubljanskega avtobusa imajo izletniki na razpolago prav pripravne zveze. N. pr. že ob 13. preko Kraljevice, Crikvenice in Novoga v Vrbnik. Drugi parnik vozi po isti progi ob 17.30, oba razen ob nedeljah. — Druga vožnja je na desno okoli Krka ob 14., mimo Omišja, Njivice, Malinske, Glavotoka, Krka do Aleksandrovega. — Brzi parnik vozi vsak dan ob 14. do Raba, kamor pride ob 20., kajti dotika se raznih luk, kamor radi zahajajo naši izletniki in poletičarji.

Poleg teh parobrodov pa imamo še vsak dan velike brze parnike s Sušaka do Kotora in Bara. S Sušaka vsak dan ob 16., prihajajo v Crikvenico ob 17.30 in na Rab ob 20.45. To so sijajne vožnje z lukeznimi parobrodskimi Jadranskimi plovidbe: Prestojni naslednik Petar, Karadjordje, Jugoslavija in Ljubljana. Za nas prihaja največ v poštveni Jadranska plovilnica, ki ima na vse strani razpredeno paroplovno mrežo, z jako skrbno postrežbo. Drugi razred je že dovolj eleganten, da kar ni treba više hrepneti. Posledovodič podpredsednik je naš g. dr. Aleksander Gorup majši, sin znanega nitega mecena in bivšega poslanca Josipa Gorupa, ki ima v Ljubljani celo svojo ulico v spomin na minule čase narodnega udejstvovanja.

O dobroti našega avtobusnega podjetja še naslednji dogodek: Pretekli teden je priredil historični klub naše univerze izlet po Jadranu. Bilo je 21 sušatskih in slušateljic. Ko so se vozili že tri večere v tretjem razredu na parobrodu in niso mogli skoraj nič spati, jih je čakala še mučnejša četrtina noč v vagonih preko Zagreba do Ljubljane, kamor bi dospeli pozno ponoči. Srečna je bila misel, naj se oglase pri podjetju na Sušaku, ki jim je šlo rado na roko, tako da so se za isti denar lahko peljali z avtobusom in dospeli v Ljubljano med prepevanjem in smehom že ob 8. zvečer.

—ag—

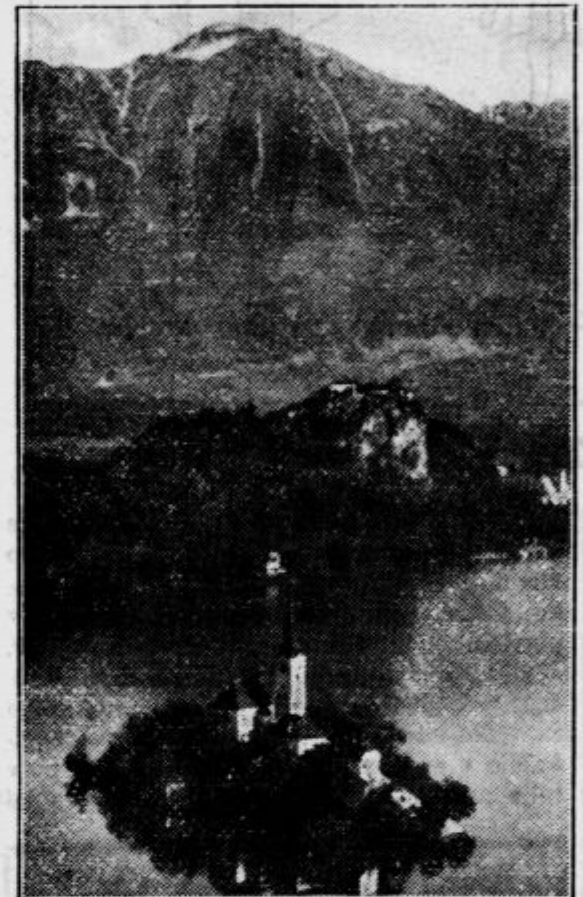
Fino perilo

Na Bledu pred sezono

Pomladi in jeseni je najlepši — Letoviške novosti

Bled, 30. maja
Čeprav imamo v naši državi lepo število letovišč in zdravilišč, ki imajo vsako svoje posebnosti in lepote, vendar je Bled z okolico biser med vsemi. Najlepši pa je Bled nedvomno pomladi in jeseni. Božajo mir vlada v tem času povsod naokoli.

»Dežela kranjska nima lepš'ga kraja.«

Po cestah ni hrupa, le redki avtomobili, vozovi in kolesarji vozijo zdaj po njih. Tujeve je še malo, največ je pač Ljubljancov in Jesenčanov, za katere je Bled v času visoke sezone težje dosegljiv. Magistrala s plemenito valuto še ni, pač pa prevladujejo nedeljski izletniki, med katerimi se Blejčani skoraj porazgube.

Hoteli, pensioni in restavracije so pripravljeni, mize pogrnjene, sobe čakajo na svoje stanovalce, parki urejeni, šetališča in stezice sveže posute. Vse čaka s mirno napetostjo prihodnjih tednov, ko bodo prišli stari in novi gosti iz raznih delov vzhodnoevropske Evrope, da se v tem rajskem kotičku odpočijejo, zabavajo in po svoji razvedri.

Spokojno leži smaragdno zeleno jezero. Le lahki vetrčki se tu in tam poigrava s valovi, tu in tam se pozbava kak dolinč po vodni gladini. Beli labodi v parih pa dajejo jezerski gladini in najbližji okolici še bolj idiličen poudarek.

Kateri del Bleda in okolice je najlepši? Je zelo težko odgovoriti. Ali vas grad z lepo cerkvijo in komičastim zvonicom, okoli katerega se gnetje bele hiše kakor piščeta okrog iskoši?

Ali sončne Zaprice, kjer se lične vile skrivajo med grmovjem in drevjem? Ali želeče in Milno z lepo jezersko obalo? Ali Mirni dol z romantično Zako in njenim okoljem?

Če se povzpneš na Blejski grad, na Strazaj ali na Osojnico, se ti pokaže Bled s široko okolico v vsej svoji krasoti. Pred te-

USPEŠNA ZDRAVILIŠČA

ČATEŠKE TOPLICE

Najbolj vroči (54° C) radioaktivni vrelec v Dravski banovini. Krasni uspehi zoper revmo, išias, otroplost, žilodčne in zenske bolezni. Odprte od 1. V. do 30. IX. V prednjo sezono 10 dni zdravljenja Din 600.—, 20 dni Din 1.100.— (stanovanje, hrana, kopal, zdravniški pregled, vožnja, taksa). Železniška postaja Brežice in Dobova. Prospekti: Uprava Čateških Toplic v Brežicah.

Rimske toplice

(SLOVENIJA)

Jugoslovenski Gastein. Sezona od 1. maja do 15. oktobra. Pavašalo zdravljenje. V prednjo sezono za 10 dni 600.— Din. V glavni sezoni 800.— Din. Izčrpní prospekti brezplačno pri potniških uradih ali pri kopalški upravi v Rim. Toplicah.

MEDIJSKE TOPLICE PRI ZAGORJU.

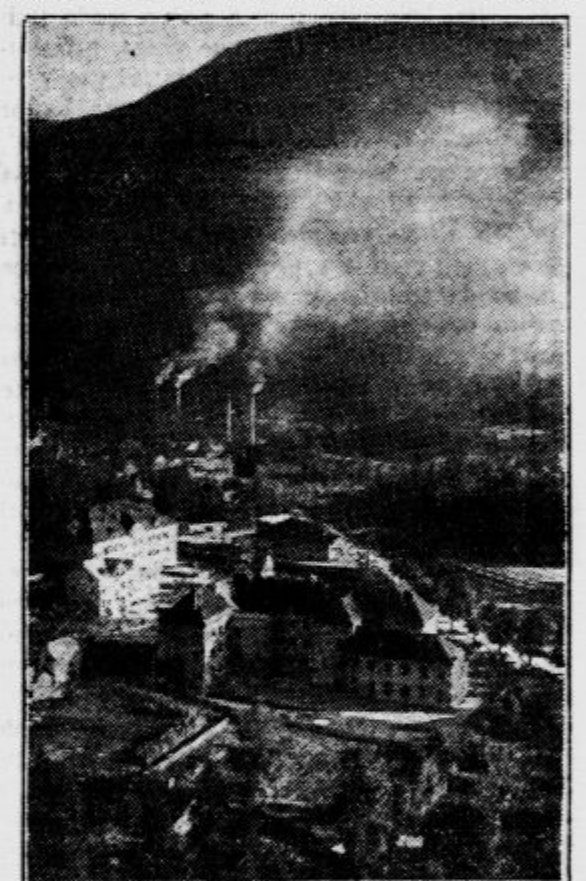
Veliki termalni bazeni na prostem, terase za solnčenje. Izvrstni zdravilni učinki pri boleznih srca, živcev, oči itd. Prvovrstna hrana in postrežba, solidne cene, novo vodstvo. Prospekti pri upravi kopalšča.

bo vedno brezhibno, če vzameš za pranje pravi LUX!

Bled stoji pred veliko sezono. Med domačini se širi govorica, da bo pošet gostov večji kakor zadnja leta. Vse kaže na dobro, če ne bodo ovirale prihoda inozemcev težave s pojnimimi listi, valutarni predpisi in druge nevednosti. Če teh težav ne bo, bo Bled dobro odrezal, ker sam na sebi še nikoli ni odrekel. Krasote kraja, čistoča v hotelih in pensionih, zmerne cene, zabava in sport ter visoke tuje valute se bodo v prid tujcev in domačinov vedno krepko uveljavile.

Podoba je, da je gospodarska kriza že preokročila svoj višek. Investiralo se je v zadnjih letih na Bledu na vseh koncih in krajih toliko, da je ustrezno za nekaj let potrebam letovišča velikega slovesa. Le romantična Zaka je nekam preveč opustošena in razdejana. Pustili naj bi jo tako, kakršna je bila; čemu toliko razdejavanja? Pa tisti hangar za čolne, ki je bil za eno samo veslaško prireditev mnogo predrag, tudi silno kazi prelepo okolje. Velika pridobitev Bleda pa je, ko se dela na izsušitev velikega močvirja med Gradom, Redico in Zasipom. Z izvršitvijo tega ogromnega kompleksa in z gradbo avtomobilske ceste, ki bo vodila preko tega ozemlja v Podhom, k Sv. Katarini in v Vintgar, bo izvršeno veliko delo v korist Bleda in okolice.

Bled zaenkrat še sameva. Toda kmalu bo vzdihlo v njem življenje kakor v vseh letoviških velikih slovesa. Po glavnih

Pogled na Jesenice, kjer se letos razvija izredno živahna gradbena sezona.

cestah se bo razgibal avtomobilski promet, vrvenje in hupanje motornih vozil se bodo mešali z zvoki radia in orkestrrov.

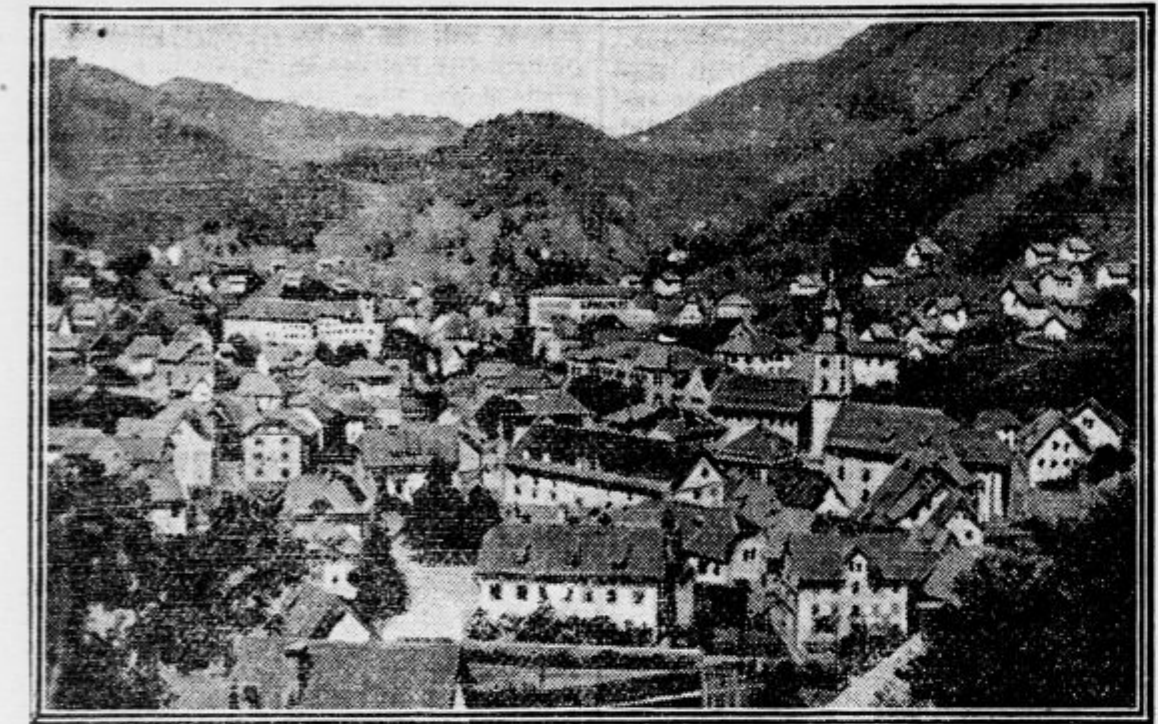
Ceste, parki, šetališča bodo polni elegantnega sveta. Po pesmih dvoranah si bo mladina ob zvokih novih pesnih melodij privijala in šepetala ljubeznive besede. Bled se bo pokazal v vsem sijaju svetovnega kopalšča, a za nas, skromne goste, je vendarle najlepši pomladi in jeseni, ko je v njem božji mir.

Oče osmih otrok žrtev strele

Škocjan pri Turjaku, 30. maja.
V petek popoldne se je nebo nenadno poočrnilo in med močnim grmenjem in treskanjem se je vili plaha. Ljudje, ki so ob tem času na polju okopavali krompir, so si poiskali zavetišče pod raznim drevjem. Med njimi je bil tudi mladi posestnik Jože Adamič iz Malih Lipljen. Malo pred 15. uro je silno zagrmelo — znak, da je strela udarila nekje v bližini. Zadel je nesrečnega posestnika Adamiča.

Njegova žena doma se je čudila, da se mož po nevihti ni vrnil s polja. Mislija je, da morda še čaka pod kakim drevesom. Ker ga pa le predloga ni bilo, je poslala hčerko Slavko z dežnikom na polje ponj. Pa ga ni našla. Nato ga je šla Adamičeva sama iskat in ga je zagledala ležečega pod hrastom. Ker je sprva mislija, da spi, se mu je počasi bližala. Tedaj pa je prestrašena zakričala: mož je bil mrtve; strela ga je razpraskala po vsem životu.

Pokojnik, ki je bil splošno priljubljen, zapušta osem nepreskrbljenih otrok, ki z materjo vred neotolažljivo plakajo po očetu. Adamič je šel šele 37 let. Po svojem očetu, ki mu je umrl v Ameriki, je podedoval posestvo z leseno hišico, danes pa je njegov dom lep in velik, saj sta oba zakonca v najlepši slogi in ljubezni pridno delala noč in dan. Rajski je bil ustanovitelj gasilske čete v Škocjanu in četni poveljnik. Nekaj let je deloval tudi v krajevem šolskem odboru.

Komaj 10 km daleč, pod Gorami, z živim srebrom podkovana leži Idrija

nejšo obliko. Razdalje postajajo krajše, zaupanje do okolice narašča. Na zemljo kane drobci neizkušene bitja, da se nalik minljivi vodni kapljici požene v neznani, tolikrat dobrotni, še večkrat varljivi svet.

Blažena detinska leta pod varnim zavetjem domačega krova! Naj bo še bolj revna streha povezana na razdranane stene, naj objema rodno gnezdo visoko sonce v še bolj samotnem kraju, ljubi domaći kraj dahne v pljuča in zakuje v srce čudovito lepe, neminljive spomine, ki kljujejo v možganih v jesen našega življenja. Starček, upognjen pod težo življenja, ki ga je zanesla pot za kruhom bogve kam po svetu, se v tihih urah spominov na košček zemlje, kjer se je kopala njegova mladost v mladem soncu, vzradosti v srce in na razorane brazde plane nezadržani smehljaji. Topla materina beseda, skrbno očetovalno oko, vsa ugrabljena mladost se zgane še enkrat, da v znamenju početka in zatona ničevega življenja na zemlji poveliča vabljivo lepoto katerega koli rodne kraja.

LIGNOLIT

NAJPRIKLADNEJŠA TLA ZA

Š O L E
U R A D E
T R G O V I N E
R E S T A V R A C I J E
K U H I N J E
K O P A L N I C E
S T O P N I Š Č A
L . T . D.

LIGNOLIT

Ing. MILAN HMEJL, Radeče - Zidani most
Zastopnik v Ljubljani: ANTON KOVACIČ, tovarna peči

Zemlja pa je hotela, da je na svojem okroglem licu zgradila in vanje posadila različne zibel človeštva. Pod strme, mogočne razorane stene visokih gora je z ledenim diletom vklesala široke, koritaste doline, drugod spet vrgla iz sebe vode, da izrežejo med vrhovi več ali manj v strugo nagnjene bregove. Kjer se je zemlji zahotelo mnogo sonca, je po porodnih kričih gora kakor na široko dlan nasula grušča in peska v ravnine, da pod svetlim nebom sprhne v rodno plast žitnic človeštva. In kakor da bi se želela odpočiti od mogočnega napora, je naša stvariteljica v razponu med visokimi gorami in širokimi ravninami zadihala mirneje. Zapognila je tod pod nebo ljubko oblikovano gričevje. Zasadnjana v svo to lepoto je skorajda pozabila na tužni Kras, kjer ji še danes obujajo kesanje skrivnostni črvi — kraske reke, v votlih prsih — podzemnih jamah.

Toda kdo bi tehtal grehe, ki jih potlačijo v prah neminljiva lepota morja, zibel vsega stvarstva, pa tisoče temnozelenih jezer in srebrnih travkov rek, ki jih je mati Zemlja polegla med tihe gozdove, blagoslovljena polja in livade? Kdo naj oceni bogastvo, ki ga je zakovala zemlja v kamnite liste debele knjige zgodovine svojega osrčja, kdo preobilico prilik, ki jih nudi rokam površje naše premičnice? Vseposred se je na svoj način izoblikovala človekova usoda, razvijalo, napredovalo in širilo duševno obzorje.

Zmerom redkejši so kraji in ljudje, kjer je življenje posameznika in vse soske privezano le na domači kraj. V silnem napredku tehnike in zmerom večji lakoti po tiskani besedi knjige so le redkokje, umaknjene daleč od prometa, vasi, ki jim je domači zvonik os, krog katere se vrtilo tesno obzorje, odrezano z grebeni gora od ostalega sveta. V gosti poseljenih krajih je zemlja priklenila človeka nase, da je z vsilo svojega razuma prisluhnili njenemu utripu.

Ko se v dolinah in ravninah vlega vsa teža na človeški boj za obstanek, je naravno, če oživljajo v prostih dneh zmerom bolj planine. Z vsakim vzponom v

Kraljestvo mode

Obleke za tenis

Stremenje sportne mode gre za tem, da bi obleke, ki so določene za sport, resnično rabile tej svrhi. Zato so tudi pri najbolj elegantnih sportnih oblekah modne podrobnosti postranskega pomena in posvečamo največjo pozornost le praktičnemu in smotnemu kroju, ki mora odgovarjati vsem pogojem dotičnega sporta. Nič čudnega torej, da tako izdelana sportna obleka ni zaveda ene same sezone, temveč služi svoji nositeljici več let.

Obleke za tenis pa zavzemajo posebno mesto v sportni garderobi, saj velja tenis že od nekdaj za najbolj eleganten sport. Čeprav smo se zadnja leta nekoliko oddaljili od tradicije, ki je zahtevala za »beli sport« izključno bele obleke in dopuščala tudi naravno ali postelno barvne drese, pričakujemo vendar od obleke za tenis pri vsej preprostosti dosti več okusa in elegancije, kakor pri drugih sportnih oblekah.

Tenis pa je tudi sport lepega vremena in zato mora obleka za tenis biti zračna in lahka. Zetvorivo te obleke mora biti poroznno tkano, da propušta zrak in sonce in pa da sproti popije vse znoj, ki ga povzroča pospešeno gibanje. Tu so se najboljše izkazala različna platna, ki jih ravno letos prinašamo v nešteti variacijah, lahke surove svile in seveda tudi druga dobra pralna blaga. Na tenišču učinkujejo najbolj sveže in zato tudi najbolj elegantno pralne obleke, ker so lahko vedno sproti oprane in polikane.

Oblaka teniške obleke mora dopuščati velike korake in tudi sunkovite, močne gibe rok. Zato mora biti krilo široko, nagubano ali ukrojeno v obliki hlače, život pa brez rokavov ali kvečjemu s kratkimi krilci na ramenih. Tudi ovratnik ne sme biti tesen in je zato vrtni izrez nekoliko bolj ohlapno ukrojen kakor pri drugih oblekah.

Za tenis so se prav za prav še najboljše izkazala zadnja leta tako moderne »shorts«.

Mož je tako star,

kakor se počuti, čena je tako stara kakor se kaže. Lep, mladosten in svež izraz napravi ženo mlajšo. Lahko je to prednost uživati, če privoščimo koži dobro delovanje masaze s kremo Leodor. Ta povsem svileno mehka krema vsebuje hraniva za kožo, ki jo oživljajo in pomlajajo, koža postane nežna in prožna. Nega kože s kremo Leodor je tajnost uspeha mnogih žen. Kako enostavno in poceni. Tube po Din 14,50 in Din 10.— so dobre v vseh prodajalnah Chlorodonta.

Janko Kac

MOLOH

Socialno zgodovinski roman

36

»Ne govorite tako, gospod Wolf!« se je zresnil župnik. »Zemlja je mrtva, človek pa ima neumrjočo dušo. Povrh pa je bojda še židovske vere tisti ravatelj — kako se že piše?«

»Süstrunk«, mu je pomagal poštar in se opravičil: »Tako pač ljudje govorijo.«

»Seveda govorijo«, je pritrdil župnik Perne. »Potem se pa samim utepje, ko jim zasmeje iz ust v nedrja zleze. Oni dan mi je tožil šempavelski, kako gre navzdol vse božje v njegovi župniji, kar so postavili tvornico. Ni več nedelj ne praznikov. Na deset let se je bil rodil prej en otrok brez zakona, a še ta greh so pokrili pozneje s poroko. Izta ustanovitve tvornice pa rasejo nezakonski otroci ko gobe po ščipovnem dežju. Lani je bilo že nad polovico vseh rojencev nezakonskih. In podivjala ni le mladina, da živi v divjih zakonih, temveč silijo celo zakonci v preuštvo. Tuji mojstri jemljejo v delo samo lepa dekleta, da so jim za ušive groše tudi za svinjarijo.«

Ves se je razvel duhovni gospod, tako da so mu v čudnem ognju gorele oči, ko je nadaljeval: »Že v mojo župnijo sili tvorniški greh. Zda kopljejo novo strugo, da bi imela Boljska boljši odtok od povodnjih od tovarne dalje. Starega človeka niso vzeli nobenega v službo, le mlade in najrajši dekleta. Ob sobotah pa nategujeta hudič in rezol svoje harmonike.«

»Kaj hočemo, so pač slabi časi«, je zavrnil duhovnikov govor poštar, ko je videl, da gostom ni všeč

pridiga v krčmi. »Žita ni zraslo lani niti za seme, ajde ni bilo nič prida, še za čebelno pašo ne. Tudi letos je šlo žito namesto v zrno v smrdljivo snetje. Platiča ali čeplje ne dobiš nikjer, ko bi hodil s krvavo glavo od hiše do hiše.«

»Krompir gnije v zemlji, čeprav je suša«, je pripregel poštarju Jordan. »Toda jesti moramo, ker ne moremo živeti v zemljo. Hvala Bogu, da se še dobi kaj zaslužka, čeprav je krjav.«

»Denar! Saj to je tista hudičeva past!« je dvignil svoj belo roko župnik. »On ga je izumel, da vlačijo s njim siromake v pogubo. Dokler denarja ni bilo, ni bilo greha, pravi cerkveni oče sveti Ciprijan.«

»Denar je bil, je in bo, dokler bo svet stal«, se je oglasil z zavajenim jezikom Grahov, kateremu so vsi pritrdili.

»Tudi o cesti so mislili ljudje tisoč in tisoč let, da bo večna«, je mirno odvrnil župnik in povzdignil glas, da se je čulo po vsej izbi. »Danes pa cesta umira. Prav tako bo še z denarjem, mi pravi Gospod. Izginil bo, z njim pa pojde hkratu greh s sveta.«

Duhovni gospod je plačal skromni zapisek, se poslovil in šel v cerkev tolažit se in krepat k njemu, ki je edini večni.

Nihče ni verjel Pernetovim besedam o denarju, saj še sam ni vedel, kako je prišla takšna beseda iz njegovih ust, ko je pozneje razmišljal o tem. Prav tako ni verjel svet dvema drugima, ki sta sedela daleč od tod v predmestni, napol razpali hiši velikega Londona in sanjarila — dva skromna, nepoznana moža Marx in Engels, da je treba obstoječi krivični in na denarju sloneči družabni red nasilno zrušiti. Takšen je bil pač takrat čas, da se vse človeštvo čakalo, kodaj se prične med treskom in grmenjem nebes potirati, da pokoplje vse, kar je bilo, in se zgradi nov svet...

Hudo preskušeno ljudstvo se je kakor šempetrski župnik zatekalo tja, odkoder je še upalo tolažbe.

Tudi nekdaj tako moderna plisirana krila prihajajo zopet v modo in priznati je treba, da so vsled svoje širskosti izredno praktična. Ta nova nagubana krila sezajo komaj do kolen in zato posebno mladostno učinkujejo. Tu je na mestu kontrastno barven, usnjen pas, ki veže krilo z gladko, spredaj s temnimi gumbi zapeto bluzo. Bluzo ima zanimiv štrikoten izrez in na ramenih gladke proge, ki nadomestujejo rokave (3. skica)

Karirasta jopica

ohlapne oblike je posebno primerna za sport, za potovanja, za izlete. Moda v ta namen priporoča nova, grobo tkana platna, ki so dovolj topla za takšno poletno ogrinjalo. Jopica na naši skici je raglansko ukrojena in ima postrani vrezane žepe, ob vratnem izrezu pa ogromen, lesen gumb.

Zdravniška

posvetovalnica

Pegica. Svetla koža ustvarja v obrambo proti sončnim žarkom barvilo, tako da potemni v celoti. Včasih se pa to barvilo v jačji meri razvija na posameznih mestih. kar imenujemo sončne pege! Sončne pege morete torej za nekaj časa odpraviti, pojavile se Vam bodo pod vplivom sončnih žarkov nove na istih ali drugih mestih. Popolnoma odpraviti se ne dajo, razen če se sploh ne izpostavite svetlobi. Tako boste imeli izbiro med sončenjem in kopanjem ter senčenjem. Mi Vam priporočamo sonce! Če pa že hočete odpraviti to malenkost, poskusite s starim domačim sredstvom. Narežite kumare v rezine, kar pustite stati en dan, da se odcedi sok. S tem sokom si namažite pegava mesta. Če bi pa to ne koristilo, se morete v to svrhu poslužiti vodikovega peroksida. Pegavo mesto drgnite s hrupavo čisto krpicco, da pordi, nakar ga pomočite z vodikovim peroksidom. Ostrejših sredstev Vam ne svetujemo, ker bolj škodujejo nego koristijo, zlasti še, ker je korist le kratkotrajna.

B. J. Najbolj verjetno je, da se Vam je poveznil svod stopala, to kar imenujemo plosko nogo. Dali obstoja zveza z boleznijo, ki jo omenjate, o tem ne moremo odločiti. To more ugotoviti le preiskava. Posvetujte se z zdravnikom, ali pa pojdite v bolnišnico. Z ugižanjem Vam ni pomagano.

B. B. Bolezenska slika te abnormalnosti je tako pestra, znakov toliko, da Vam jih ne moremo vseh naštet, tem manj, ker je prehod iz normalnega v bolezensko stanje komaj označen. Čemu si neki belite glavo zaradi tega. Pa ne, da sumite zase na tako obolenje? Je zelo redka, ta bolezen, predno pa bi mogli posumiti nanjo, bi že tudi ne mogli presojati. Za Vas je vsekakor bolje, da ne poskušate prodrati v misterij tega obolenja, ki poleg tega še ni povsem pojasnjen, pač pa zelo kompliciran. Usmerite svoje misli drugam in izbijte si to iz glave!

Star naročnik. Ugotovitev je popolnoma zanesljiva, zato nimate povišja za vznemirjenje. Opisane težave, tudi omenjeni možgani odn. izpuščaji izvirajo iz nevrotičnega ustroja. Skušajte odvrti svojo pozornost od tega, ker ne bo težav, ko vsa nadloga že izginja. Priporočamo Vam pa kopeli za noge v slani vodi iz ocedka hrastovega lubja. Po kopeli si podplate namažite z mentolovo vazelinom ali sličnim.

Kri. Kri v izmečku po kašlju more imeti svoj izvor v pljučnem obolenju, najčesteje

tuberkulozi ali pa v srčni napaki, radi katere zastaja kri v pljučnem krvnem obtoku. Težave pri dihanju, kašelj in drugo ni odločno, odloča le točna preiskava; le ta more ugotoviti, kateri organ je obolen. Ne odlašajte in ne trinite časa z ugižanjem.

Zelodec. Že po Vašem opisu sodeč, ne pride zelodec v poštev kot izvor teh bolečin, kar potrjuje tudi rentgenova slika. Spričo krepke konstitucije in dobrih živcev kakor se morete pohvaliti, pride predvsem v poštev organska hiba. Če je preiskava notranjih organov rodila negativen rezultat, si dajte preiskati še trebušno steno, če ne obstoja v krajni zelodca trebušna kila, ki ni tako redka in ki dela prav take težave. Posebno pekoča bolečina stalno na istem mestu zlasti pri težjem delu opravičuje to domnevo.

Otekline. Druga Vam ne moremo svetovati kot to, da se pustite preiskati. Rana na nosnici, ki se že toliko časa ne zaceli, okolica pa je trdo otekla, je po vsej verjetnosti zle narave, nikakor pa se ne smete tolažiti, da bo tudi tako prešla. Dajte se torej preiskati in ne zamujajte časa, ki je v takih primerih dragocen.

Kila. Ta napaka na popku otroka ni reden pojav, ter najčesteje izvira iz detinstva. Če mu ne dela težav, počakajte, da nekoliko dorase. Čim bi se pojavile težave v obliki bolečin na tem mestu (bljuvanje, zaprtje), ga takoj nesite v bolnico, ker je v takšnih primerih operacija nujna.

Mučno. Gre za vnetje dlesni (zobnega mesa). Temu je vzrok slabo ali pa ne dovolj negovano zobovje. Dajte si pregledati zobovje po vsakemu. Slabe zobe je treba popraviti, nakar se bo vnetje pozdravilo. Z odlašanjem delate sami sebi škodo.

Š A H

Trening-turnir, ki ga je v Nauheimu priredila nemška šahovska zveza za svoje olimpijsko moštvo, je končal s sledečim rezultatom: I. II. dr. Aljebin in Keres 6 in pol (iz 9), III. Ahues 5 in pol, IV., V. Bogoljubov in Rellstab 5; slede Heinicke in Stahlberg 4 in pol, dr. Vidmar 3 in pol, Bosch in Weissberger 2. Turnir za šahovski svet seveda ni imel posebno velikega pomena, saj hitri olimpijski tempo, v katerem je bil igran, končno vpliva na kvaliteto partij. Vendar je turnir končal z malo senzacijo mladi Keres je zmagal skupno z dr. Aljebinom in ni izgubil nobene partije. 19-letni estonski prvak je tokrat šele drugič nastopil na mednarodni šahovski prireditvi in dosegel zopet, kakor lani na olimpijadi v Varšavi, prepričevalen uspeh. Vsekakor se je z njim pojavil izredno mnogo obetajoč talent. Zanimal je tudi nastop dr. Aljebina, ki je po matchu z dr. Euwejem prvič zopet igral na turnirju. Pokazal pa je precejšnjo nesigurnost, in samo v eni ali dveh partijah dobro formo. Nemci Ahues, Rellstab in Heinicke so se relativno dobro odrezali, slabše pa Bogoljubov in Stahlberg. Slednji je bil utrujen od dveh turnirjev, ki jih je poprej zaporedoma absolviral. Slabo se je plasiral tudi naš vele mojster dr. Vidmar, ki ga je poleg pospešeneza tempa igre oviralo tudi trenutno pomanjkanje vaje. Zato pa mu je bil ravno turnir v Nauheimu gotovo predvsem dobrodošel trening za neprimerno važnejši veleturnir v Nottinghamu. — Holanec Van den Bosch, ki je še pred mesecem odnesel na dobro zasedenem turnirju v Amsterdamu prvo nagrado, je ostal tokrat na zadnjem mestu.

Na turnirju v Moskvi je bila po končani prvi polovici situacija za inozemske mojstre malo ugodna: Edino Capablancu se je držal ves čas dobro, Lasker je imel nekaj nad 50% točk, Flohr, Lilienthal in Eliškases pa so stali na koncu tabele. Izmed njih je samo Flohr dobil eno partijo, pa še to z Eliškasesom. Druga polovica turnirja pa je začela s skoro samimi zmagami inozemcev. Edino dr. Lasker je utrpel svoj drugi poraz, znak, da bo tokrat fizični napor zanj najbrž le prevelik. V drugi polovici turnirja igrajo vsi nasprotniki še enkrat med seboj v istem vrstnem redu kakor v prvi, samo z zamenjanimi barvami. Sedaj bo pač prišlo tudi do izraza, kdo je v prvem srečanju psihološko

bolje pogodil slabe strani svojega nasprotnika. — Izgleda, da je prvo mesto že zasigurano Capablanci, saj vodi z 1 in pol točke naskoka in igra vedno bolj sigurno. Dolej je imel res tudi nekoliko sreče; upoštevati pa je treba, da so ravno taki turnirji s zelo izenačeno, močno zasedbo od nekdajnje gova specialiteta. Vsa druga mesta pa so za borbo še odprta. Med drugim in zadnjim sta samo dve točki razlike. Vsak poraz ali zmaga radi izenačenosti moči igralcev čisto izpremeni situacijo. Flohr na pr. je stal po svojem drugem porazu, proti Kanu, na 8. mestu. V naslednjem kolu pa je z zmago nad Rjuminom skočil na tretje mesto, česarvino ima še vedno 50% točk.

Na prvem oficelnem turnirju za prvenstvo Zedinjenih držav je zmagal Samuel Reshevsky z 11 in pol točke iz 15, in postal tako za Marshallom prvi ameriški prvak. Odkar Reshevsky zadnje dve leti zopet nastopa na turnirjih, v moči še stalno napreduje, tako da je pričakovati, da bo kmalu posegel tudi v borbo za svetovno prvenstvo. Drugo mesto je zasedel z 11 mladi Simonson, ki je l. 1933 slabo zastopal Ameriko na olimpijadi v Folkestonu. Tretjo in četrto nagrado dobila Fine in malo znani Treysman z 10 in pol točke. Nato sledi Kashdan ki ima z Dake-om in Kupchik-om 9 točk. Kashdan je pač menda v zadnjih letih zelo nazadoval od svoje nekdajnje odlične forme. Nadalje imajo Kevitz 7 in pol, Horowitz 7, Factor 6 in pol, Denker in H. Stainer 6, Bernstein 5, Hanauer 4 in pol, Adams in Morton po 3 točke.

Vasja Pirc.

Pot okolu sveta v dvajsetih dneh

Teksaški časninar dr. Bolivar Falconer je dovršil te dni potovanje okrog sveta po zračni poti. Za to potovanje pa ni uporabljal letala posebne konstrukcije kakor rekorderji, temveč samo normalna potniška in prevozniška letala ter zrakoplove, ki obratujejo na stalnih progah po svetu. Moč torej ni sam vodil.

Dne 8. maja je odletel iz Dallasa v Mehiko. Atlantski ocean je absolviral z nemškim zrakoplovom »Hindenburg«. Iz Amsterdamu se je odpravil s holandskim prometnim letalom v Penang, kjer ga je letalo angleške družbe prepeljalo v Hongkong. Od tam je odpotoval v Maniljo in iz Manilje z ameriškim potniškim letalom v San Francisco. 28. maja, torej 20 dni po svojem odhodu, je priletel v Dallas. Dvajset dni je torej današnja normalna pot okoli sveta, četrtno toliko, kolikor je rabil junak Vernejevega romana, da je z rekorderskim naporom prepotoval našo premenično. Današnji rekorderji bi rabili seveda še dosti manj nego 20 dni.

NEKAJ ZAVSE

Na koži človeškega telesa je približno 30.000 tako zvanih toplotnih točk in približno pol milijona mrzlotnih točk. Na teh točkah kože občutimo namreč toploto ali mraz. Kakšni so pa organi, ki nam tu posredujejo občutke, in kako delujejo, je še prilično neznano.

Približno tretjina ljudi, ki se rodi ob istem času, umre pred svojim 20. letom, polovica doseže 40. leto, petina 70. leto. Niti pol odstotka med njimi ne doseže 90. leta.

Polna čajna žlička kakšnega rastlinskega praška drži približno poldruga gr tega praška. Soli v isti množini tehtajo skoraj dvakrat toliko, torej 3 gr.

Sele če bi položili 300 do 400 bacilov tuberkuloze po dolgem drugca za drugim bi dosegli dolžino 1 mm.

Pri trebušnem legarju se dajo že nekoliko dni pred pojavom bolezenskih znakov in v prvih dneh vročine ugotoviti povzročitelji bolezni v krvi. Iz krvi jih je mogoče spraviti v cevko z govejim žolcem in jih tako rediti.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Dve ženski sta v nebesih reklamirali novodošloga moža zase. »Jaz sem bila njegova žena,« je dejala prva. »Jaz sem bila njegova prijateljica,« je dejala druga. Tedaj je rekel sveti Peter možu: »Pojd, spadaš v peklo — dovolj si trpel.«

molil naprej, vmes pa izpodbujal vernike k pokori. Iz stare uzde si je bil spletel bič, s katerim je bil pred znamenjem svoje suhljato telo in vplil:

»Za moje in vsega sveta grehe naj bo!«

Cedalje več se je pojavljalo od dne do dne zvečer ljudi, ki so do krvi bili svoja grešna telesa. Zda je kriknila ena, zda druga ženska:

»Marijo vidim. Spet joka.«

Vsa množica je začela moliti in stokati, vmes pa so bili piči spokornikov...

Šempavelski župnik Andrej Pečovnik je z nejevoljo čul o tem počenjanju. Zato je pognal ženske, ki so prišle k njemu z zahtevo, naj priredi procesijo k šiški kapeli, čez prag in se razhudil:

»Babe neumne, kaj čekate za trapastim otrokom! Domov pojdite, opravite večerno molitev in spat ležite, namesto da zijala prodajate in škodo delate po njivah.«

Drugi popoldan je bilo pred zaprtim župniščem že vse polno žensk, ki so tako dolgo kričale, da je župnika minila potrpežljivost in je odprl okno:

»Če se mi ne spravite pri tej priči domov, bom prosil gospoda knezondškofa, da zapro cerkev, da boste umirali potem brez zakramentov kakor crkava živina za plotom.«

★

OPOZARJAMO čitatelje »Moloha«, da hude na njihovo željo roman v knjigi. Obenem valimo nove naročnike, naj se javijo na spodnji naslov. »Moloh« stane za nje broširan 40.—, v celo platno vezan 50.— Din. Starim naročnikom Kacvih del pošljemo knjigo takoj po izidu na ogled.

ZALOŽBA »ZEMLJA«
Ljubljana, Rutarjeva 4 II.

Ko se je dramila narodna zavest

Upor na Jančjem in krvavi binkoštni ponedeljek leta 1869.

Ugrabljena zastava

Šestdeseta leta v preteklem stoletju so bila zelo važna in pomembna doba v zgodovinskem razvoju našega naroda. Po prejšnjem mrtvili je nastalo široko slovensko živahno gibanje; narodni ponos in zavest sta dobila velik razmah. Zahtevala se je enakopravnost slovenskega jezika z nemškimi v šoli in uradu, združitev slovenskih dežel na temelju naravnega prava kot državnopravna skupina in pripravljal se je stranka Mladoslavencev po češkem vzoru. »Zedinjena Slovenija!« — ta klic je odmeval vsepovsod.

Kakor gobe po dežju so rastle v tem desetletju čitalnice, ki so bile velikega pomena za narodno probudo. Zlasti v obmejnih in narodnostno mešanih krajih. Po češkem zgledu je bil že leta 1862. ustanovljen v Ljubljani Južni Sokol, a že prihodnje leto tudi nemški Turnverein. In že takoj izpočetka so postali spopadi med obema neizogibni.

Bila pa je to tudi doba narodnih tabornikov. Prvi tabore se je vršil leta 1868. v Ljutomeru, ki mu je že isto leto sledil drugi v Šempas na Goriškem. Izredno velik in slavnosten je bil tretji taborec 17. maja 1869 v Vižmarju pri Ljubljani. Udeležba je bila ogromna, celo uradno poročilo iz one dobe ceni deset do petnajst tisoč udeležencev, v resnici pa se je zbralo okrog trideset tisoč naroda. Na cesti do Ljubljane do taborišča je stal elavolok za elavolokom s trobojnicami in priručnimi napisi. Nad dvostvo voz, okrašenih s smrečnimi vejami in cveticami se je pomikalo proti St. Vidu, ostale množice pa so šle peš. Ob eni popoldne je odkorakal Sokol, za njim pa dišavci z zastavo. Objezna mladina je prepevala protiturnarsko zabavljico: »Hali, halo, žolodov več ne boka. Na taboru so govorili in užigali narodno zavest dr. Bleiweis, dr. Costa, Noll, dr. Razlag in dr. Zarnik. Državni poslanci, ki so takrat zbrali iz vladnih jasil, so izostali. Vpliv vižmarskega tabora je bil velikanjski. Udeleženci so se v svojih poznih letih solzlih oči pripovedovali o njem. Seveda ni manjkalo vladnih protikrepostev. Med ostalimi je izdal ljubljanski župan dr. Supan razglas, ki je na podlagi odloka c. kr. deželnega predsedstva prepovedal nošnje taborske spornike kolajne z napisom: »Življa Slovenija! Zedinimo se! Ne udajmo se!« Kdor bi jo še nosil, temu so zagrozili s strogo kaznijo.

Majniški turnarski izlet

Najmanjša primerna je bila v tem času in v takih razmerah prireditelj majniškega izleta, ki ga je napovedal ljubljanski Turnverein teden dni na to na Jančje. Turnverein je šel na pripravljen, na kmetih niso marali za njegove demonstrativne izlete. Že leta 1867, so v Ljubljani Sokoli poredili nekaterim turnarjem žolod s klubov in in prišlo pri tem do krvavega poboja. Prihodnje leto pa so kmetski fantje na Jančji napadli in razgnali turnarje, ki so se vračali iz Mengša. Mnogo teh fantov je bilo obsojenih na visoke kazni. Zato sta bili popolnoma umirjeni skrb in želja ljubljanskega kakor tudi okoliškega prebivalstva, da bi se ne vršil izlet, ki so ga napovedali Turnverein in ostala ljubljanska nemška društva: filharmonična družba, kazino in strukto društvo. Program izleta je bil: 23. maja odhod iz Ljubljane z jutranjim vlakom in Laze od tod na Jančje, nato povratek čez Zalog v Vevče, kjer bi bil skupen obed. V Vevčah naj bi se vršila tudi veselica, kamor bi prispeli ljubljanski nemški gosti z oficirskim zborom garnizije. Za izlet je hujskalo tudi nemško časopisje. Ljubljanski »Tagblatt« je pisal, da bo imel turnarski izlet večjo vrednost in večji uspeh kakor deset slovenskih tabornikov. Sprito takega je umljivo, da je bilo okoliško prebivalstvo silno razburjeno. Okolici Vevče so se pojavili nekaj dni pred izletom letaki z besedilom: »Tukaj je možno prepovedano nemškutarjem bobnati in izražati zavjelo tega, da se ne bodo otroci budili in zajci plašili.« Pod besedilom so bile narisane vile in kladivo. Okoliki župani so svačili in izlet odsvetovali. Še na dan izleta jutraj sta prišla dva kmela z Jančjega v Ljubljano na kolodvor in prosila turnarje, naj ostanejo doma. A vse zaman.

Ob petih jutraj 23. maja 1869, je odkorakal Turnverein po največjih mestnih ulicah z razvito zastavo na kolodvor, spremljala ga je vojaška godba.

ljenem domu.

mogoče tudi našim ro opremo. »Ruthax« smenskim neprilicam. Uporablja se za vrtno

v originalnih modrih e stroke. Če ga nimajo dravsko banovino — telefon 25-56

AX

ucija " k Krk)

va in signati, restav- kuhinja in pišaja. od Din 50.— do Din brezplačno direkcijs

Otok Rab

morsko kopališče in idealno letovišče.

4 ure s parnikom oddaljeno od Sušaka. Prospekte pošlje brezplačno na zahtevo kopališčno poverništvo.

NIZKE CENE

dvokoles, otroških-igracih-invalidskih vozov, prevoznih triciklov, šivalnih strojev. Cenik franko

SOKOL, Sestrimo naše vrste!

Sokolstvo je postalo močno in prvi zaradi tesne povezanosti poedincev, društev in čet, okrožij in žup v eno samo celoto, v sokolsko zvezo. Miselnost, isti način izvajanja sokolskega dela, skupne manifestacije, tekme, tečaji in drugo so izredno važni činitelji za skupnost organizacije. Nikakor pa ne smemo iti mimo dejstva, da je Sokolstvo pravzaprav sestavina ogromnega števila poedincev, ki tvorijo lahko šele tedaj nekaj močnega, nekaj vsestransko izvršnega, ako so vsi dobro poučeni o sokolskih težnjah, ako se dobro zavedajo svoje pripadnosti k Sokolstvu in ki končno tudi hočejo iz svojega notranjega prepričanja sodelovati pri sokolskem delu. Torej močni poedinci — močna organizacija.

Težišče vsega podrobnega sokolskega dela pa leži v sokolskih društvih in četah, kjer se shajajo poedinci k njihovu delu. Na dani je, da je torej moč organizacije v drugi vrsti odvisna od pozitivnosti poedincih društev. Kreпка društva, ki izkazuje vse leto mnogo pravega dela, so ona trdna opora okrožij in žup, na katere se lahko v slučaju potrebe nasloni vse Sokolstvo. Notranja moč teh važnih činiteljev je, kakor bo vsakdo sedaj lahko sprevidel, v članstvu samem. Čim manj je onih, ki se nočejo pritakniti nobenega dela, tem bolje je za edinicu. Nas bi samo veselilo, ako bi lahko ugotovili, da je takega članstva malo. Pa ni povsod temu tako. Marsikatera društva imajo kar na stotine članstva v svojih spisah, toda delovno članstvo mnogo-

krat ne šteje niti polovice vsega staleža. Deloma se je pričelo v tem pogledu obračati na bolje, želimo, da bi se v tem pravcu pravi energično nadaljevalo. Vsa pravi Sokol ne popusti niti tedaj popolnoma, ko mu že leta narekujejo več počitka, tembolj potrebno je torej, da se zlasti mlajše članstvo z vso vmeno in trdnostjo vrže na delo ter pomnoži oni kader stalnih delavcev, ki v njihovi vztrajnosti ne poznajo niti dneva niti ure odmora. Društva morajo svoje vrste strniti kolikor mogoče!

Pa še nekaj! V krajih, kjer je več sokolskih društev, v okrožjih, tudi tamkaj morajo postati medsebojne vezi med poedinci društvi najtesnejše. Ni je stvari, ki bi smela razdvajati društva; zlasti ne more noben osebni moment vplivati v tem pogledu. Dolžnost vsakega poedince je, da v vsem podredi svojo voljo skupnosti, skupni stvari, ker bo šlo s tem dokazal, da mu je podreditev važen del njegove sokolske vzgoje in sokolske notranjosti. Društva v enem kraju, v enem okrožju in v eni in isti župi morajo še bolj kakor kdaj poprejši vedeti, da spadajo v isto organizacijo, zvezo z istim programom, istimi težnjami in istimi sredstvi za doseg sokolskih ciljev. Kako majhen in brezpomemben ostaja poedinec s svojimi malimi osebnimi zadevami napram tako veliki nalogi!

Članstvo katerekoli edince v okrožju ali župi se ne neha s tem, da je tamkaj lepo vpisano in da mogoče celo v redu plačuje svoje prispevke, ki jim sicer ne odreka mo njihove važnosti, toda pravo razume-

vanje se pokaže šele, ko tudi edinic dejansko sodeluje na vseh skupnih prireditvah, bodisi javnih nastopih, tekmah, tečajih, izletih in tudi naglih zborih članstva v dotičnem okolišu. V vseh naštetih primerih morajo pasti vsi pomisleki. Na njihovo mesto pa mora nastopiti odločna volja do sodelovanja, smisel za skupnost, bratska ljubezen do članstva ostalih edinic. Ako bodo vsi storiili v polni meri vse to, kar smo napisali, bodo društveni, okrožni in župni nastopi prava slika dela po župah, drugače pa bo marsikatera edinic ostala na pol poti in zaostajala. Kriva si bo temu predvsem sama, ker ni skušala ali pa ni imela volje, da drži korak z ostalimi. Tako je s poedinci v četah, tako tudi s četami v praporu in s prapori v zboru!

Naše vrste so precej strnjene. Toda nikakor ne smemo reči, da so tako, kakor to od nas zahteva današnji čas. Prav je, da so odšli oni, ki so mislili, da je Sokolstvo organizacija od danes do jutri; od njih ne bi imeli nikdar nobene koristi, saj bi samo povečali takozvani mrtvi kader članstva. Še bolj prav pa bo, da bomo vsi skupaj zavijali roke, stopili vsi kakor en moč in ljudstvo ter si pridobili njegovo mladino, naraščajočo ter na tak, edino pozitiven način pojačili naše delovne vrste. Vsi skupaj pa delujmo za tem, da bomo našo sokolsko zavest poglobili in pojačili, ker bomo s tem okrepili naše domače sokolsko društvo, z njim okrožje, kreпка okrožja pa so trden temelj močne župe in celotne sokolske zveze. Strmimo naše vrste v delu za sokolsko stvar!

Žalostne posledice

Turnarske veselice je bilo konec, nad ljudi pa je legla strašna mora. Turnarji in ostali nemški gosti so se vračali v varstvo vojašva nazaj v Ljubljano. Umorjenega Rodeta pa so peljali po taktu veselje vojaške godbe na odprtem vozu, v spremstvu oficirjev in orožnikov v mrtvašnico pri sv. Krištofu. Tukaj so Rodetove oči in do sto kmelov v nebo prisegali, da je bil po nedolžnem umorjen. Eden od kmelov je v mrtvašnici pokazal na križnega Krištusa in vpril: velike množice zavpili: »Kakor je Kristus nedolžen umrl, tako tudi Rodé, oba v sovražnih rokah.« K sv. Krištofu so hodili ljudje kakor v procesiji. Jakoba Rodeta so pokopali tretji dan ob štirih jutraj v veliki tišini; prisotna je bila le policija in mestni župan, zakaj oblasti so se neznansko bale demonstracije. Zato je topništvo stražilo vso noč z na-

vrste!

vanje se pokaže šele, ko tudi edinic dejansko sodeluje na vseh skupnih prireditvah, bodisi javnih nastopih, tekmah, tečajih, izletih in tudi naglih zborih članstva v dotičnem okolišu. V vseh naštetih primerih morajo pasti vsi pomisleki. Na njihovo mesto pa mora nastopiti odločna volja do sodelovanja, smisel za skupnost, bratska ljubezen do članstva ostalih edinic. Ako bodo vsi storiili v polni meri vse to, kar smo napisali, bodo društveni, okrožni in župni nastopi prava slika dela po župah, drugače pa bo marsikatera edinic ostala na pol poti in zaostajala. Kriva si bo temu predvsem sama, ker ni skušala ali pa ni imela volje, da drži korak z ostalimi. Tako je s poedinci v četah, tako tudi s četami v praporu in s prapori v zboru!

Naše vrste so precej strnjene. Toda nikakor ne smemo reči, da so tako, kakor to od nas zahteva današnji čas. Prav je, da so odšli oni, ki so mislili, da je Sokolstvo organizacija od danes do jutri; od njih ne bi imeli nikdar nobene koristi, saj bi samo povečali takozvani mrtvi kader članstva. Še bolj prav pa bo, da bomo vsi skupaj zavijali roke, stopili vsi kakor en moč in ljudstvo ter si pridobili njegovo mladino, naraščajočo ter na tak, edino pozitiven način pojačili naše delovne vrste. Vsi skupaj pa delujmo za tem, da bomo našo sokolsko zavest poglobili in pojačili, ker bomo s tem okrepili naše domače sokolsko društvo, z njim okrožje, kreпка okrožja pa so trden temelj močne župe in celotne sokolske zveze. Strmimo naše vrste v delu za sokolsko stvar!

bitimi topovi v okolici sv. Krištofa, v strahu pred okoliškim prebivalstvom in zato, ker so domači zahtevali truplo nazaj. Nekaj časa so bili pod obtožbo celo oni, ki so dali zvoniti za Rodetom in vse gosposodične, ki so mu prinášale vence k sv. Krištofu.

Še isti večer pa so bile v Ljubljani velikianske demonstracije. Pred Kazino so se šopirili nemški oficirji in se na ves glas izražali proti Slovincem. Mimo je prišel mlad človek, sin ljubljanskega obrtnika, z majhno papirnato zastavico ter zaklical: »Življa Slovenija! Ne udajmo se!« Nato so oficirji nevalili nanj z golimi sabljami in ga razsekali. Meščana, ki se je ves ogorčen zgrajal nad tem počenem, so tirali v kazino in ga pridržali tam kakor v stranske zapore, ker so klicali na ulicah: »Živijo! Življa Slovenija! Živijo! Slovenici!« Vse noč so hodile po mestu ojačane vojaške patrulje.

Prihodnji dan po dogodkih na Jančjem in v Vevčah je prišel litjski okrajni glavar grof Aueršperg ponovno na Jančje, tokrat s pomnoženo orožniško asistenco in četo vojakov od polka Huyn iz Ljubljane. Aretiral je nekaj kolovodij in nastanil vojaštvo po kmetskih hišah. Namen kazenske ekspedicije je bil prozoren. Glavar je izjavil, da vojaštvo ne bo odšlo poprej, dokler ne bodo vsi krivci zaprti in ne bo ugrabljena turnarska zastava vrnjena. Že 25. marca se je isto ponovilo v Volavju in Gabrju. Čez tri dni so našli zastavo v grmovju nad Volavjem ter jo skupno s 16 v težke verige vklepanimi kmeti pripeljali v Ljubljano. Kljub temu vojaštvo še ni odšlo, temveč so poklicali iz Maribora še dva eskadrona Palfijevih huzarjev, ki so ostali v ljubljanski okolici do 5. julija. Med njimi in domačim prebivalstvom je prišlo večkrat do krvavih pobojev. Poročilo iz one dobe pravi: »Mlade deklice so vedno v nevarnosti, da jih kakovšen brkač oskruni. V celi vasi ni še skoro več videti kuruline, niti zaprte skrinje niso več varne.«

„Slovenske grozovitosti“

Nemško časopisje je na dolgo in široko pisalo o »slovenskih grozovitostih« na Jančjem in v Vevčah ter klicalo vlado na pomoč za »uboge zatirane« Nemce. Ljubljanski uradni list je pisal in ščeval, da je bil vzrok dogodkov vižmarski tabor, češ da so tam govorniki pozivali kmetsko prebivalstvo na boj proti Nemcem. Kreпка na slovenski strani so stali češki listi. Med ostalimi so pisali: »Če bi bili rabili nemški oficirji sablje tako pridno v zadnji vojni (leta 1866, med Prusi in Avstrijci), kakor bi jih bili radi dali čuisti tisti večer brez potrebe, nikoli bi ne bila prišla Avstrija v tako sramoto.«

Epilog tem žalostnim dogodkom se je izvršil šele leta 1870. Po devetmesečni preiskavi se je začela 3. marca pred deželnim sodiščem obravnava, ki je trajala štiriinajest dni. V sodno dvorano so pripeljali Janeza Anžurja kot glavnega krivca in 57 soobtožencev. Anžur je bil obložen, da je ugrabil turnarsko zastavo, česar pa mu tekom obravnave niso mogli dokazati. Od obtožencev je bilo 16 posestnikov, 9 posestniških sinov, 8 obrtnikov, 17 hlapcev, ena dekla pa en orglar, kajžarski sin in tovarniški delavec. Bilo jih je 14 iz Volavja, 12 iz Gornjega Kašlja, 11 iz Gabrja, ostali iz sosednjih vasi. Eden od obtožencev je v preiskovalnem zaporu umrl. Obtoženi so bili hudodelstva, rop in javnega nasilstva, pozneje so rop izločili. Povabljenih je bilo 87 pri. Predsednik senata je bil deželnosodni svetnik Kosicek, zagovorniki obtožencev pa: dr. Ahazhiz, dr. Razlag, dr. Rudolf in dr. Wurzbach. Po štiriinajestdnevni obravnavi je bila izrečena sodba. Obsojenih je bilo 30 obtožencev, ostali so bili oproščeni. Največ je bil obsojen Lovro Zganjar na tri in pol leta težke kamo na manj na šest mesecev. Rodetovih mrtolcev ni sodil nihče. Turnarji pa se odsele niso več upali na kmeč.

Rudolf Dostal

Gambrinova dvorana

Najlepši vrt v Mariboru — otvoren! Vedno sveže Tschelchjevo pivo, izborna Pekrska vina. Obče znana dobra domača kuhinja. Se priporoča. I. RACIO.

Janko J. Srimšek:

S sestro sva šla skozi vas...

S sestro sva šla skozi vas — Nad strehami se je dim z ognjišč kjer je vrel zajtrk, dvigal navpično pod nebo. Gredice med bajtami, s plotovi ograjenimi, so bile zrahljane in napete in prvo mladje je rilo in sililo iz črne zemlje. Višnje in češnje so bile snežno bele, jablane ognjene z rožnatimi plasi. Bradje so se gibale in napenjale. Z orehov se je razlival rezek vonj na rjavi kolovoz. Smreka pred Ajdičovo kajžo je dišala po smoli. Sonce je poskočilo na Priško bukovje in se smejalo trem vaškim zapovednikom: ovčarju Tinču, ki je na Globoki mlaki preštevval ovce in kostrune, svinjarju Tonču, ki je iz Dolnje strani trobil v rog pujskom, in govedarju Pavletu, ki je po Zabniku bentil nerode kravje in kričal na nestrpane junce in telice. Po blatnih jarkih so se kopale race in se drle gosi. Vrabci po ostrežkih so se lasali in ženili, da je perje letelo od njih.

»Kar pela bi, brat!« je rekla sestra. »Pela in se smejala. Ti pa bi moral zavriškati, da bi se slišalo do samih nebeskih vrat. In nič me ne bi bilo sram, če bi se ljudje prikazali na oknih, zastajali na lesah in poljih in se ogledovali za nama.«

»Zasmej se! Zapo, sestra! Zaukam, če hočeš, kot je kaj in nikoli tega in takega. Tebi jih je sedemnajst — Meni devetnajst — Mlada v pomladi greva na delo.«

»Veš brat, nisem z očesom trenila sinoči — Nobeno noč ne spim — Trudna sem in zdelana sleherni dan kakor črna

živina, vse telo mi je zbito, ali ga ni počitka — Kar pesem za pesmijo mi iz srca in krvi vre v grlo — Iz grla na usta — Samo jutraj — veš — takole pred zarjo in dnem, bi se najrajši vtopila v blazinah in bi jokala in jokala brez konca in kraja — Povej mi, kaj je to, brat? Starejši si. Modrejši. Ti moraš vedeti.«

»Pomlad je to, sestra — Pomlad — Kaj je ne vidiš?«

»Vidim jo — pomlad — Ali vendar —«

Ajdičev Andrejec je na vse zgodaj raztezel harmoniko. Najbrž še na tešče. Sto želja, sto prošnji, sto vprašanj je ihtelo in molelovala.

»Kaj ti je, deklica —«

»Poglej bukev tam gori na Priči, sestra! Zdaj, zdaj bo zazelena — Kaj ti se ne zdi, kaj ne čutiš, da tudi ona poje? Da se tudi ona joče in smeje? Z vejami — z rokami — bi rada posegla in pobegnila v nebo — Njo vprašaj, sestra — Mogoče ti ona razloži — Morda ti ona pove — Jaz? Jaz ti ne morem —«

Na Debeli loki, na stezi med njivami, preoranimi in v rosah mastnimi, da se je kadilo z njih, se je sestra ustavila in se ozrla nazaj na vas. Ajdičevega Andreja mehovi so se prevrgli v ono:

»Le pridi, le pridi —«

Sestra je razprostrla roke, kakor bi hotela poloviti glasove Andrejeve pesmi ali pa objeti vso vas in celo spomladansko jutro in se solznih oči zasmejala tako, kakor bi zlata kladivca pritrkavala po srebrnih zvončih —

S sestro sva šla skozi vas —

»Brat —«

»Kaj je, sestra?«

Sestra je boječ vzdignila obraz. V zenicah sta ji ležali megla in vlaga in na čelu so ji sedele potne kaplje kakor svinčena zrna.

»Zapustila te bom — je rekla počasi. Sam boš ostal, brat —«

»Kaj govoriš, sestra?«

»Težko boš gospodaril — Še težje gospodinjil —«

»Nič ne razumem — Govori jasne besede, sestra!«

»Rekel je tako —«

»Kdo? Kaj?«

»Doma so vsi čez njega — Preselil se bo — Odšel bo od njih — Grunta si zdaj še ne more kupiti. Ampak bo iz hiše zahteval svoj delež — V najem, pravi da bo vzel nekaj —«

»Sestra!«

»Da sem še premlada za možitev, pravi — Tako — tako bi me vzel k sebi — No, za pomočnico — Za gospodinjico — Dokler se ne bi vse uredilo in napravalo — Potlej — pozneje — bi me tudi v cerkev odpeljal —«

»Križi božji! Sestra!«

Vročine so se kuhale nad vasjo. V večtoči lipi nad Globoko mlako so šumele čebelice in med smrad sparjene luže se je mešal vonj po medu in volku.

Mandin Vid je zvonil polske in Ajdičev Andrej si je za kosilo sviral na harmoniko:

»Ko ptičica sem pevala —«

»Brat! Pomagaj! Slabo mi je! Omedlevica me obhaja — Pred očmi se mi temni — Drži me — Primi me — Pomagaj!«

S sestro sva šla skozi vas —

Jesenski mrak se je plazil med hišami. Za nizkimi okni so se užigale prve luči. Sestrin obraz je bil sivkast v po'temi in ves spremenjen, govornica hripava in život obilen, da so ga komaj nosile noge.

»Kako živiš, sestra?«

»Rad me ima. Dober je z menoj. Na rokah me nosi. Pa velikrat pomislim, veš, brat, če je res potrebno tisto — no — tisti obred pred zljali cele soseske — Če resnično moreš biti srečen samoz dovo-ljenjem in blagoslovom sveta — Kadar bo šle tole, ki mi pod srcem cvete, dozorelo in bom mati — mati — pa en oče — Oh, brat! Prezvrhano je v meni sreče — Prezvrhano — Kako je s teboj — brat?«

»Z delom se rujem in bojujem in ga zmagujem. Z njim ni težav — Samo praznih zidov doma me je groza in osamljenosti me je strah — Tebe ni, sestra —«

»Nikar, brat — Par si poišči — Tudi ti si ga najdi —«

Iz vaških kotov so na razpotje kapali fantinje. Ajdičev je pod lipo poskušal in prebiral tipke na harmoniki.

»Gorenčevega še ni«, je dejal Strahov, ko sva s sestro stopala mimo gruče. »In žančevega tudi ne —«

»Že prideta — Ureži Andrejec! Ti, France, vodi!«

Andrejevi mehovi so zastokali v dolgem vzdihu. Dolžanov France se je odkrehal. Povzel z mehkim, prijetnim glasom. Drugi so se pridružili, Andrejec Ajdičev je pritisnil v naprev:

»Pleničke je prala —«

S sestro sva šla skozi vas — In vas je ležala v zimski noči pusta in

mrtva. Nikjer svetilke v oknih. Nikjer žive duše. Od nikoder človeškega glasu. Mimo cerkve sva korakala sključena in upognjena. Drug na drugega naslonjena. Pred glavnimi vrati se je zganil otrok v njenem naročju in tiho zavekal. Ura v zvoniku je zaškripala in se sprožila. Počasi, s trdimi udarci, ki so kakor udarci z bičem padali na srce, bila polnoči. V višavah nad nizkimi in gostimi oblaki, ki je iz njih melo v bledih, suhih mrežah, je moral sijati mesec. Sever je sikal kakor iz katkega gnezda in ujedal in grizel z ledenimi zobmi.

S sestro sva šla skozi vas — Z desnico sem jo privajal k sebi kakor izgubljeno in spet najdeno ovčico. In sukno sem slekel in jo zavil vanjo in z levico sem držal ogle pod njenim vratom in robec na njenih prsih, da bi mater in dete ubranil pred vetrom in mrazom.

S sestro sva šla skozi vas — In med nama ni bilo pomenka. Oboja usta, njena in moja, so molčala kakor zalita in zapečatena s sedmimi pečati. In sva minila kajžo Ajdičevega Andreja. Zdelo se je v snegu kakor z mrtvaškim prtom pokrita in smreka pred njo je bila podobna veliki neprižgani sveči. Andrejeva harmonika je gluha in nema počivala nekje za podstropnim tramom ali pa v skrbno zaklenjeni skrinji —

Iz domače izbe je na cesto curjela medla svetloba leščerbe in snežene zvezdice so padale na žolto obsijano ploho pred oknom kakor iskričje se dragi kamni.

Odprl sem vrata v toplo zakurjeno sobo in povabil:

»Vstopi, sestra! Vstopita, mati in otrociček! Doma smo —«

Ko se je dramila narodna zvest

Upor na Jančjem in krvavi binkoštni ponedeljek leta 1869.

Ugrabljena zastava

Bojevitost navdušeni so se odpravili turnarji že iz Ljubljane in so med vojnjo kazali skozi okna orožje: revolvice in palice s svinčnimi glavami. V Lazu je izstopilo 47 turnarjev s štirimi bobni in enajst gostov; neki gozdni čuvaj in dva kmetiška fanta so bili vodniki in nosači. Ze tukaj blizu postaje je prišlo do prvega izpada. Turnarji so hoteli zajtrkovati kar na nekem travniku, ki še ni bil pokosen. Gospodar seveda ni bil zadovoljen in je ugovarjal, toda turnarji niso hoteli oditi in so že tukaj streljali iz samokresov. Oddel je šla njihova pot na Jančje kjer je bilo prvo delo, da so pri cerkvi zasadi svojo zastavo v tla in je plapolala v zraku. Tam pa je bilo že več kmetov, ki so postajali okrog cerkve že od rane mase in bili spočetka še precej mirni, le tu pa tam so nekoliko ukali. Nato je načelnik turnarjev z bobnanjem sklical svoje člane in imel nanje nagovor. Zaradi tega so kmetje postajali vedno bolj razburjeni, zlasti še, ker so videli več turnarjev oboroženih.

Šestdeseta leta v preteklem stoletju so bila zelo važna in pomembna doba v zgodovinskem razvoju našega naroda. Po prejšnjem entviju je nastalo širno slovensko živahno gibanje; narodni ponos in zvestost sta dobila velik razmah. Zahtevala se je enakopravnost slovenskega jezika z nemškim in šoli in uradu, združenje slovenskih dežel na temelju naravnega prava kot državoppravna skupina in pripravljal se je stranka mladostencev po češkem vzoru. »Zedinjena Slovenija!« — ta klic je odmeval vsepovsod.

Kakor gobe po dežju so rastle v tem desetletju čitalnice, ki so bile velikega pomena za narodno prebudo zlasti v obmejnih in narodnostno mešanih krajih. Po češkem zgledu je bil že leta 1862. ustanovljen v Ljubljani Južni Sokol, a že prihodnje leto tudi nemški Turnverein. In že takoj izpočetka so postali spopadi med obema neizogibni.

Bila pa je to tudi doba narodnih tabarov. Prvi, tabor se je vršil leta 1868. v Ljutomeru, ki mu je že isto leto sledil drugi v Šempasu na Goriškem. Izredno velik in slaven je bil tretji tabor 17. maja 1869 v Vižmarjah pri Ljubljani. Udeležba je bila ogromna, celo uradno poročilo iz one dobe ceni deset do petnajst tisoč udeležencev, v resnici pa se je zbralo okrog trideset tisoč naroda. Na cesti do Ljubljane do taborišča je stal šelavok za slavalokom s trobojnicami in primernimi napisi. Nad dvesto voz, okrašenih s smrečjem in cveticami se je pomikalo proti št. Vidu, ostale množice pa so šle peš. Ob eni popoldne je odkorakal Sokol, za njim pa dijaštvo z zastavo. Objezna mladina je prepevala protiturnarsko zabavljico: »Hali, halo, žolodov več ne bo!« Na taboru so govorili in užigali narodno zvesto dr. Bleiweis, dr. Costa, Noll, dr. Razlag in dr. Zarnik. Državni poslanci, ki so takrat zobali iz vladnih jast, so izostali. Vpliv vižmarškega tabora je bil velikanski. Udeleženci so se v svojih poznih letih solzih oči pripovedovali o njem. Seveda ni manjkalo vladnih protukrepov. Med ostalim je izdal ljubljanski župan dr. Supan razglas, ki je na podlagi odloka c. k. deželnega predsedstva prepovedal nošnje taborske spominske kolajne z napisom: »Živila Slovenija! Zedinimo se! Ne udajmo se!« Kdor bi jo še nosil, temu so zagrozili s strogo kaznijo.

Majniški turnarski izlet

Najmanj primerna je bila v tem času in v takih razmerah prireditve majniškega izleta, ki ga je napovedal ljubljanski Turnverein teden dni na to na Jančje. Turnverein je itak ni bil priljubljen, in kmetih niso marali za njegove demonstrativne izlete. Ze leta 1867, so v Ljubljani Sokoli poredali nekaterim turnarjem žolod s klubovom in je prišlo pri tem do krvavega poboja. Prihodnje leto pa so kmetiški fanje na Jezici napadli in razgnali turnarje, ki so se vračali iz Mengša. Mnogo teh fantov je bilo obsojenih na visoke kazni. Zato sta bili popolnoma umljivi skrb in želja ljubljanskega kakor tudi okoliškega prebivalstva, da bi se ne vršil izlet, ki so ga napovedali Turnverein in ostala ljubljanska nemška društva; filharmonična družba, kazino in strelsko društvo. Program izleta je bil: 23. maja odhod iz Ljubljane z jutranjim vlakom v Lazo od tod na Jančje, nato povratek čez Zalog v Vevče, kjer bi bil skupen obed. V Vevču naj bi se vršila tudi veselica, kamor bi prispeli ljubljanski nemški gosti z oficirskim zborom garnizije. Za izlet je hujšalo tudi nemško časopisje. Ljubljanski »Tagblatt« je pisal, da bo imel turnarski izlet večjo vrednost in večji uspeh kakor deset slovenskih tabarov. Sprito takega je umljivo, da je bilo okoliško prebivalstvo silno razburjeno. Okolici Vevče so se pojavili nekaj dni pred izletom letaki z besedilom: »Tukaj je močno prepovedano nemškutarjem bogovati in izgrajati zaveljo tega, da se ne bodo otroci budili in zajci plašili.« Pod besedilom so bile narisane vile in kladivo. Okoliški župani so svatili in izlet odsvetovali. Se na dan izleta jutraj sta prišla dva kmetla z Jančjeja v Ljubljano na kolodvor in prosila turnarje, naj ostanejo doma. A vse zaman.

Ob petih jutraj 23. maja 1869, je odkorakal Turnverein po največjih mestnih ulicah z razvito zastavo na kolodvor, spremljala ga je vojaška godba.

kmetje so nato preganjali okrajnega glavarja in njegovo spremstvo daleč navzdol.

Sicer pa je imela afera na Jančjem tudi svojo humoristično stran. Takratni viri pripovedujejo, da je »65 junaških turnarjev pred 15 kmeti tako letelo, da so jih komaj pete dohajale, četudi je bilo med njimi trideset oboroženih; dalje: da so jim ženske vzele zastavo, katero so pozneje omočile z vodo, katere jim ni bilo treba iti nikamor iskat; da je dobil Dežman zausnico ter potem prvi izginil kakor duh po slezah, katere so mu dobro znane; da je velikanski zastavnik Dornik (mož čisto nemškega imena) za mrtvo padel na tla, kjer je dobil nekoliko palic; da je vsa ta praska bila bolj podobna zajšji gonji kakor pravemu tepežu, ker kmetje so nemškutarje samo podili in mahali po hlačah. V Kaslju so jih ljudje zadrevili preko plitve Ljubljanice. Beg je moral biti, kakršni pri Kraljevem Gradcu. Neki nemškutarček, pripovedujejo, da je pod Zalogom šel na brodu čez Savo in potem brez najmanjšega ozira tekkel do Mengša, kjer je bil v Ljubli.

niki, ki so tudi večkrat ustrelili v zrak. Pri tem se je posebno izkazal neki nadporočnik na konju in je s sabljo vsekal bežečega kmetla v obraz.

Med množico se je nahajal kmetijski sin Jakob Rodé, ki se je bil pravkar povrnil kot korporal od vojakov. Opominjal je k previdnosti in miru ter se zgražal nad takim početjem. On in njegov prijatelj nista bežala, češ da sta tukaj doma, torej na svojem, da nista nič hudega storila in da sta brez orožja. A vse ni nič pomagalo. Vojaki in orožniki so potegnili sablje in začeli mahati po Rodetu. Ta je bil še toliko pri moči, da se je hotel unakniti v neko hišo, ki pa je bila zaprta. Nato je stekel k drugi hiši in se skril za vežne duri. Toda nek oficir ga je že težko ranjenega za las izvel in ga začel mesariti. Rodé je prosil, molil in rotal, da naj ga puste, ker je miren, nedolžen in brez orožja. Vse zaman! Orožnik je nastavljal bajonet Rodetu na prsi, ki je ves krvav v smrtnem strahu odbil z eno roko bajonet, z drugo pa priložil orožniku zausnico. Ostali orožniki in vojaki so ga pri tem zabodli parkrat v stegna. V tem hipu je še nek orožnik sprožil in je strel razbil Rodetu usta. Ta se je začel sediti, v tem so ga pa zabodli v hrbet, kar je povzročilo neposredno njegovo smrt. Turnarji so pri tem kričali: »Črni pes!« Tepena je bila celo Rodetova mati, ki je prišla k sinu, kmetiška žena, ki je vse to videla, je pozneje rekla: »Tako je bilo, kakor v povestih beremo o tistih divjakih, ki ljudi žrjo.«

Zalostne posledice

Turnarske veselice je bilo konec, nad ljudi pa je legla strašna mra. Turnarji in ostali nemški gosti so se vračali v varstvo vojaštva nazaj v Ljubljano. Umorjenega Rodeta pa so peljali po čaktu veselo vojaške godbe na odprtem vozu, v spremstvu oficirjev in orožnikov v mrtvašnico pri sv. Krištofu. Tukaj so Rodetov oče in do sto kmetov v nebo prisegali, da je bil po nedolžnem umorjen. Eden od kmetov je v mrtvašnici pokazal na križanega Kristusa in vprčil velike množice: »Kakor je Kristus nedolžen umrl, tako tudi Rodé, oboja v sovražnih rokah.« K sv. Krištofu so hodili ljudje kakor v procesiji. Jakoba Rodeta so pokopali tretji dan ob širih jutraj v veliki tišini; prisotna je bila le policija in mestni župan, zakaj oblasti so se neznansko bale demonstracij. Zato je topništvo stražilo vso noč z na-

bitimi topovi v okolici sv. Krištofa, v strahu pred okoliškim prebivalstvom in zato, ker so domači zahtevali truplo nazaj. Nekaj časa so bili pod obtožbo celo oni, ki so dali zvoniti za Rodetom in vse gospodniče, ki so mu prinašale vence k sv. Krištofu.

Se isti večer pa so bile v Ljubljani velikanse demonstracije. Pred Kazino so se šopirili nemški oficirji in se na ves glas izražali proti Slovincem. Mimo je prišel mlad človek, sin ljubljanskega obtnika, z majhno papirnato zastavico ter zaklical: »Živela Slovenija! Ne udajmo se!« Nato so oficirji navalili nanj z golimi sabljami in ga razsekali. Meščani, ki se je ves ogoren zgražal nad tem početjem, so tirali v kazino in ga pridržali tam kakor v strahne zapore, ker so klicali na ulicah: »Živijo! Živela Slovenija! Živeli Slovinci!« Vso noč so hodile po mestu ojačane vojaške patrulje.

Prihodnji dan po dogodkih na Jančjem in v Vevču je prišel litijski okrajni glavar grof Auersperg ponovno na Jančje, tokrat s pomnoženo orožniško asistenco in čelo vojakov od polka Huyn iz Ljubljane. Aretiral je nekaj kolovodij in nastanil vojaštvo po kmetških hišah. Namen kazenske ekspedicije je bil prozoren. Glavar je izjavil, da vojaštvo ne bo odšlo poprej, dokler ne bodo vsi krivci zaprti in ne bo ugrabljena turnarska zastava vrnjena. Ze 25. marca se je isto ponovilo v Volavju in Gabrju. Čez tri dni so našli zastavo v grmovju nad Volavjem ter jo skupno s 16 v težke verige vklepanimi kmeti pripeljali v Ljubljano. Kljub temu vojaštvo še ni odšlo, temveč so poklicali iz Maribora še dva eskadrona Palijevih huzarjev, ki so ostali v Ljubljani okoli 5. julija. Med njimi in domačim prebivalstvom je prišlo večkrat do krvavih pobojev. Poročilo iz one dobe pravi: »Mlade deklice so vedno v nevarnosti, da jih kakovšen brkač oskrni. V celi vasi ni že skoro več videti kurtine, niti zaprte skrinje niso več varne.«

»Slovenske grozovitosti«

Nemško časopisje je na dolgo in široko pisalo o »slovenskih grozovitostih« na Jančjem in v Vevču ter klicalo vlado na pomoč za »uboge zatirane« Nemce. Ljubljanski uradni list je pisal in čeval, da je bil vzrok dogodkov vižmarški tabor, češ da so tam govorniki pozivali kmetstvo prebivalstvo na boj proti Nemcem. Krepko na slovenski strani so stali češki listi. Med ostalim so pisali: »Če bi bili rabili nemški oficirji sablje tako pridno v zadnji vojni (leta 1866, med Prusi in Avstrijci), kakor bi jih bili radi dali čutili tisti večer brez potrebe, nikoli bi ne bila prišla Avstrija v tako sramoto.«

Epilog tem žalostnim dogodkom se je izvršil šele leta 1870. Po devetmesečni preiskavi se je začela 3. marca pred deželnim sodiščem obravnava, ki je trajala štiriinajest dni. V sodno dvorano so pripeljali Janca Anžurja kot glavnega krivca in 57 soobtožencev. Anžur je bil obtožen, da je ugrabil turnarsko zastavo, česar pa mu tekom obravnave niso mogli dokazati. Od obtožencev je bilo 16 posestnikov, 9 posestniških sinov, 8 obrtnikov, 17 hlapcev, ena dekla po en orglar, kajžarski sin in tovarniški delavec. Bilo jih je 14 iz Volavja, 12 iz Gornjeja Kaslia, 11 iz Gabrja, ostali iz sosednjih vasi. Eden od obtožencev je v preiskovalnem zaporu umrl. Obtoženi so bili hudodelstva, rop in javnega nasilstva, pozneje so rop izločili. Povabljenih je bilo 87 pri. Predsednik senata je bil deželni sodni svetnik Kosiček, zagovorniki obtožencev pa: dr. Ahazhib, dr. Razlag, dr. Rudolf in dr. Wurzbach. Po štirinajstodnevni obravnavi je bila izrečena sodba. Obsojenih je bilo 30 obtožencev, ostali so bili oproščeni. Največ je bil obsojen Lovro Zganjar na tri in pol leta težke ječe, na manj pa na šest mesecev. Rodetovih mornicv ni sodil nihče. Turnarji pa se od slej niso več upali na kmele.

Rudolf Dostal

Gambrinova dvorana

Najlepši vrt v Mariboru — otvorjen! Vedno sveže Tschelichjevo pivo, izborna Pekrška vina. Obče znana dobra domača kuhinja. Se priporoča I. RACIO.

SUKULI, SUDIMU NAŠE vrste!

Sokolstvo je postalo močno v prvi vrsti zaradi tesne povezanosti poedincev, društev in čet, okrožij in žup v eno samo celoto, v sokolsko zvezo. Miselná skupnost, isti način izvajanja sokolskega dela, skupne manifestacije, tekme, tečaji in drugo so izredno važni činitelji za skupnost organizacije. Nikakor pa ne smemo iti mimo dejstva, da je Sokolstvo pravzaprav sestavina ogromnega števila poedincev, ki tvorijo lahko šele tedaj važni močnega, nekaj vsestransko izvršnega, ako so vsi dobro poučeni o sokolskih težnjah, ako se dobro zavedajo svoje pripadnosti k Sokolstvu in ki končno tudi hočejo iz svojega notranjega prepričanja sodelovati pri sokolskem delu. Torej močni poedinci — močna organizacija.

Težišče vsega podrobnega sokolskega dela pa leži v sokolskih društvih in četah, kjer se shajajo poedinci k njihovem delu. Na dani je, da je torej moč organizacije v drugi vrsti odvisna od pozitivnosti poedinih društev. Krepka društva, ki izkazujejo vse leto mnogo pravega dela, so ona trdna opora okrožij in žup, na katere se lahko v slučaju potrebe nasloni vse Sokolstvo. Notranja moč teh važnih činiteljev je, kakor bo vsakdo sedaj lahko sprevidel, v članstvu samem. Čim manj je onih, ki se nočejo pritakniti nobenega dela, tem bolje je za edinicu. Nas bi samo veselilo, ako bi lahko ugotovili, da je takega članstva malo. Pa ni povsod temu tako. Marsikatera društva imajo kar na stotine članstva v svojih spisih, toda delovno članstvo mnogo-

krat ne šteje niti polovice vsega staleža. Deloma se je pričelo v tem pogledu obračati na bolje, želimo, da bi se v tem pravcu prav energično nadaljevalo. Vsak pravi Sokol ne popusti niti tedaj popolnoma, ko mu že leta narekujejo več počitka, tembolj potrebno je torej, da se zlasti mlajše članstvo z vso vneto in trdnjo voljo vrže na delo ter pomnoži oni kader stalnih delavcev, ki v njihovi vztrajnosti ne poznajo niti dneva niti ure odmora. Društva morajo svoje vrste strniti kolikor mogoče!

Pa še nekaj! V krajih, kjer je več sokolskih društev, v okrožjih, tudi tamkaj morajo postati medsebojne vezi med poedini društvi najtesnejše. Ni je stvari, ki bi smela razdvajati društva; zlasti ne more noben osebni moment vplivati v tem pogledu. Dolžnost vsakega poedince je, da v vsem podredi svojo voljo skupnosti, skupni stvari, ker bo baš s tem dokazal, da mu je podreditve važen del njegove sokolske vzgoje in sokolske notranjosti. Društva v enem kraju, v enem okrožju in v eni in isti župi morajo še bolj kakor kdaj poprej vedeti, da spadajo v isto organizacijo, zvezo z istim programom, istimi težnjami in istimi sredstvi za doseg sokolskih ciljev. Kako majhen in brezpomemben ostaja poedinec s svojimi malimi osebnimi zadevami napram tako veliki nalogi!

Članstvo katerekoli edince v okrožju ali župi se ne neha s tem, da je tamkaj lepo vpisano in da mogoče celo v redu plačuje svoje prispevke, ki jim sicer ne odreka mo njihove važnosti, toda pravo razume-

vanje se pokaže šele, ko tudi edinica dejansko sodeluje na vseh skupnih prireditvah, bodisi javnih nastopih, tekmah, tečajih, izletih in tudi naglih zborih članstva v dotičnem okolišu. V vseh naštetih primerih morajo pasti vsi pomisleki. Na njihovo mesto pa mora nastopiti odločna volja do sodelovanja, smisel za skupnost, bratska ljubezen do članstva ostalih edinic. Ako bodo vsi stori v polni meri vse to, kar smo napisali, bodo društveni, okrožni in župni nastopi prava slika dela po župah, drugače pa bo marsikatera edinica ostala na pol poti in zaostajala. Kriva si bo temu predvsem sama, ker ni skušala ali pa ni imela volje, da drži korak z ostalimi. Tako je s poedinci v četi, tako tudi s četami v praporu in s prapori v zboru!

Naše vrste so precej strnjene. Toda nikakor ne smemo reči, da so tako, kakor to od nas zahteva današnji čas. Prav je, da so odšli oni, ki so mislili, da je Sokolstvo organizacija od danes do jutri; od njih ne bi imeli nikdar nobene koristi, saj bi samo povečevali takozvani mrtvi kader članstva. Še bolj prav pa bo, da bomo vsi skupaj zavili rokave, stopili vsi kakor en moč med ljudstvo ter si pridobili njegovo mladino, naraščajo v deo ter na tak, edino pozitiven način pojačili naše delovne vrste. Vsi skupaj pa delujmo za tem, da bomo našo sokolsko zvesto poglabili in pojačili, ker bomo s tem okrepili naše domače sokolsko društvo, s njim okrožje, krepka okrožja pa so trden temelj močne župe in celotne sokolske zveze. Strnimo naše vrste v delu za sokolsko stvar!

Janko J. Srimšek:

S sestro sva šla skozi vas...

S sestro sva šla skozi vas — Nad strehami se je dim z ognjišč kjer je vrel zajtrk, dvigal navpično pod nebo. Gredice med bajtami, s plotovi ograjenimi, so bile zrahljane in napete in prvo mladje je rilo in sililo iz črne zemlje. Višnje in češnje so bile snežno bele, jablane ogrnjene z rožnatimi plašči. Bradje so se gibale in napenjale. Z orehov se je razlival rezek vonj na rjavi kolovoz. Smreka pred Ajdičovo kajžo je dišala po smoli. Sonce je poskočilo na Priško bukovje in se smejalo trem vaškim zapovednikom: očevčarju Tinču, ki je na Globoki mlaki prečeval ovce in kostrune, svinjarju Tonču, ki je iz Dolne strani trobil v rog pujskom, in govedarju Pavletu, ki je po Žabniku bentil nerode kravje in kričal na nestrpne junce in telice. Po blatnih jarkih so se kopale race in se drle gosi. Vrabci po ostreških so se lasali in ženili, da je perje letelo od njih.

»Kar pela bi, brat!« je rekla sestra. »Pela in se smejala. Ti pa bi moral zavriškati, da bi se slišalo do samih nebeskih vrat. In nič me ne bi bilo sram, če bi se ljudje prikazali na oknih, zastajali na lesah in poljih in se ogledovali za nama.«

»Zasmej se! Zapo, sestra! Zaukam, če hočeš, kot le kaj in nikoli tega in takega. Tebi jih je sedemnajst — Meni devetnajst — Mlada v pomladi greva na delo.«

»Veš brat, nisem z očesom trenila sinoči — Nobeno noč ne spim — Trudna sem in zdelana sleherni dan kakor črna

živina, vse telo mi je zbito, ali ga ni počitka — Kar pesem za pesmijo mi iz srca in krvi vre v grlo — Iz grla na usta — Samo jutraj — veš — takole pred zarjo in dnem, bi se najrajši vtopila v blazinah in bi jokala in jokala brez konca in kraja — Povej mi, kaj je to, brat? Starejši si. Modrejši. Ti moraš vedeti.«

»Pogledaj bukev tam gori na Priči, sestra! Zda, zdaj bo zazelanela — Kaj ti se ne zdi, kaj ne čutiš, da tudi ona poje? Da se tudi ona joče in smeje? Z vami — s rokami — bi rada posegla in pobegnila v nebo — Njo vprašaj, sestra — Mogoče ti ona razloži — Morda ti ona pove — Jaz? Jaz ti ne morem —«

Na Debeli loki, na stezi med njivami, preoranimi in v rosah mastnimi, da se je kadilo z njih, se je sestra ustavila in se ozrla nazaj na vas. Ajdičevega Andreja mehovi so se prevrgli v ono: »Le pridi, le pridi —«

Sestra je razprostrla roke, kakor bi hotela poloviti glasove Andrejeve pesmi ali pa objeti vso vas in celo spomladansko jutro in se solznih oči zasmejala tako, kakor bi zlata kladiva pritrkavala po srebrnih zvončkah —

S sestro sva šla skozi vas — »Brat —«

»Kaj je, sestra?« Sestra je boječ vzdignila obraz. V zračni stah ji ležali megla in vlaga in na čelu so ji sedele potne kaplje kakor svinčena zrna.

»Zapustila te bom — je rekla počasi. Sam boš ostal, brat —«

»Kaj govoriš, sestra?« »Težko boš gospodaril — Še težje gošpodinjl —«

»Nič ne razumem — Govori jasne besede, sestra!« »Rekel je tako —«

»Kdo? Kaj?« »Doma so vsi čez njega — Preselil se bo — Odsel bo od njih — Grunta si zdaj še ne more kupiti. Ampak bo iz hiše zahteval svoj delež — V najem, pravi da bo vzel nekaj —«

»Sestra!« »Da sem še premlada za možitev, pravi — Tako — tako bi me vzel k sebi — No, za pomočnico — Za gospodinjo — Dokler se ne bi vse uredilo in ne »avvalo — Potlej — pozneje — bi me tudi v cerkev odpeljal —«

»Križi božji! Sestra!« Vročine so se kuhale nad vasjo. V cvetoči lipi nad Globoko mlako so šumele čebelice in med smrad spajane luže se je mešal vonj po medu in vosku.

Mandini Vid je zvonil poldne in Ajdičev Andrej si je za kosilo sviral na harmoniko: »Ko ptičica sem pevala —«

»Brat! Pomagaj! Slabo mi je! Omedlevica me obhaja — Pred očmi se mi temni — Drži me — Primi me — Pomagaj!«

S sestro sva šla skozi vas — Jesenski mrak se je plazil med hišami. Za nizkimi okni so se užigale prve luči.

Sestrin obraz je bil sivkast v po'temi in ves spremenjen, govornica hripava in život obilen, da so ga komaj nosile noge.

»Kako živiš, sestra?« »Rad me ima. Dober je z menoj. Na rokah me nosi. Pa velikrat pomislim, veš, brat, če je res potrebno tisto — no — tisti obred pred zijali cele soseske — Če resnično moreš biti srečen samo z dovoljenjem in blagoslovom sveta — Kadar bo še tole, ki mi pod srcem cvete, dozorelo in bom mati — mati — pa en oče — Oh, brat! Prezvrhano je v meni sreče — Prezvrhano — Kako je s teboj — brat?«

»Z delom se rujem in bojujem in ga zmagujem. Z njim ni težav — Samo praznih zidov doma me je groza in osamljenosti me je strah — Tebe ni, sestra —«

»Nikar, brat — Par si poišči — Tudi ti si ga najdi —«

Iz vaških kotov so na razpotje kapali fantinje. Ajdičev je pod lipo poskušal in prebral tipke na harmoniki.

»Gorenčevega še ni«, je dejal Strahov, ko sva s sestro stopala mimo gruč. »In Zandčevega tudi ne —«

»Ze prideta — Ureži Andrejce! Ti, France, vodi!«

Andrejevi mehovi so zastokali v dolgem vzdihu. Dolžanov France se je odkrehal. Povzel z mehkim, prijetnim glasom. Drugi so se pridružili, Andrejce Ajdičev je pritisnil v naprev: »Pleničke je prala —«

S sestro sva šla skozi vas — In vas je ležala v zimski noči pusta in

mrtva. Nikjer svetilke v oknih. Nikjer žive duše. Od nikoder človeškega glasu. Mimo cerkve sva korakala sključena in upognjena. Drug na drugega naslonjena. Pred glavnimi vrati se je zganil otrok v njenem naročju in tiho zavalil. Ura v zvoniku je zaškripala in se sprožila. Počasi, s trdimi udarci, ki so kakor udarci z bičem padali na srce, bila polnoči. V višavah nad nizkimi in gostimi oblaki, ki je iz njih melo v bledih, suhih mrežah, je moral sijati mesec. Sever je sikal kakor iz kakega gnezda in ujedal in grizel z ledenimi zobmi.

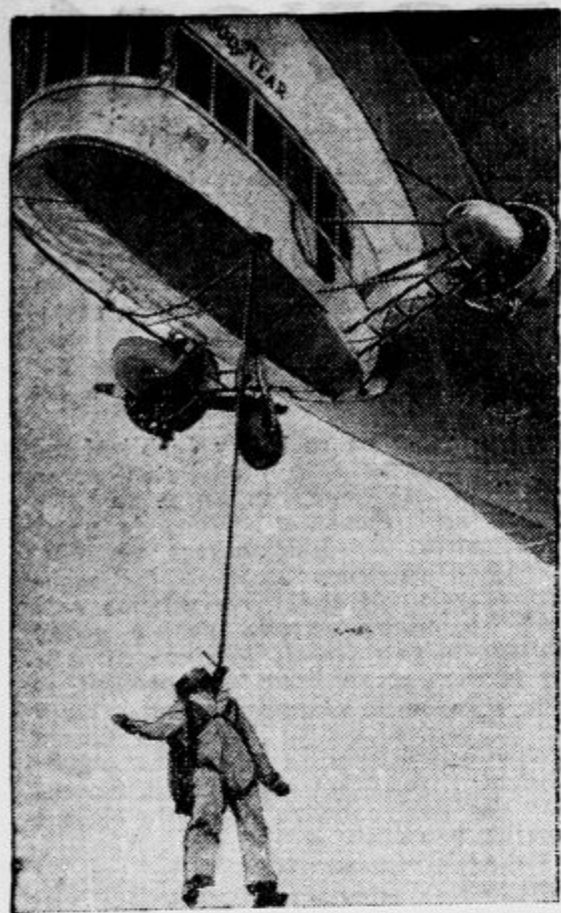
S sestro sva šla skozi vas — Z desnico sem jo privijal k sebi kakor izgubljeno in spet najdeno ovčico. In sukno sem slekel in jo zavil vanjo in z levico sem držal ogle pod njenim vratom in robec na njenih prsih, da bi mater in dete ubranil pred vetrom in mrazom.

S sestro sva šla skozi vas — In med nama ni bilo pomenka. Oboja usta, njena in moja, so molčala kakor zalita in zapečatena s sedmimi pečati. In sva minila kajžo Ajdičevega Andreja. Zdelo se je snegu kakor z mrtvaškim prtom pokrita in smreka pred njo je bila podobna veliki neprizgani sveči. Andrejeva harmonika je gluha in nema počivala nekje za podstropnim tramom ali pa v skrbno zaklenjeni skrinji —

Iz domače izbe je na cesto curjela medla svetloba leščerbe in snežene zvezdice so padale na žolto obsijano ploho pred oknom kakor iskriči se dragi kamni.

Odprl sem vrata v toplo zakurjeno sobo in povabil: »Vstopi, sestra! Vstopita, mati in otročiček! Doma smo —«

Drzna akrobacija

Nad Los Angelesom si je neki akrobat privoščil atrakcijo, da se je spustil za vrat privezan z vrvo 7 m pod zrakoplov ter v tem položaju nihal dokler je mogel držati brez dihanja. Potem je splezal po vrvi zopet v svojo kabino.

Kakšno bo poletje?

Vremenska napoved je mogoča komaj za 48 ur vnaprej — Letošnje poletje bo predvidoma ugodno i za letovišcarja i za poljedelca

Se vedno je nešteto ljudi, ki se zanašajo glede vremenskih napovedi na »stoletni koledar«, čeprav se jim je v resnici le malo kdaj obnesel. Drugi prisegajo spet na doživljene vremenske pravila. Če je v petek dež, ve že vsakdo, da bo v nedeljo najlepše solnce. S temi pravili pa je seveda tudi tako, da si drugo drugemu ugovarjajo, tako da ti prišel lahko v veliko zadrego, če bi se moral odločiti, kateremu boš verjel.

Vreme pa, ki se razvija v neskončnem kraljestvu ozračja, se ne drži dejansko nobenega pravila, kakor bi to rad imel človek. Ozračna dogajanja se zapletajo tako druga v drugo, da nas mora vsaka formula za napoved vedno znova razočarati.

Po sedanjem stanju vremenske znanosti so mogoče napovedi le za 48 ur vnaprej. Vsaka nadaljnja napoved je zvezana že s toliko omejitvami, da preostaja potem le neka verjetnost, ki ima sicer svojo vrednost, a vendar ni zanesljiva. Čim daljša je doba, za katero naj napovemo vreme, tem bolj splošna in tem bolj nezanesljiva postane tudi znanstvena napoved. Tako se tudi spomnimo, ne dajo delati zanesljive napovedi za poletje. Znanost more tu upoštevati le neke krajevne posebnosti, ki so v splošnem v zvezi z nadmorsko višino. Ali greš potem v maju ali v avgustu na počitnice, je brez pomena, kajti podobne naše krajeve, od ma-

ja do septembra kaže neko določeno enotnost.

Seveda imamo poletja, ko vlada izrazito lepo vreme, lepo namreč v tem smislu, kakor si to želi človek, ki spekulira na počitnice. V takšnih poletjih deževne dobe izostanejo, če ne upoštevamo priložitostnih nevihtnih motenj. Po drugi strani pozna srednjeevropsko podnebje tudi leta z zelo nestalnimi poletji, v katerih se vreme kar ne more »vnesti« in so vremenske napovedi torej še posebno nezanesljive.

Zadnja poletja so bila za Srednjo Evropo idealna počitniška poletja. Dolge tedne je svetilo najlepše solnce, ki je pa tudi tla tako izsušilo, da je šel velik del letine po zlu.

Za razlike v poletjih vidi meteorološka znanost vzrok v vplivih solčnih peg. O njih vemo že davno, da obsegajo periode 11 eno devetino leta, a vsaka perioda ima svoj maksimum peg in svoj minimum. V letih,

kadar je največ solčnih peg, in na zadnje so bila to leta med 1927. in 1932., so padavine, kakor vse kaže, mnogo obilnejše nego v letih minimov, ki so obsegali nazadnje leta 1933. do 1935. Zadnja tri poletja so bila zato suha in lepa.

Od lanske pomladi dalje število solčnih peg spet narašča in iz tega bi bilo sklepati, da je pričakovati vrsto let z obilnimi padavinami. Letošnje poletje v tem pogledu moramo še ne bo tako izrazito, ker je šele prvo v vrsti poletij z maksimumom solčnih peg. Utegne biti nestalno, vendar pa moramo omeniti, da kažejo po dosedanjih izkušnjah v začetku minimi ali maksima nagnjenje do povratkov v vreme prejšnjih poletij. To pomeni, da to imelo letošnje poletje dovolj dežja, ki si ga želi poljedelec, a tudi dovolj suhih dni, ki si jih želi letovišcar in človek na počitnicah. Nemogoče pa je, da bi natančneje povedali, kateri tedni ali dnevi tega poletja bodo mokri in kateri suhi.

Prva zračna gostilničarka

Dočim poznajo v Ameriki »leteče gostilne« že dalj časa, se je Anglija kot prva evropska država šele sedaj odločila, da opremi letala, ki oskrbujejo potniški promet med Londonom in Parizom, z restavracijskim oziroma bifeinim prostorom.

Prva gostilničarka tega zračnega bifeja je dražestna 21-letna Londončanka Daphne Kellyjeva. Mlada dama je bila doslej tipkarica v nekem uradu. Ko je zvedela za načrt o zračnih bifejih, je takoj naslovila na letalsko družbo prošnjo, da bi jo namestila. Kuhari in pijače mešati zna dovršeno, z ljudmi ume obcvetati, da ji ne more nihče nič očitati, in govori več jezikov, tako da bi lahko dajala potnikom vsakovrstne informacije.

Družba je verjela njenim navedbam in jo je nastavila, dekla pa se je izkazala že na prvem poletu v Pariz za zelo uporabno. Njene bivše pisarniške tovarišice ji sedaj hudo zavidevajo. Že več drugih mladih deklet se je obrnilo do družbe s prošnjo za podobno namestitev. Nekateri med njimi bodo tudi, kakor vse kaže, uslišane.

Gorčični obliž pri porodu

Za pospešitev porodov in pobudo porodnih krčev uporabljajo v novejšem času gorčične obliže. Notranji organi so vsak zase v razmerju do povsem določenih kožnih partij. Če oboli kakšen organ, čutiš po navadi bolečine tudi na odgovarjajoči zunanji kožni partiji. Nasprotno pa je mogoče preko določenih kožnih mest vplivati na ta ali oni organ. Če se tako zvade »Headov pas« na koži draži z iglami ali z gorčičnim obližem, učinkuje to na maternico. Na tem tudi temelji nova metoda za pospeševanje porodov s pomočjo gorčičnega obliža.

GOSPODINJSKI NASVETI

Plesen na klobasah in gnatih prepričamo na ta način, da jih namažemo s redko kašo iz vode in kuhinjske soli. Napravi se solna skorja, ki se je plesen ne loti in ki odpravlja že nastalo plesnobo.

Utrujene noge si hitro opomorejo v topli vodi, če ji dodamo nekaj soli. Ko si noge osušimo, jih odrgnemo še z jesirom.

Da ohranimo zelenjavo svežo jo damo v lončeno ali kamenito skledo, ki jo pokrijemo z mokro, čisto cunjco. Cunjco moramo zmočiti v slani vodi.

Olje, ki ga dolgo časa nismo rabili, ne stane žaltavo. Če dodamo olju na kopece soli in ga od časa do časa dobro pretresemo, se drži dosti dalje.

Perilo pozimi ne primrzne na vrvi, če vrv, preden jo uporabimo, prekuhamo v zelo slani raztopini. Isto napravimo lahko tudi s ščipalkami.

Čajni ali kavni vrči dobe čisto rjavo madeže. Te odstranimo na ta način, da jih odrgnemo z mešanico soli in jesiha. Madeži izginejo takoj. Isto mešanico uporabimo tudi za odstranitev rjavih madežev, ki se pojavljajo pod pipo v konalni kadli. V nobenem primeru ne smemo uporabljati, kakor se čisto dogaja, solne kisline ali drugih jedkih snovi, ki uničujejo emajl.

Jesihove kopeli preprečujejo nastajanje prhljaja na glavi.

NAMESTO ANEKDOTE

Mlad francoski konjeniški častnik je dobil med vojno 1870/1871 s sedmimi možmi stan pri županu majhnega kraja. Ni trajalo dolgo, da se je mladi poročnik do ušes zagledal v dražesti gospe županje, tem bolj ker je bilo videti, da bi se ga ta nič preveč ne branila. Ko je nekega zgodnjega jutra stal ob oknu svoje sobe, je začul slučajno iz spalnice županovih spodaj prepri. »Misli,« je govoril županov glas, »da nisem opazil, kako mečeš poročniku vedno koprneče poglede.« — »Seveda delam to,« je odgovarjala županja, »a delam vendar v najino korist.« — »Kakšno korist?« se je čudil župan. »Nu, mož,« je govorila županja, »saj delam vendar samo zavoljo njegovih konj. On in njegovi vojaki imajo skupaj osem konj v našem hlevu. Če ostanejo še do konca tega tedna, pogojimo lahko s konjskim gnojem vse naše njive!«

VSAK DAN ENA

»Rada bi oddala zaročno oznanilo — koliko pa stane?«

»Oglase računamo po tarifi, vsak milimeter stane 2 Din.«

»Ježeš, Ježeš, takšne vsote pa si nisem predstavljala — moj zaročenec je namreč visok 1 m 90 cm.«

»A verican Humorej«

Tragična zamenjava

Namesto vlomilca ustrelil dobrega soseda

Pred vojaškim sodiščem v Cherbourgu je te dni zaključila tragedija neke zamenjave, ki je zahtevala človeško življenje.

V Saint-Cloudu je stanoval v neki villi ženo in otrokom 30letni mornariški častnik in profesor na letalski šoli v Versaillesu inž. Robert Lang. V pretekli zimi se je zgodila v Saint-Cloudu vznemirljiva serija vlomov. Številne vile so opleniili zločinci, ki so imeli navado, da so prej s telefonskim mistifikacijami spravili stanovalce z doma. Ljudje so bili že vsi nervozni. Neznane osebe so večkrat telefonično klicale tudi Langovo telefonsko številko. Hočete se precej vsiljivo vedeti, kdaj je inženjer doma. Njegova žena je bila v stalnem strahu, kajti tudi ugrabitelji otrok so bili tedaj na poslu. Inž. Lang se je sporažumej s stanovalcem sosednje vile, 24letnim mladim možem, s katerim ga je vezalo iskreno prijateljstvo, da si bosta v primeru vroma v pomoč. Moža sta stalno nosila samokrese s seboj.

28. novembra pozno zvečer se je vrnil Lang z ženo in hčerko z avtomobilom domov. Preden sta žena in otrok vstopila, je iz previdnosti še sam pregledal vrt, ali ni kdo v njem skrit. Nenadno je njegova žena zavpila, da je pravkar zagledala temno postavo, ki se je skrila za neki grm. In je moža prosila naj se vrne. Pohitel je k avtu in je v tem trenutku še sam zagledal neko postavo, ki je prihajala s oklenjeno glavo bližje. Potegnil je samokres in ustrelil, nato je stekel k postavi, ki se je bila zgrudila smrtno zadeta. V svojo osuplost je spoznal svojega soseda, ki mu je umirajoč povedal, da je bil zagledal Langa, ki je stopal skozi vrt. Smatral ga je za vlomilca in je pohitel na pomoč, kakor je bilo zmenjeno. Mladi mož je nekoliko ur pozneje umrl. Lang je bil nad tem tragičnim dogodkom tako skrušen, da so ga morali imeti pod nadzorstvom, ker so se bali, da si bo kaj storil. Sedaj se je moral zagovarjati pred vojaškim sodiščem zavoljo umora. Po večurni razpravi so razglasili oprostilno sodbo.

Grob Aleksandra Velikega

Sled za njim so zabrisali Arabci z ognjem — Prizadevanje arheologa Carterja, da bi ga odkril

Že kakšnih tisoč let se ponavljajo poskusi, da bi v Aleksandriji na podlagi kakršnihkoli zapiskov ali pa naključju odkrili grob Aleksandra Velikega. Pred 2000 leti so se vsi dobro vedeli, kje leži ta grob, potem pa so nanj pozabili. Toliko pa vemo, da so makedonskega osvajačevalca pokopali najprej v Babilonu, a nato so ga prepeljali v Aleksandrijo, kjer so ga položili v razkošen mavzolej.

Točnejši podatki o tej grobnici nam manjkajo od časa cesarja Severa dalje. Ta cesar je bil dal še zazidati dohod v grobnico. Naslednja desetletja in stoletja so Aleksandriji prinesla mnogo burnih dni, razdejanj in požarov. Takšen požar, ki so ga povzročili Arabci, je baje končno zakril dohod v Aleksandrov grob.

Danes poskušata egiptiški profesor Brechia in glavič arheolog Howard Carter odkriti grob velikega vojskovodje. Pri tem se opirata na dve izročili, ki krožita že nekoliko stoletij med ljudmi, a so ju v zadnjem času zelo podprle najdbe starih zapiskov. Po prvem izročilu leži grob pod mešoj, ki se imenuje Zul Karnein, po drugem izročilu bi potem prišli do njega, če bi sledili tistim podzemeljskim hodnikom, ki so jih zgradili kristjani v času najhušjega preganjanja.

Ker je Howard Carter znan kot previden delavec in mu je bilo mogoče dobiti tudi kapital za nova izkopavanja, upajo, da bo imel več uspeha nego dosedanjí njegovi predniki.

Moda za zamorce

V Nairobi, glavnem mestu britske kolonije Kenje, je izšel prvi modni list za zamorce. Mlada zamorka, ki se je vzgajala na evropskih vseučiliščih, je urednica tega lista. V prvem uvodnem članku se je mlada dama ostro obregnila proti vsakovrstnim oblačnim manjam svojih barvnih rojakov. Pred vsem jim zamerja veselje do živih barv. Bela žena, pravi, si lahko dovoli žareče barve in pestre vzorce, črnkam pa bi bolje pristajalo, če bi se oblačile čim bolj nevsiljivo. Kričeče blago daje v zvezi z živahnimi kretnjami zamorce prizor, ki učinkuje smešno. Prav tako pa obsoja nagnjenje do lišpanja in do modnih oblačil pri moških zamorcih za opičje. Zamorec, ki nosi bele gamaše, lakaste čevlje, dežnik in cilindar, učinkuje kakor karikaturna samsa sebe. Tudi zanj velja temeljni stavek, da se mora oblačiti čim bolj neopozorljivo.

»RADENSKO Z RDEČIMI SRCI!«

VSAKEMU NI MOGOČE ITI V KOPALIŠČE

VENDAR MORE VSAK ZRTVOVATI DIN 100.— (20 DO 25 VELIKIH STE. KLENIC) TER MESEČ DNI PI, TI MESTO DRUGE VODE NAŠO ZNAMENITO

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Radenska priročna mineralna voda

Najmodernejša bolnišnica

Zgradili so jo v Milanu ter ima krožno obliko — Zanj so prispevali večinoma zasebniki z milijonskimi volili

V Milanu so dogradili bolnišnico, ki je bržkone najmodernejša in največja na svetu. Stoji v predmestju in obsega 17 poslopij in paviljonov ki so razmeščeni v krogu. V njih je prostora za 1500 bolnikov. To mesto bolnikov, kakor bi se lahko z vso upravičenostjo imenovalo, je stalo 70 milijonov lir. Razprostrta se preko ozemlja 328.000 štirij metrov. Od tega odpade 38.000 štirij metrov na poslopja, ostalo pa na vrtno naprave in poti. Kakor je za moderno napravo samo ob sebi umevno, so polagali veliko važnost na to, da bolnišnica ne bo

ustrezala samo vsem zdravniškim predpisom, temveč da bo vsej okolici v kras.

Skozi glavni vhod kompleksa prideš najprej do velikega prostora, na katerem se dviga cerkev. Cerkev obdajajo v obliki kvadrata druga poslopja bolnišnice. Ker je velik del stroškov za gradnjo in opremo bolnišnice potekel iz zasebnih žepov, so poedina poslopja imenovali po dobrotnikih, ki so se posebno izkazali. Sem spadata n. pr. brata Crespija, ki sta naklonila pet milijonov lir in pred kratkim umrla ga. Emilia Castaldijeva, ki je darovala 7 milijonov.

Vedeževalkin rekord

Iztisnila je iz svoje žrtve skoro 4 milijone dinarjev!

Da se neumneži ne spametujejo je stara resnica. Da pa bi znala ena sama vedeževalka iztisniti iz ene same žrtve nič manj nego tri milijone in trideset milijonov dinarjev, bi bil gotovo rekord. In ta rekord je res dosegla neka pariška vedeževalka.

Njena žrtev je bilo bogato švedsko dekle, ki je sanjalo o tem, da bi dobila še bolj bogatega moža. Pred šestimi leti je obiskala v Parizu neko vedeževalko in se ji zaupala. Vedeževalka je s svoje strani že dolgo sanjala o tako bogati klientki in je storila potem vse potrebno, da bi ji zlata riba ne ušla. Seveda je izjavila, da je mogoče vplivati na usodo, toda le, če bo dama nosila štiri vrečice z »magičnim« praškom na prsih. Vsaka vrečica je stala malenkost okrog 3000 Din in treba jo je bilo stalno zamenjati za novo.

Pojavil se je potem še neki možakar, ki ga je ženska predstavila za slavnega in vsega zmožnega maga — v resnici je bil samo nje pajdaš. Ta mož se je še bolj razumel na »poslec«. Ena sama njegova odredba, ki naj bi švedski devici sčasoma priskrbel bogatega ženina, je slednjem veljala skoraj 8000 Din. In takšnih odredb z obeh strani je bilo nešteto, baje so bile potrebne zavoljo

Rekordni vlak

Nov električni vlak, ki je vozil na švedski državni progi od Malmöja do Aangeja, je prevozil v 16 urah 1007 km dolgo pot, ne da bi bilo treba izmenjati lokomotivo. S tem je dosegel nov svetovni rekord. Prejšnji rekord so imeli Američani, ki so z električnim vlakom prevozili 710 km dolgo progo, ne da bi izmenjali lokomotivo.

Nova spomlad —

nova obleka!

Gotovo najlepše vzorce blaga za obleke in plašče za gospode, a tudi po najnižjih cenah je dobiti pri

DRAGO-SCHWAB

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA

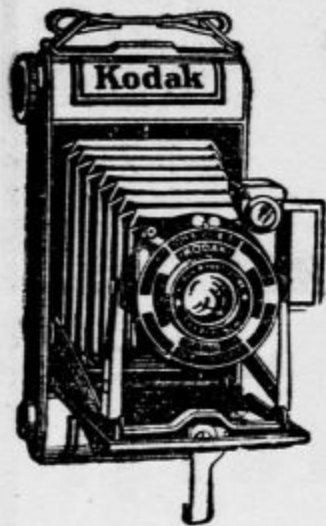
Angleška vojaška letala imajo za šolanje svojih radiotelegrafistov poseben aeroplan, ki je opremljen z vsemi potrebnimi brezžične službe. V tem aeroplanu lahko preizkusijo kandidati vse aparate, ki jih bodo rabili pozneje na vojaških letalih

Fotografirana tatvina

Na neobičajen način je mogla prijeti dunajska policija nekega tatu draguljev. Neka Rumunka, ki je bila na obisku v avstrijski prestolnici, je prijavila, da ji je izginila demantna zaponka. Ko so jo podrobneje izprašali, so zvedeli, da je bila v Wursti-Pratru in da se je dalj časa mudila ob stojnici z napisom: »Ustrelil si svojo podobno sam!«

Za majhen denar ti dajo tam puško, s katero sprožiš v tarčo. Če zadenes v črno, se avtomatično odpre fotografski aparat in napravi tvojo sliko, ki jo takoj dobiš. Tudi Rumunka je zadel v črno. Policija si je dala pokazati sliko in je na njej ugotovila, da se je v trenutku strela metal okoli ženske mlad človek, ki ga imajo na policiji zapisanega kot nevarnega žeparja in tatu dragocenosti. Takoj so ga poiskali in res našli izginulo zaponko v njegovem žepu.

Točno plačaj »Jutru« naročnino Varuj svojcem zavarovalnico

Tisoč jih je že izkoristilo edinstveno priložnost VELIKE KODAK akcije, namreč

2 dni bivanja v planinah ali na morju brezplačno!

Kajti z nakupom Kodak-Junior-aparata z anastigmatom 1:6, 3 in praktičnim sprožilcem na daljavo boste prihranili 170.— Din.

V času akcije boste plačali za ta aparat

—> samo Din 460* —<

namesto Din 630.— Ta prihranek zadošča za dva lepa in prijetna dneva bivanja v naših krasnih planinah z vso oskrbo, ali na divnem Jadranu s popolnim pensijonom. Ne zamudite te redke prilike! Ne pozabite tudi na KODAK ali PATHE-FILM, ker sta najboljša jamstvo za popoln uspeh.

Prospekti o akciji se dobivajo v vsaki foto-trgovini.

Ona uživa v svojem prenovljenem domu.

Z novim email-lakom »RUTHAX« je omogočeno tudi našim gospodinjam, da na cenen način obnove staro opremo. »Ruthax« se naglo suši, je odporen proti vodi in vremenskim nepravilnostim, ima izredno lep blesk in ne obledi na soncu. Uporablja se za vrtno kakor tudi hišno opremo iz lesa in kovine.

„RUTHAX“ email-lak se prodaja samo v originalnih modrih zavitkih in se dobiva v vsaki boljši prodajalni te stroke. Če ga nimajo na zalogi, tedaj se obrnite na: Zastopstvo za dravsko banovino — COMMERCE D. D., Ljubljana, Krekov trg 10, telefon 25-56

RUTHAX
EMAIL

Hotel „Vila Lucija“

ALEKSANDROVO (otok Krk)

Last slovenske družbe.

Udobne parketirane sobe, električna razsvetljava in signali, restavracijska terasa nad morjem. Prvovrstna kuhinja in pijava. Stanovanje in hrana vključno zdraviliške takse od Din 50.— do Din 59.— Prospekti pri Putniku. Informacije daje brezplačno direkcija hotela.

DIREKTOR JAN FIALA

30 — 40.000* - Din kaucije

v gotovini bi položili v seriozno podjetje, kjer dobim mesto knjigovodje ali poslovodje. Sem trgovsko-akademsko izobražen ter imam večletno trgovsko prakso. Prevzamem tudi vodstvo kake podružnice. Eventualni posredniki posebno nagrado! Ponudbe prosim pod šifro »ABC 570« na ogl. odd. lista.

Otok
Rab

morsko kopališče in
idealno letovišče,

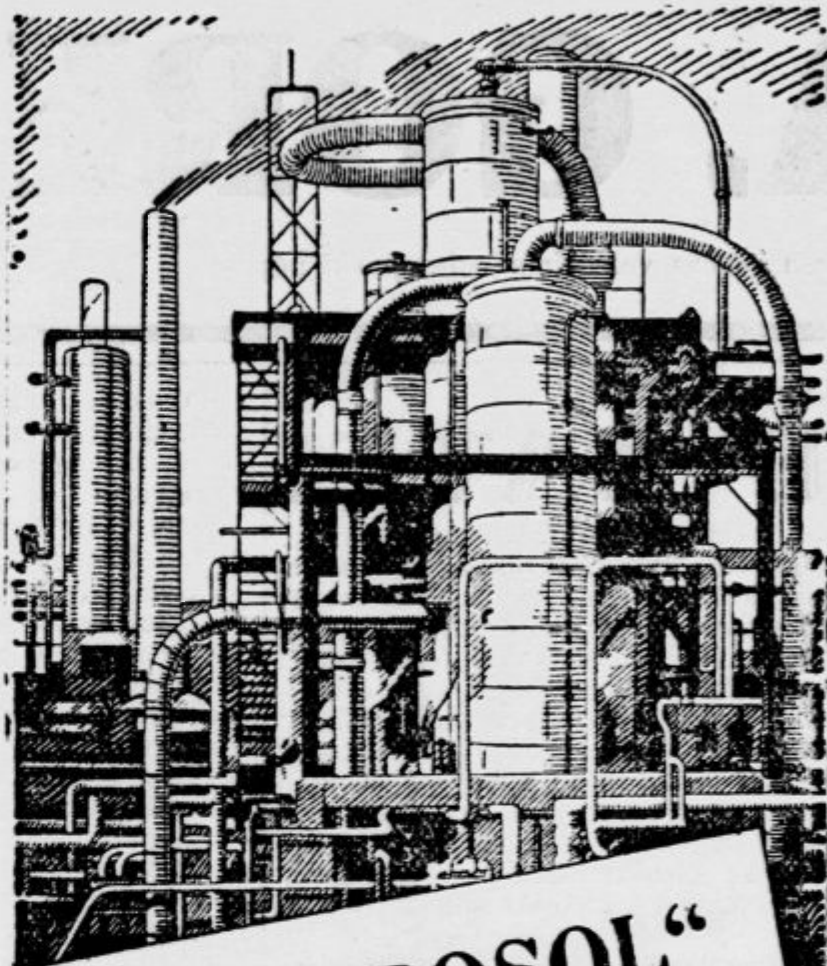
4 ure s parnikom oddaljeno od Sušaka. Prospekte pošlje brezplačno na zahtevo kopališčno poverništvo.

NIZKE CENE

dvokoles, otroških-igracih-invalidskih vozičkov, prevoznih triciklov, šivalnih strojev. Cenik franco

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4
Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 26

„CLEAROSOL“
POSTOPEK
Najnovejši napredek na polju
rafinacije motorolj

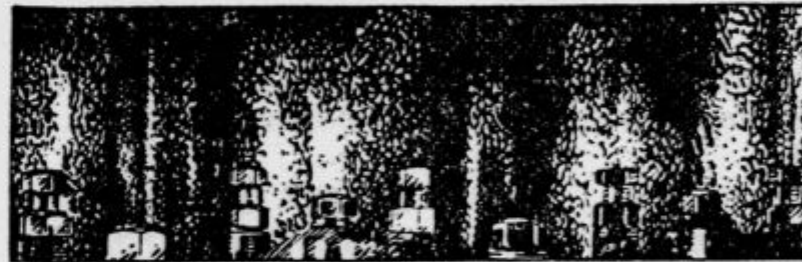
Mobilol — olje svetovne kakovosti — odslej se boljše! Ni to samo navadna trditev, temveč znanstveno dokazano dejstvo.

Genijalni kemiki so ugotovili v olju sestavine, ki ne mažejo, temveč tvorijo usedline. Kemiki so iznašli tudi način, da te sestavine popolnoma odstranijo iz olja — in ta način je: »Clearosol« postopek.

Z investicijami preko 3 milijone dolarjev je Standard-Vacuum Oil Co. izvršila ogromne instalacije, v katerih proizvaja novi Mobilol.

PREDNOSTI NOVEGA MOBILOILA:

- 1) Nobenih izgorkov!**
Nobenih zalepljenih ventilov ali zgorelih batnih obrobov. — Polna kompresija. — Manj popravil.
- 2) Najvišja kemična stabilnost!**
Ne spremeni se pri najvišjih temperaturah. — Ostane brezpogojno tekoč tudi pri nizkih temperaturah. — Največja sigurnost v pogonu tudi če je motor preobremenjen.
- 3) Najboljše mazanje.**
Ni defektov pri mazanju. — Stroj ostane najdalj ohranjen. — Največja sigurnost v pogonu.
- 4) Odpornost proti oksidaciji.**
Usedline se ne tvorijo. — Oljni kanali ali filtri se ne zamašijo. — Eno polnjenje z oljem traja najdalj.

Zgoraj: Nabiranje usedlin v ventilnem prekatu motorja po 200 urnem neprekinjenem delovanju pri posebno trajnem avijacijskem olju. — Spodaj: Ventilni prekat istega motorja po 200 urnem neprekinjenem delovanju z novim Mobilolom. Značilno je, da ni nobenih usedlin in izgorkov.

novi
Mobilol

s prednostmi kakor nikdar doslej — po sedanji ceni!

STANDARD - VACUUM OIL COMPANY OF JUGOSLAVIA, INC.

PRAGA-BABY

DOVRŠEN MAJHEN VOZ, ELEGANTEN, EKONOMIČEN IN UDOBEN.

Ugodni
plačilni
pogoji.

Znižane
cene!

Na skladišču stalno
tovorni vozovi
in avtobusi

Zastopstvo Zagreb, Gundulićeva 16/l. telefon 60-77

JADRANSKA PLOVIDBA D.D. SUŠAK

Dnevna brza parobrodna zveza iz Sušaka v Dalmacijo in obratno z odhodom iz Sušaka ob 16 uri Dnevne redne parobrodne zveze v vseh smerih in vse kopališke in letoviške kraje jugoslovenske obale Prijetna turistična potovanja v Dalmacijo, nadalje v Dalmacijo in Grško. Ključno vožnjo, irano in posteljo po zmeranih cenah Dvakrat tedensko brzo proge iz Benetk v Dalmacijo in obratno. Redna parobrodna zveza za potniški in tovorni promet iz Sušaka Trsta in Benetk v Dalmacijo, Albanijo in Grško. Prvovrstni parniki — dobra kuhinja in postrežba.

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

Pojasnila daje direkcija na Sušaku, njene agencije, vsi uradi Putnika in družbe Wagon-Lite Co.

IVAN ROZINA

(PREJE »ORIENT«)

trgovina barv in lakov, Ljubljana

Velika izbira kemičnih in oljnatih barv, šolskih, študijskih in umetniških barv. Barve, laki, stekla in mizarski klej, selak, spirit denat., lužila »Artie«, tuši, paste, te, sploh vse slikarske in plesarske potrebščine. Velika zaloga vseh vrst vedno svežega mavca. Najnižje cene in najboljša potrežba.

Prodajalna Tyrševa (Dunajska) cesta 14
poleg trgovine Schneider & Verovšek

AUTO-ATLAS

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE izdaja 1936 — orisnik kilometrske tabele — potreben vsakemu avtomobilistu, motociklistu in avtobilistu ter vsakemu letniku. Luskavo, iz dajo — platneni vezavi Din 140.— razpečava »RUBENS« Zagreb, Vlačka ul. 53. Kdor pošlje denar v naprej dobi atlas franco.

GLASBILA
Schneider
priznana
so od
umetnikov

kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša

KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ

NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA

F. SCHNEIDER

IZDELOVAVJE GLASBIL IN GLASBENIH PRILEKIN

ZAGREB, Nikolićeva ul. 10/4

Violine..... od Din 71.— navzgor

Kitare..... - 148.—

Mandoline..... - 98.—

Harmonike..... - 75.—

HAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

HAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

V LJUBLJANI, Gosposka ulica št. 12, telefon št. 2176, 2276

Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD IN SPLIT

Ekspozitura: Maribor, Aleksandrova cesta 6.

Za izlete

za delo

za podjetja

si izberite izmed 38 raznih izbranih in solidnih modelov

koles

Za Vaš motocikel

Za Vaš osebni avto

Za Vaš tovorni avto

Za Vaš avtobus

vso opremo in najboljšo pneumatiko

MICHELIN in

CONTINENTAL

pri tvrdki

Vsa avtoolja

Veedol

Shell

Castrol

in novi

CLEAROSOL MOBILOIL

Bencinska črpalka

Akumulatorji

A. GOREC

družba
z o z.

LJUBLJANA

Tyrševa c. 1
potež nebotičnika

Na kolesa za čas velesajma velesajmski popust!

Zahtevajte ponudbe

LIANA SANDEN:

VSE ZATE!

V posvetovalnici Gragertovega podjetja so zbrani vsi odgovorni možje: predsedstvo, sestoječe iz trgovskega ravnanja, iz tehniških ravnanj, iz prokuristov in iz sindika dr. Krämerja, ter nadzorstveni svet v osebah nekaterih velikih bančnikov in tehnikov. Na mizi ležijo spisi o Gragertovi zadevi. Med njimi sta brzoavka Mr. Blackwella in pismo, ki ga je pisal njegov pooblaščenec Mr. Wards. Stvar je dokončno pokopana in odločena. Mr. Blackwell se odreče nadaljnjih uslug koncerna in njegovega ravnatelja Gragerta in opusti ustanovitev velike otroške naselbine v Nemčiji. Ta mah je že v stikih s francosko skupino Bonnet Frères.

Ravnatelj Belzer bere to pismo s svojim odsekanim, poveljskim glasom, ki ne pozna mehko-be in otenkov. Nato poroča o izsledkih preiskave proti Gragertu. Prav za prav so kaj skopli. V Georgovem bančnem računu ni bilo moči odkriti ničesar kar bi bilo podobno podkupninam; a kaj to pomeni? Svica, Francija, Anglija so dovolj velike — in Georg ima tam dovolj pripravnih zvez. »Ne morem si kaj,« se oglasi Krämer s tisto sušično rdečico, ki mu vselej stopi v obraz, kadar je razburjen, in živčno popravi tanko zlato verižico svojega ščipalnika, ki ga nosi še po stari modi. »Ne morem si kaj, vsa ta reč je zame popolnoma nejasna, dokler ne more Gragert izpovedati. Dokler ne moremo govoriti z Gragertom, se vam ne pridružim.«

26

Ravnatelj Belzer se pikro nasmeje. »Častno vam, dragi Krämer, da ohranjate prijatelju zvestobo. Jaz za svojo osebo poslušam zdravi laški razum.«

»Oh, Bog se usmili zdravega razuma,« zamrmra Krämer sam pri sebi.

Belzer reče ostreje:

»Torej, držim se dejstev, če vam je tako ljubše. Ali je Gragert podpisal pobotnico za šest tisoč mark, ki smo od Mr. Georgea Wardsa dobili njen fotografijo, ali je ni podpisal?«

»Seveda jo je podpisal,« se Krämer razdražen obregne. Dobro čuti kako je tu vse zoper njega in zoper Gragerta, od predsednika, gospoda pl. Henricija, pa do članov načelstva.

»In ali nimajo tisti, ki so dobili pobotnico v roke,« nadaljuje Belzer, »natančnejših podatkov o vseh dogodkih v koncernu, o slehernem proračunu in slehernem načrtu? Dragi Krämer, ako ti ljudje niso jasnovideci tedaj more biti njih poučenost samo v tesni zvezi z izplačilom tistih šestih tisoč — ki gotovo niso ostali edini.«

»Druga še niste našli,« mu seže Krämer v besedo, da si mu že upada pogum; zakaj Belzerjev razlogom se je bogine težko upirati. Slaba kaže za Georga, vražje slaba. In zdaj izpregovori gospod pl. Henrici s svojim tankim glasom:

»Če se doslej ni več našlo, gospod svetnik, se utegne najti, ko vzame državno tožilstvo stvar v roke. Uspehi zasebnih poizvedb so malokdaj obilni.«

»A saj ne gre za javne koristi,« dé Krämer razburjen; »ne verjamem, da bi se našlo državno tožilstvo, ki bi iz svojega nagiba poseglo v stvar.«

Henricijev drobnj starčevski obraz izpreleti vladni smehljaj, ki mu ga pri nobeni razpravi ne zmanjka.

»Ali, spoštovani gospod svetnik, kako?« Pomislite, da sega škoda daleč preko mej koncerna. Zdravilišče za štiri tisoč otrok, ki ne bi bilo stafo države niti belica! To je pač vendarle avna korist!«

Krämer molči — zoper to ne ve ničesar reči. Na Gragerta misli, ki še vedno leži tam v hribih in niti ne slutiti, da sta mu ime in obstanek uničena.

»Mislim,« pravi Henrici, »da zdaj pustimo ta neveseli predmet razgovora. Kakor si kdo postelje, tako bo spal. Mnogo važnejša je prihodnost naše družbe. Kakšne razmere so to, da more novica o neuspehu povzročiti tak polom na borzi!«

»Časi so takšni. Dandanes ga ni stavbnega koncerna, za katerega bi pomnilo milijonsko naročilo malenkost, vendar imam še malce upanja, da se vsaj posredno vrjemo v dela francoske tvrdke. Pričel sem zaupna pogajanja z bankirjem Joossnerom.«

»Kako to?« začuden vzklikne Krämer.

»Joossner bo stopil v tesnejšo interesno skupnost s Francozi; to sem zaupno zvedel. Vsi menijo, da utegne biti Joossner vobče tukajšnji zaupnik francoske skupine in da bo tudi pri pogajanjih z Blackwellom igral važno vlogo.«

Krämer nič ne reče. A nehote se spomni, kako je tistikrat na vrtni veselici svaril Renata. In sklene, da se bo za to reč natančneje zanimal. Zdalj samo vpraša, kakšni so upi, ki jih misli gospod ravnatelj Belzer uresničiti z Joossnerjevo pomočjo.

»Nu,« dé Belzer, »čeprav ima francoska skupina vse risbe in načrte v rokah, se utegne Gragertovi družbi vendarle posrečiti, da dokaže svoje avtorske pravice do njih. In ker je Gragert v teh načrtih vsakako vzorno rešil težko nalogo, bo Francozom gotovo do tega, da si jih zagotovijo. Nemara da nastane možnost sodelovanja, pri katerem bo zaslužil tudi Gragertov koncern. Joossner je vsaj sprožil to misel, čeprav za zdaj le kot poizkusni balon in brez pooblastila svoje skupine. Če bo kaza, da se utegne stvar posrečiti, lahko tudi neposredno potraamo pri Francozih. Podatki, ki jih imamo o teh ljudih, so kar najboljši. Mogoče se lahko potem skupno lotimo podjetja.«

Belzer se ozre. Nihče ne oporeka. Odkar Georg ne šteje več, sloni tvrdka prav za prav na Belzerjevi zmožnosti. Ko se razidejo, je sklenjeno, da se Joossnerjeva ponudba skrbno pretehta in da imej ravnatelj Belzer v obravnavanju Gragertove podkupniške zadeve popolnoma proste roke.

Renata se je iz Monakovega z nočnim vlakom odpeljala v Keimoraj, kjer ji je gostovati dva večera zaporedoma. V vlakcu jo ta in oni izmed potnikov spozna po črti ust, po svetlih očeh izbrtitimi obrvmi in po ozkem nosu, ki daje obrazu njegov sanjavi, mehčanski profil. Nihče ne vidi pod negovanim, svetlim igraljskim obrazom pravega obraza te žene. Obraza žene, ki je mnogo izgubila, ljubezen, zaupanje v ljubezen — in zanašanje na svoj učinek. Renata je zelo nesrečna in potrebuje mnogo večje moči, da si ohrani krinko.

To je Tourist film
pred katerim klobuk
z glave in kovča
v roke pa

Foto Touristu
Lojze Šmuc-u

na

Aleksandrovo c. 8

S tem filmom si Vam
ni treba beliti glave z osvetljevalno tabelo, ker
je vseeno, koliko osvetlite — vedno je ostra in
čista slika.

FILME bomo razvijali
že o praznikih, zato se poslužite nabiralnika

pred vhomom v trgovino. Napišite na kuverto
(ki se nahaja ob nabiralniku) svoje ime in šte-
vilo kopij.

Kdor odda film o
praznikih, ga dobi izgotovljenega v torek opol-
dne. V torek do 11. prinešeni filmi bodo izgo-

tovljeni še isti dan; oddani po 11. pa drugi dan
ob 12. — Se najlepše priporoča

„Foto Tourist - Lojze Šmuc“

Aleksandrova cesta 8.

Moderno za poletje
prikladno blago
za obleke za gospode

Buret

Platno

Volneni fresko

kupite v veliki izbi, najceneje pri

Drago Schwal, Ljubljana

Nepremočljivi eterni jopiči - Krojni atelje na razpolago

Obiskovalci velesajma izkoristite svoj obisk
v Ljubljani in si nabavite blago za poletne obleke!

Aleksandrova c.

SPORT

Članom in prijateljem ASK Primorja

Z letošnjo pomladjo je nastopila v našem klubu važna izprememba. Kriza, ki je zajela ves slovenski sport, je priklopila do vrhuna. Razni pojavi zadnjih let so že delj časa klicali po očiščenju in izpopolnitvi. Letošnje leto, posvečeno olimpijski misli, je prineslo tudi našemu klubu rešitev.

Napačno bi bilo misliti, da je napak in nazadovanja slovenskega sporta kriva nekdajna rivalnost med vodilnimi klubi. Nasprotno, ta rivalnost je bila glavna iskra, ki je vžigala tvorne sile in jih vzpodbujala k vedno večjemu napredku. Pač pa so se v klubih samih, med vodstvi in članstvom razraščali pojavi, ki niso mogli roditi dobrih sadov.

V tesnih okvirih našega sportnega življenja brez potrebnega števila sportnega občinstva na tekmah in prireditvah sploh, ni mogoče misliti na profesionalno rešitev našega sporta. Na profesionalni podlagi so mogoči klubi v tujini, v velikih mestih z ogromnimi masami občinstva. Tega pri nas ni.

Proti kvantiteti, proti številu moramo postaviti kvaliteto, kakovost. V klube mora priti notranja prereditve. Človek in njegov višinski razvoj, telesno in moralno, mora postati naš vrhovni cilj, ne pa prvenstvena tablica in klubski ali celo osebnostni rivaliteti. Poedince se mora v celoti podrediti temu visokemu cilju in ves klub naj vse svoje delo posveti temu neosebnemu in nesebičnemu cilju.

Skušali smo dosežati rezultate, zanemarjali pa smo človeka. Sport je postal obrat, ne pa vzgajališče, igra in zabava, ne pa

krepitev značajev in izpopolnjevanje samega sebe, človeka kot takega v njegovi dvojni, telesnoduševni naravi.

Ta preureditev klubovega dela predpostavlja težko delo. Zavedamo se, da bomo morali tako v ideološkem kakor v tehničnem oziru orati ledino. Še najlažje bomo opravili to delo na področju lahkotletičnega, plavalnega in smučarskega sporta. Tudi kolesarstvu, ki doživlja pravkar pri vseh evropskih narodih silno obnovo kot najlepše sredstvo potovalnega sporta, sredstvo za izlete v naravo in za vse mestno prebivalstvo, bomo posvetili primerno pozornost.

Vse te naloge nam nalagajo težko delo. Obenem pa je klub prevzel iz prejšnjih časov huda bremena, ki jih bo moral v kratkem urediti. Položaj ni obupen, nasprotno, optimizem daje priliko za uveljavljanje volje in moči do uspeha.

Klub s tolikimi tradicijami, s tako bogato popisanimi listi svojega dosedanjega dela, ne sme zamreči! Želimo mu, nasprotno, odprti vrata v še lepšo prihodnost.

ASK Primorje je tesno zvezan z našim mestom. Ljubljanska mladina pozna klubovo dosedanje delo, prav tako tudi ostalo meščanstvo. Mladino pozivamo, da stopi v naše vrste, naše dosedanje člane in prijatelje, kakor vse ostalo ljubljansko prebivalstvo pa prosimo, da nam ohrani tudi v bodoče svojo naklonjenost in da izdatno podpre naša prizadevanja.

Ljubljana, pred binokšnimi prazniki 1936.

Za ASK Primorje: predsednik Goslar, tajnik Peric.

Lahkotletsko prvenstvo za moštva

Na igrišču Primorja se je včeraj pričelo državno lahkotletsko prvenstvo za moštva. Vršilo se je prvič po novem spremenjenem sistemu in takoj v začetku je treba poudariti, da je sedanji način popolnoma zgrešen in da ni prinesel nikakega zboljšanja. Interes atletov je bil minimalen in so nastopili le maloštevilni tekmovalci. Ilirije in Primorja ter en član Korotana. Zagrebčani, ki je bil menda zaradi njih sistem spremenjen, ni nastopil niti eden, prav tako so pa manjkali tudi Beograščani, ki imajo za praznike tromač z Bukarešte in Prago. Kakor smo zadnje čase že vajeni, se je tudi to tekmovanje pričelo z enournu zamudo.

Tek 100 m. I. razred: Šušteršič (P) 12, Svetek L. (I) 13.2. IV. razred: Simonček (P) 13.1, Geržinič (I) 13.3.

Met krogle: I. razred: Ing. Stepišnik (I) 12.13, Jeglič (I) 11.54, Pribošek (I) 10.78, II. razred: Banko (I) 9.54, IV. razred: dr. Schiffrer (I) 8.88 m.

Tek 200 m. I. razred: Skušek (P) 24.2, Stropnik (I) 26.3, Pukl (I) 27.2, Kotnik (I) 27.3.

Skok v višino: I. razred: Slanina (P) 170, Jeglič (I) 155, Svetek R. in Orozy (I) 150, IV. razred: Beranek (Korotan) 155, Geržinič (I) 140.

Skok v daljino: I. razred: Putinja (P) 643, Pukl (I) 583, Slapar (P) 557, Grünfeld (I) 530, IV. razred: dr. Schiffrer (I) 527.

Tek 400 m. I. razred: Osterman (I) 60.2, Stropnik (I) 60.8.

Tek 1500 m. I. razred: Goršek (P) 4:15 1/5, Bručan (I) 4:22 1/5, Kotnik (I) 4:27 1/5.

Met kladiva: Ing. Stepišnik (I) 46.72, Zupan (I) 36.56.

110 m zapreke: Svetek (I) 18, Pribošek (I) 21.4, Beranek (Kor.) 21.7.

Zadnja točka današnjega sporeda stafeta 4X500 m je odpadla, ker se ni javila niti ena stafeta.

Jadranov pokalni brzoturnir

V preredku enega meseca ali tedna bo zopet igrišče Jadrana prizorišče lepega nogometnega kupa. Predvajajo naši vodilni II. razredni klubi. Trditve bo utemeljena ako pogledamo sodelujoče klube z vidika že odigranih prvenstvenih tekem. Tako bodo skušali i Rečani i Graficari dokazati realnost odn. nerealnost rezultata 3:2.

Slovanu ni mogoče sodelovati, zato se je vrstil simpatični Amater iz črnega revirja, ki pa bo istotako Jadrano trd oreh. Tu je vsekakor Jadrano favorit z ozirom na igr, predvedeno prošlo nedeljo, s katero je katastrofalno porazil Reko, 5:1.

Kdo se bo vrstil v finalno tekmovanje za pokal in kdo za tolažilno darilo, bodo videli očividci, ki jim danes kakor vsakokrat dosedaj imponira miran in lep potek nogometnih iger na priljubljenem in prijaznem igrišču Jadrana. Turnir prireja Jadrano, ki v ta namen razpisuje zmagovalno in tolažilno darilo v obliki dveh ličnih pokalov. Razpored je: ob 14. Grafika-Reka, ob 15. Jadrano-Amater (Trbovlje), ob 16. premaganca, ob 17. zmagovalec.

Kljub veliki režiji so vstopnice po minimalnih cenah.

Službeno iz SOLNP. Delegirajo se k tekam 31. t. m.: turnir Jadrana: dve tekmi s. s. K. dve tekmi s. s. Jenko, I. VI. Disk: Slovan ob 15.30 Martelanc, Kamnik: Slavija ob 16.30 Sketel. Poziva se poverjenstvo SO v Celju, da javi v roku 3 dni event. kandidate za sodniške izpite, ki se bodo vršili predvidoma koncem meseca. Istočasno s prijavo je nakazati izpitno takso.

Jugoslovenski zimsko-sportni savez. Vsem klubom in podsavezom! Vsem zimsko-sportnim delavcem! Referatni in kongresni odbor vabi delegate podsavezov in klubov ter vse zimsko sportne delavce na informativni sestanek, ki bo v Ljubljani v soboto 6. junija ob 15. v damski sobi kavarnе »Emona«. Sestanek vodi referatni in kongresni odbor. Predseduje g. Jelenič J. Program:

1. pozdrav. 2. Zakaj in kako je prišlo do referatnega dela in sklicanja kongresa (poročila g. Nagy Viktor). 3. Čitanje skupnih referatov. (gg. Predalič St., Nagy V., mr.

sedstvo skupščine potrdilo ter se udeleženci skupščine s istim vozilom listkom in potrdeno železniško legitimacijo vozijo na zbiranje.

SK Reka. Danes ob 13.30 naj bodo v klubovi garderobi igralci I. moštva. Igra se na turnirju Jadrana. Postava je v garderobi.

SK Reka. Seja upravnega odbora v torek ob 20. v gostilni Konzum na Tržaški cesti.

SK Svoboda. V ponedeljek igra kombinirano moštvo v Kranju s SK Savico. Odhod z vlakom ob 15.44. Tekma se prične ob 17. Postava moštva je nabita na deski v Delavski zbornici.

Pri lenivosti črevesja,

črevesnem katarju, obolenju danke, od strani naravnega

FRANZ-JOSEFOVA

grenčica zapeko dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba

FRANZ-JOSEFOVE

vođe odlično regulira funkcije črevesja.

Ogl. reg. B. br. 15485/33

SK Sora v Skofji Loki je za binokšne praznike povabila v Skofjo Loko moštvo novega kluba SK Ljubljane, da se prvič sreča v prijateljski tekmi z domačim klubom Tekma bo vsekakor zanimiva, ker gornji klub še ni nastopil v Loki. Prijatelji lepega nogometa bodo gotovo prišli v nedeljo popoldne ob pol treh na igrišče Sore v Sk. Loki. V ponedeljek bo pa v Skofji Loki gostovalo prvo moštvo SK Moste in rezerva SK Sore.

V Kranju danes ob 17. mednarodna nogometna tekma AUSTRIA SK (Celovec) : SK KOROTAN (Kranj).

Nogometni spored v Celju

Igrišče SK Celja (Glazija): V nedeljo in ponedeljek ob 17.30 mednarodni tekmi Admira (Grazec): SK Celje. Obakrat ob 16. predtekmi.

Igrišče Olimpa v Gaberju: V nedeljo ob 16.45 Svoboda (Ljubljana): Olimp. Ob 14.15 mladini Olimpa in Jugoslavije, ob 15.15 rezervi Olimpa in Atletikov.

Propagandni tekoletski nastop SK Jugoslavije v Celju je odpovedan.

Iz Julijske Krajine

Iz konfinacije se vračajo

Pred dnevi so italijanski listi objavili kratke komunikacije, po katerem je ministrski predsednik odredil, da se izpusti iz internacije večje število konfinirancev. Na podlagi te odredbe je bilo izpuščenih 498 konfinirancev, ki so se večinoma že vrnili domov.

V zadnjem času so porazdelili konfinirance tako, da so bili oni, ki niso bili internirani zaradi političnih prestopkov koncentrirani na otoku Lipari, ostali pa razmeščeni po raznih krajih na kopnem ter na otokih Ponzi in Ventotenu. Kolikor je znano, so bili sedaj izpuščeni iz konfinacije večinoma le konfiniranci, ki so bili internirani v mestecu Lipariju.

V Gorico sta se vrnila trgovca Delpin in njegov sin. Iz konfinacije se je vrnil tudi Ivan Rejec, doma iz Vipavske doline. Vse kaže, da jim bodo sledili še nekateri drugi konfiniranci iz goriških in istreških krajev.

REMEC-co.

Duplica - Kamnik

Obiščite našo razstavo na

VELESEJMU

v paviljonu E

★

Še o družbi

„Italia Redenta“

Pričetkom tega meseca smo objavili kratko poročilo o tečajih za odrasle, ki jih je v Julijski Krajini organizirala šolska družba »Italia Redenta«, ki ji je poverjena posebna prosvetno-politična vloga v Julijski Krajini in Južni Tirolski. »Piccolo« je pred dnevi objavil novo daljše poročilo o celokupnem delovanju te družbe v šolskem letu 1934-35.

Iz tega poročila posnemamo, da je imela družba tedaj v bencinski tridesetletni, videmski, goriški, tržaški, istrski, reški, in zadarski pokrajini skupno 260 dežjih zavetih s 14.000 gojenci, 9 šol za šivilje s 640 gojenkami, 3 zavetišča za šolske deca s 400 gojenci, 300 kmečkih ljudskih šol z 11.000 otroki, od teh v Julijski Krajini 93 šol s 3900 otroki, 782 tečajev za odrasle, v katerih so njih učili pred vsem italijanščine, od teh v Julijski Krajini 218 tečajev s preko 6000 udeleženci, ter 43 zdravstvenih in higijenskih stanic. Vsi šolski otroci, ki so zahajali v njene šole so bili organizirani tudi v »Bailille«.

Družba razpolaga s 4 upravnimi uradi v Boenu, Tridentu, Trstu in Zadru in šteje 23 krajevnih odborov, ki skrbijo predvsem za njeno materialna sredstva. Vendar pa ta sredstva niti od daleč ne zadostujejo in omogočajo družbi njeno obsežno delovanje le stalni podporniki, med njimi na prvem

mestu država, razna podjetja, kakor n. pr. rudniški podjetji v Raški dolini in Idriji ter privatniki, med tem predvsem Pistojski vojvoda. V zadnjem šolskem letu je imela družba 6 milijonov lir izdatkov. Z nabiralnimi akcijami so zbrali ne le nekaj preko 500.000 lir. Ostalo so prispevali država, razne ustanove, občinske in pokrajinske uprave ter posamezna podjetja. Samo za večerne tečaje za odrasle je prosvetno ministrstvo prispevalo 750.000 lir. Stroške za kmečke ljudske šole, ki so znašali v omejenem šolskem letu skoraj 2 in pol milijona lir, so krili večinoma s prispevki kmečkih občin in pokrajinskih uprav, ki grade za družbo tudi šolska poslopja, kakor n. pr. baš sedaj v Postojni, Bukovju in drugod.

Nove aretacije in obsodbe na Goriškem

V zadnjem času so se zlasti na Goriškem spet pomnožile aretacije in obsodbe kmečkih ljudi zaradi raznih večjih in manjših prestopkov. V Podragi so varnostni organi aretirali Bernarda Žgura, v Postojni pa Gabriela Mastna, Vzrok njihovih aretacij ni znan. V Podgorici pri Gorici so bili aretirani Emil Blažič, France Cotič, in Valerij Beltram, ker so brez dovoljenja oblasti po goriški okolici zbirali stare granate in orožje, ki je ostalo tam še iz časov zadnje svetovne vojne. V Podbrdu je bil aretiran 28-letni Adolf Hvalič iz Kromberga, ki se je brez potnega lista vrnil nazaj preko meje. Finančni stražniki so ga usta vili na Baškem sedlu. Hvalič se je že pred leti izselil in je živel ves čas v Ljubljani. Pred goriškim sodiščem je bil v sredo obsojen 23-letni Leopold Klanjšček na mesec dni zaporu, ker se ni prijavil k naboru. 29-letni Mihael Vendramin iz Šmartnega pri Kojskem pa je bil obsojen na mesec in pol zaporu zaradi nekega prekrška proti policijskemu svarilu.

Veliko neurje na Goriškem

V četrtek popoldne je divjal nad Soško dolino silen vihar. Sledil mu je naliv, ki je trajal več ur. V raznih krajih so potoki izredno narasli in tudi prestopili bregove. Vihar je podiral drevesa, podiral telefonske in telegrafске drogeve ter napravil veliko škodo na občinskih in drugih cestah.

Blizu Kobarida je strela udarila v neki hlev in ubila tri krave in več ovac. Tudi okrog Tolmina je škoda, ki jo je povzročil vihar, zelo velika. V srednji dolini Soče in okrog Gorice je padala toča, ki je pobila aasade po vrhovih in povzročila veliko škodo tudi po njivah in sadovnjakih.

Drobne novice

V Gorici je pretekli teden umrl častni kanonik dr. Franjo Ksaverij Žigon v visoki starosti 78 let. Na Dunaju je studiral teologijo in že pred koncem preteklega stoletja je bil imenovan za profesorja na goriškem semenišču, kjer je deloval do leta 1929, ko so ga vpokojili. Bil je tudi član cerkvenega sodišča za goriško nadškofijo. V nedeljo je bil svečano pokopan.

V Gorici je bil predzadnji nedeljo posvečen v duhovnika g. Albin Bratina iz St. Tomaža na Vipavskem Novo mašo jebral v domači vasi na vnebohod.

Goriški nadškof msgr. Margottl je v torek zjutraj odpotoval v Rim. Kakor se zatrjuje bo v Rimu poročal tudi o verskih zadevah slovenskih vernikov, v goriški nadškofiji. Po vsej Julijski Krajini so pričeli v zadnjem času v smislu sklepov glavnega direktorja fašistične stranke veliko propagando za vpis fašistov v organizacijo mladičkov. Vse akcije so uredili tako, da se k mladičev prijavljajo hkratu kar vsi nameščeni posamezniki podjetji, ki so člani fašistične stranke, kakor so se že n. pr. vsi uradniki na tržaški prefekturi, člani redakcije »Piccolo« in drugi. V istrski pokrajini se je baje prijavilo k mladič 7000 fašistov.

V Desulju v Alesinji je pred dnevi v bolnici umrl vojaški šofer 28-letni Andrej Batič iz Postojne. Podlegel je bolezn.

V Gorici je avto že pred 14 dnevi povzročil 67-letnega Josipa Črnogaja iz Biljane v Brdih V torek zjutraj je dobljenim poškodbam podlegel.

Za komisarija fašistične organizacije v Rihemberku je bil imenovan dr. Pignataro; dosedajni tajnik Misini je bil premeščen na neko drugo mesto.

Na Novem svetu pri Črnem vrhu so finančni stražniki aretirali 22-letno Zoro Paikokovo iz Sv. Križa pri Ajdovščini ter 24-letnega mehanika Josipa Papeža iz Kamenj na Vipavskem, ki sta bila ilegalno vrnila v Julijsko Krajino. Kakor poročajo listi, sta oba jugoslovanska državljana in sta živel v Ljubljani.

Zaradi bega čez mejo je bila v Cerknem aretirana 64-letna Marija Obidova, ki je bila pred kratkim v Idriji obsojena na 3 mesece in 15 dni zaporu. Prepeljali so jo v idrijske zapore. V Novakih so aretirali 41-letnega kovača Hermana Kučita iz Krmna, ko je baš nameraval čez mejo. Iz enakega razloga sta bila prijavljena goriškemu sodišču 20-letni krojač Edvard Hvalič iz Dornberga in 27-letni France Fornazarli iz Stare gore.

V bližini Boveca so karabinjerji aretirali avstrijskega državljana Antona Waustatte, ki je brez potnega lista prišel preko meje.

V Laharnu pri Sentviški gori se je pretekli četrtek smrtno ponesrečil 31-letni Josip Kenda iz Šebrelj pri Cerknem. Popravil je streho na hiši posestnika Antona Čevka. Nenadoma mu je postalo slabo in je padel s strehe na kamnita tla ter si zlomil tilnik. V soboto so ga pokopali.

V Spodnji Tribuši se je ponesrečil 40 letni kmečki posestnik Andrej Lipušček. V bližnjem gozdu je podiral neko drevo, ki ga je pri padcu pokopalo pod seboj. Dobil je zelo nevarne notranje poškodbe in so ga nemudoma pripeljali v goriško bolnico.

O tržaških tujsko-prometnih prireditvah smo poročali že pred poldrugim mesecem. Kakor znano, so morali tako zvano pomorsko razstavo prepustiti Genovi. V nadomestilo so organizirali »dečko razstavo« in nekatere druge take prireditve. V nedeljo zvečer bodo na novo otvorili tudi preurejeni tržaški grad. Eno izmed glavnih dvoran so opremili z zapuščino Josipa Caprina, tržaškega patriota, ki je bil v letih 1878 do 1882 urednik tržaškega dnevnika »L'Indipendente«. Prireditve pa se niso pričele 24. maja kakor doslej marveč jih bodo otvorili šele 1. junija. Sploh bodo trajale nekoliko manj kakor zadnja leta. Tu di popusti na železniških proгах in ladjah so se zmanjšali od 70 na 50%.

Po poslednjem ljudskem štetju ima Trst 252.239 prebivalcev. Pred 5 leti jih je imel le 2664 manj, tako da je prebivalstvo naraslo le za 1.1%. To je najnižji odstotek prirastka prebivalstva med vsemi 12 italijanskimi mesti, ki štejejo preko 100.000 prebivalcev.

Znana tržaška kavarne »Dante« v Carduccijevi ulici so pred dnevi zaprli. Zadnje čase je zahajalo v kavarne zelo malo ljudi. Podjetnik je zašel v hude denarne stiske.

Tržaške ladjedelnice bodo zgradile v Massaui novo ladjedelnico, ki se bo imenovala po tržaškem patronu Sv. Justu.

Za zaveda sirot letalcev v Gorici in Loretu je ministrski predsednik določil 500.000 lir iz fonda 3 milijonov lir, ki mu jih je pred 3 leti stavila na razpolago trdka Fiat v Turinu.

Iz življenja na deželi

Iz Laškega

1.— Izletniki. V Laško so letos že razne šole priredile majske izlete. V petek je prišla v Laško skupina slušateljev medicinske fakultete iz Zagreba pod vodstvom profesorja dr. Bujasa. Ogledali so si Laško z okolico, zlasti pa so se zanimali za naše radiotermalno kopališče in zdravilnost njegove termalne vode. Ogledali so si tudi dela pri zajetju novih in starih vrelov. Izletnikov je bilo 22.

1.— Sejem. Zivinski in kramarski sejm, ki je bil doslej vedno na binokšni torek, je bil na prošnjo občine preložen za stalno na četrtek pred binokšno nedeljo. V četrtek je bil prvi tak sejem, ki pa je bil le srednje dobro obiskan, ker niso ljudje pazili na razglase. Prignali so 202 glavi dosti lepe živine. Cena se je gibala za dobre volje od 4.25 do 4.50 Din kg žive teže.

1.— Tatvina. Neznane je ukradel Trbovcu Ivanu iz Sp. Rečice kolo, ki ga je za trenutek pustil v veži Frece tove gostilne. Za tatom ni sledu.

★ DOBREPOLJE. Sokol priredi na binokšno ponedeljek 1. junija veliko vrtno veselico na vrtu br. Antona Adamiča na Vidmu. Na sporedu ples in prosta zabava. Sodeloval bo prvi tamburški odsek domačega Sokola. Prijatelji Sokola, obiščite nas na naši prireditvi, s katero združite lahko binokšni izlet in si pri tej priliki ogledate znamenito Podpeško jamo, ki je oddaljena od veselicega prostora samo pet minut. Voz bo tudi ves dan na razpolago. Ako želite, se boste tudi naplesali, za kar bodo poskrbeli naši agilni tamburši. Ker je dobilek namenjen za nakup prostora za zidavo lastnega doma, se priporočamo za čimvečje udeležbo.

SEVNICA. Zvočni kino bo predvajal danes vefilem »Pisani pajčolan« z Greto Garbo v glavni vlogi.

STRAZIŠČE. Velika sokolska tombola s krasnimi glavnimi dobitki: kompletna spalna oprava iz trdega lesa, možko in žensko kolo, porcelanski servis kuhinjska posoda, 2 vreči moke po 85 kg, blago za možko obleko, janje, električni likalnik in še nad 150 raznih lepih dobitkov. To nepreklicno v nedeljo 31. t. m. ob 15. uri na »Pantahe«. Segajte pridno po tablicah, katerih število je omejeno in stanejo ena 2.50 Din. Uprava.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino bo predvajal v nedeljo 31. t. m. ob 15.15 in 20.30 in v ponedeljek 1. junija ob 15.15 in ob 20.30 veseli zvočni film »Zena ki ve kaj hoče«. ST. RUPERT NA DOLENJSKEM. Po 17letnem obstoju se je našemu Sokolu posrečilo zgraditi dom kljub vsem neprilicam. V nedeljo 14. junija ob 15. bo njega otvoritev. Takoj po eprevodu se sestanejo vsa društva mirskega sokolskega okrožja, člani, članice, naraščaj, deca in vsi prijatelji Sokolstva od Ljubljane, Karlovca in Novega mesta. Nato bo otvoritev in nastop mirskega okrožja z vsemi oddelki. Vso prireditev bo spremljala odlična godba iz Novega mesta. št. Rupert

sam pa bo nudil vsem udeležencem dobroto, ki jih more nuditi le on. Ne slovi zastoj kot dolejšnji paradiz s svojo krasno okolico. Izletniki od blizu in daleč, pohitite ta dan v št. Rupert, poslušajte se izletniškega vjaka. Ne bo Vam žal! Še posebej vabi društvo ustanovitelj kluba »Timfe«, ki je dolgo vrsto let zbiral prispevke za Sokolski dom v št. Rupertu in si nudi za nalogo, da je vsak član moral imeti vedno svojo pipec aji piščalko pri sebi. Ako tega ni imel, in na poziv ni zapiskal, je rad prispeval za dom. Srebrni jubilej tega kluba bomo tudi odhajali ta dan, Ustanovljen je bil namreč 1. 1911.

Naše gledališče

DRAMA

Nedelja 31.: Gozd. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Ponedeljek 1. junija: Ob 15. Prva legija. Izven. Znižane cene od 15 Din navzdol. Ob 20. Mladi gospod šef. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Torek 2.: Zaprt. (Gostovanje v Kranju).

OPERA

Nedelja, 31. maja: Ob 15. Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Znižane cene od 20 Din navzdol. Ob 20. Manon. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek 1. junija: Aida. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Gledališka uprava opozarja botre in botrice na dramski in operni repertoar v obeh binokšnih praznikih. Uprizore se najlepša dela resnega, pa tudi zabavnega značaja. V dramih predvsem opozarjamo na ponedeljsko popoldansko predstavo, na resno dramo »Prvo legijo«, ki je imela na našem odru izredno velik uspeh. Na to predstavo še prav posebno opozarjamo podeželsko občinstvo. »Gozd« in »Mladi gospod šef« pa sta deli, ki izredno dobro zabavata. V operi bo popoldanska predstava na binokšno nedeljo. Pela se bo češka opereta »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«, zvečer pa prekrasna opera »Manon«, z go. Gjungenčev in naslovni vlogi. Na binokšni ponedeljek zvečer se bo pela opera »Aida« poslednjič v letošnji sezoni. Za vse predstave znižane cene.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 31. maja: Ob 20. Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Znižane cene. Zadnjič v sezoni.

Ponedeljek, 1. junija: Ob 15. Micki je treba moza. Nastopi dramski odsek gasilske čete iz Cirkove. Ob 20. Ples v Savoju. Znižane cene. Zaključek sezone.

Na MORJE

B A Š K A

Kulturni pregled

Mariborsko kulturno pismo

I. Po šestih letih je zopet bila v gosteh ljubljanske opera. Mariborskemu kulturnemu občinstvu se je dostojno predstavila z znano Rossinijevsko komično opero »Seviljski brivci«. Kulturni Maribor je to pobudo mariborske gledališke uprave sprejel zelo simpatično, saj služijo takšna gostovanja namenu medsebojnih kulturnih in umetniških stikov, ki so danes itak žal prerahlj. Misel takšnih gostovanj, ki naj bi bila stalna, pa omogoča precejšen odlik in tvornosti sodelujočih igralcev in solistov. Hkrati pa se tudi izpolnjuje precejšnja kulturna vrzel, ki je nastala v mariborskem gledališkem snovanju v tistem trenutku, ko se je opera morala svojčas radi gnočnih težav ukiniti. Vsi ti in drugi momenti dajejo dovolj povoda, da se gledališki upravi izreče priznanje, ko je oskrbela gostovanje ljubljanske opere v Mariboru s tremi predstavami »Seviljskega brivca«.

Ljubljanska opera je v umetniškem oziru tako posamično kakor tudi v celoti dokazala v Mariboru svoj visoki nivo ter visokokvalitetne odlike, tako da nas v Mariboru obhaja prepričanje, da nam ni treba hoditi po odrski umetniške užitke onstran meja, kakor je bila navada nekaj let pri nekaterih mariborskih krogih. Vse osebe je na visoki stopnji umetniškega odlikovanja, tako da bi takšna izvedba bila možna v okviru katerega koli drugega odra. Kulturni Maribor je ljubljansko opero navdušeno sprejel ter ji dal tudi ognjevitelo priznanje.

Nedvomno je bila posrečena misel, da so Ljubljancem nastopili v najbolj razigrani bufo operi, kakršno predstavlja že 120 let stara dvodejanska bufomedelodrama Gioacchino Rossinija »Seviljski brivci«. Biser skladbe je že uvertura sama, z vsemi melodioznimi zaslugami in vsem čarom, ki daje reprodukciji možnost kabinetskega podajanja ter interpretacije. V partu se je razvedelo svetlo bogastvo temperamentalne, zanosne muzike, ki daje tej Rossinijevi operi posebno privlačnost in ki se povsem sklada z veselo poskočnostjo in živahnostjo hudomušnosti, ki preveča dogajanje na odru po besedilu, ki ga je za to Rossinijevu bufomedelodramo poskrbel C. Sterbini.

Najslavnejša podoba je bil gotovo Don Basilio v prikazovanju našega mojstra umetnika J. Betetla. Vihar toplega navdušenja se je utrljil že ob njegovem prvem samospjevu »Klevalenja je kakor vetrič, ko se je pozavnska širina in odmevnost njegovega basa stopnjevala do silovitih fortisimov, ko je daljaj tel slovitih serioznih arij o »Klevalenju učinkovit poudarek v pevski in igralški do viškov zrele umetnosti zajetem liku. Ta njegov v maski mcfistofelsko podprani Don Basilio je razodel veliki umetniški format J. Betetla. Ob njem se je kot osrednja podoba te opere uspešno uveljavljal Figaro V. Janka. Ta živahni in v neizrečeni navihnostni simpatični Figaro, ki je med najtežjimi baritonskimi partijami v operni literaturi, se je v Jankovi interpretaciji odlikoval s špansko razgibanim temperamentom in plastično dikcijo prodornega, v vseh legah svežega in razgibanega baritona. S svojimi arijami »Desna sem roka vsega svetla, »Kadar se zlato mi svetli itd.) je veselo razvelj občinstvo. V vseh pevskih in igralških fazah simpatičen je bil elegantni gentiluomo grof Almaviva J. Gostica, ki se je z dostojanstvom uravnovešeno v nastopu in s svojim toplim, lirično zvenečim tenorjem razpel v vseh teh dušnih, teretih in sekstetih, zlasti pa v znanih arioznih samospjevih »Glej, že se smeje zora«, »Če ime želite moje znatec ter »Kojaj od sreče te se zavedam«. Z zdravim humorjem in bufovski iznajdljivostjo preprosto toda brez pretrganega ter plehkega ekstemporanja, je bil zdravnik Bartolo D. Zupana, ki je živahnost igre spajal s svežino grla, iz katerega so v zajednost njegovega bufovskega basa zvenele humorne popevke, zlasti znana arija »Doktor, ki je moje vrste«. Med moškimi vlogami je še omeniti Fiorella M. Skavbarja. A. Perkovca vodjo straže in Z. Ovirkovca notarja, ki so se s uspehom priključili izvajajoči celoti.

Vodilna ženska vloga Rosina v interpretaciji Z. Zupčeve je mariborskemu občinstvu prijetno presenetila s krasno šolanim, srebrnosvetlim, zvokom in v vseh položajih izenačenim sopranom. Zupčeva je izborna gloriaturka, ki prepleta poedine speve (»Glej solnični svetl, »Kadar vprašam si srce«, »Srce mi pove«) z inteligentno, plastično in prepričevalno igrjo. Posebno ugajala je vložka v drugem dejanju iz opere »Semiramis«. Ob njej je še druga ženska vloga sobarice Berte v podajanju M. Spavne, ki je učinkovito odpela samospjev v drugem dejanju »Starci bi se rad oženil.« Solisti so se v dvo- in trospetih ter znamenjem sekstetu v drugem dejanju prijetno in polnozvočno usoglašali ter svoje individualne pevске vrline prilagodili v skupnost. Močan naslon so solisti imeli v zboru, pa tudi orkestru, ki je v skupni sestavi dela

mariborskega gledališkega godčevskega zora ter članov ljubljanskega orkestra disciplinirano ter brezbizno opravljal svoj posel. Vse ta orkestralni in zborovski aparati je pod vodstvom mojstrskega dirigenta A. Neftata imenitno funkcioniral. Režijski vodja pa je bil D. Zupan, ki je oskrbel solidno scenično opremo in ki je s posrečeno roko zaposlil poedine sodelujoče. Pri tem je izkazal precej zdrave intuicije in artistske spretnosti.

Prvi predstavi je mariborsko kulturno občinstvo gledališke dobrot zasledilo ter si je ljubljansko opera s tem svojim gostovanjem znatno razširila krog svojih čestilcev.

II. Ob koncu kulturne sezone so se predstavili mariborski glasbeni javnosti nadebudni gojenci mariborske glasbene šole Glasbene Matice, pa tudi glasbene šole narodno-železničarskega glasbenega društva »Dravec«, ki so na svojih javnih produkcijah izkazali mnogo pridobljene spretnosti v raznih instrumentih, tako da so njihovi lepi uspehi v čast glasbenim učiteljem, zlasti pa vodjem obeh navedenih glasbenih šol ravnanju matične glasbene šole prof. M. Kozini in prof. Družoviču. Sodeč po uspehu javnih produkcij se obeta Mariboru mnogo odlično izšolanega ter glasbeno nadarjenega naraščaja.

III. Gledališka sezona gre h koncu. Zaključili se na binkoštni ponedeljek. V zvezi s tem so se razširile v mariborski javnosti najrazličnejše govorice o spremembah v mariborskem gledališkem ansamblu v bodoči gledališki sezoni. Baje doblimo dramaturga. Če pojde po sreči, doblimo v novi sezoni zares dramaturga, s čimer se bo dolgoletna vrzel v umetniškem vodstvu mariborskega teatra zadovoljivo spolnila. Tudi se predvidevajo novi angažmani, predvsem angažma režiserja P. Malca, ki se je v letošnji sezoni že predstavil mariborskemu gledališkemu občinstvu z režijo »Zdajja pri Novari«. Razen tega se napoveduje tudi angažma absolutna praške akademije J. Borca, ki je nedavno z uspehom debutiral na mariborskem odru kot lajtnant Fourès v Zweigovi drami »Siromakovo jagnje«. Zenski ansambl se ne bo popolnil. Pač pa bo utrpel moški del ansambla precejšnjo zgubo z odhodom karakternega igralca M. Farjana, ki pojde menda s pričetkom nove gledališke sezone v Osijek.

IV.

Debitirala je dne 26. t. m. kot Zina Sušnikova v J. Krajčević drami »Direktor Čupac« gđ. Majda Skrbinkova, hčerka ljubljanskega režiserja Milana Skrbinka. Težje se v oblikovanju te Zine Sušnikove je v drugem dejanju, ko stoji Sušnikova pred konferenco in se zagovarja. V izbruhu uzajne mlade duše in občutku grenkobe ter razočaranja je Zina Sušnikova Majda Skrbinkovo precej verodostojno in prepričevalno zažvela pred očmi številnih gledalcev, ki so gledališče molodane čisto zasedli. Majda Skrbinkova je prikupen odskri pojav in se precej dobro obvladuje razna izrazna sredstva, treba ji je le še vztrajne šole in zračenosti z odrom, kar prinese praksa. Njena Zina Sušnikova je umevno precej zaostajala za Sušnikovo, kakršno nam jo je podala gđ. Branka Rasbergerjeva. Je pa bil ob torkovi predstavi izredno živahen stik med odrom in občinstvom ter so se igralci tako razmahnili, da je bila predstava nad premiersko višino.

Tržiško občinsko gospodarstvo

Tržič, 30. maja
Občinska proračunska seja se je vršila v sredo zvečer. V uvodu je poročal predsednik g. Fran Globočnik, da so dospele od mestne kontrole razrešnice za občinske račune za leta 1932, in 1933, da se občinski uslužbenci po pojasnitvi banke uprave ne morejo oprostiti kuluka, da ima občina pravico, zahtevati povračilo stroškov, katere ima z nastanitvijo vojnogospodarske komisije, od dravske divizijske oblasti.

Pri pretresanju proračuna je predsednik pojasnil, zakaj se je predložil tako zavlekel, in je odgovarjal na časopisne napade radi kritja. Posebno prispevek trdke Glanzmann in Gassner jih peče. No, za bodočo so ti dopisniki, ki nimajo mao pojma o občinskem gospodarstvu in ki najbrž ne plačujejo občinskih doklad, dosegi, da tega prispevka več ne bo in da bo občinski odbor prisiljen zvešiti doklado na neposredne davke za 100 odstotkov. Občani, ki bo do morali več plačevati, jim todo za to uslugi gotovo hvala. Predsednik je predlagal, naj občinski odbor izreče trdki Glanzmann in Gassner, ki je s prispevkom 237.000 Din omogočila uravnovešene proračuna brez povišanja davšin, trošarin in taks, posebno zahvalo, kar je bilo soglasno sprejeto.

Zatem se je oglasil odbornik g. Janez Majeršič in branil časopisne napade. Edino glede trdke Glanzmann in Gassner se je izmotalav, češ, da so jo v časopisu celo pohvalili, kako dobre gospodarje ima, ker večini občinskega odbora ne zaupa in ne da denarja. Gotovo je pozabil vse velike zneke, ki jih je trdka v zadnjih letih stavila občini na razpolago.

Občinski proračun znaša 665.000 Din izdatkov in prav toliko dohodkov. Izdatki: osebni 174.385 in materialni 691.415 Din. Osebn: obča uprava 87.520, varnost 19.200, gradbena stroka 12.000, kmetijstvo in gozdarstvo 34.600, zdravstvo 1800, občinska podjetja 12.000, pokojnine 2400 in nagrade 4865; materialni: obča uprava 90.966, varnost 34.600, prosveta 147.276, odplačilo dolgov 156.750 (ves dolg občine z novim posojilom za popravilo klavnice vred znaša še 370.147), gradbena stroka 63.916, kmetijstvo 2500 Din, zdravstvo 3000, socialno skrbstvo 131.045, trgovina, obrt in turizem 9000, občinska podjetja 29.802, subvencije 560 in nepričakovani izdatki 22.000 Din. Dohodki in kritje: 50 odstotna občinska doklada na neposredne davke 235.881, trošarina (od litra vina 1 Din, piva 60 par, od hektolitrijske stopnje alkohola pri žganju in likerjih 5 Din, od goveda 25 in 15, prašičev 15, drobnice 5, od 100 kg uvoženega mesa 60 Din) skupaj 192.187, občinske takse 97.415, dohodek od posestev in podjetij 88.616, dolgovani dohodki 6646 in izredni dohodki (med njimi omenjeni prispevek) 245.055 Din.

Proračun ubožnega sklada: dohodki in izdatki 135.126 Din. Proračun je za 20.000 Din višji od lanskega. V tem proračunu so visoke postavke za oskrbno ubožcev v domači vrlobnici (40.000 Din) in denarne podpore siromakov 62.000 Din. Ker so dohodki tega sklada zelo skromni (z vsemi

taksami, volili in globami znašajo 8000 Din), mora kriti ogromni znesek 126.645 Din občinska blagajna.

Po kratki debati je odbor predloženi proračun sprejel brez vsake spremembe 17 proti 3 glasovom. Na dnevnem redu so bile potem vloge raznih obrtnih skupin; tako so predlagali trošarina na kruh, ki se uvaža v občino mesarji so prosili za znižanje nekaterih trošarinskih postavk, za znižanje tahtnine in za zvišanje trošarine na uvoženo meso, a gostilničarji so prosili, da se jim prizna pri alkoholnih pijačah primeren kolo. Glede na proračunske možnosti je mogel občinski odbor le delno ugoditi zahtevam.

Izdatki tržiške občine za socialno skrbstvo vsako leto naraščajo. Pred letom 1930. je šestina tržiškega prebivalstva živela od čevljarstva. Zavoljo krize v tej obrti so posame stariši, ki ne morejo dobiti zaposlitve v kaki drugi stroki, navezani na javno podporo. Ker se je letošnje proračuna ubožnega sklada ne bo mogla podeliti novim proslilem nikakaa podpora, je najavil g. predsednik, da bo občinska uprava vložila prošnjo na bansko upravo, naj nakloni v svrhu podpore siromakom in trepotnostnim večji znesek iz banovinskega bednostnega sklada, saj prispeva Tržič letno v ta sklad okrog 135.000 Din. Je pa malo upanja, da bo prošnja občinske uprave imela uspeh. Ko je namreč g. župan na eni izmed zadnjih sej sprožil to misel, je takoj prihodno soboto v glasilu manjšine zadolno odločen ne. Ne boste se postavljali gospodje iz večine, da ste kaj dosegli, zlasti ne zdaj pred občinskimi volitvami. Tržiški volilci naj si zapomnijo, kako delajo gospodje iz manjšine za občinske koristi.

RADIO

Nedelja 31. maja

Ljubljana 8: Dobro volje biti, to nas veseli (Plošče). — 8.45: Cas, poročila, spored — 9: Verski govor (p. Valerian Ucak). — 9.16: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. — 10.15: Lalo: Le roi d'Yse (plošče). — 10.30: Prenos otvoritve esperantoeskega kongresa. — 11.15: Prenos promena koncerta godbe »Sloga«. — 12: Cas, spored, obvestila. — 12.15: Nadaljevanje koncertnega prenosa. — 13: Plošče po željah. — 17: Repertoar za velesojma: Ogled gospodinjinske razstave. — 17.20: Koncert Radio orkestra. 18.30: Striček Matiček govori in poje. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Vloga mladine v razvoju jugoslovenske misli (Teodor Borovnjak — iz Beograda). — 19.15: Prenos šmaric iz cerkve sv. Cirila in Metoda. — 20.30: Edbin Kristan »Kdo je blazen«, komedija v enem dejanju. — 21.15: Prenos lahke glasbe z velesojma. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.30: III. večer za naše izseljence.

Ponedeljek 1. junija

Ljubljana 9: Soplek pozabljenih slovenskih melodij (harmonika solo g. Rakuša Ciril).—

Promenačna obleka

Pa se prigradi, da pride človek v svetli ali karirani obleki med same smokinge in poškrabane srajce. Morda ga niso vnaprej opozorili, da je treba priti v črni obleki. Pa nastopa ekscentrično in ostentativno, kakor da bi kričal: Jaz živim na vaš formalizem, jaz sem demokrat in zaničujem vas, poškrabani gospodki; in v obče, naj živi revolucija!

Zmota pri pozdravljanju

Gre človek po ulici pa se naenkrat ustavi. Tamle, to je vendar ta in ta. In pojavi se mu na lico navdušen usmev in že seže z roko po kloboku, da bi ga z močno gesto snel. Pa se ta, ki ga je imel za tega in tega, obrne k njemu in mu pokaže docela neznan in včasih celo začuden lice. V tem trenutku se ustavi roka, letéča h kloboku, spremeni svojo smer in se odloči za brezpomembno akcijo, na primer, da se popruska za ušesom, na kar se navdušeni usmev jadrno spremeni v ravnodušno grimaso. (Kaj vam priha na misel, gospodi! Pozdrav vam ni bil namenjen! Sij vas sploh ne poznam, gospodi!)

Hodi človek po ulici in naenkrat ga — nekdo pozdravi. Kdo je to? Pa privzdigne mož klobok — tisti trenutek se sreča z nekam užaljenim pogledom neznanca, ki ga je pozdravil. Glej no, tebe sem pozdravil! To je veljalo nekemu drugemu, ti bedaki! Zda poltine oni blazirano, ravnodušno klobok zopet na glavo, kakor da bi hotel reči: Tako sem navajen, da me ljudje pozdravljajo! Verjemite mi, da me je to samo v nadlego! Karel Čapek

9.45: Verski govor (dr. Ciril Potočnik). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11: V kraljestvu lutk (plošče). — 11.30: Mladinska ura: Požgančkov očka kramljajo. — 12: Cas, spored, obvestila. — 12.15: Openni spevi in fantazije. Poje gđ. Zora Zupčeva, spremlja Radio orkester. — 13.20: Radio orkester igra po željah naročnikov. — 17: Pesnice in plesi, igra Zimmermannov trio. — 17.45: Gustav Strniša čita binkošne pesmi in ertice. — 18.15: Plošče po željah. — 19: Cas, vreme, poročila, spored. — 19.30: Nac. ura. — 20: Večer cerkvene glasbe (prenos iz Zagreba). — 21: Venček narodnih pesmi s pevskimi vložki-igra Radio orkester, pojo gđene. Korenčanova, Mišičeva, gg. Banovec in Roman Petrovič. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Prenos lahke glasbe z velesojma.

Beograd 17.15: Plošče. — 17.45: Orkestralni koncert. — 20: Prenos opere iz Nar. gledališča. — Zagreb 17: Popoldanski koncert. — 20: Večer nabožne glasbe. — 21: Komorni koncert. — 22.15: Plesna muzika.—Praga 19.30: Prenos opere »Vrag in Katra«. — 21.50: Lahka glasba na ploščah. — Varšava 20: Pevski koncert. — 21: Vojška godba iz Gdinje. — 22.30: Lahka godba in ples. — Dunaj 12.40: Plesi vsega sveta. — 15.15: Komorni koncert. — 16.30: Orkester in solisti. — 19: Pevski koncert. — 20.30: »Zivljenje je ples«. — 22.20: Jazz. — 24: Lahka glasba na ploščah. — Berlin 20: Večer vedre glasbe. — 22.30: Plesna muzika. — München 20: Prenos koncerta iz Stutgartu. — 22.50: lahka glasba. — Stuttgart 19: »Komedija pri klavirju«. — 20: Slavnosten koncert operne glasbe. — 24: Nočni koncert.

Torek 2. junija

Ljubljana 12: Odmevi iz sončne Španije (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Operetna glasba (Radio orkester). — 14: Vreme, borza. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Messenger: Dva galeba (simfonična suita na ploščah). — 20.10: Vzgojni pomen elega ciovka (dr. Stanko Gogala). — 20.30: Svedatinske pojea g. in ga. Jovanović, vese igra Radio orkester. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Pesmi za ples poje kvartet »Micky-jazz«.

Beograd 16.20: Narodna glasba. — 17: Klarinet. — 19.50: Jugoslovenske pesmi. — 20.20: Plošče. — 21: Zvočna igra. — 21.30: Narodne pesmi. — 22.30: Godalni kvartet. Zagreb 20: Melodije za kontrabas. — 20.30: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Plesna muzika. — Praga 20.30: Koncert orkestra Plošče. — Varšava 19.45: Pevski koncert. — 21: Operna glasba. — 22.15: Schulhofova koncertina za flavto, brač in bas. — 22.35: Plesna muzika. — Dunaj 12: Koncert dunajskih simfonikov. — 15.20: Mladinski koncert. — 16.05: Iz zvočnih filmov. — 17.20: Pesmi za sopran, 17.40: Skladle za čelo. — 19.30: Barti: »Simfonijska dela«. — 20.25: Radio-variete. — 22.10: Spontinski koncert Respighijeve glasbe. — 23.40: Avstrijski zvoki. — Berlin 19: Komorni koncert. — 20.10: Lirična glasba. — 21: Vojška koračnica. — 22.30: Lahka glasba iz Hamburga. — München 18: Mesni glasbeni program. — 20.10: Plesni večer. — 23: Nočni koncert iz Hamburga. — Stuttgart 19: »Na Bodenskem jezeru«. — 20.10: »Melomanija«. — 21: Komorni koncert. — 22.30: Kakor München. — 24: Plošče.

Sreda 3. junija

Ljubljana 12: Prenos lahke glasbe z velesojma. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Pestra vrsta priljubljenih plošč. — 14: Vreme borza. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz ljubljanske opere. V odmorih: Glasbeno predavanje (g. Matija Bravničar) ter napoved časa, poročila in spored. Beograd 17.45: Narodna glasba. — 18.30: Ztorovsko petje. — 19.50: Plošče. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 22.20: Narodne pesmi. — Zagreb 20: Prenos opere iz Ljubljane.

ljane. — 22.15: Orkester mandolina. — Praga 19.25: Opereta »Kresna noč«. — 21. Zborovski koncert. — 21.40: Mlada ruska lirika. — Varšava 19: Lahka in plesna muzika. — 20: Operetna glasba. — 21: Chopinove klavirske skladbe. — 22.15: Lahka glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16.05: Plošče. — 17.25: Klavirski koncert. — 19.05: Prenos iz graške opere. — 22.10: Lahka in plesna muzika. — Berlin 19: Serenade in romance. — 20.45: Orkestralni koncert. — 22.30: Nočni koncert in ples. — München 19.15: Plošče. — 20.45: Pester: glasbeni večer. — 22.30: Kakor Berlin. — Stuttgart 18: Koncert orkestra in solistov. — 20.45: Odlomki iz nemških oper. — 23.35: Plošče. — 24: Nočni koncert. —

Sokol

Lutkovna šola v Ljubljani

Ker se je lutkovna umetnost med našim sokolstvom v zadnjih letih prav lepo razvila in da si pridobi čim več sposobnih delavcev na tem polju sokolske prosvete, je medupni lutkovni odbor na svoji zadnji seji soglasno sklenil, da se priredi tudi letos v Ljubljani: lutkovna šola za vseh pet žup dravske banovine t. j. za župe Ljubljana, Kranj, Novo mesto, Celje in Maribor. Na seji se je že določil v glavnem program šole, ki pa bo imel letos bolj značaj praktičnega dela. Šola se bo pričela 10. avgusta t. l. in bo trajala do 17. avgusta. Medupnemu lutkovnemu odboru se je posrečilo dobiti za šolo najboljše strokovnjake predavatelje, tako, da bo šola nudila resnično vse, kar potrebujejo naši lutkovni odri. Vse brale in sestre, ki se zanimajo za letošnjo lutkovno šolo pozivamo, da se prijavijo pri svojih župah najkasneje do 10. junija t. l.

V šolo bodo sprejeti tudi tečajniki in tečajnice iz tistih edinic, kjer lutkovni oder še ne obstoja. Prehrana in prenočišče bosta veljala dnevno od 25. do 27. Din. Podrobnejše informacije o lutkovni šoli se dobijo pri predsedniku MZLO br. Lojzeu Kovaču v Ljubljani, Ljubljanski Sokol, Narodni dom. Vse edince sirom naše banovine opozarjamo na to šolo in naj takoj prijavijo svoje udeležence župnim prosvetnim odborom. Zdravo!

Nastop konjenice Ljubljanskega Sokola. Jezdni odsek Lj. Sokola priredi jutri, v ponedeljek ob 16. uri na letnem telovadišču v Tivolju javni nastop s sporedom: naraščaj voltežiranje, 8 članov in 8 članice čvorka, naraščaj-jeu de barre, naraščajniki telovadci-preskoki čez konja, člani in članice-caracole, naraščaj-skakanje čez prepone pojedince po dva po štiri, člani in članice-concours hippique, člani-alkarsko jahanje, in zaključna šaljiva točka. Pri vseh točkah sodeluje odsekova fanfara. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom. Vhod samo skozi glavni portal nasproti velesojmu. Vabimo k obilni udeležbi te zanimave prireditve. V primeru slabega vremena bo prireditve na Telovo 11. junija.

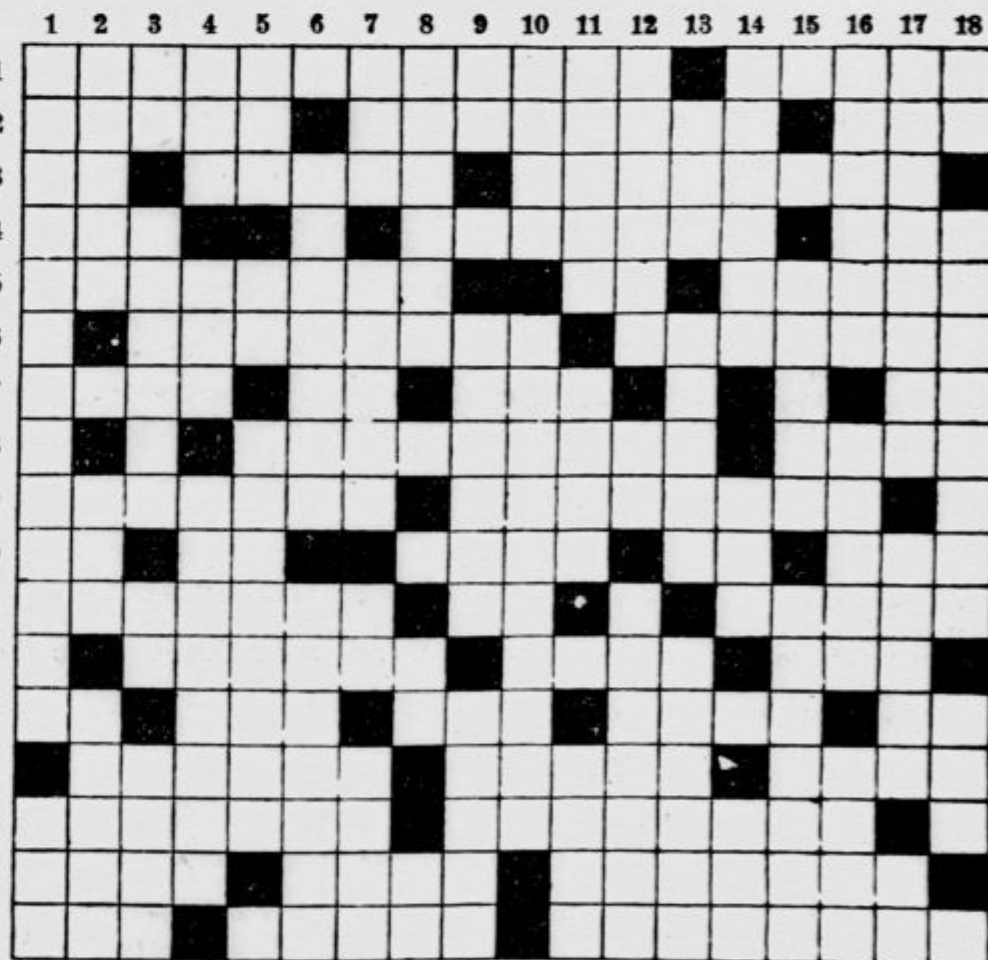
Sokol II. priredi v nedeljo 7. junija javno telovadbo z vsemi oddelki na letnem telovadišču na Prulah. Po telovadbi veselica, streljanje na dobitke in ples.

Sokolsko društvo Medvede priredi v nedeljo 7. junija, v slučaju slabega vremena pa 21. junija veliko tombolo združeno z veselicjo. Krasn dobitki: spalna oprava, žensko in moško kolo i. t. d. Pridite in ne zamudite prilike. Zveza z vlaki zelo ugodna.

Glasilo poljskega Sokolstva »Przewodnik Gimnazyczny Sokol« je dobilo ob izmenit zveznega predsedništva tudi novega urednika in sicer br. dr. Jana Kozielewkega, ki je dal listu nekoliko drugačno obliko.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Binkoštna križaljka

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. iznenadenje; ujed. 2. del rimske hiše; s praktikom ni vedno prijatelj; doba (tujka). 3. egiptski božanstvo; domača ptica; tuje žensko ime. 4. Pogosto žensko ime; domovanje vodnih živali; telesni del (dvoj.). 5. cvete v maju, a ni rastlina; okrajsava na pismu za neznanca; kalen. 6. prostor v gledališču; predrzen (tujka). 7. jezen; vprašalna členica; os. zaimek; kaz. zaimek. 8. francoska dežela; milost (turško). 9. ital. pevec; podariti 10. veznik; avtomobilska kratica za Nizozemsko; dovtipi; lat. predlog; vpraš. zaimek. 11. greste; vzklík; polomljena 12. zlata dežela (špansko); gromovnik v Grčiji; kralj francosko. 13. kratica slov. literarne revije; perzijski kralj; smuč (tujka); franc. pisatelj; oziromal zaimek. 14. tiran; grški junak pred Trojo; bog neke vzhodne veroizpovedi. 15. reka v Južni Ameriki; potujoča skupina v puščavi. 16. srbsko moško ime; žensko ime; veterinca ali travnika latinsko. 17. srbsko moško ime; če je babje, je toči podobno; dolgovezo naštevane.

Navpično: 1. Geometrično telo; žu-

želka. 2. planina v Srbiji blizu Zajčara; češka pritrdilnica; sorodnik. 3. nemški os. zaimek; moško ime; kratici slov. sklada-telja, nedavno proslavljenega; na koncu vrste v nekaterih pesnitvah. 4. mlečni izdelek; del črpalke ali sesalke; francoske kolonije v Aziji. 5. vzklík nevernosti; romanski spólnik; ogrinjalo za deževno vreme v sklonu. 6. fin izrezovatelj (tujka); kvartopivec. 7. grška črka; žensko ime; ital. veznik in; nage. 8. zobje nekih zveri; stožer; kratica za ženevsko institucijo. 9. lat. zaimek; palestinska reka; okusna topla jed. 10. značaj; španska pokrajina. 11. hrvatski števnik; francoska reka, pritok Rodana; veliko azijsko jezero. 12. večna (lat.). njo; ognjenik. 13. ali (hrv.). barva (z. sp.); upravna instanca. 14. vriskanje; kratica za onega, ki je dovršil kako šolo; ljubi! (lat.). 15. robot; kraj v Franciji, kjer je bila podpisana mirovna pogodba. 16. pustna prireditev; malo v mnogih tujkah (grško); prejšnjega leta. 17. Nacionalistični pokret s prevratnimi nameni; grška pokrajina; vzklík. 18. predlog; žensko ime; pobožna kratica.

Če prideš v goste

Neznana jed

To se lahko prigodi vsakomur, da prisostvuje bolj ali manj slavnostni pojedini in da postavijo predenj jed, ki je ne kadar ni jedel. Navadno je to kaka morska posebnost, nekaj v školjki ali račjem kožu. Pa vrag vedi, kako se taka stvar je? Z vilicami? Z nožem? Z roko? V taknem položaju si gost sam ne more pomagati. Ozre se naokrog, toda tako, kakor bi mu prišlo pravkar nekaj na misel in se spusti v izredno živ razgovor s svojim sosedom. (Tako, da bi med tem vsaj nekdo že začel jesti!) In čudno, v tem trenutku so skoraj vsi za mizo sedeli v izredno živahnem razgovoru s svojimi sosedi. Naenkrat začne eden izmed gospodov, ki ni imel ničesar več povedati svojemu sosedu, oprezno obračati po krožniku to neznano slaščico. (Aha, z vilicami se to tore ne je!) Naposled se vendarle najde nekdo, ki se s takšno ali drugačnim uspehom loti te skrivnostne jedi. Tu si vsi oddahnejo, posežejo po odgovarjajočem priboru in začno jesti in se delajo, kakor da bi ne bili svoje žive dni jedli ničesar drugega, kakor prav to čudovito jed.

Pri mizi

To se tudi lahko vsakomur dogodi, da mu omaka kane na namizni prt. Ali pa črno vino. Na belem namiznem prt. prav pri njegovem krožniku se je pokazal ma-

dež. (Strela božja, prav pri mojem prtu!) Ali ni tu še kdo, ki je takisto zamazal prt? Ne, ni ga. To je nerodno! Ta madež pokrijem z vilicami... Tako!... Zdaj pa mi jih je natak ar odnesel. No, bom pa tja dal zemljičko. Pa mi jo je spet odnesel natak ar!... Bom pa dal na madež servijeto. Da, tako! Toda drugi še vedno jedo! No, bom pa madež zakril z roko. »Ne, hvala lepa, ne maram več sadja.« »Strela božja, ali že ne bo enkrat konec tega žrtja?!

Gospod v smokingu

Povabljen si v družbo na večerjo. Oblečeš smoking. Pa vidiš, da so drugi brez izjeme v svetlih in kariranih in v vseh močjih drugih oblekah. Čudno, da niso prišli v copatah ali v kvedrovkah! Da bi imel vsaj eden izmed teh možakarjev tudi smoking, da bi ne bil tako sam! Se smejali se mi bodo, da sem se tako oblekel... Nato se mož, ki edini paradiža s smokingom, odloči za to ali ono možno pot: Razgovarja se prijateljsko in se vede kolikor mogoče nepristransko, da bi

Gospa kot nevesta ste grešili

opravičljivo — iz neizkušenosti. — Kot žena, ki mora podpirati 3 ogle šte že bolj previdni. — Izrabite zato najugodnejšo priliko in kupite takoj vse kar rabite pri **SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.** **20%**
LJUBLJANA — MESTNI TRG 17.
kjer so za kratko dobo do selitve vsem blagu povsod znano nizke cene znižali še za
Okoličani izrabite ceneno železniško vožnjo za časa velesejma.

„BEKA“ šatori
in kajak čolni

so domači proizvodi, v kvaliteti
in ceni nedosegljivi. Cenik zastonj

B. KOLB & PREDALIČ

LJUBLJANA, Kongresni trg 4

POSESTVO

z obsežnimi poslopi, v katerih se nahajajo tudi lepi trgovski prostori, na najprometnejšem kraju v Oplotnici pri Konjicah, se pod zelo ugodnimi pogoji proda. Pojasnila daje Mestna hranilnica v Celju.

Prvovrstnega
zastopnika — potnika

ki potuje z avtom po dravski banovini. Sprejememo proti visoki proviziji. V obzir pridejo večletni zastopniki milarške stroke. Ponudbe pod št. 43553 na Publicitas d. d. Zagreb.

Ljubljanska tovarna znamka-artiklov z vpeljanimi znamkami največjega dnevnega konsuma

**IŠČE ZASTOPNIKA
Z AVTOM**

za potovanje po Dravski banovini. Res dobro vpeljani gospodje naj navedejo ponudbe z navedbo sedanega službovanja pod »Nastop takoj« na oglasni oddelek Jutra.

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

Naša draga, nepozabna mama, gospa

Marija Iskra

je danes dopoldne, previdena s tolažili svete vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil na binkoštni ponedeljek popoldne ob 4. uri iz hiše žalosti, Stari trg 11.a na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 30. maja 1936.

ZORA, STANA, MIRKO, SLAVKO, VLADKA — otroci;
DR. FILIP OREL, ING. ARCH. JANEZ VALENTINCIČ, zeta;
ERNA ISKRA, sinaha;
BARBKA, ŠPELKA, JANEZ, MIRAN, STOJAN, vnuki in vnučkinje

Fige in rozine

za žganjekuho dobite po nizkih cenah pri Gospodarski zvezi v Ljubljani.

OROŽARNA PASTUOVIČ,
Zagreb, Jurišićeva ulica 1.

Orožje, municija, termos-steklenice, nahrbtniki, noži in aluminijaste sportne potrebščine v največji izbiri in po najnižjih cenah. Imamo na zalogi preko 80 vrst pušk. Za ilustrovani cenik št. 3 z znižanimi cenami je treba poslati Din 3.— v poštinih znamkah.

DUNLOP z **DUNLOP**
prevozite dvakrat toliko km, kot z drugo gumo

Svetovno znana znamka

„DUNLOP“

ALBIN ADAMČ & Co.
LJUBLJANA, Igriška ulica 3
(za dramskim gledališčem)

DEKLŠKI POČITNIŠKI DOM

NA JEZERU WIENER TÖCHTER-PENSIONAT C. v Kastaly.

Solnograško (Unterach am Attersee) in na Dunaju. — Veliko lastno posvetilo tik ob jezeru z ekonomijo; jeziki, pomoč pri pouku, sport, obisk solnograških slavnostnih prireditev. — Pojasnila za oba zavoda: Wien, VIII, Langegasse 65, telefon A 27-4-22.

Sveče

vosek in drugo se zopet dobi pri **DOLENCU** Wolfova ulica 10.

Kreditiramo:
drž. uradnikom, oficirjem, profesorjem, učiteljem, zdravnikom itd.
Na 10 mesečne obroke. Cene najnižje in ustaljene, a blago je iz najznamenitejših svetovnih tovarn.

Mitić.

Mitić

NOVA DALMATINSKA GOSTILNA

„HVAR“

Ljubljana, Poljanska cesta 11

otvorjena.

Pristna dalmatinska vina, mrzla in gorka jedila, vsak petek morske ribe.

Se priporoča **SAMALUK MARKO.**

Vrtne solnčnike

IZDELUJE

BELA FETTMANN, ZAGREB

Masarykova 9.

Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik! Prevzema tudi prevleke.

in vsi drugi modeli so razstavljeni na ljubljanskem velesejmu.

STEYR — DAIMLER PUCH

trg. d. z. o. z.

Zagreb — Mažuraničev trg 5, tel. 91-72

Zastopstva:

Janez Jerman,

Ljubljana — Kolodvorska 8, tel. 22-32.

Adolf Šošter,

Maribor — Francišanska 11.

AVTOMOBILISTI

ZE PRED POL LETA SMO DALI NA TRG

nova SHELL motorna olja

VEDNO ŠIRŠI KROG AVTOMOBILISTOV UPORABLJA NAŠE OLJE — TO JE DOKAZ KAKOVOSTI

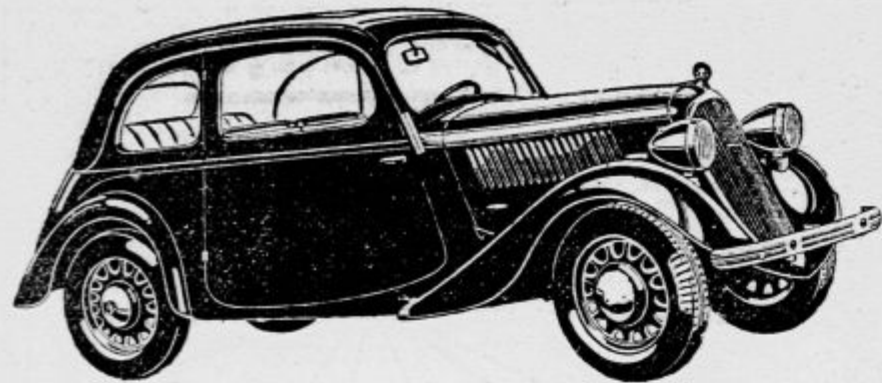
POLETNA OLJA:

Novi Double Shell
Novi Triple Shell
Novi Golden Shell

NOVA SHELL MOTORNA OLJA ZDRUŽUJEJO
NAJNOVEJŠE REZULTATE VEDE IN EKONOMIJE

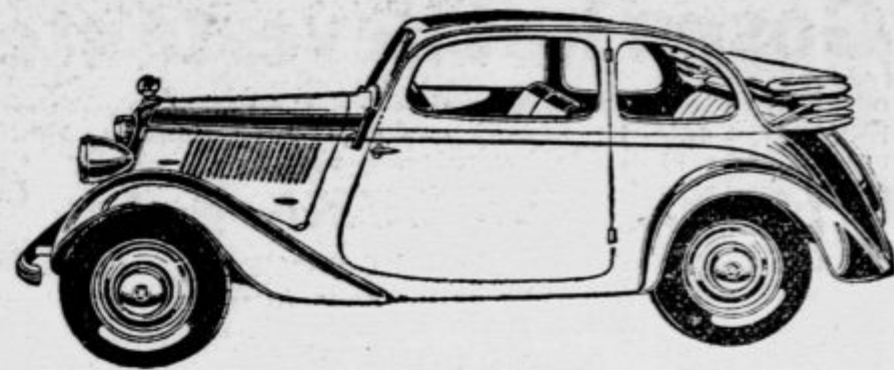
JUGOSLAVENSKO SHELL d.d.

Škoda Popular 1000 ccm

s karoserijo: Roadster, Cabriolet, Tudor
Velesojem, paviljon G.

Glavno zastopstvo in skladišče:

E. ROSA, LJUBLJANA,

Poljanska c. 69. — Tel. 25-41

Naznanilo

Naznanjam, da sem prevzela kavarno „PRISANK“ v Kranjski gori. Vsak čas topla in mrzla jedila, radio — biljard. Vsem domačinom in obiskovalcem Kranjske gore se najljubše priporoča

Ivanka Cveteč

NAJNOVEJŠI MODELI REMINGTON PISALNIH STROJEV

Stalna razstava v Mariboru, Grajski trg, pri vходу v Grajski kino. Zahtevajte ponudbe od zastopstva za štajersko: Sofra T. Soklič, Maribor, Aleksandrova 43, tel. 25-10

Cenejši od najcenejših

„KOLES“

krasni, novi modeli

Prodaja tudi na ugodne obroke!

„TEHNIK“ — JOSIP BANJAI
LJUBLJANA — MIKLOŠEVA C. 20.

Velika izbira tenis raketov, nogometnih žog in drugih športnih potrebščin.

HOTEL „BELLEVUE“

najlepša razgledna točka v Ljubljani, priznana prvovrstna kuhinja, izborna vina in pivo; lepe čiste tajske sobe. Pension od Din 50.— do 65.—. Krasne terase, lastni gozdni park, avtogaraže, kopeli v hiši, v seziji večkrat koncert vojaške godbe, sicer radio. — Izreden užitek za letovišarje. Zahtevajte prospekte.

TELEFON INTERURB. 3042.

Isto se priporoča cenj. gostom

Restavracijo grand hotela „Union“

krasno urejen sonenat vrt, v seziji večkrat koncert vojaške godbe. Prvovrstna kuhinja, izborna vina in pivo. Cene zelo solidne, postrežba absolutna točna.

Telefon 3742.

Vina imam samo prvovrstna, kupljena naravnost od vinogradnikov.

Priporoča se

P. ŠTERK, restavrater itd.

VINOTOČ

graščinske kleti na Vurbergu otvorjen.

Točijo se samo prvovrstna lastna vina, lep razgled, autobusna zveza Sv. Martin.

Uprava graščine Zg. Ptuj.

NAZNANILO.

Vsem cenjenim stalnim naročnikom krojaške delavnice MATEJ CASERMAN — Ljubljana, Šmartinska cesta 9, kakor tudi ostalemu občinstvu, vljudno naznanjam, da sem prevzel po 12 letih strokovnega izpopolnjevanja v isti delavnici isto na svoje ime ter se za nadaljno naklonjenost toplo priporočam.

Mateja Casermana nasl. Franc Nose.

KLIŠEJE

END IN

VEČBARVNE

Jugografika

SV. PETRA NASIP ST. 23

□□□□□□□□

Med mestom

in deželo

posreduje Jutrov

mali oglasnik

□□□□□□□□

POZOR, GOSTILNIČARJI IN RESTAVRATERJI!

Obiščite paviljon „H“ na velesojmu!

Tvrška B. MARINKOV iz Fruške gore, Sremski Karlovci, je razstavila svoj lastni proizvod:

Bermet vino črnino iz Fruške gore.

Vino je odlikovano s prvimi nagradami in zlatimi medaljami na mednarodnih razstavah. Je najboljšje zdravilno vino naše zemeljske krogle. Bermet vino nudi tvrška v sodčkih od 50 litrov naprej. Cene bagatelne, sodi na posodo. Pridite in pokusite Bermet vino iz Fruške gore. Zahtevajte ponudbe od B. MARINKOV, Sremski Karlovci, Fruška gora.

APARATI

in naprave za vso KEMIČNO in živilsko INDUSTRIJO iz BAKRA, ALUMINIJA, čistega NIKLA, rje prostega JEKLA in ŽELEZA homogene posvinčenega itd.

ALUMINIUM:

tanki, kotli, kuhinjska posoda

Destilacijske naprave za žganjekuhno Vakuu sušilne omare, autoklavi, sterilizatorji i. t. d.

JOSIP OTOREPEC

d. z o. z.

za izdelovanje aparatov in kovinskih predmetov

LJUBLJANA — Za Gradom 9.

Kdor oglasuje
ta napreduje!

Zapustil nas je danes za vedno, po kratki bolezni, v 78. letu starosti, naš nadvse ljubljani oče, ded, praded in tast, gospod

Ivan Goriup

bivši deželni poslanec in mestni svetnik, predsednik političnega društva „Edinost“ in Kmetijske družbe v Trstu i. t. d.

Predragega pokojnika prepeljemo na Prosek pri Trstu, kjer ga bomo položili v ponedeljek dne 1. junija v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Ljubljana-Beograd-Zemun, dne 30. maja 1936.

Rodbine: Goriup, dr. Gregorič

Košarje
poddan. Drenikov vrh.
13000-16

Akvarij
aparat okraja za salo ali
vrtiček, vodomet kos pre-
sestavelec na elektromotor-
ski pogon in na električni
kompresor, monitron na
svetilno mizo, napredaj.
Ogled vsak dan od 10. do
16. ure, Gledališka ulica
22/1. na levo. 12787-6

Dve izložbeni plati
24. m široki poceni na
prodaj v Društveni ce-
belni Ljubljani, Tyr.
ševa 21. 12875-6

Parno pekarsko peč
Fornice Werner & Piller-
ner, dvostavno skoraj no-
vo, s strojem za mešanje
mase in koflino za mešanje
tople in mrazne vode, poceni
prodaj. Vprašati pri
»Tehna«, Ljubljana, Mes-
si trg 25. 12992-6

Spalno in kuhinjsko
opravo
novo, dobro ohranjeno
predam po nizki ceni ter
poseljalno. Jegličeva ul. 19
dvoršče. 12935-6

Dve jedilnici
moderno izdelani, z oreh-
vo korenino, furnirani,
takoj poceni prodaj.
Sprejemam tudi nova naro-
čila za moderne pohištvo.
Josip Zidar, mizarstvo, Ra-
šica-Vel. Lašče. 12915-6

Kolesa
prvo vrstnih znamk nova
po 600.— rabljena od
180.— napredaj edino pri
»Prometu«. (Nasproti kri-
stalni cerkvi). 13064-6

Obsevalna svetilka
(Kvart lamp) za splo-
šno zdraviljenje razli-
čnih boleznih na koži, na-
tok 150 ali 220 volt
napredaj. — Ljubljana.
Telefon 22.93. 12827-6

Knjige
Boseda 1 Din. davek 3 Din.
za sifro ali dejanje naslova
17 Din. 12875-6

Razprodaja knjig
po globoko znižanih cenah
iz konkurenčne mase
»Svežne knjigarnice«
na Vidovdanski cesti, 1
(dvoršče) dnevno do
kier zaloga traja. Polja-
nla pri upravitelju ma-
se Lj. Zlati Zajc, Gleda-
liška ulica 7. 13054-8

Knjige kupim!
1. Kersnik: »Lutski
ljudje«. 2. Črna žena z
flustracijami M. Gaspri-
ja. 3. Remec (Malovrh):
»Na Devinskih skali. 4. O.
troci papeža. Pisane po-
nudbe na ogled. Jut-
ra pod sifro »Knjige«. 12978-8

Valvasor
I. izdaja 3. zvezek kupim.
I. izdaja 4. zvezek kupim.
Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra. 12772-8

Radio
Boseda 1 Din. davek 3 Din.
za sifro ali dejanje naslova
17 Din. 12875-6

5-čevni Philips
aparat po nizki ceni
prodaj ali zamenjam
za motor. Na ogled v
torek. — Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 13018-9

3-čevni radio
Philips, prodaj za 1.200
dinarjev. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 13001-9

Oblačila
Boseda 1 Din. davek 3 Din.
za sifro ali dejanje naslova
17 Din. 12875-6

Mosko perilo
prvo vrstno, dobite po ne-
verjetno nizkih cenah pri
tovarniški zalogi KREKO,
Tavcarjeva 3. 12874-13

Železničarsko
uniformo
Jopitje in čepico novo,
oddaj. Vprašati Beži-
grad št. 13. 12852-13

Pohištvo
Boseda 1 Din. davek 3 Din.
za sifro ali dejanje naslova
17 Din. 12875-6

Na obroke in hran knj
Za pohištvo
Največja izbira vsako-
vrstnega pohištva sob-
nih in kuhinjskih oprav.
Sperane spalnice oreh-
va korenina Din 5.000
šper. spalnice plesk 1.600
omare postelje 1.500
kuhinjske kredence 400
kuhinjske mize 120
kuhinjske stoli 50
oročje postelje 32
oročje vložki 6
madraci 220
žični vložki 130
oročje madraci 130

Avto limuzino
v odličnem stanju, sede-
lo, malo rabljeno, prodaj
za Din 20.000. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
35991-19

Auto
zaprt, 5 sedežni v brezhib-
nem stanju, prodaj po
ugodni ceni. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
12890-10

Motorno kolo
novejši tip, kupim. Na-
tačen opis in ceno na
Tallus Budaj, Jesenice-
Fuzine. 12895-10

B. S. A. motor
350 ccm, v izvrstnem sta-
nju prodaj. Cenj. ponudbe
na ogled. Jutra pod
sifro »7000«. 12901-10

Automobil limuzina
Studebaker-Erakine, šest-
desetletni, 40 K.S. 2. rezerva-
na kolesa, kompj. tna, na-
trojaj po zelo ugodni ceni.
Zimmer, Mežica. 12899-10

Avto
dvosedelčni zaprt gene-
ralna reparatura nove
pnevmatike, prodaj ali
zamenjam za 4 sedežne.
za. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 12855-10

Motor AJS
350 ccm, OHV, v dobrem
stanju, ugodno prodaj. —
Peterlin Franc. Komenda
pri Kamniku. 13130-10

2 motorni kolesi
in prvostarna kolesa na-
prodaj pri A. B. C. Ljub-
ljana Medvedova c. 8.
Tel. 2444, poleg Gorenj-
skega kolodvora. 12976-10

Spalnice
plekane 1700.— šperane
2.300.— (pisbe z ogledalom)
imitirane prode L. Bitenc,
mizar, Gosposka ul. 10.
12904-12

Spalnice
kuhinjske opravne in drugo
pohištvo dobite najceneje
pri ANDLOVIC, Komen-
skega ulica 34. 13001-12

Pohištvo
Več šperanih sob na za-
logi, orohova korenina,
od 3.400 Din naprej. Ku-
hinjske kredence od 370
Din naprej pri Lancos
D. Wolfova 12. 13059-12

Spalnice
lepo, tudi posamezne dele,
veliko ogledalo (Alt
deutsch), prodaj. Križev-
niška ulica 6. levo dvo-
tisk. 13-93-12

Harley Davidson
350 ccm izvrstno ohran-
jen prodaj. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
12824-10

1 1/2 tonski avto
v prav dobrem stanju
prodaj ali zamenjam za
osebna. — Ponud-
be na ogled. Jutra pod
»Priložnost«. 12828-10

Star mehek svinec
kup Jugoslav. Ljubljana
na VII. 13014-7

Elektro-motor
z 250 in 350 voltov, kupim
Vrhovnik, kolar, Breg, Kri-
že, Gorenjska. 12920-7

Povečevalni aparat
za negativ 6.5 X 9 z optiko
in kondenzorjem. — Kupi
Srečko Komar, Mengel
12732-7

Rabljene gume
za motor, vult 96 X 3,30,
kupim. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Ohranjen-
je«. 12764-7

Tricikelj
rabljen, kupim, ako je cena
ugodna. Ponudbe s navedbo
cene, dimenzij in naslova
na ogled. Jutra pod sifro
»Tricikelj«. 12765-7

H A L O!
Kože divjačine
kupujem tudi poletni. Pre-
vzamem v stroje in iz-
delavo vseh vrst kože in
nagajanje ptic. ZDRA-
VIM, pri Florjanski, idaj
jama za pravilnost in stro-
go solidnost v vseh posli-
h. Star trg, nasproti kavar-
ne Zlamski, Ljubljana. 13041-7

Več tkalnih strojev
rabljenih, kupim. Ponudbe
na ogled. Jutra pod
»Dobro kupec«. 12790-7

Ksidokotol
rabljen ali manjšo loko.
kupim. Theodor Str. Peter
v Savinjski dolini. 13105-7

Dragocenosti
Vsakovrstno zlato
kupejo po najvišjih cenah
Črne - juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3.
10309-31

Tricikelj
takoj zelo ugodno pro-
dam. Tyševa cesta 30. 12885-11

Stroji
Boseda 1 Din. davek 3 Din.
za sifro ali dejanje naslova
17 Din. 12875-6

Drobilec
ali Dieselmotor kupim. Po-
nudbe na ogled. Jutra
pod sifro »Takof de-
nar«. 12790-30

Pisalni stroj
prodaj. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 12773-20

Šivalni in
pisalni stroj
malo rabljen ugodno na-
prodaj. Ogleda si ga la-
hko pri trdnici Ivan Jax
in sin Ljubljana. Go-
sposvetska c. 2. 12807-20

Sigurna eksistenca
Popolna oprema za fino
mehaniko delavnico,
univerzalna strojna, vr-
talni stroj polni, brusilni
in drugi apar-
ati na elektriko. Po-
gon veliko orodja in
vse priprave za izdel-
vanje najnovejših pa-
tentiranih — ključavnic
napredaj. — Ljubljana.
Telefon 22.93. 12826-29

Les
Boseda 1 Din. davek 3 Din.
za sifro ali dejanje naslova
17 Din. 12875-6

Žagan les
vsakovrstni nudim po
znanih cenah. Lesna
Tergova Andlovic, Tyr.
ševa 47. 13057-15

Orehovih plohov
prodaj 1 vagon debelina
50 do 100 mm; dolž. 1 do
5 m. Naslov v vseh pos-
lovalnicah Jutra. 12932-16

Živali
Boseda 1 Din. davek 3 Din.
za sifro ali dejanje naslova
17 Din. 12875-6

Nemški Boxerji
mladiši, večkrat olikovani
in stariši, ugodno napro-
daj. Vprašati: Dorčec Ljub-
ljana, Dalmatinova 28. 12898-27

Močnega konja
preda Gospodarska zveza,
Ljubljana, Tyševa c. 39.
12936-27

Airedalerier
petičke, mlade, štirinogve,
proda Valerija Cvenkel, Sv.
Peter, Sva. dolina. 12901-37

Nemški ovčarji
2 meseca stari, z rodovni-
kom, napredaj iz pasne
Rožnik, Ljubljana, Cesta v
Rožnik dolino 36, tel. 33-55.
12791-27

Čuke (Steinkauz)
kupim. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Čuke«. 13000-37

Kupim BMW avto
rabljen, štirisedelčni ali pol-
tovorni. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »BMW«. 12773-10

Motorno kolo
Puch 250 ccm, prodaj. Jo-
sko Plevnik, Aerodrom 1.
Moste 12896-10

Motorno kolo
s prikolico, znamke »Match-
less«, v prvovrstnem stan-
ju, vsled nakupa avtomobila,
poceni napredaj. Po-
nudbe na ogled. Jutra
pod sifro »7.500 km«. 13-02-10

Steyer XXX
S. Cabriolet v brezhib-
nem stanju ugodno pro-
da. Hojnik, Maribor, A.
Aleksandrova c. 12 (Fran-
čiškanska ul. 11). 12868-10

Harley Davidson
350 ccm izvrstno ohran-
jen prodaj. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
12824-10

1 1/2 tonski avto
v prav dobrem stanju
prodaj ali zamenjam za
osebna. — Ponud-
be na ogled. Jutra pod
»Priložnost«. 12828-10

Kolesa
KOLESA
zelo poceni pri
S. Rebolj & Drug
Gosposvetska 13. 86-11

Kolesa
zajamčena nemški fabrikat
kromirana, in poniknata
damska ali moška Din 80.
napredaj Jos. Jernejčič
trg. Vrhnika. 12966-10

2 moški kolesi
poceni prodaj. Foto Hud-
nik, Celovška c. št. 43. 12974-13

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Harmonika
kromatinska, 4 vrstna, z re-
gistrovom, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 12890-36

Ovčarja - žužaja
nepodkupljiva, priporo-
ljiva za tovarne ali pose-
stnike, prodaj. Kunovar, Sv.
Križ, Ljubljana. 12946-27

Psa volčjaka
dobrega čuvaja prodaj po
nizki ceni dobremu gospo-
darju. Adolf Vavcar, Am-
brožev trg 3. 13-73-27

Foksterier
dostokoren drešer na-
prodaj. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Fokster-
jer«. 13044-27

Foxterierji
ostrodolci mladi s prvo-
vrstnim rodovnikom
(vse angleški sampijon)
80 napredaj. Poprašiti
pri Pirlich, Maribor.
Aleksandrova c. 21. 12864-27

Kupim
Boseda 1 Din. davek 3 Din.
za sifro ali dejanje naslova
17 Din. 12875-6

Star mehek svinec
kup Jugoslav. Ljubljana
na VII. 13014-7

Elektro-motor
z 250 in 350 voltov, kupim
Vrhovnik, kolar, Breg, Kri-
že, Gorenjska. 12920-7

Povečevalni aparat
za negativ 6.5 X 9 z optiko
in kondenzorjem. — Kupi
Srečko Komar, Mengel
12732-7

Rabljene gume
za motor, vult 96 X 3,30,
kupim. Ponudbe na ogled.
Jutra pod »Ohranjen-
je«. 12764-7

Tricikelj
rabljen, kupim, ako je cena
ugodna. Ponudbe s navedbo
cene, dimenzij in naslova
na ogled. Jutra pod sifro
»Tricikelj«. 12765-7

H A L O!
Kože divjačine
kupujem tudi poletni. Pre-
vzamem v stroje in iz-
delavo vseh vrst kože in
nagajanje ptic. ZDRA-
VIM, pri Florjanski, idaj
jama za pravilnost in stro-
go solidnost v vseh posli-
h. Star trg, nasproti kavar-
ne Zlamski, Ljubljana. 13041-7

Več tkalnih strojev
rabljenih, kupim. Ponudbe
na ogled. Jutra pod
»Dobro kupec«. 12790-7

Ksidokotol
rabljen ali manjšo loko.
kupim. Theodor Str. Peter
v Savinjski dolini. 13105-7

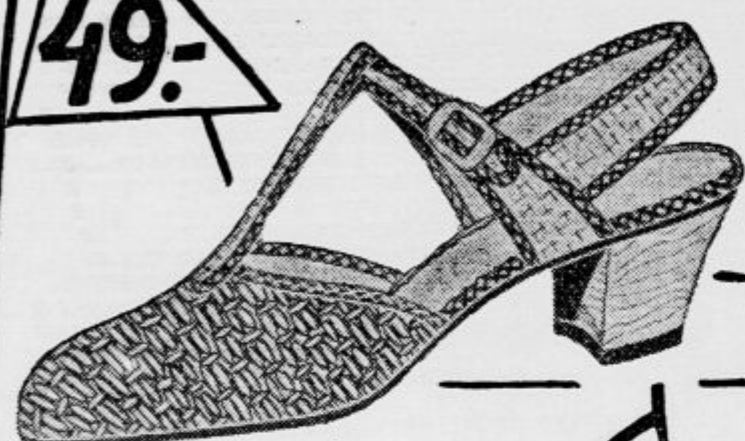
Dragocenosti
Vsakovrstno zlato
kupejo po najvišjih cenah
Črne - juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3.
10309-31

Tricikelj
takoj zelo ugodno pro-
dam. Tyševa cesta 30. 12885-11

Stroji
Boseda 1 Din. davek 3 Din.
za sifro ali dejanje naslova
17 Din. 12875-6

Za letovanje

49.-

61965-70

12.-

4501-04 št. 23-26
od št. 27-29 Din 15.-
" št. 30-34 " 19.-
" št. 35-42 " 25.-
" št. 43-48 " 29.-

19.-

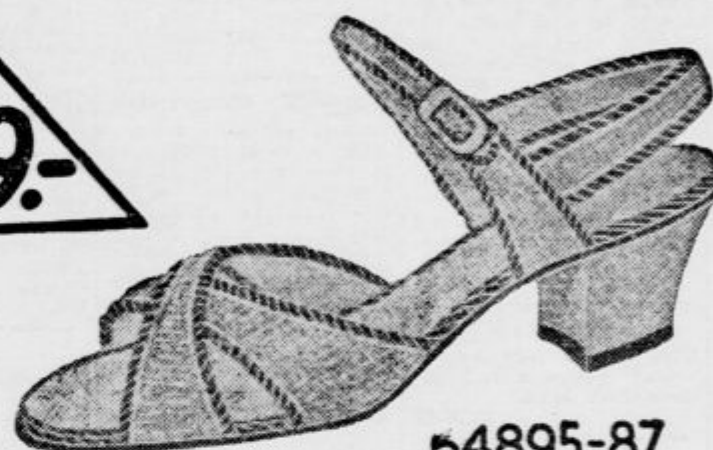
45642-31

49.-

2985-32

49.-

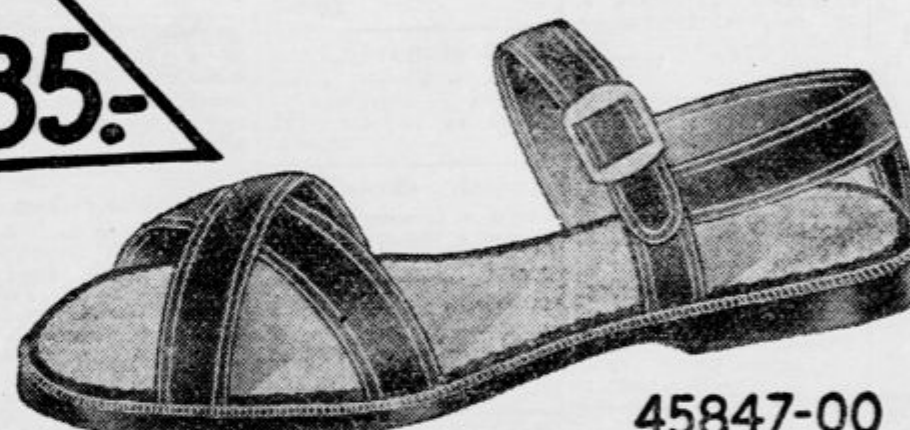
64895-87

15.-

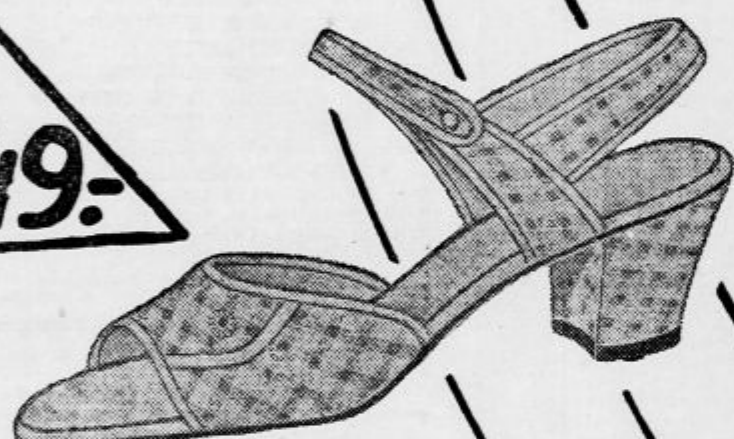
23891-60

35.-

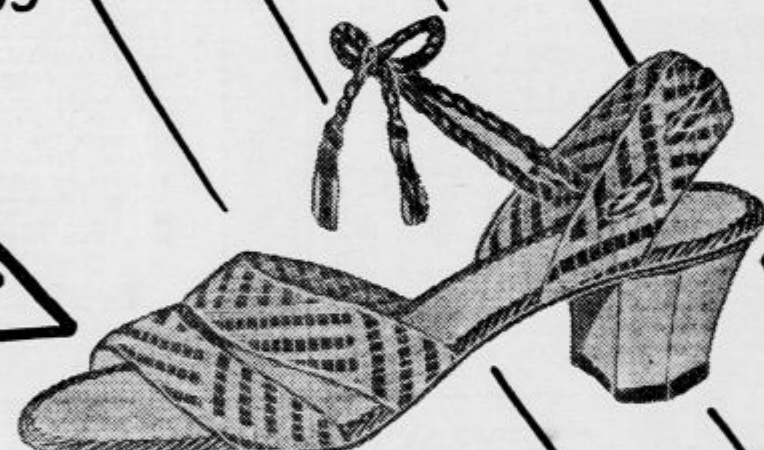
45847-00

49.-

69895-93

59.-

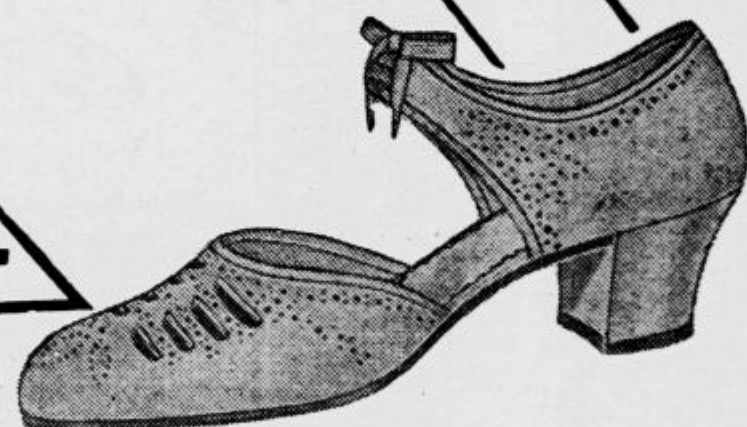
66995-82

79.-

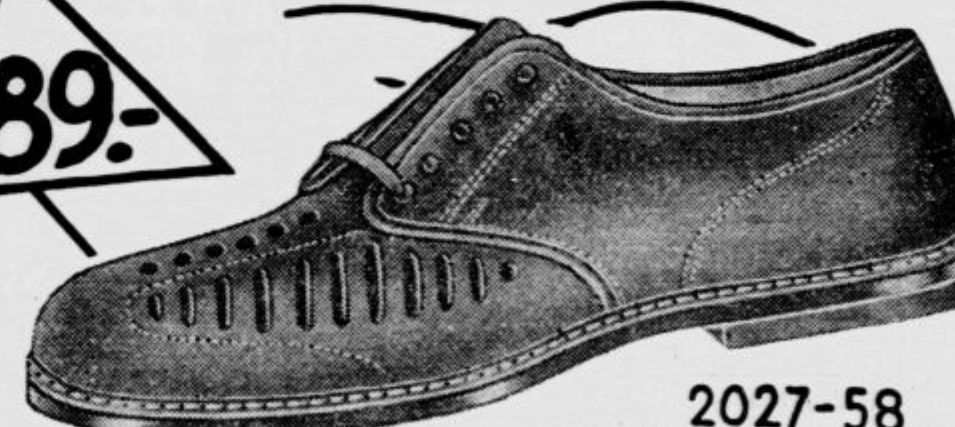
1937-27

79.-

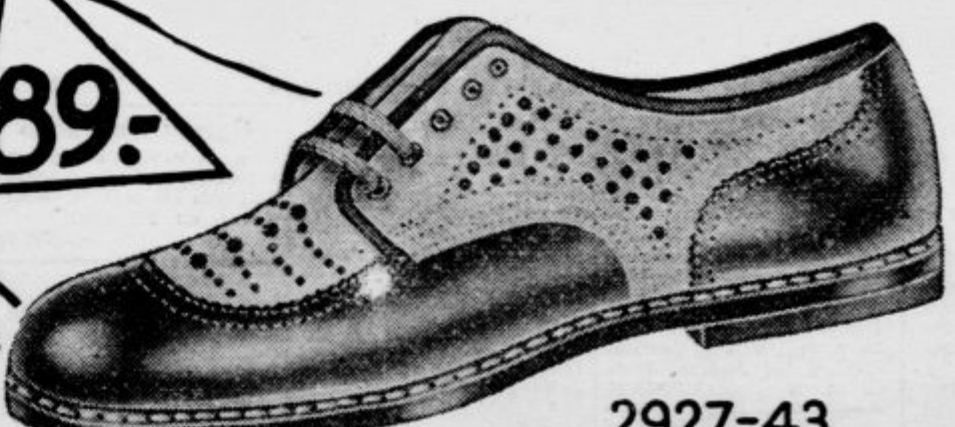
2995-93

89.-

2027-58

89.-

2927-43

Rato